

Pomurske plače za tretjino
pod slovenskim povprečjem

Za višjo plačo in dostojnejše življenje

Str. 3

50.000 gledalcev in 50 poletov nad 200 metrov

str. 10

Planica, Planica ...

Od 19. do 22. februarja je bilo v dolini pod Poncami svetovno prvenstvo v smučarskih poletih. Videli smo dolge polete, veselje Norvežanov in žalostne Nemce. Dobri slovenski orli. 50.000 ljudi. RTL, Milka in Cockta.

Za zdravstveno varnost regiji 20 milijard tolarjev

Ivan Tibaut,
direktor
soboške
zdravstvene
zavarovalnice

Str. 6

Vladimir
Vlaškalić,
igralec:
Igralstvo je
odkrivanje
samega
sebe

str. 12

TV okno - Milan Vincetić
- strojevodja
pomurskega
pesništva

Živimo v dobi
psevdoetna

Str. 36-37 - Pust

Kusta repa, dugi
len - fašenek bil
je cejli teden

Str. 2 - Ponoči je
najbolj kritično

Bo nova čistilna
naprava Soboto
rešila smradu?

Str. 13 - Zlato
slovenskim kuharjem

Tudi Kozarju
najboljše ocene

Str. 8 - O svinjereji
v radgonski svinjereji
z druge plati

V Kmetijski
zadrugi Radgona
pojasnjujejo

NAROČNIK

Nepreslišano

Mercator

Hipermarket Murska Sobota,

LEJKO MLEKO 1,5% m.m.

1 liter, Pomurske Mlekarnice

MARGARINA SMANTA

250 g, Mercator

ČOKOLADA MILKA

drobljeni lešniki, 300 g, Mercator

RASTLINSKO OLJE ZVEZDA

1 liter, Tonarna olja Gid, Slovenska Bistrica

139.-

104.-

499.-

264.-

**Posebna
ponudba**

PREKAJENE ZADNJE KRAČE

cena za kg, MDK, Kočevje

669.-

PREKAJEN VRAT

brez kosti, vak. pak., cena za kg v kosu, MDK, Kočevje

1.339.-

SIR ŠMARSKI TRAPIST

cena za kg v kosu, Mlekarna Celina

990.-

ZAMRZNJENE PANIRANE

RIBJE PALČKE 300 g

299.-

Ponudba velja do prodaje zalog.

Plese 1. Supermarket Ljutomer, Užiška 13 in Supermarket Lendava, Kolodvorska 2a

Ponoči je najbolj kritično

Rešitev čistilna naprava?

Nova čistilna naprava naj bi začela delovati v Murski Soboti marca in nanjo se polagajo veliki upi, da bi rešila težave, povezane s smradom. Mestna občina Murska Sobota je s Petrolom in z SGP Pomgradom že leta 2002 podpisala koncesijsko pogodbo o izgradnji in upravljanju čistilne naprave za naslednjih 25 let. O tem, kaj prinaša nova čistilna naprava, smo se pogovarjali z Rolandom Tušarjem, vodjem projekta centralne čistilne naprave v Murski Soboti.

Nova čistilna naprava je zgrajena za 42 tisoč populacijskih ekvivalentov, to pa pomeni za 42 tisoč ljudi in lahko sprejme nekaj več kot tisoč kubičnih metrov odpadne vode na uro. Izbrana je bila tehnologija z aerobno stabilizacijo blata, končno čiščenje odpadne vode pa poteka s pomočjo filtrov. S to tehnologijo čiščenja je predviden učinek, ki je primeren za občutljiva območja in kjer veljajo najstrožji kriteriji. Gre za območja, kjer obstaja možnost zaraščanja z algami zaradi čezmernega vnosa dušikovih in fosforjevih spojin. Ena od škod je gnitje z nastankom smrada. Za to smo se odločili, ker je pretok v reki Ledavi v poletnih mesecih zelo nizek. Potem pa pride do stanja, ko je pretok iz čistilne naprave večji, kot je pretok v strugi. S takim visokim učinkom čiščenja smo hoteli doseči, da se stvari ustrezno sanirajo.

Govorimo o smradu, ki ga zaznavajo Sobočani in se občasno širi po Soboti in okolici?

Nekateri govorijo, da smrdi čistilna naprava, drugi pa pravijo, da kanalizacija. Dejstvo je, da je obstoječa čistilna naprava premajhna za količino, ki priteče nanjo. Obstoječa čistilna naprava je preobremenjena, vnos zraka, potreben mikroorganizmom za njihovo presnovo, je neustrezen, razmerje med količino aktivnega biološkega blata in odpadne vode je porušeno, zato prihaja do gnitja. To pa pomeni, da se tvorijo produkti, kot so žveplove in dušikove spojine, ki smrdijo.

Zakaj potem ne smrdi vedno, ampak občasno in predvsem ponoči?

Gnitje odpadne vode ni stalno, ampak pod določenimi pogoji. Ko pride do popolnega pomanjkanja kisika, odpadna voda začne gniti in smrdeti. Na kanalskih vodih in v črpališčih, kjer odpadna voda ne odteka, lahko tudi prihaja do gnitja in nastanka smrada. Prav ponoči je to najbolj kritično, saj ni nobenega splakovanja vodov.

Se bodo stvari s priključitvijo na novo čistilno napravo potem uredile?

Načrtuje se, da bi bila čistilna naprava dovolj velika, da prevzame vse odpadne vode in smrada ne bi smelo več biti. Nanjo bo priključena celotna mestna občina, po naših študijah pa je dovolj velika, da se priključita tudi občini Tišina in Beltinci, lahko pa prevzame tudi odpadne vode industrijskih obratov. Pri tem je seveda pomembno, da je za tehnološke odpadne vode, preden se izpuste v kanalski sistem, poskrbljeno za ustrezno predhodno čiščenje. Tukaj gre za fizikalno-kemijske postopke čiščenja, biološko čiščenje pa se potem izvaja na centralni čistilni napravi.

Kako pa je s kanalizacijskim sistemom pod Soboto?

Kanalizacija mora izpolnjevati za funkcioniranje dva pogoja, da ima ustrezen premer in padec. Da obstaja neka minimalna hitrost vode v cevi. Če se hitrost ne razvije, pride do zastoja in gnitja in nastajajo smrdeči plini. Vonj nastaja v ceveh ali v stičiščih cevi, v jaskih. Pride do nizkega atmosferskega tlaka, smrad pa se širi na cesto. Razlog za smrad je lahko tudi v dotrajani kanalizaciji in soboška je ponekod stara več kot 40 let. Vendar lahko kanalizacija vzdrži bistveno dalj časa.

A.Nana Rituper Rodež

Spodbudno srečanje v dvorcu Rakičan

Prihodnje leto prvi redni študenti?

Prepričati je treba le še državo, da bo zagotovila denar –

Vabilu so se odzvale le občine Sveti Jurij ob Ščavnici, Velika Polana in Veržej

Kakšne so možnosti, da bi v Pomurje vendarle dobili že v prihodnjem šolskem letu vsaj en visokošolski program za redni študij mladine? To je bila tema delovnega srečanja, ki je bilo prejšnji četrtek v Izobraževalnem centru dvorca Rakičan na pobudo Regionalne razvojne agencije Mura in v sodelovanju z Območno gospodarsko zbornico za Pomurje.

Koordinator srečanja doc. dr. Mitja Slavinec je uvodoma med drugim dejal, da si moramo v Pomurju prizadevati za takšne visokošolske programe, ki bodo širše zanimivi, da se bodo torej vanje vpisovali tudi študentje od drugod. Poleg dviga izobrazbenega nivoja je posebna korist takšnih programov tudi praktični del, ki ga študentje izvajajo v neposrednem delovnem okolju. In to bo vsekakor tudi koristno za pomurska podjetja.

Trenutno sta v igri dva tovrstna programa, in sicer biotehnika in menedžment, ki bi ga izvajali v okviru Srednje kmetijske šole Rakičan, ter program turizem na Srednji šoli za gostinstvo in turizem Radenci. Čeprav bi bilo, kot so poudarjali domala vsi navzoči, za našo regijo zelo koristno, če bi oba programa tudi zares pridobili v Pomurje, je, kot trenutno kaže, realno pričakovati (glede na napoved šolskega ministra Slavka Gabra ob njegovem nedavnem obisku v Murski Soboti), da bo država zagotovila denar kvečjemu za en program. To je na srečanju v rakičanskem dvorcu posebej omenil tudi prodekan Fakultete za kmetijstvo v Mariboru Dejan Škorjanc, ki je bil dokaj spodbuden glede možnosti za uvedbo dislociranega oddelka nj-

Prodekan Fakultete za kmetijstvo Maribor Dejan Škorjanc: »V Pomurje morajo priti proračunska sredstva, ne pa da bi financirali sami. Osem milijonov tolarjev mesečno bi že lahko zagotovila država, če ne, je to sramota.« Foto: J. G.

sku v Murski Soboti), da bo država zagotovila denar kvečjemu za en program. To je na srečanju v rakičanskem dvorcu posebej omenil tudi prodekan Fakultete za kmetijstvo v Mariboru Dejan Škorjanc, ki je bil dokaj spodbuden glede možnosti za uvedbo dislociranega oddelka nj-

hove fakultete v Rakičanu. Tako so si že ogledali šolsko infrastrukturo pri nas in ugotovili, da obstajajo dokaj dobre možnosti. Med drugim je na voljo kar osemnajst predavalnic na kmetijski šoli, medtem ko jih ima univerza le sedem. Prav tako obstaja v Rakičanu dijaški dom, v katerem

je mogoča nastanitev študentov. Sestali so se že tudi s predstavniki šolskega ministrstva in dogovorili, da nadaljujejo z aktivnostmi, tako da bi lahko januarja 2005 objavili razpis za vstop 1. letnik triletnega programa biotehnika in menedžment v šolsko leto 2005/2006.

»Naše mnenje je, da je tudi lisa Slovenije glede visokošolskih programov, zato podpiramo ustanovitev dislociranega oddelka,« je dejal prodekan Škorjanc in omenil, da je treba izvesti zagotoviti mesečno do osem milijonov tolarjev. V Pomurje morajo priti proračunska sredstva države, ne pa da bi program financirali sami, in da najbolj reven predel. Ob tem se sicer lahko zgodi, da bo politična odločitev. Brez pravnih podpornih težav.

Diplomanti programa biotehnika in menedžment si pridobijo znanja za delo v industrijskih firmah, v živilski proizvodni industriji, lahko tudi v ločenih državnih službah ali za samozaposlitev. Imeli pa bi tudi odprta vrata za nadaljnje študij. Ob tem velja vsekakor pritrditi Antonu Slani, županijskemu svetovalcu in županu svetojurjevske občine, ki je dejal, da morajo biti diplomanti tudi podjetni, in najdljivi, da se pripravljene tvegati in iskati nove priložnosti ter da morajo tudi prodajati.

Jože Guš

Državljska pobuda za šolo po meri človeka

Verouk kot izbirni predmet naj bi razbremenil učence

Ministrstvo odgovarja

na očitke glede preobremenjenosti učencev v devetletki

Ob koncu lanskega leta se je ponovno začelo nekoliko več govoriti o verouku v šolah. Tema je bila aktualna že pred leti in je vsake toliko časa tudi oživel. Vedno znova pa je dobivala drugačne dimenzije. Tako je danes treba ločiti predlog o verouku v šolah od predloga, da se verouk prizna kot izbirni predmet.

Slednjega je namreč pred tedni predstavil odbor za šolo po meri človeka, ki deluje pod okriljem Sveta katoliških laikov Slovenije, v katerega je vključenih kar nekaj ljudi z doktorskimi nazivi in drugih delavcev s področja vzgoje in izobraževanja. Nekaj več o tem, kaj je natančnejša vsebina predloga in zakaj takšen predlog, nam je pojasnila članica odbora Mirjam Horzelenberger. Kot pravi, je eden glavnih pilingov pobude, »da se tistim učencem v zadnji triadi osnovne šole,

ki obiskujejo župnijski verouk, ki poteka praviloma v župnijskih prostorih in naj tako tudi ostane, le-ta prizna kot alternativna obveznemu izbirnemu predmetu verstva in etika«. Kot verjetno veste, je predmet verstva in etika eden od tistih, ki ga lahko učenci v zadnjih treh razredih devetletke izberejo izmed družboslovnih predmetov, pri njem pa gre za poučevanje o različnih verstvih sveta in je religiozno nevtralen.

Zakaj takšen cilj, smo vprašali Horzelenbergerjevo. Kot pravi, se v odboru zavedajo, da zakon ne dovoljuje konfesionalnega pouka znotraj šolskega sistema in da je ustavno sodišče odločilo, da to ni v nasprotju z ustavo, ki prav tako pravi, da morata biti cerkev in država ločeni. »Starši pa smo mnenja, da je Ustavno sodišče pri tem spregledalo, da smo del cerkve, ki je skupnost verujočih,

tudi državljan, starši, ki nam je z ustavo zagotovljena pravica do verske in moralne vzgoje otrok v skladu z lastnim prepričanjem.« Pri tem tudi navaja besede člana odbora Alojza Čemažarja, akademskega slikarja in pedagoga, ki je ob predstavitvi pobude povedal, da naj bi prenova osnovnošolskega izobraževanja vodila k uresničitvi dveh ciljev: razbremenitve učencev in zagotovitvi primernege deleža izbirnih predmetov, ki bi jih učenci resnično izbrali po svojih interesih in pričakovanjih. Žal navedena cilja nista uresničena, saj je po njegovem obremenitev učenca v zadnji triadi devetletke večja kot v osemletki pa tudi učenci naj ne bi imeli resnične možnosti izbire predmetov v skladu z lastnimi sposobnostmi, nagnjenji in željami. Tako bi bilo nujno, da se kot enakovredne izbirnim predmetom priznajo tudi dejavnosti,

ki jih učenci obiskujejo zunaj šole: tuji jezik, tečaj računalništva, glasbena šola, plesna ali baletna šola, treningi različnih športnih panog, župnijski pouk ...

Kako pa je z organizacijsko in zakonsko platjo te ideje? Za šolo namreč veljajo določeni zakoni, pravila in dolžnosti, ki se med drugim tičejo tudi otrokovih pravic. Kako bi bilo to urejeno za verouk, če bi se mu priznal status izbirnega predmeta, ki ga v župnišči poučujejo predvsem duhovniki, ki verjetno nimajo pedagoško-andragoške izobrazbe? Seveda je s tem povezano tudi financiranje oz. sredstva, ki jih država namenja za javnoveljavne programe. Kot na kratko odgovarja Horzelenbergerjeva, so stvari že dorečene, če pa kaj kje ni zagotovljeno, bo pač treba urediti. Sicer pa tudi pravi, da v njihovi pobudi ni bilo nikoli omenjeno financiranje, temveč le priznanje tistih izbirnih dejavnosti, ki jih otroci že obiskujejo.

Na koncu še dodaja, da je pobuda naletela na veliko podporo staršev in svetov staršev znotraj šol, ki s tem seznanjajo tudi ministrstvo, nekateri pa še medije. O tej problematiki pa naj bi vse bolj odprto začeli govoriti tudi ravnatelji šol. Med podpisniki so tudi osebe iz visokošolskega sveta, učitelji ter ljudje vseh starosti in poklicev. »Lahko rečemo, da je pobuda na neki način že uspeša,

saj je bil njen namen, spodbuditi razmišljanje glede vzgoje in blematike in k odprtemu dialogu,« konča Horzelenbergerjeva.

Eden glavnih vzrokov za takšno pobudo je torej preobremenjenost učencev, kar bi lahko uredili s priznanjem nekaterih dejavnosti zunaj šole kot izbirnih predmetov. Prav na to obtožbo o preobremenjenosti se je prejšnji teden odzvalo šolsko ministrstvo v sporočilu za javnost. Kot pravijo, primeren podatki o številu ur, ki jih učenci trinaestletni učenci osnovne šole preživijo v šoli, ma učence preživijo v šoli, če želijo, da so naši učenci med tistimi, ki pri pouku preživijo najmanj časa. Manj ur pouka (pouk so štrevani so podatki za devetletno osnovno šolo) imajo trinaestletniki le na Madžarskem in Islandiji, enako število ur pouka imajo na Norveškem, v državah, kot so na primer Češka, Portugalska, Grčija, Anglija, Belgija, Francija, Nizozemska, Irska itn. Če učenci pri pouku dlje časa, glede ideje o verouku kot izbirnem predmetu pa odgovarjajo, da verouk ne more biti priznan izbirni predmet, saj ga morajo vpisati v program javne šole glede na to, ali gre za obvezni ali izbirni predmet. Vključitev nje verouka v program javne šole pa bi bilo v nasprotju z ustavo in zakonom.

VESTNIK

IZJAVILA OB ČETRTKIH

Izdaja: Podjetje za informiranje d. d. Murska Sobota

Uredništvo: Irma Berdo (direktorica), Janez Vatek (odgovorni urednik), Ljudvik Kovač (namestnik odgovornega urednika), A. Nana Rituper Rodež, Bernarda Balazic-Peček, Jože Graj, Majda Horvat, Milan Jerše, Štefan Sobočan (novinarji), Nataša Juhnov, Jurij Zauheker (fotograf), Hvenika Enri (lektorica), Ksenija Šoven (tehnična urednica), Robert J. Kovač (računalniški prelopi).

Naslov uredništva in uprave: M. Sobota, Ulica arh. Moraka 13, tel. št.: 531 19 98 (naročniška služba), n.č. 531 19 60, 534 80 17 (novinarski Vestnik), Venera (branje) 534 80 15, št. telefaksa 532 11 75. Ne-narocnim rotacijam in fotografij ne vračamo.

Naročnina za tri mesece je 3.700,00 tolarjev, letna naročnina 14.800,00 tolarjev, letna naročnina za naročnike v tujini je 37.500,00 SIT, polletna naročnina za delovne organizacije, podjetja in obrtnike je 11.100,00 tolarjev, izvod v kolportuži je 300,00 SIT. Celoletna naročnina za internetno izdajo je 12.400,00 SIT oz. 52 EUR. Transakcijski račun za naročnike pri Raiffeisen Krekova banka 2490019000247884.

Tisk: Podjetje za usposabljanje invalidov SET Vevce.

Davek na dodano vrednost je računat v ceno izvida in se obračunava v skladu s 7. točko 25. člena Zakona o davku na dodano vrednost, Uradni list 23. 12. 1998, št. 89 in Zbirana o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leto 2002 in 2003, Uradni list 17. 12. 2001, št. 103.

Naklada: 15.900 izvodov.

Elektronska pošta:

Vestnik: vestnik@p-inf.si,

Venera: venera@p-inf.si,

Naročniška služba: oglas@vestnik@p-inf.si

WWW stran: http://www.vestnik.si

O Orionu vlada na redni in poslanci na izredni seji

Pri Ferenčakovih začeli z izvršbami

Pritožba zoper odločbo sodišča

Razvpita afeta Orion, ko naj bi z odernimi obrestmi odiral ljudi v stiski, dobiva iz dneva v dan večje politične razsežnosti. V povezavi z banko SIB bodo o primeru Orion 2. marca na izredni seji spregovorili poslanci državnega zbora, poročila o poslovanju Orion pa je od ustreznih ustanov zahteval tudi predsednik vlade Anton Rop. Poročila, ki jih je dobil, kažejo na sum kaznivih dejanj nepravilnosti in obračunavanja neprimernih obrestí, tudi odernih, zato naj bi že danes o tem razpravljali tudi na seji vlade. Rop obljublja, da bodo kaznovali vse storilce, ne le v Orionu, pač pa tudi druge, saj vsak dan prihajajo na dan zgodbe o drugih podobnih podjetjih, ki so prav tako izkoriščali stisko in najvost ljudi.

Takšne družbe ali njihove izposave delujejo tudi na našem koncu in ustrezne inšpekcijske službe v njih že nekaj časa opravljajo postrežen nadzor. Žal imajo pri tem največkrat omejene

možnosti, saj bi za to potrebovali ustrezne sklepe sodišča, zato ponovno velja poziv vsem, ki so bili v takšnih poslih tako ali drugače oškodovani, da to prijavijo uradu kriminalistične policije.

V Orionu ves čas vztrajno zavračajo vse obtožbe in zatrjujejo, da je njihovo poslovanje v skladu z zakonodajo. Morda to delno tudi drži, zato bo treba spremeniti zakonodajo in odpraviti luknje v zakonih, ki so jih znali Orionovi pravniki spretno izkoristiti.

Nesrečna zgodba prekmurskega kmeta Janeza Ferenčaka, ki je ravnanje Orion prva razkril medijem, pa se med tem nadaljuje. Ferenčak, ki si je pri Orionu izposodil 18 in pol milijona tolarjev, vrnil pa bi moral 55 milijonov tolarjev, je pred časom prenehal odplačevati mesečne obroke, ki so že presegli 450 tisoč tolarjev. V Orionu so se seveda takoj odzvali, sodišče je izdalo odločbo o izvršbi, izvršitelj pa je pri Ferenčakovih začel z izvršbami, saj je celotno njihovo premoženje pod hipoteko. Začeli naj bi z zaplenbo

strojev in 27 glav živine, vendar kmetijskih strojev pri Ferenčakovih niso našli, zaenkrat pa je ostala v hlevu tudi živina.

Zoper odredbo sodišča je Ferenčak vložil ugovor, ki ga je sodišče obravnavalo v začetku tega tedna, vendar njegov primer s tem še zdaleč ni rešen. Orion je med tem Ferenčakovim predla-

Komentar

Javnomnenjskim raziskavam, popularnejše politbarometru, v našem mediju nismo namenili posebne pozornosti. Smo v volilnem letu, to pa je eden od razlogov, hkrati pa dogajanje na politični sceni samo sili k aktivnejšemu pogledu na lestvice priljubljenosti politike v javnosti. Po dolgem času je opazen močan premik, ki se kaže najbolj izrazito pri padcu vladajoče LDS.

Ta se je sedaj skoraj izenačila z opozicijsko SDS. Razlika je samo za eno odstotno točko. Tako ima SDS šestnajst, LDS pa 17 odstotkov. Gledano skozi daljše obdobje bi lahko rekli, da se je SDS približala svojemu optimumu, ki ga je v povprečju dosegala na volitvah. Hkrati pa naj bi se odstotki LDS izgubili v neopredeljenih. Ne glede na neopredeljenost visokega odstotka anketiranih le-teh ni mogoče obravnavati kot politično pasivne. Gre za politično »aktiven« del volilnega telesa, ki pa očitno ne zaupa več stranki, ki ji je še konec minulega leta izkazoval več kot tretjinsko podporo. Na tej točki je objektivno mogoče pričakovati politične spremembe. V tem trenutku morda res drži teza, da so bili izbrisani tisti, ki so LDS pobrali glasove. Aktualne razmere na politični sceni in tudi medijski bum s prenosi sej o izbrisanih bi to lahko potrdili. Morda vzdrži tudi argument LDS, da gre za temo, pri ka-

Oblastna agonija

teri je bilo realno pričakovati padec priljubljenosti, in hkrati za temo, kjer ni mogoče popuščati tudi za ceno padca priljubljenosti. Vendar ta argument ne bo vzdržal. Namreč pred nami je preveč pomembnih korakov, ki bodo presegli raven teme izbrisanih in ki nas bodo ob evforičnosti postavljali na realna tla. Tu pa smo že na točki, kjer se kaže vprašati, ali bodo dovolj za ponovno rast delnic LDS. Že zdaj je preveč drugih tem, ki počasi izbijajo na plano in jih ne bo enostavno spraviti pod preprogo ali bežati pred odgovornostjo, še toliko bolj, ker tudi znotraj LDS razmere niso več tako monolitne, kot so bile nekoč za časa dr. Drnovška. Navsezadnje nam to dokazujejo tudi nekatere posttranzicijske poteze pri obvladovanju kapitala, ki kažejo na določeno agonijo pri vladajoči stranki. Zadnji je primer Telekom, ki ga je politično neeksplozivni Grašek spravil na normalne tirnice, a je moral oditi. Ne glede na argumente, ki jih navajajo v vladajoči stranki, je dejstvo, da so agresivno politično posegli v upravo Telekom. Temu se ne morejo več izogniti in nikakor demantirati, ker je o tem javno spregovoril vrhunski strokovnjak s tega področja in natančno politično profiliral nove člane uprave. Po drugi strani pa ima Telekom predsednika nadzornega sveta, nam dobro znanega Leonarda F. Peklarja, za katerega je znano, da ne potegne nobene poteze brez politične zaščite in političnih navodil. Navsezadnje je to že pokazal v primeru Mure. Hkrati na vladajočo stranko vse bolj pritiskajo posledice divjega liberalnega kapitalizma, ki so ga nezadostno regulirali in ki vse bolj pritiska ne samo na najnižje sloje, ampak tudi na srednji sloj prebivalstva. Tako se večerjšnja opozorilna stavka tudi dotika vladajoče LDS in njene kontrole kapitala, ki že kar nekaj časa ignorira pogajanja o plačah, medtem ko državne uslužbenke hrani z medom in mlekom.

J. V.

Opozorilna stavka tudi v enainsedemdesetih pomurskih podjetjih

Za višjo plačo in dostojnejše življenje

Včerajšnji enourni opozorilni stavki v organizaciji sedmih industrijskih sindikatov pri Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije, ki se je je po napovedih udeležilo od sto do sto petdeset tisoč delavcev, se je pridružilo tudi okoli devet tisoč članov industrijskih sindikatov v enainsedemdesetih pomurskih podjetjih.

Sindikat kovinske in elektroindustrije ima v dvanajstih pomurskih družbah okoli tisoč članov, v petindvajsetih družbah z dejavnostjo kmetijske in živilske industrije jih je tisoč osemsto, v sedmih podjetjih tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije jih je okoli šest tisoč, v treh družbah, ki se ukvarjajo z lesarsko dejavnostjo, okoli dvesto dvajset, v devetnajstih podjetjih gradbene dejavnosti je tisoč sto in petih kemičnih podjetjih tristo članov sindikata. Za stavko so se izrekli v vseh družbah, članom sindikatov pa so se pri protestni ustavitvi dela pridružili tudi drugi zaposleni. V stavkovni uri so predstavniki sindikatov delodajalcem predstavili stavkovne zahteve. V tistih podjetjih, kjer prihaja do kršitve kolektivnih pogodb, pa so lahko generalne zahteve dopolnili še s svojimi.

Cilj stavke je zvišanje delavskih plač, torej boj za pravico do dostojnejšega življenja vseh delavcev, predvsem tistih z nižjimi prejemki. Sindikati z opozorilno stavko terjajo takojšen začetek pogajanj o spre-

mbi tarifnih prilog kolektivnim pogodbam ter spremembo plačnega sistema. Sindikati želijo delavske plače zaščititi pred rastjo življenjskih stroškov in spremeniti plačni sistem tako, da ne bi

več favoriziral visokih plač, ki zvišujejo povprečne plače in ustvarjajo lažno sliko o njihovi rasti. Sindikati namreč zavračajo trditve delodajalcev, da so delavske plače visoke in rastejo hitreje od produktivnosti. Kot navajajo, je znašala masa sredstev po kolektivnih pogodbah lani novembra 40 milijard tolarjev, masa sredstev za menedžerske plače pa 5,5 milijarde tolarjev, s tem da si je slednjo vsoto razdelilo le 3,7 odstotkov oziroma 7584 zaposlenih. Dvig plač na podlagi inflacije je znašal manj kot odstotek ali 1532 tolarjev na zaposlenega, dvig menedžerskih plač pa je bil več kot enajstod-

stoten, kar pomeni 8058 tolarjev, torej več kot petkrat več na zaposlenega po kolektivni pogodbi. Po sindikalnih podatkih je prejemale lani minimalno plačo 24600 delavcev. V po-

murski regiji plače v vseh panogah zaostajajo za slovenskim povprečjem do trideset odstotkov. Če delodajalci tudi po opozorilni stavki ne bodo pripravljene sesti za pogajalsko mizo, kar sicer odklanjajo že dve leti, sindikati že imajo pripravljeni načrt stopnjevanja pritiska, vse do izpolnitve zahtev. Čeprav je vseh sedem sindikatov svoje zahteve po zvišanju plač združilo v skupno zahtevo, ima vsak sindikat zaradi različnih ekonomskih razmer in razmer gospodarjenja v posameznih panogah svoje predloge za način zviševanja plač.

M. H.

Foto: N. J.

gal znižanje posojila najprej na 40 milijonov in zdaj na 24 milijonov tolarjev, vendar ponudbe v dogovoru s svojim odvetnikom niso sprejeli. Ferenčakovi predlagajo, da jih Orion seznani z realnim zneskom dolga, saj so doslej že odplačali 12 milijonov tolarjev posojila, preostanek pa so pripravljeno poravnati v enkratnem znesku.

Ludvik Kovač

Makoterjeve (spet) ni bilo na sodišče

Resnična bolezen ali izmikanje?

Glavna obravnava, ki bi se morala nadaljevati 19. februarja zoper Milico Makoter, je bila zaradi odsotnosti obtoženke preložena za nedoločen čas. Na sodišču ni bilo niti njenega zagovornika Milana Krstiča, ki pa se je v nasprotju z obtoženko opravičil. Prav tako ni bilo nobene od povabljenih prišle, prišel je le izvedenec za psihiatrijo.

Njen zagovornik po uradni dolžnosti Igor Vinčec je pojasnil, da ga je dan pred nadaljevanjem sojenja po telefonu poklical Krstič in povedal, da

je Makoterjeva na bolniškem dopustu in mora mirovati, zdravniške dokumentacije o tem pa nima. Makoterjeva tako ni z ničemer opravičila izostanka, zato je sodni senat sklenil, da mora plačati 500.000 tolarjev povprečnine in poravnati druge stroške za sklic obravnave.

Zadeva je bila z mariborskega sodišča dodeljena predsednici senata Maši Butenko na soboško okrožno sodišče za eno leto, 28. februarja se Butenkovi izteče mandat, tako da še ni jasno, kaj bo z nadaljevanjem sojenja.

Makoterjevo obtožnica bremeni naročila umora moža in

sina, bombnega napada na ljutomersko policijsko postajo in rakete napada na hišo komandirja postaje. Na prvem sojenju je bila obsojena na 30 let zapor, vendar je vrhovno sodišče sodbo razveljavilo. Po njeni izpustitvi iz pripora 12. junija lani ji zaradi zdravstvenih razlogov sploh še niso sodili.

A. B., foto: N. J.

Gradnja in bivanje

Aleš Kuhar
Finančni svetovalec
Gradnja in bivanje
Poslovna enota Murska Sobota
Slovenska ulica 29
Telefon: 02/512 45 20
info@sparkasse.si

ZNANO SE PRILAGODITI
ZAHTEVAM VSAKEGA
POSAMEZNIKA.

SPARKASSE
Moderna evropska banka

Prostor, namenjen Milici Makoter, je ostal prazen.

TEMPIRANO

Vladimir Vlaškalič, igralec: »Mislim, da ima vsak posameznik neko vlogo, funkcijo v življenju, ki mu je obenem tudi kot neko vodilo, ga določa in se do neke mere z njo tudi identificira.«

Primož Peterka: »Planica je pravi športni praznik. Razpoloženje je odlično. Danes sem nastopil kot predtekmovallec, jutri me čaka ekpna tekma. Nič ne bi rad napovedoval.«

Mirjam Horzelenberg, članica odbora za šolo po meri človeka: »Starši pa smo mnenja, da je Ustavno sodišče pri tem spregledalo, da smo del Cerkve, ki je skupnost verujočih, tudi državljani, starši, ki nam je z ustavo zagotovljena pravica do verske in moralne vzgoje otrok v skladu z lastnim prepričanjem.«

Željko Šalamun, lokalni koordinator na območju Pomurja pri projektu novega ornitološkega atlasa Slovenije: »Z novim atlasom želimo podrobneje raziskati gnezdišča posameznih ptic in njihovo število, s čimer se zagotovi tudi učinkovitejšo varovanje. Atlas je tisti, ki bo izkušenim popisovalcem koristil pri uporabi svojega znanja, novincem pa ponudil priložnost za vključevanje v terensko delo in učenje prepoznavanja ptic.«

Vladimir Kegl, kmet iz Žic pri Zgornji Ščavnici: »Cene mleka so zaenkrat dobre, ne vem pa, kako bo po vstopu Slovenije v Evropsko unijo.«

Marija Horvat, predsednica komisije za socialna vprašanja pri Društvu upokojencev Murska Sobota: »Ta pokojnina, pa četudi je nizka, je pomemben vir dohodka naših družin. Upokojenci torej s svojo pokojnino prispevajo k preživetju celotne družine in z njo ne preživljajo zgolj sebe. Mene bolj kot nizke pokojnine boli to, da zaradi nizkih prejemkov naših družin in zaposlenih pride celo do nasilja v družini in krhanja medsebojnih odnosov. Če upokojenec ne prispeva denarja, včasih tudi do zadnjega tolarja, ga v družini pogosto izsiljujejo. Pri nas živi zelo malo ljudi samih, in četudi živijo ločeno, so družinske povezave pri nas povsem drugačne, kot je to na primer v mestu. Naši ljudje so zelo navezani na otroke in bodo zanje dali vse in potem sami živeli v pomanjkanju, samo da ohranijo medsebojne odnose.«

Bojan Farič, Inšpektorat RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami: »Zazidalni načrti v neposredni bližini stavb in pred glavnimi vhodi velikokrat predvidevajo drevesa in grmovje. Potem pa se je v lanskih požarih pokazalo, da intervencijska vozila ne morejo zraven, ponesrečence pa lahko le mečemo prek takih ovir.«

Danilo Kozar, vodja kuhinje hotela Ajda, Terme 3000, član slovenske kuharske ekipe na Inter-gastru v Stuttgartu: »Na mesto obilnega krožnika, čez katerega gleda velik kos mesa, pravi, da je treba jesti malo in dobro. Poudarek je tudi na zelenjavi, meso pa se servira v manjših količinah. Veliko se uporabljajo sveža zelišča in dišavnice, poseben poudarek pa se daje raznovrstnim omakam.«

Nekaj novejšega iz Velike Polane

Razočaranje iz Ljubljane

V pol ure obdelali osem točk, med njimi tudi letošnji proračun

Kot smo svojčas že zapisali, potekajo seje občinskega sveta v Veliki Polani, odkar jih vodi župan Andrej Lebar, brez zapletov, očitnih razhajanj in polemik, zaradi katerih bi posamezne točke »padale« kot nesprejete. Tako so doslej skoraj vse sklepe potrdili soglasno. Prejšnji četrtek so obdelali kar osem točk dnevnega reda v pol ure, in sicer tudi obravnavo letošnjega občinskega proračuna. Jasno je bilo, da so se v glavnem o vsem temeljito pogovorili in uskladili na predhodnih sejah odborov, zadnje usklajevanje pa je bilo tudi še kakšno uro pred sejo občinskega sveta. In kako so se odločili glede razporeditve investicijskih sredstev?

Občina Velika Polana je lani odkupila parcele za gradnjo čistilne naprave in zagotovila ustrezno usklajevanje prostorskih planov. Zdaj je na vrsti izdelava tehnične dokumentacije ter študije finančne izvedljivosti za realizacijo tega projekta. V ta namen je predvidenih v letošnjem občinskem proračunu 16 milijonov tolarjev, za kolikor se nameravajo zadolžiti, če bodo o tem sklenili tudi pogodbo z izvajalcem. Občina sama pa sicer te investicije ne bo zmogla izvesti v sprejemljivem roku.

Po napovedih iz Ljubljane bodo prišli na vrsto za sofinanciranje gradnje kanalizacijskega sistema in čistilne naprave šele leta 2015. Ko so za ta podatek slišali svetniki, so skoraj obnemeli.

S tem se namreč nikakor ne morejo strinjati, saj je občina že odkupila zemljišče za čistilno napravo in v letošnjem proračunu zagotovila 16 milijonov tolarjev za študijo o finančni izvedljivosti tega projekta. Ob koncu razprave so sprejeli sklep, da bodo poslali v Ljubljano dopis, v katerem bodo izrazili nestrinjanje s tako dolgim čakanjem na vrsto pri tej naložbi. Pričakujejo namreč, da bi morala biti ta letnica najkasneje 2006. Ali bo njihov protest kaj zalegel, pa je velika uganka.

Šola, Sabolova hiša, ceste, mrliška veža idr.

Letos jih čakajo tudi nujne naložbe, povezane z obnovo šolskih prostorov in zunanjih športnih objektov ter za izboljšanje računalniške opreme, za kar je predvidenih 31,9 milijona tolarjev.

Prva faza obnove Sabolove domačije je končana, za drugo fazo je predvidenih še 32,3 milijona tolarjev. Treba je zapisati, da gre v tem prime-

Sej občinskega sveta v Veliki Polani se udeležujejo tudi občani, ki jih zanima, o čem se pravi in odločajo njihovi svetniki.

ru predvsem za dodatna sredstva Ministrstva za kmetijstvo in prehrano ter Agencije R Slovenije za razvoj podeželja, ki jih je treba prikazati kot prihodek in odhodek občinskega proračuna. Objekt pa bo sicer večnamenski in je regijsko zasnovan. V njem bo svoje aktivnosti izvajala druga »Pomelaj«, kar je povezano tudi z zagotavljanjem novih delovnih mest na podeželju. Med investicijske naložbe so uvrstili še 6,9 milijona to-

larjev za požarno varnost, civilno zaščito, urejanje prostorske dokumentacije, energetske zasnove posodobitev programske in računalniške opreme, 7,6 milijona tolarjev za razsvetljavo in zgraditev veže v Brezovici ter 6,4 milijona tolarjev za vzdrževanje cest in okviro te postavke je vključen sežigalnica plina na odlagališču padkov v Dolgi vasi.

Jože Božič

Posvet pomurskih borcev

Odločno proti potvarjanju zgodovine

Jože Božič o aktualnih zadevah

Konec tedna je organiziralo murskosobosko območno združenje borcev in udeležencev NOB posvet. Na njem je predsednik Glavnega odbora ZZB NOV Slovenije Jože Božič spregovoril o vrsti aktualnih zadev, povezanih z borčevsko organizacijo. Kot je povedal uvodoma, prav letos mineva 56 let od ustanovitve Zveze borcev Slovenije. Spomnil je, da sta približno dve tretjini članov ZB in udeležencev NOV že umrli, kljub temu pa so se njihove vrste povečale kar za 12 tisoč novih članov, predvsem simpatizerjev, ki podpirajo njene usmeritve. »Tako ZB živi dalje!« je z zadovoljstvom povedal Jože Božič.

V nadaljevanju pa je spregovoril tudi o manj spodbudnih primerih. Po njegovem je opazen strahovit pritisk desnice, ki ne izbira sredstev, na Zvezo borcev. Nasprotniki osvobodilnega boja namreč skušajo diskreditirati zgodovino in borčevsko organizacijo izriniti na rob družbenega dogajanja.

Nekdanji borci in drugi člani območne organizacije ZZB so poudarili, da so že dokazali, da spoštujejo zgodovinska dejstva. Mnogi njihovi člani so bili dejavni ustvarjalci svobodne Slovenije, zato utemeljeno zavračajo vsakršne poskuse potvarjanja zgodovine. »Brez poznavanja zgodovine ni mogoče pisati o morebitnih zločinih. To bo gotovo tema v sedanjem predvolilnem boju, da bi prišlo do zloma te oblasti. To so grozljive stvari, ki se dogajajo v času pred sprejemom v Evropsko unijo, zato bomo v borčevski organizaciji sprejeli posebno deklaracijo ob tem pomembnem zgodovinskem dogodku. Kot naslednica množičnega antifašističnega boja in velike antihitlerjevske koalicije Zveza borcev povsem podpira vstop naše države v Evropsko unijo in Nato,« je zatrdil Jože Božič.

Na posvetu je bil govor tudi o odnosih s sosednjimi državami, kjer obstaja še nekaj nerešenih vprašanj, ki naj bi se kmalu zgladiła. Glede preobrazbe ZB pa je bilo med drugim rečeno, da gre za stabilno in enovito organizacijo, v kateri se vzpostavlja nov sistem medsebojnih odnosov. Dejstvo je, da niso povsem zadovoljni z njeno kadrovske preno. Za zdaj dokaj uspešno deluje le 20 od 65 območnih združenj v Sloveniji, spodbudno pa je,

Jože Božič, Matija Koren, predsednik območnega združenja ZZB NOV, in Štefan Žekš, predsednik soboškega združenja. Foto: M. J.

da je v borčevsko organizacijo vključenih že več kot 30 odstotkov novih članov. Z združenjem Sever imajo zelo dobre odnose, precej pa si obetajo od dobrega sodelovanja s šolami, saj je ohranjanje in razvijanje svetlih tradicij NOB bistvenega po-

mena.

Po besedah Jožeta Božiča pa je skrb za ohranjanje knjig, ki opisujejo NOB, s posebnimi nih knjižnic.

Milan Jelenc

Prostovoljstvo iz srca ...

Ob svetovnem dnevu bolnikov smo se mladi člani Rdečega križa Murska Sobota in prostovoljci Srednje zdravstvene šole spomnili na starejše, onemogle in trpeče.

Dopoldne smo jim popestrili s kratkim kulturnim programom. Sodelovale so šole iz Pomurja, valnem oddelku, ki zdravi, neguje in skrbi za varovanje. Namenjen pa je bil tudi prostovoljcem, ki skrbijo, da varovancem popestrijo dan s prijazno besedo, in to ne samo na današnji dan, ampak vsako leto. Mi mladi se lahko od varovancev največ naučimo, zbrati moramo le veliko dobre volje in veselja do prostovoljnega dela. Hvaležni smo tudi Območnemu združenju Rdečega križa Murska Sobota, nam je omogočilo to srečanje. Vsi skupaj pa se bomo trudili, da bodo varovanci deležni še več pozornosti kot doslej. Prizadevali pa si bomo, da bo sreča obiskala tudi tiste, katerih se nihče ne spominja.

Tomaz Rantala

SZŠ Murska Sobota

Kakšno je vaše tveganje za osteoporozo?

Eno leto Prekmurskega osteološkega društva

Iščejo članice na podeželju

V prostorih Euresta v Mur-
ski Soboti je bil prvi letni ob-
ni zbor članov Prekmurskega
osteološkega društva. Društ-
vo je bilo ustanovljeno 28. fe-
bruarja lani, kar pomeni, da v
tem mesecu praznuje eno le-
to delovanja, glede na aktuali-
zациjo bolezni pa se je pokaza-
lo, da je bila ustanovitev
upravičena in dobrodošla.
Tokrat se je na občnem zboru
zbralo okrog 110 članov.

Osteoporozo je bolezen, ki
prizadene okostje. Kost, ki so
bile močne, postanejo krhke in
lomljive. Osteoporozo ne boli in
večina ljudi ne ve, da jo ima, do-
kler se kost ne zlomi. Prizadene
vsako tretjo žensko in vsakega
osmega moškega po 50. letu sta-
rosti. Zlom zapestja je ponavadi
prvi opozorilni znak osteoporo-
ze, še hujši so zlomi vretenc, naj-
nevarnejši pa je zlom kolka. Za-
radi njega umre kar 20 odstot-
kov bolnikov, in to že v prvem
letu po zlomu.

Ljudje, ki v Prekmurju želijo
neka storiti, da tudi sami ne bi
postali žrtev osteoporoze ali pa
zbrali njene posledice, so se
zbrali v Prekmurskem osteolo-
škem društvu. V začetku jih je pe-
stilo premajhnost prostora, nato
pa so našli svoje mesto v Kocljevi
4, kjer jih je sprejelo Društvo in-

Ena od pomembnih aktivnosti Prekmurskega osteološkega društva bo pridobivanje novih članic, še posebej med ženskami s podeželja. Kajti ravno te so zaradi oddaljenosti in drugih objektivnih vzrokov večkrat prikrajšane za nasvete o pravočasnem odkrivanju bolezni. Tako bo društvo poskušalo organizirati predavanja v tistih vaseh, kjer bodo pokazali za to največ zanimanja. Foto: T. K.

validov Murska Sobota, zelo do-
bro pa sodelujejo tudi z Zavo-
dom za zdravstveno varstvo.

V letu 2003 so bili zelo dejav-
ni. Organizirali so letovanje v
Termah Topolšica, več rekreati-
vnih pohodov, kopanje v zdravil-
išču Moravske Toplice, izlet na
Razkrižje, kosanje piknik ob
Bukovniškem jezeru, aktivnosti
na tržnici ob svetovnem dnevu
hrane, telesno vadbo v Partiza-
nu in v Martjancih, računalniško
delavnico in predavanje o zdravi
prehrani, si izmerili krvni tlak
in telesno težo ter se udeležili

proslave ob dnevu zdravja na
Zavodu za zdravstveno varstvo.

Podoben program bo imelo
društvo tudi letos, le da bo še
bogatejši. Omeniti je treba pre-
davanje Kako premagati stres s
sprostitvenimi vajami, zbiranje
literarnih prispevkov, spomla-
dansko letovanje v Termah Do-
brna, jesensko letovanje v Bio-
gradu, obisk zeliščne kmetije
Kalan, meritve mineralne ko-
stne gostote, izid glasila in raz-
stavo ročnih del članic.

Velik korak za društvo je bil
sprejem v Zvezo društev bol-

nikov z osteoporozo, kjer so
kljub samo enoletnemu delova-
nju po aktivnosti že nekje na čer-
tem ali petem mestu med vse-
mi društvu. Kmalu pa bo na voljo
tudi njihova spletna stran na in-
ternetu. Društvo, ki trenutno šte-
je 156 članov, se financira iz čla-
narine (2000 tolarjev na leto) in
iz prispevkov donatorjev. Skup-
no je imelo lani za 609 tisočakov
prihodkov, izdatkov pa je bilo
nekaj manj, tako da presežek zna-
ša 354 tisoč tolarjev in ga bodo
prenesli v društveni sklad.

T. K.

Občina Beltinci z
novim informacijskim sistemom

Digitalna oblika katastra

Na sedežu občine Beltinci je bila predstavitev novega ob-
činskega informacijskega sistema, o čemer je v imenu družbe
Kaliopa iz Ljubljane spregovoril njen predstavnik Igor Dimnik.
Ta se je najprej zahvalil občinski strokovni skupini in Antonu
Štihiu, ki vodi v Pomurju tovrstne aktivnosti, za sodelovanje pri pripra-
vi projekta. Njegov namen je zlasti povečanje preglednosti podatkov in
njihovo centraliziranje ter tudi karseda prilagodljivo iskanje različnih
podatkov, ki so na voljo. S tem je omogočen boljši servis občanom. Na
predstavitvi so ob posameznih primerih pogledali uporabnost digital-
ne oblike katastra in njegovo priročnost. Gre za podrobnejše podatke o
občini in katastrskih občinah, parcelah, hišnih številkah stavb, urbani-
stičnih zasnovah, letalskih posnetkih in drugem.

Igor Dimnik ob prikazu priročnosti informacijskega sistema. Foto: M. J.

Kot je povedal župan beltinske občine Milan Kerman, je ta pri-
dobitev velikega pomena za njihovo območje, zlasti glede popolne
evidence nezazidanih in zazidanih stavbnih zemljišč, komunalnih
vodov in križanj. Nov sistem omogoča hiter prehod iz nekdanjega
papirnatega na zdajšnje računalniško vodenje evidenc. V ta namen
so se tudi prijavili na razpis, ki je bil objavljen v Uradnem listu RS, in
dobili določena sredstva.

Milan Jerše

Na šoli v Stročji vasi sami zavijali rokave

Odrinjeni na stranski tir?

Prostovoljne delovne akcije se je
udeležilo več kot osemdeset staršev

Te dni, ko smo obiskali Stročjo vas, nam je marsikdo dejal,
da se jim zdi, da jih poskušajo v občini Ljutomer že na vseh
področjih odriniti na stranski tir, še najbolj glede gradnje
nove šole, ki jim jo obljublajo več kot dvajset let. Ali pri tem
držijo figo v žepu? Ker občina do danes ni našla niti dovolj
sredstev, da bi prepletkali učilnice in hodnike, v katerih so
pred dvema letoma morali zaradi odloka inšpekcijskih služb
zamenjati električno instalacijo, so se lotili dela kar sami.

Ob tem so nam povedali, da še vedno verjamejo, da bodo v bližnji
prihodnosti vseeno začeli z novogradnjo osnovne šole tudi v Stročji
vasi, ki je edina vez med krajani. Je središče vaškega življenja, kjer
potekajo vse leto številne dejavnosti za mlade in starejše krajane
Stročje vasi in okolice. Telovadnica je zasedena vse dni v tednu.
Tukaj potekajo športni treningi, plesni tečaji, šola za zdravje, rekre-
acija za starejše, proslave itd. Starši so se na sestanku sveta staršev
odločili, da bodo sami ob pomoči delavcev šole prepletkali šolske
prostore, da bi vsaj na ta način izboljšali razmere za bivanje učencev.

Nekaj grenkih trenutkov pa so doživeli tudi ob nedavnem odkri-
tju oz. ponovni namestitvi spominske plošče njihovemu rojaku
Jožetu Košarju. Počutili so se namreč odrinjeni in užaljeni. Pred
približno dvajsetimi leti, ko so odkrivali ploščo Jožetu Košarju, ure-
dniku založbe Obzorja, znanemu kulturnemu delavcu in profe-
sorju, sta jih Slavistično društvo in Društvo pisateljev celo zaprosila
za kulturni program ob odkritju plošče in jih prosila, da je šola pre-
vzela skrb zanjo. Na to so bili ponosni in resnično so skrbeli za plo-

Dve leti so čakali, da bo Občina Ljutomer našla denar za beljenje notranjih pro-
storov šole v Stročji vasi (stare stavbe in paviljona), ker pa se to ni zgodilo, so
se dela lotili kar sami. Prostovoljne delovne akcije se je udeležilo več kot
osemdeset staršev, rokave pa so zavijali tudi pedagoški delavci. Foto: J. G.

ščo. Večkrat letno so se tudi spomnili uglednega krajana. Žal pa so
lastniki hiše, na kateri je bila plošča, le-to prodali, novi lastniki pa so
jo porušili in zazidali novo na istem mestu ter jim obljubili, da bodo
ponovno namestili spominsko ploščo, kakor hitro bodo uredili fa-
sado. Vedeli so tudi, da je bila plošča shranjena na občini. Toda še
sanjalo se jim ni, da bo ponovno odkritje potekalo brez kakega po-
vabila šole k sodelovanju v pripravi na to slovesnost. Zanj so zve-
deli kot vsi občani Ljutomerja – prek občil. Najhuje pa je to, da go-
vorci na slovesnosti niso vedeli niti tega, da se je Jože Košar rodil v
Stročji vasi, saj so neprestano poudarjali, da je Ljutomerčan. In še
bolj so bili žalostni, ker niso bili deležni niti voditeljevega pozdra-
va, ki je sicer pozdravil vse druge navzoče. Naključje ali mogoče
šikaniranje, so se spraševali.

J. G.

VDC za Ljutomersko enoto išče nove prostore

Murskosoboški Varstveno delovni center išče za svojo Lju-
tomersko enoto, kjer imajo osemindvajset varovancev,
nove prostore. Sedaj so najemniki dela prostorov nekdanje
šole s prilagojenim programom. V stavbi, ki je sicer v
občinski lasti, gostujejo kar trije najemniki, ob Varstveno
delovnem centru, ki ima v najemu 430 kvadratnih prostoro-
rov, še osnovna šola s podružnico Cvetka Golarja in gimna-
zija z izobraževalnim programom vzgojiteljic.

Enoti VDC bi najeti prostori sicer zadostovali po obsegu, niso
pa primerni po funkcionalnosti, moteče zanje pa je tudi to, da so
jih del morali odstopiti v souporabo še drugim uporabnikom.
Občini so predlagali preureditev, na kar pa ni pristala, soglašala
pa je, da si poiščejo druge prostore. S potrebo po primernejših
prostorih so seznanili tudi pristojno ministrstvo, ki jim jo je tudi
priznalo in zato izdalo sklep, na osnovi katerega so potem decem-
bra objavili razpis, da iščejo druge najemne prostore. Komisija je
ob odpiranju ponudb ugotovila, da ponudniki niso priložili vseh
potrebnih dokazil, zato so razpis raje razveljavili in ga bodo z do-
polnjenimi zahtevami ponovno objavili marca. Izbrani ponudnik
bo potem prostore moral prilagoditi potrebam najemnika, odpo-
vedni rok sedanjemu pa je šest mesecev. Prednost pri izbiri bodo
imeli glede na sistem točkovanja objekti, ki bodo najemniku zago-
tavljali večjo samostojnost.

M. H.

Tišinski svetniki odločali o proračunu

Na prvem mestu tudi letos kanalizacija

Tema, ki so jo tišinski svetniki načeli na zadnji lanski seji, je
bila predvsem povezana s proračunom. Takratni osnutek je do
te seje sicer doživel nekaj sprememb, vendar kaj veliko ne, že
zaradi večkrat poudarjenega odplačevanja del pri kanalizaciji.

Kot je ocenil župan Jožef Poredoš, velikih sprememb v pro-
računu odbori niso zahtevali, ampak so racionalno razporedili
sredstva. Pričakuje, da do naslednje obravnave, ko bodo sprejema-
li proračun, ne bo sprememb. Kljub vsemu pa se je proračun gle-
de na osnutek nekoliko zmanjšal, saj so na prihodkovni strani sre-
dstva iz programa Phare za čistilno napravo v višini 67 milijonov
tolarjev v osnuteku še upoštevali, sedaj pa so jih morali umakniti,
ker jih je finančno ministrstvo opozorilo, da se le-ta ne vedijo v
proračunu, ampak se neposredno namenijo izvajalcu. Neka
prihodkov se je še spremenilo, tako da bodo sedaj namesto s 630
milijoni iz osnutka, razpolagali s 577 milijoni tolarjev. Pri tem naj
bi država za investicije namenila okrog 77 milijonov tolarjev,
najeli pa bodo tudi kredit v višini 30 milijonov tolarjev. Seveda
bodo, kot smo že omenili v uvodu, največ sredstev namenili prav
za odplačevanje kanalizacije. Postavka za kanalizacijo in čistilno
napravo znaša 200 milijonov tolarjev.

Večjih novih investicij za letošnje leto ne načrtujejo, kar je
župan že povedal ob obravnavi osnutka, le kakšno adaptacijo ko-
munalnih objektov in urejanje parkirišča ob pokopališču na Tiši-
ni. Prav glede slednjega pa je bilo še največ govora pri razpravi ob
proračunu. Nekateri svetniki so bili mnenja, da je tri milijone pre-
malo za parkirišče, ki naj bi stalo več kot deset milijonov, zato so
se spraševali, ali bodo parkirišče sploh gradili. Kot je povedal
župan, je vse v teku. Dokumentacija se pridobiva, več sredstev pa
bodo poskušali dodati ob rebalansu proračuna.

Na tej seji pa je svetnikom tudi uspelo imenovati predsednika
nadzornega odbora. Po odstopu prejšnjega predsednika, o čemer
smo že pisali, so že nekaj časa iskali zamenjavo in jo tokrat našli.
Dragica Banfi so predlagali svetniki iz vrst LDS.

C. K.

Za zdravstveno varnost regiji 20 milijard tolarjev

Zaradi neplačanih prispevkov vpisovali hipoteke

Staranje in slabe gospodarske razmere višajo izdatke za zdravstvo

Murskosoboška enota Zavarovalnice Slovenije je imela lani 115.584 zavarovancev, za njihovo zdravstveno in s tem socialno varnostjo pa je porabila 20 milijard tolarjev ali 173 tisoč tolarjev za zavarovanca. Glede na to, da je bilo lani za osnovno zdravstveno zavarovanje v regiji pobranih 8 milijard tolarjev prispevkov, so bile pomurskim zavarovancem pravice iz osnovnega zdravstvenega zavarovanja zagotovljene zaradi solidarnosti in socialne pravičnosti sistema obveznega zdravstvenega zavarovanja, razkorak med potrebami po zdravstvenem varstvu in zmožnostjo plačevanja le-tega pa razkriva prikrajšanost regije, njeno življenjsko nemoč ter gospodarsko šibkost.

Sedmina Pomurcev starih nad 65 let

V pomurski regiji je živelo zadnji dan junija 123.335 ljudi ali 569 manj kot isti dan leto prej, kar je 6,17 odstotka prebivalcev Slovenije. Slaba sedmina Pomurcev je starejših od 65 let, indeks staranja, ki prikazuje razmerje med starimi nad 65 in mladimi do 14 let, pa je 107,4 (slovenski 100,8). Povprečna starost v regiji je 40,2 leta, kar je za 0,4 leta več kot v slovenskem merilu, najstarejši prebivalci pa živijo v občinah Gornji Petrovci, Šalovci in Moravske Toplice.

Upokojenci predstavljajo dobro četrtino vseh pomurskih za-

Povprečna starost v regiji je 40,2 leta, kar je za 0,4 leta več kot v slovenskem merilu, najstarejši prebivalci pa živijo v občinah Gornji Petrovci, Šalovci in Moravske Toplice.

varovancev, vsako leto manj pa je kmečkih zavarovancev. Lani jih je bilo le še 2.386. Od tega jih je imelo le obvezno zdravstveno zavarovanje 695. Iz obveznega pokojninskega zavarovanja se je samo lani odjavilo 178 kmetov, s tem pa so izgubili tudi pravico do nadomestila plače zaradi začasne zadržanosti z dela zaradi bolezni. Kot piše v Poslovnem poročilu o delu murskosoboške OE ZZS, se kmetje za ožji obseg socialne varnosti odločajo zaradi nezmožnosti plačevanja prispevkov.

Zmanjšalo se je tudi število samostojnih podjetnikov in pri njih zaposlenih delavcev, med zavarovanci pa je poraslo število oseb brez prejemkov, in sicer s 6.396 na 6.598. Zanje pavšalni prispevek za obvezno zdravstveno zavarovanje plačujejo občine.

Zaradi staranja in slabih gospodarskih razmer višji izdatki za zdravstvo

»Starejše prebivalstvo in slabe gospodarske razmere v regiji pomembno vplivajo na višino izdatkov za zdravstveno var-

vo,« je na povezanost opozoril direktor OE ZZS Murska Sobota Ivan Tibaut. To pa se še najbolj pozna pri izdatkih za zdravila in medicinsko-tehnične pripomočke ter nadomestila zaradi bolniških izostankov z dela. Pomurska regija je po izdatkih za predpisana zdravila, ki so lani znašali 3,4 milijarde tolarjev, še vedno na slovenskem vrhu, čeprav je bila lani poraba na zavarovanca nižja kot leto prej. V letu 2002 je od slovenskega povprečja odstopala za 15, konec lanskega leta pa 8 odstotkov. Takoj za pomursko regijo je s šestodstotnim preseganjem slo-

Zadnji dan lanskega leta so znašale neplačane obveznosti 1,3 milijarde tolarjev, od tega so jih za 478 milijonov tolarjev zavarovali z vpisom v zemljiško knjigo. V primerjavi z letom prej se je vrednost zastavljenega premoženja več kot podvojila.

venskega povprečja ljubljanska regija. Z ukrepi za zmanjševanje izdatkov za zdravila, predvsem z uvedbo zamenljivih zdravil, so se izdatki za zdravila zmanjšali od dvesto do tristo milijonov tolarjev, zaradi slabih gospodarskih razmer pa ni prišlo do zmanjšanja bolniških izostankov. Za nadomestila je lani murskosoboška OE ZZS izplačala 1,8 milijarde tolarjev ali za 317 milijonov več kot leto prej.

Zdravnik in pol na tisoč ljudi

»Menim, da pri preskrbi naših zavarovancev v lanskem letu ni

varstva. Pogodili so se za delo 195 zdravnikov (1.582 zdravnik na tisoč prebivalcev) ter 57 zobozdravnikov (0,463 zobozdravnika na tisoč prebivalcev). Po številu zdravnikov na tisoč prebivalcev je pomurska regija blizu slovenskega povprečja.

Neplačanih prispevkov za 1,3 milijarde - hipoteke so se podvojile

Zavezanci za plačilo prispevkov osnovnega zdravstvenega zavarovanja so lani v primerjavi z letom prej bolj poravnali svoje obveznosti, skrb zbujajoč pa je dolg za nazaj, ki ga je DURS zavaroval z vpisom hipoteke na nepremičnine.

Zadnji dan lanskega leta so znašale neplačane obveznosti 1,3 milijarde tolarjev, od tega so jih za 478 milijonov tolarjev zavarovali z vpisom v zemljiško

knjigo. V primerjavi z letom prej se je vrednost zastavljenega premoženja več kot podvojila. Po leg teh obveznosti so samostojni podjetniki zaradi neplačanih prispevkov dolžni še 435 milijonov in za zaposlene pri samostojnih podjetnikih 241 milijonov tolarjev, kmetje pa 10 milijone tolarjev.

Med neplačniki prispevkov obveznega zdravstvenega zavarovanja za osebe, ki nimajo prejemkov oziroma nimajo lastnih sredstev za preživljanje (po točki 15. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zavarovanju), pa so bile konec lanskega leta tudi občine Rogašovci, Cankova Grad in Gornji Petrovci.

Kljub opozorilom svoje občine ni poravnala občina Rogašovci, katere dolg znaša 11,3 milijona tolarjev, zaradi česar je DURS opravil inšpekcijski pregled. Po podatkih murskosoboškega Centra za socialno delo pa je zaradi neplačevanja v prvem februarjem z občino Rogašovci prekinil pogodbo o izpolnjevanju nalog obveznega zdravstvenega zavarovanja, bi občina prispevek morala plačati za zavarovane občane.

Pomurska regija je po izdatkih za predpisana zdravila, ki so lani znašali 3,4 milijarde tolarjev, še vedno na slovenskem vrhu, čeprav je bila lani poraba na zavarovanca nižja kot leto prej. V letu 2002 je znašalo odstopanje od slovenskega povprečja 15 odstotkov, konec lanskega leta pa le še 8 odstotkov.

Majda Honc

Sejem Inpak od 2. do 5. marca

Majhen po obsegu, velik po vsebini

Slovenski oskar za embalažo štirim izdelkom

Z Inpakom, 14. mednarodnim sejmom embalaže, tehnike pakiranja, grafike, logistike in transporta, se začne v organizaciji Pomurskega sejma v Gornji Radgoni prva letošnja sejemska prireditev. Tudi za letošnji sejem, ki je sicer bienalni, je značilna visoka specializiranost, predstavlja pa največjo tovrstno sejmsko prireditev v Sloveniji in v tem delu Evrope. Sejem po obsegu ni velik, je pa zelo bogat po vsebini, saj bo na njem predstavljeno vse, kar je aktualno na tem področju.

Sejem je veren prikaz stanja v branži in glasnik njenega razvoja v prihodnosti, zatrjujejo organizatorji, ki so na letošnji sejem pritegnili 82 razstavljalcev iz desetih držav. Na njem bodo

vsa slovenska podjetja, ki se ukvarjajo s to dejavnostjo, pridružuje pa se jim še 30 razstavljalcev iz tujine.

V razstavnem programu je tokrat poudarek na embalaži, materialih za embalažo, tehniki pakiranja in recikliranja, grafičnem oblikovanju in opremi embalaže, logistiki, skladiščenju in označevanju izdelkov.

Posebno pozornost tudi letos namenijo strokovnim posvetom, ki bodo osredotočeni predvsem na razvojno strategijo dejavnosti, razvoj konkurenčnosti ter na organiziranje in združevanje podjetij, posebno skrb pa bodo namenili ravnanju z odpadno embalažo.

Med spremljajočimi razstavami velja omeniti predstavitev izdelkov, ki so sodelovali na natečaju za slovenskega oskarja za

embalažo, naravoslovno-tehniška fakulteta iz Ljubljane pa pripravlja razstavo Obleka kot embalaža človeka.

Na sejmu si bo mogoče ogledati razstavo komisije izbranih grafičnih simbolov za označevanje slovenske države, zasebni zbiratelj pa bo razstavil 200 različnih vzorcev stare embalaže, najstarejša izvira iz dvajsetih let prejšnjega stoletja.

Ob otvoritvi sejma, ki se bo začel 2. marca, zaprli pa ga bodo 5. marca, bodo podelili tudi najvišjo nagrado slovenskega oskarja za embalažo 2004 štirim modelom, ki jih bo izmed desetih prijavljenih izbrala posebna strokovna komisija.

Ludvik Kovač

Območna obrtna zbornica Gornja Radgona

Pripravljeni na vstop v EU

Niso razdelili vsega denarja

Na prvi redni seji skupščine Območne obrtne zbornice Gornja Radgona so spregovorili o narejenem v letu 2003 ter o aktualnih vprašanjih, sprejeli pa so tudi obsežen program dela za letošnje leto.

Med drugim je bilo povedano, da se je na predlog novoizvoljenega predsednika IO Tomaža Dreslerja v letu 2003 začel dvakrat mesečno oziroma po potrebi sestajati strokovni kolegij zbornice, (Tomaž Dresler, Zlatko Erlih, Miran Jelen, Anton

Kampuš, Irena Petek Ferenc in Miran Lapi).

Zelo veliko pozornost so radgonski obrtniki namenili regijskemu posvetovanju. Tako ugotavljajo, da se kompleksna problematika obrtnišstva in podjetništva, zlasti prevladujoča v določeni regiji, lahko rešuje v okviru utečenih regijskih posvetov in drugih regijskih povezovanj. Predstavniki vseh pomurskih zbornic so na posvetih obravnavali določeno problematiko. Največjo pozornost so namenili Dursovi slabi izterjavi članarine in slabi finančni disciplini članov.

Za programe, predvsem širitve dejavnosti ter samozaposlitve, so bila v letu 2003 razpisana sredstva v sodelovanju z banko in agencijo po občinah: občina Gornja Radgona (razpisanih 36 milijonov, razdeljenih pa 23 milijonov tolarjev), občina Radenci (26,4 milijona razpisanih, razdeljenih pa nič) in občina Sveti Jurij ob Ščavnici (razpisa-

nih 30 milijonov, razdeljenih pa 15 milijonov tolarjev). Ena pomurskih obrtnih zbornic je zbirala denarje za članarino.

Predvsem dobro sodelujejo Ljudsko univerzo Gornja Radgona in tako so pripravili seminar za sestavo davčne napovedi, večerno šolo marketinga in prodaje, računalniški tečaj, tuje jezike, razne strokovne seminarje posameznih sektorjev. Vsekakor bo letošnje leto v znamenju vstopa Slovenije v EU in kot smo slišali na seji, ni, ki sta jo pozdravila tudi na Gornje Radgone in na Sveti Jurij ob Ščavnici. Anton Kampuš in Anton Lapi se radgonski obrtniki in podjetniki ne bojijo.

Mnogi se celo veselijo, da do tega prišlo, le malo kdaj je bilo slišati bojazen, da bodo nekateri najboljši kadri naših podjetij prešli v sosednjo državo.

Pri tem pa je, kot je nekdo dejal, zdravilo samo povzročilo osebne dohodke pridnim delavcem tudi pri nas.

Pomurski upokoјenci imajo nizke pokojnine

Od pokojnin ne živijo le upokoјenci

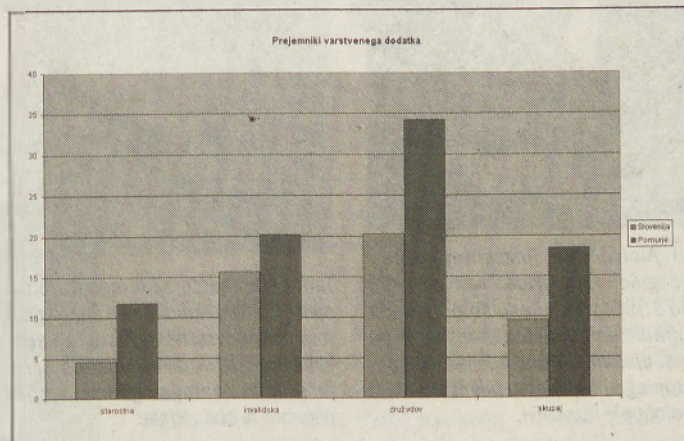
Za preživetje družin do zadnjega tolarja

V pomurski regiji imamo blizu petindvajset tisoč upokoјencev ali pet odstotkov vseh v državi, od tega jih tri petine prejema starostno pokojnino, slab petina invalidsko in skoraj toliko družinsko ali vdovsko pokojnino. Če k temu prištejemo se tisoč šeststo starostnikov, ki prejema pokojnino po starostnem zavarovanju kmetov, in tri tisoč prejemnikov državne pokojnine, imamo v regiji blizu trideset tisoč prejemnikov pokojnin.

Primerjava s strukturo upokoјencev v Sloveniji nam pokaže, da imamo več kot deset odstotkov manj starostnih upokoјencev, nekoliko manj tudi invalidskih in družinskih oziroma vdovskih, skoraj petkrat več pa prejemnikov kmečke pokojni-

nina za petino pod republiško

Že iz sestave pomurskih upokoјencev lahko sklepamo, da ti prejema nižje pokojnine, na njihovo regijsko prikrajšanost pa kažejo podatki, da so pokojnine nižje tudi po posameznih skupinah, razen pri državni in starostni kmečki pokojnini, kjer je višina prejemka enaka za vse. Državna pokojnina znaša sedaj 32.853, starostna pokojnina kmetov pa 41.929 tolarjev. Povprečna pomurska pokojnina skupaj z varstvenim dodatkom je za dvaindvajset odstotkov nižja od slovenskega povprečja, razkorak po skupinah pa nam razkriva, da višina starostne pokojnine zaostaja za republiškim povprečjem za dobrih enaindvajset odstotkov, invalidska za dvanajst in družinska oziroma vdovska za petnajst odstotkov. Sliko materialno slab-

dvakrat višji od slovenskega, višji pa je tudi njegov znesek. Povprečni znesek varstvenega dodatka pomurskih upokoјencev je znašal dobrih devetnajst tisoč tolarjev ali dva tisoč tristo tolarjev več od slovenskega povprečja.

Delež prejemnikov varstvenega dodatka je pri pomurskih starostnih upokoјencih višjih za dvainpolkrat, pri invalidskih in družinskih pa za več kot enainpolkrat. Povprečna pokojnina v Pomurju bi namreč znašala brez varstvenega dodatka le 78.483 tolarjev, kar je pod socialnim pragom ali določeno najnižjo pokojnino. Socialna varovalka za upokoјence je po no-

vem oastavljena pri 81.953 tolarjih, kolikor sedaj znaša najnižja pokojnina.

Koliko upokoјencev kljub nizki pokojnini varstvenega dodatka ne prejema, ker imajo zemljo oziroma se jim kot prihodek šteje katastrski dohodek, ni znano.

V resnici večina zemlje ne obdeluje več, bodisi da jo obdelujejo otroci ali so jo dali v najem. Zaradi pridobitve drugih socialnih pravic, na primer študentske, za otroke, nasledniki zemlje še ne želijo prevzeti, drugi najemniki pa lastnikom tudi težko izplačujejo realno najemnino.

Majda Horvat

»To, da smo v primerjavi z zaposlenimi v urbanih naseljih prejeli od petindvajset do trideset odstotkov nižje osebne dohodke, ki so se upoštevali pri pokojninski osnovi, se sedaj prenaša tudi v pokojninah. V tem je tudi razlog, da vsak peti upokoјenec prejema varstveni dodatek do določene najnižje pokojnine,« je povedal Mirko Lebarič, predsednik Pomurske pokrajinske zveze društev upokoјencev Murska Sobota.

Ali v Soboti sploh smrdi?

O smradu nihče ne ve nič in nihče ni odgovoren

V različnem času, predvsem pa ponoči, se začne v stanovanja plaziti nenavaden vonj. Prihaja skozi vse luknje in skozi vse pore hiš in stanovanj, ter se zajeda v nos, v koticke stanovanja. Bolj odpiraj okna in hlastaš po svežem zraku, bolj imaš polne nosnice smradu. Še ti stoji z manj občutljivim nosom dobro zaznajo, da se zrak meša z nečim neprijetnim. Le kaj je to, se sprašujejo Sobočani in vsi, ki v času širitve vonja hodijo ali se vozijo po določenih predelih Murske Sobotice. Ljudje ugibajo, od kod in kakšen vonj prihaja. Odgovorni dobro vedo, za kaj gre, a molčijo in trdijo, da ni nič takega. Inšpekcijske službe pa ob tem ne morejo nič ali pa niso pristojne. Kdo potem lahko kaj naredi?

Smrad pa se širi in še naprej vznemirja Sobočane. »V četrtek bo tehnični prevzem nove čistilne naprave, kmalu naj bi bil izveden priklop in potem smra-

du naj ne bi bilo več,« je povedal Mirko Šabjan, direktor Komunale, d. o. o., iz Murske Sobotice. Za smrad je verjetno kriva čistilna naprava, saj pri preklupu na novo čistilno napravo vsi objekti stare ne delujejo. »Vse bo jasno, ko bo nova čistilna začela delovati.« Če ni vzrok čistilna naprava, pa ne vem, kaj nam je narediti.

V zadnjem času se tudi veliko šušlja o dotrajanosti in na mestih precej uničenih kanalizacijskih vodih. »Ne, kanalizacija je v redu,« odgovarja Šabjan. Pregledali smo jo, počistili in ne vem, da bi bilo kaj narobe. Tudi odpadna voda, ki teče po kanalizacijskih vodih, se po njegovih besedah naj ne bi stekala v podtalnico. Težava je ravno obratna, podtalnica naj bi tekla v kanalizacijo. »Za ta smrad mi sumimo čistilno napravo,« je odločen.

Bojimo se, da je vzrok drugje

»Po vsem tem, kar smo slišali in kar se govori, smo preverili delovanje čistilne naprave v Mur-

Na borznem parketu

V pričakovanju novih informacij

Na trgu vrednostnih papirjev je zadnje dni precej mirno in se ne dogaja nič bistvenega. SBI 20 je na ravni 4.100 točk, kar sicer pomeni na tedenskem nivoju zdrs za 0,7 odstotka. Indeks pidov je izgubil 0,5 odstotka in je pri vrednosti 3.800 točk.

Če pogledamo obseg trgovanja, lahko ugotovimo, da je zelo skromen, kar sploh ne preseneča, in je že kar stalnica slovenskega borznega trga. Zadnje dni imajo borzni posredniki največ dela s prijavo davčne napovedi kapitalnega dobička minulega leta. Naj spomnim, da je zadnji rok za oddajo napovedi zadnji delovni dan v iztekajočem se mesecu. Iztekla se je tudi prevzemna ponudba za družbo Terme 3000 in delnica je zdrsnila v območje 2.000 sit. Če ste poskrbeli in pravočasno sprejeli ponudbo, lahko sedaj mirno čakate na izplačilo kupnine. V kotaciji A se še vedno zelo dobro držijo delnice Gorenja, ki se počasi, a vztrajno približujejo meji 6.000 sit. Na nebu pa najbolj blesti zvezda delnice Etola, ki se kar naprej draži in je že dosegla vrednost 64.300 sit. Ta rast temelji predvsem na podlagi pričakovanih dobrih poslovnih rezultatov. Delnice Luke Koper so še vedno v območju 7.000 sit in se kar nočejo premakniti. Tudi delnice družbe Radenske so se vrstile v trgovalno območje 1.800 sit. Zadnje dni je bil tudi aktualen dogodek nakup skoraj 20-odstotnega deleža družbe Droga, ki ga je opravila Kolinska. Vlagatelji so to sprejeli s precejšnjim neodobravanjem in obe delnici sta izgubili kar nekaj vrednosti.

Na prostem trgu pa se je poleg navdušenja okrog delnice Kmečke družbe holding-redne, zadnji teden so se pocenile kar za 7 odstotkov. Prednostne pa sledijo z izgubo 4,4 odstotka.

Na tujih kapitalskih trgih smo pričali negativnemu trendu, ki ni nobeno presenečenje, kajti že dolgo je bilo v zraku vprašanje, kdaj bo do tega prišlo. Sedaj smo pričali kar krepkemu zniževanju vrednosti cen delnic. Predvsem delnice s tehnološkega sektorja so precenjene in je pričakovati še nadaljnje znižanje cen le-teh. Pozitiven trend je ponovno pri zlatu, katerega trenutna vrednost je 404 \$ za unčo. Predvidevanja pri trgovanju z zlatom so zelo optimistična in veliko je napovedi, da lahko konec tega koledarskega leta pričakujemo, da bo unča zlata vredna okrog 500 dolarjev, zato je zagotovo del svojih sredstev smotno nameniti v vzajemni delniški sklad, ki kupuje delnice rudnikov zlata. Če se uresniči moja trditev, bo pozitiven donos sklada v tem letu približno 30 do 40 odstotkov. Ne smemo tudi pozabiti, da ta kapitalski dobiček ni obdavčen, in navsezadnje je inflacijski učinek mnogo manjši kot pri tolaških naložbah. Ko pa smo že pri tej dragoceni kovini, tudi dolgoročni trend govori, da bi zlato lahko ponovno videli cenovno ekstremno visoko. Spomnimo se leta 1979 in vdora ruskih sil v Afganistan. Takrat je cena zlata poskočila do vrednosti blizu 900 \$ za unčo. Potem je sledilo daljše obdobje padanja do 200 \$ in sedaj smo pričali ponovnemu vzponu vrednosti zlata. Temu v prid govori tudi padanje vrednosti ameriškega dolarja, ki mu kar noče biti konca. Tudi ekonomski kazalci lokomotive svetovnega gospodarstva – ZDA – so daleč od idealnega. Ampak to leto je volilno leto, potem pa ...? Zlato je bilo v preteklosti vedno zatočišče v slabših situacijah, oziroma ko so se pojavljala v svetu kakšna krizna žarišča. Znano je tudi, da draga nafta prinaša arabskemu svetu lep kapital, ki ga potem rad nalaga v nakup žlahtne kovine. Potem se tu še pojavlja z aktivno vlogo Kitajske. Zaenkrat dovolj argumentov, čas pa bo spet najboljši kazalec omenjenih tež. Želim vam samo še srečno roko pri izbiri vašega naložbenega produkta.

Opomba: Prispevek izraža osebno mnenje avtorja.

ŠTEFAN KERČMAR, neodvisni finančni svetovalec za naložbe na tujih kapitalskih trgih

nepričakovano in predvsem ponoči,« je povedala komunalna inšpektorica Mira Toplak.

Vonj po razpadanju

Pri zdravstveni inšpekciji so nam zatrili, da so s tem seznanjeni, vendar to področje ni več v njihovi pristojnosti. »Ne vemo, od kod prihaja ta vonj, dejstvo pa je, da gre za vonj po razpadanju organske snovi, ta pa lahko prihaja iz različnih virov, čistilne naprave, predelovalne industrije, odpadkov klavnice, kafilerije, poginulih živalih ali še česa drugega,« je povedala dr. Smilja Aladić z enote za zdravstveno ekologijo na Zavodu za zdravstveno varstvo Murska Sobota. »Vonj je sicer neprijeten, vendar ni škodljiv, pri tistih občutljivejših pa lahko vpliva na glavobol, slabo počutje ali zmanjšanje apetita.«

To je torej vsa zgodba. Odgovorni in pristojni se od tega distancirajo, občani pa še naprej vohajo smrad. Ali pa je ta smrad »le konstrukt in izmišljotina ljudstva? Ne gre mi iz glave, da me je eden od odgovornih pred časom vprašal: »A smrdi?« Po drugi strani pa nam obljublja, da se bo z novo čistilno vse uredilo. In če se ne bo? In če ta smrad ni tako nedolžen in če se odplake vendarle stekajo tja, kamor se ne bi smele. Kdo bo za to odgovarjal in komu sploh lahko zaupamo?

A. Nana Rituper Rodež

Po podatkih, ki jih imajo na zvezi pomurskih upokoјen-skih društev, država prek ministrstva za delo, družino in socialne zadeve za različne socialne programe za starejše ljudi, ki ne živijo v domskem varstvu, namenja petintri-deset milijard tolarjev. Izvajajo jih različne ustanove, hu-manitarne organizacije in društva. Po mnenju pomurskih upokoјencev bi bilo treba ugotoviti, kje ta denar je in kako se koristi. Z ugotovitvami bi seznanili tudi pomurske župane in poslance in z njihovo pomočjo ustvarili pritisk na državo, da bi se ta denar zbiral ločeno, njegova poraba pa bi bila pravičnejša in nadzorovana. Pri delitvi sredstev bi namreč morali upoštevati posebnosti pomurskega prostora, to je visok delež starejših ljudi, njihov slab materialni položaj in razpršenost oziroma naseljenost na velikem območju. Na osnovi tega in zaradi socialne pravičnosti oziroma socialne izenačenosti starostnikov v državi bi moralo priti do prerazporeditve teh sredstev. Pomurski upokoјenci tudi predlagajo, da bi se po vzoru murskosoboške občine še pri vseh drugih ustanovili tako imenovani koordinacijski odbori, v katere bi bili vključeni vsi izvajalci socialnih programov za starejše in kjer bi oblikovali celostno in usklajeno skrb za starejše ljudi.

se po starostnem zavarovanju kmetov in trikrat več prejemnikov državne pokojnine. V Pomurju namreč živi skoraj dvajset odstotkov vseh prejemnikov državne pokojnine in kar sedemindvajset odstotkov prejemnikov kmečke pokojnine po starostnem zavarovanju kmetov. Povprečna pomurska pokoj-

šega položaja pomurskih upokoјencev pa nam prikaže tudi delež prejemnikov varstvenega dodatka.

Varstveni dodatek k vsaki peti pokojnini

Delež prejemnikov varstvenega dodatka je v Pomurju skoraj

Varis – razpis za inovacije

Družba Varis je objavila razpis za inovacije v podjetju, s katerim želi pri zaposlenih spodbuditi ustvarjalnost in upravljanje novih rešitev v proizvodnem, informacijskem in upravljal-skem procesu.

To naj bi prispevalo k kakovostnejšemu delu in boljšemu poslovanju, ugledu družbe in varovanju okolja. Na razpisu lahko sodelujejo vsi zaposleni v podjetju, prijavljajo pa jih lahko posamezniki ali skupine, in to v neomejenem številu. Nagradili bodo vse inovacije, ki lahko podjetju v enem letu prinesejo korist v višini vsaj dvesto tisoč tolarjev, inovacije manjše vrednosti pa bodo nagradili s simboličnimi nagradami in priznanji. Za vsako inovacijo, ki podjetju prinese vsaj dvesto tisoč tolarjev letne koristi, se delavec ali skupina nagradi v višini osmih odstotkov od dvesto tisoč tolarjev v obdobju treh mesecev. Več uspešno izvedenih inovacij ali njihova višja vrednost pa prinaša dodatne ugodnosti, tudi možnost napredovanja na delovnem mestu.

M. H.

Cene v kmetijskih trgovinah

Semenarna Ljubljana,
Vrtni center KALIA Murska Sobota

semenska koruza: Pakiranje: MPC v sit:

PIONEER:

PR37H24	25 MK	9.809,00
PR37M34	25 MK	9.809,00
PR39G12	25 MK	9.809,00
PR39K24	25 MK	8.122,00
PR38F70	25 MK	9.809,00
PR39K38	25 MK	7.462,00
STIRA	25 MK	8.943,00

SYNGENTA:

KANADA	25 MK	8.213,00
PACTOL	25 MK	7.673,00
GEYSER	25 MK	8.992,00
SPRINTER	25 MK	8.213,00

MINERALNA GNOJILA: Pakiranje: MPC v sit/kg:

NPK 0:10:30+0,2 B	50/1	52,80
NPK 0:10:30+3 B+0,1 MG50/1		65,60
NPK 15:15:15	50/1	55,80
NPK 7:20:30	50/1	68,70
NPK 6:12:24	50/1	61,10
KAN 27%	50/1	49,60

SEMENSKI KROMPIR: Pakiranje: MPC v sit/kg:

Agria A 35/55 mm	25 kg	175,00
Agria A 28/35 mm	25 kg	285,00
Agria Asi 35/55	25 kg	155,00
Arinda	10 kg	190,00
Arinda A 35/55 mm	25 kg	170,00
Arinda A, drobni	25 kg	280,00
Arinda A 28/35	25 kg	280,00
Bright A 35/55 mm	25 kg	175,00
Bright A 28/35 mm	25 kg	285,00
Carlingford Asi 35/55	25 kg	155,00
Carlingford SE 35/55	25 kg	205,00
Cosmos E 35/55	25 kg	190,00
Desiree A 28/35 mm	25 kg	150,00
Desiree A 35/55 mm	25 kg	105,00
Desiree SE 35/55 mm	25 kg	136,00
Escort A 35/55 mm	25 kg	170,00
Escort A 28/35 mm	25 kg	280,00
Fianna A 35/55 mm	25 kg	170,00
Fianna A 28/35 mm	25 kg	280,00
Jaerla	5 kg	210,00
Jaerla A 35/55 mm	25 kg	180,00
Jana 35/55 mm	5 kg	345,00
Jana 35/55 mm	3 kg	350,00
Kondor A 35/55 mm	25 kg	175,00
Kennebec A 35/55 mm	25 kg	195,00
Kennebec A 40/60 mm	25 kg	175,00
Kondor A 35/55 mm	25 kg	175,00
Kondor A 28/35 mm	25 kg	300,00
Kresnik	3 kg	350,00
Kresnik	5 kg	345,00
Lady christi E 35/50 mm	25 kg	190,00
Maris bard SE 35/55 mm	25 kg	220,00
Maris bard SE 28/35 mm	25 kg	310,00
Maris bard SE 28/35 mm	50 kg	310,00
Maranca A 35/55 mm	25 kg	160,00
Minerva A 35/55 mm	25 kg	185,00
Primura A 35/55 mm	25 kg	160,00
Primura	5 kg	190,00
Primura A 28/35 mm	25 kg	280,00
Provento A 35/55 mm	25 kg	170,00
Provento A 28/35 mm	25 kg	280,00
Romano A 35/55 mm	25 kg	170,00
Romano A 28/35 mm	25 kg	280,00
Romano Asi 35/55 mm	25 kg	155,00
Sante A 35/55 mm	25 kg	170,00
Sante A 28/35 mm	25 kg	280,00
Sante Asi 35/55 mm	25 kg	156,00
Sante bio A 28/35 mm	25 kg	300,00
Riviera A 35/55 mm	25 kg	185,00
sredstva za varstvo rastlin: Pakiranje: MPC v sit:		
Frontier x2	1 l	5.927,10
Stomp 330 e	1 l	2.680,70
Dicuran forte 80 wp	1 kg	6.449,00

O svinjariji v radgonski svinjereji z druge plati

O ugodnih kreditih ne vedo ničesar

V Kmetijski zadrugi Radgona pojasnjujejo

V predzadnji številki Vestnika smo v prispevku *Kdo je pobral milijone tolarjev namenskega denarja?* pisali o domnevnih nepravilnostih, ki naj bi se dogajale ob razseljevanju prašičerejske farme v Podgradu. S farme, ki je bila takrat eden večjih ekoloških onesnaževalcev, se je smrad širil tudi v sosednjo Avstrijo, zato je bila pripravljena svoj delež k sanaciji primakniti tudi sosednja država. Nekateri zatrjujejo, da naj bi avstrijska Štajerska za to prispevala 30 milijonov šilingov.

Po programu, ki ga je pripravila kmetijska svetovalna služba takratnega Živinorejsko-veterinarskega zavoda za Pomurje, naj bi s farme v Podgradu k 50 kooperantom preselili 12 tisoč prašičev, za to pa je bilo treba zgraditi ustrezna stojišča. Za iskanje zainteresiranih kooperantov je bila takrat odgovorna tudi Kmetijska zadruga Radgona, ki jo zdaj nekateri obtožujejo, da ni upravičila njihovih pričakovanj. Po trditvah posameznih kmetov naj bi bili poleg nepovratnih sredstev v višini 238 mark po stojišču upravičeni tudi do ugodnega kredita, ki pa ga nikoli niso dobili.

Dr. Alojz Slavič, takratni direktor Živinorejsko-veterinarskega

Dr. Alojz Slavič: Razselitev farme v Podgradu je potekala v letih od 1993 do 1995, v tem času so pri kmetih zgradili nadomestna stojišča, je pa res, da sama farma od vlade ali pristojnega ministrstva nikoli ni dobila odločbe o razselitvi.

zavoda za Pomurje, ki je bil odgovoren za izvedbo projekta razselitve Farne, pravi, da je razselitev potekala v letih 1993, 1994 in 1995, nadomestna stojišča za pitane prašiče pa naj bi zgradili v okolici farme, predvsem na območju takratne radgonske in delno ljutomerske občine. Sodelovanje z radgorskimi kmeti je bilo zaupano Kmetijski zadrugi Radgona, za katero dr. Slavič trdi, da je svoje delo ustrezno opravil.

V Kmetijski zadrugi Radgona hranijo ustrezno dokumentacijo, ki jim jo je posredovalo ministrstvo za kmetijstvo, in iz nje je razvidno, da je dobilo v teh letih nepovratna sredstva za gradnjo stojišč za prašiče 50 kmetov, skupaj pa so v teh treh letih prejeli 107.889.128 tolarjev. Od

Janez Kramberger: Zadruga oziroma njena hranilno-kreditna služba je prejela le nepovratna sredstva za stojišča, ki jih je razdelila kmetom, ki so jih gradili. Zadruga ugodnih posojil nikomur ni obljubljala.

tega je prejela radgonska zadruga 84.463.528 tolarjev. Vsak kmet je prejel 238 mark v tolarjski vrednosti po stojišču, zatrjuje sedanjí direktor Kmetijske zadruge Radgona Janez Rihtarič, ki zanika trditve, da so posamezniki prejeli tudi 40 milijonov tolarjev. Po izdelanih projektih pri posameznem kmetu ni bilo mogoče zgraditi več kot 200 stojišč, saj jim tega niso dovoljevale razpoložljive kmetijske površine, zato tudi znesek nepovratnih sredstev pri posameznikih ni mogel preseči 3 milijona in pol tolarjev.

Janez Kramberger, ki je bil takrat direktor Kmetijske zadruge Radgona, pravi, da so vsi kmetje, ki so prejeli nepovratna sredstva, stojišča tudi zgradili, kar je potrdila služba za nadzor

Janez Rihtarič: Trditve, da so posamezniki prejeli tudi 40 milijonov tolarjev nepovratnih sredstev, ne držijo, saj ta znesek pri nobenem kmetu ni presegel 3 milijone in pol tolarjev.

proračuna, ki si je objekte ogledala. Kramberger pravi, da je nepovratna sredstva dobila njihova hranilno-kreditna služba, ki jih je nato razdelila upravičencem.

O avstrijskem kreditu v zadrugi ne vedo ničesar, prav tako pa po njihovem niso odgovorni tudi za posojila, do katerih naj bi bili po trditvah kmetov le-ti upravičeni. Zadruga kreditov ni odobraval, po uredbi o uvedbi finančnih intervencij za ohranjanje in razvoj kmetijstva ter proizvodnje hrane pa so imeli takrat vsi investitorji možnost za regresiranje obrestne mere za najete investicijske kredite. O kakšnih drugih ugodnih in obljubljenih kreditih v zadrugi ne vedo ničesar.

Ludvik Kovač

Program predavanj kmetijsko-svetovalne službe za Pomurje od 27. 02. do 04. 03. 2004

- 26. in 27. 2. 2004 ob 9. uri bo v Murski Soboti, MS, - zavod MS, dvodnevni tečaj za rejce drobnice

- 28. 2. 2004 ob 9. uri v Bodoncih, zbirališče pridelanih storžev, praktični kaz rezi vinske trte

- 02. 3. 2004 ob 9. uri pri Svetem Juriju ob Ščavnici, sejna soba KZ, SKOP - travniški nasadi

- 02. 3. 2004 ob 9. uri v Spodnji Ščavnici, gozdni Križan, občni zbor za izvajanje za medosredstva - SK Gornja Radgona

- 02.-04. 3. 2004 od 10. do 20.30 bo v Murski Soboti, KGZS - zavod MS, 3-dnevno usposabljanje za izvajanje zdravstvenega varstva stlin

- 03. 3. 2004 ob 9. uri v Murski Soboti, KGZS - zavod MS, SKOP - zmanjšanje erozije v trajnih nasadih

- 03. 3. 2004 ob 9. uri v Križevcih pri Ljutomeru, na soba SKZ Klas Križevci, Poljedelstvo v Ljutomeru, intervencije v kmetijski tevi koruze

- 04. 3. 2004 ob 9. uri v Gornji Radgoni, gasilni občni zbor Govedarce, ga društva Gornja Radgona

Obnove vinogradov v vinskem letu 2004/2005 in dalje

V skladu z uredbo o uravnavanju obsega vinogradniških površin (Uradni list RS št. 103/2003) je treba za obnove vinogradov od vključno vinskoga leta 2004/2005 dalje pridobiti pravico in dovoljenje za obnovo vinograda, za uveljavljanje podpore za prestrukturiranje vinogradov pa tudi pripraviti program prestrukturiranja.

Vlogo za pridobitev pravice in program prestrukturiranja je za obnove, ki se bodo izvedle jeseni 2004 ali spomladi 2005, treba vložiti na Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Dunajska 58, Ljubljana, do 30. marca 2004. Obrazci, na katerih se oddajo vloge, se dobijo pri spodaj objavljenih strokovnih osebah ter na spletni strani <http://www.gov.si/mkgp> (rubrika Ministrstvo/Urad za kmetijstvo in EU zadeve/Sektor za kmetijske trge/Vinogradništvo). Strokovne osebe, imenovane za izvajanje nalog v skladu z uredbo o uravnavanju obsega vinogradniških površin, poiščite v tabeli.

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Strokovna oseba	Naslov	Telefon	Okoliš
Emica CEBE	KGZ Maribor, enota KSS, Cesta talcev 1, Rače	02/608 27 01	mariborski
Bernardka HLEBIČ	Meljski dol 37, 2000 Maribor	031 406 579	mariborski
Rastko TEMENT	ENOLOG Rastko TEMENT, s. p., Meljski dol 1, 2000 Maribor	02/250 22 60	Podravje
Ivana PODKRAJŠEK	KGZ Celje, KSS Slovenske Konjice, Oplotniška 1, Slovenske Konjice	03/759 18 52	mariborski
Branka KAC	KGZ Maribor, Vinarska 14, Maribor	02/228 49 49	mariborski
Irena MERC	KGZ Maribor, Vinarska 14, Maribor	02/228 49 49	mariborski
Marija ROTVAJN	KGZ Maribor, enota KSS, Zg. Jakobski Dol 13, Jakobski Dol	02/644 92 24	mariborski
Marieta MIKLAVC	KGZ Maribor, Vinarska 14, Maribor	02/228 49 48	mariborski
Edvard JUG	KGZ Ptui, KSS Slovenska Bistrica, Trg Alfonza Šarha 1, Slovenska Bistrica	02/843 01 30	mariborski, Haloze
Roman ŠTABUC	KGZ Maribor, Vinarska 14, Maribor	02/228 49 12	Podravje
Doroteja OZIMIC	KGZ Maribor, Vinarska 14, Maribor	02/228 49 12	Podravje
Andrej REBERNIŠEK	KGZ Ptui, Ormoška cesta 28, Ptui	02/749 36 27	Slov. gorice, Haloze
Zvonko PIŠEK	KGZ Ptui, Ormoška cesta 28, Ptui	02/749 36 31	Haloze
Lidija VEBER	Na jasi 36, 2250 Ptui	02/776 47 71 041 649 439	Slov. gorice, Haloze
Miran REBERC	KGZ Ptui, Ormoška cesta 28, Ptui	02/749 36 30	Slov. gorice, Haloze
Franc SENEKOVIČ	KGZ Ptui, KSS Lenart, Kraigherjeva 19b, Lenart	02/729 09 40	Slov. gorice, mariborski
Miran TORIČ	KGZ Murska Sobota, KSS Ljutomer, Glavni trg 13, Ljutomer	02/584 98 60 031 703 608	Podravje
Marian IVANČIČ	KGZ Ptui, KSS Ormož, Ptuiška cesta 12, Ormož	02/741 75 01 031 615 766	ljutomersko-ormoški
Ernest NOVAK	KGZ Murska Sobota, Štefana Kovača 40, Murska Sobota	02/539 14 35	Prekurje, radgonsko-kapovški
Marija FEHER	KGZ Murska Sobota, Izpostava Lendava, Glavna ulica 60, Lendava	02/575 19 40	Prekurje
Iris ŠKERBOT	KGZ Celje, Izpostava Velenje, Trg svobode 5, Šoštani	03/897 15 70	šmarsko-virštanski
Marija LORGER	KGZ Celje, KSS Šmarje, Celjska cesta 6, Šmarje	03/818 30 44	šmarsko-virštanski
Voiko GRDINA	KGZ Celje, KSS Šentjur, Ul. Dušana Kvedra 14a, Šentjur	03/749 10 62	šmarsko-virštanski
Ana BAHOR	KGZ Novo mesto, KSS Metlika, Mestni trg 24, Metlika	07/363 60 60	Bela krajina
Milena ROŽMAN	KGZ Novo mesto, KSS Brežice, Cesta prvih borcev 41, Brežice	07/496 64 80	Bizeljsko, Dolenjska
Slavka GROBELNIK	KGZ Novo mesto, KSS Sevnica, Glavni trg 24, Sevnica	07/814 17 25	Bizeljsko, Dolenjska
Vinko BRKOVIČ	KGZ Novo mesto, KSS Brežice, Cesta prvih borcev 41, Brežice	07/496 64 80	Bizeljsko, Dolenjska
Aleš GERMOVŠEK	Arnovo selo 62d, Artiče	07/814 91 67 031 655 936	Bizeljsko, Dolenjska
Jože MALJEVIČ	KGZ Novo mesto, Šmihelska 14, Novo mesto	07/373 05 79	Posavje
Katarina VOVK	KGZ Novo mesto, KSS Straža, Na žago 3, 8351 Straža	07/308 38 15	Dolenjska
Rozalija GLOGOVŠEK	KGZ Novo mesto, KSS Krško, CKŽ 52, Krško	07/490 22 10	Bizeljsko, Dolenjska
Irena BENEDETIČ	VINSKA KLET GORIŠKA BRDA, z. o. o., Zadružna cesta 9, Dobrovo	05/331 01 66	Goriška brda
Branimir RADIKON	KGZ Nova Gorica, KSS Brda, Trg 25. maja 2, Dobrovo	05/395 95 31	Goriška brda
Marta SREBRNIČ	KGZ Nova Gorica, KSS Brda, Trg 25. maja 2, Dobrovo	05/395 95 30	Goriška brda
Irena VRHOVNIK	KGZ Nova Gorica, KSS Koper, Ulica 15. maja 17, Koper	05/631 04 78	koprski
Janko BRAJNIK	KGZ Nova Gorica, KSS Koper, Ulica 15. maja 17, Koper	05/630 40 61	koprski
Matjaž JANČAR	KGZ Nova Gorica, KSS Koper, Ulica 15. maja 17, Koper	05/630 40 60	koprski
Elizabeta BONIN	KGZ Nova Gorica, KSS Koper, Ulica 15. maja 17, Koper	05/630 40 62	koprski
Maida BRDNIK	KGZ Nova Gorica, KSS Sežana, Seimiška 1a, Sežana	05/734 41 66	Kras
Milena ŠTOLFA	KGZ Nova Gorica, KSS Sežana, Seimiška 1a, Sežana	05/734 41 66	Kras
Andreja BAŠA	KGZ Nova Gorica, KSS Nova Gorica, Bilje 1, Renče	05/395 42 63	vipavski, Kras
Daria MARC	KGZ Nova Gorica, KSS Aidovščina, Goriška cesta 23b, Aidovščina	05/368 92 10	vipavski
Moica MAVRIČ ŠTRUKELJ	KGZ Nova Gorica, KSS Nova Gorica, Bilje 1, Renče	05/395 42 63	vipavski
Raiko ČRV	KGZ Nova Gorica, KSS Aidovščina, Goriška cesta 23b, Aidovščina	05/368 92 10	vipavski
Andreja ŠKVARČ	KGZ Nova Gorica, Pri hrastu 18, Nova Gorica	05/335 12 10	Primorska
Ivan KODRIČ	KGZ Nova Gorica, Pri hrastu 18, Nova Gorica	05/335 12 11	vipavski, Brda
Igor BLAŽINA	KGZ Ljubljana, Miklošičeva 4, Ljubljana	01/252 82 00	vipavski, Kras
Ivan ŽEŽLINA	KGZ Nova Gorica, Pri hrastu 18, Nova Gorica	05/335 12 14	vipavski, Kras

Po naših znanih poteh

Mali in Veliki Brebrovnik-Vinski Vrh-Miklavž pri Ormožu

Trta, vino, Vinki, godci ...

Pot po odkrivanju turistično-kulturnih značilnosti in znamenitosti nas je tokrat vodila v kraje v ormoški občini, vendar so vsi dokaj tesno povezani tudi z Jeruzalemom v Ljutomerski občini oziroma nasploh s Prekijo

Nekoč bobri, danes vino

Za obisk omenjenih krajev je gotovo najboljša izhodiščna točka Jeruzalem. Le nekaj sto metrov naprej od Vinske kleti Vina Brenholca se začne Mali Brebrovnik, z njim pa se stika še Veliki Brebrovnik. Na nekaterih mestih doseže nadmorska višina do 305 metrov. Vse povsod so v glavnem vinogradi in tako tudi na Vinskem Vrh. Pri Trstenjakovi domačiji v Velikem Brebrovniku lahko občudujete tudi lipo, ki je stara okrog 100 let in meri v obseg 352 centimetrov. V potoku, ki izvira v Malem Brebrovniku, so nekoč živeli bobri, in po njih naj bi kraja dobila ime. Vinski Vrh je še nekoliko višje, in sicer leži na nadmorski višini okrog 310 metrov. Skoti naselje pelje turistična pot do postojanke na Jeruzalemu. Tam smo našli kar šest vinskih klet, ki jih zlasti poleti dokaj množično obiskujejo turisti. Eno od klet ima tudi znana prosvetna delavka Tilika Kolarič.

Venčeslav Kolarič, iz Malega Brebrovnika nam je z veseljem zaigral na svojo harmoniko. Pred leti je dokaj pogosto igral na gostijah, praznovanju godov, abrahamov ...

Kot značilnost oz. posebnost omenjenih krajev velja omeniti tudi to, da je večjemu številu fantov oz. moških ime Vinko (Večeslav, Vincenc). Kako tudi ne, ko pa so doma rojeni sredi vinorodnih krajev! Tako smo se za krajši čas ustavili tudi pri Vinku Kolariču, ki je daleč naokrog znan kot dober harmonikar. Bolj za šalo kot zares pa nam je dejal, da se še vedno uči igrati.

Od Miklavža je bil doma škof Tomažič

Z Vinskega Vrha je lep razgled proti Miklavžu pri Ormožu. Po naključju smo med potjo srečali domačina Mirka Fekonjo, ki je prisedel v naš avto, in ko smo mu razkrili naš namen, je brž pristavil svoj lonček, in sicer da je predsednik Gasilskega društva Miklavž ter da je njihovo društvo prejelo leta 2002 plaketo Turistične zveze Slovenije za najlepše urejen gasilski dom s pečatom gostoljubnosti. Poka-

zal nam je tudi stare brizgalne, ki jih zbirajo za razstavo v spominski sobi.

Kraj je dobil ime po cerkvi sv. Miklavža, ki se prvič omenja leta 1486. Pred vhomom v cerkev raste lipa, ki je stara okrog 200 let; pred dvema letoma pa so tamkaj postavili tudi kip dr. Ivanu Jožefu Tomažiču, nekdanjemu lavantinskemu škofu, ki je bil doma od Miklavža. Med znanimi osebnostmi iz tega kraja so bili tudi Rudolf Janežič (nabožni časnikar, kanonik in predavatelj), Franček Bohanec (pisatelj, kritik, prevajalec, urednik), Slavko Bohanec (pedagog, pisec, kulturnopolitični delavec) idr. Pri Miklavžu stoji tudi spomenik NOB, ob njem pa je stavba, kjer je bil nekdanji sedež občine Miklavž. Zdaj je tam sedež krajevne skupnosti, svoje prostore v njej pa imata še pošta in matični urad, imajo pa tudi skupno dvorano za kulturne prireditve. Vsekakor se spleča obiskati vse te kraje.

Besedilo in foto
Jože Graj

Pri Tomažu pri Ormožu stoji znana cerkev sv. Tomaža, v bližini raste okrog 200-letna lipa, lani pa so odkrili spomenik lavantinskemu škofu Ivanu Jožefu Tomažiču, ki je bil doma od Tomaža. V neposredni bližini je tudi gasilski dom, za katerega so lani prejeli plaketo Turistične zveze Slovenije za najlepše urejen gasilski dom s pečatom gostoljubnosti.

Mali in Veliki Brebrovnik sta slikoviti naselja sredi gor. Enako velja za Vinski Vrh.

Planinsko društvo Matica o svojih aktivnostih

Letno več kot petdeset pohodov

Na letnem občnem zboru planinskega društva Matica iz Murske Sobotice, ki je bil v petek v prostorih OŠ I v Murski Soboti, so planinci iz panonske nižine sprejeli o delu v preteklem letu in sprejeli program dela v letošnjem letu. Udeležili pa so se ga tudi predstavniki drugih pomurskih planinskih društev, s katerimi sodelujejo pri organizaciji pohodov.

Predsednik PD Matica Jože Ružič je povedal, da društvo letno opravi več kot petdeset pohodov po Pomurju in različnih slovenskih planinskih poteh in poteh v tujini. Združuje člane z območja nekdanje občine Murska Sobota pa tudi z drugih območij Pomurja. Sedež društva je v Murski Soboti, deluje pa še prek pododbora v Beltincih, sekcij na OŠ Bakovci, Beltinci, Čankova, Puconci, murskosoboški OŠ I in II, Ekonomski šoli Murska Sobota, v Varstveno delovnem centru Murska Sobota, dve planinski skupini pa sta še v Puconcih in bolnici v Rakičanu.

V društvu imajo 16 planinskih vodnikov z veljavno licenco za vodenje pohodov, pet mentorjev planinske vzgoje in šest markacistov. Vzdržujejo pomursko planinsko pot na relaciji Veržej-Beltinci-Velika Polana, Tromejnik-Grad-Radenci in Evropsko pešpot E 7.

Da je samo v tem društvu 480 aktivnih planincev, je gotovo podatek, ki potrjuje, da imamo Pomurci radi planine. V datoteki članov imajo sicer v evidenci že več kot 1500 članov, vendar pa mnogi, ki so se včlanili pred leti, ne poravnajo članarine, kar je sicer problem mnogih planinskih društev v Sloveniji. Tako hodijo na izlete in koristijo ugodnosti članov tudi taki, ki že več let niso poravnali članarine.

Pestro delovanje društva se začne že s praznovanjem novega leta, ki ga zaznamujejo s pohodom in pohodi se potem vrstijo čez vse leto, v povprečju so štirje ali pet mesečno. Spust po reki Muri je še vedno najmnogičnejša

akcija, ki je zelo dobro obiskana, saj se ga je lani udeležilo kar 255 planincev. V vrsti pohodov pa so bili med takimi z večjim številom udeležencev še novoletni pohod na Kum, Vincekov pohod, pohod na Snežnik, po pomurski poti, v Fuks grabo, nočni pohod na Bedenik, na Krn, na Sotinski in Serdiški breg in drugi, katerih se je udeležilo v povprečju okrog 50 planincev, čeprav so tudi taki pohodi, kjer je deset pohodnikov ali celo manj, lahko zelo prijetni. Naj omenimo še več pohodov na Triglav, po Kornatih, na Ojstrico ter k izviru Mure in Kolpe.

Čeprav na osnovnih šolah delujejo planinske sekcije, je opaziti, da med mladimi ni pravega navdušenja za planine, zato bodo letos poskušali z organizacijo planinskih šol.

Tudi letos načrtujejo vrsto zanimivih poti, o katerih vas bomo v Vestniku sproti obveščali, enako pa tudi o načrtovanih poteh drugih pomurskih planinskih društev, zato vas vabi-

mo, da nam pošljete vaše programe pohodov. PD Matica tako načrtuje 13. marca zimski pohod na Snežnik, 20. marca v Polhograjsko hribovje, 27. marca bo pohod v spomin na Marijo Vild, 3. aprila pa po ormoški in pomurski poti. Teh pohodov pa se bodo udeležili tudi člani PD Mura.

Jože Gabor

Napoved prireditev in predavanj

Domanjševci - Društvo Mavrica iz Lendave prireja v petek, 27. 2., ob 13. uri pred osnovno šolo v Domanjševcih javno predstavitev projekta Geosonda. Marca pa bodo organizirali več predavanj Mitje Fajdige o gensko spremenjeni hrani.

Petišovci - Medobčinsko društvo ljubiteljev konj Prekmurska kobiljska konjenica prireja v četrtek, 26. 2., ob 19. uri v dnevnem baru Ekstra v Petišovcih predavanje na temo Pravilnik o registraciji konjev. Predaval bo svetovalec na KGZS, zavod Murska Sobota, Marko Slavič.

Mele - Vrtnarija Kurbus bo imela od 28. 2. do 12. 3. na Meleh pri Gornji Radgoni prodajno razstavo tropskih orhidej. Otvoritev bo 28. 2. ob 11. uri, vsak dan med 15. in 18. uro pa bodo organizirali tudi strokovno svetovanje.

J. Ga.

Zahtevaj veliko od sebe in pričakuj malo od drugih. Tako boš prihranil jezo. (Konfucij)

V Zdravilišču Radenci več domačih gostov

S ponudbo mikavnejši za tuje goste

V Zdravilišču Radenci so imeli januarja več kot sedemnajst tisoč prenočitev ali sedemnajst odstotkov več, kot so načrtovali, dosežena bruto realizacija pa je bila za dobre tri odstotke višja kot v enakem obdobju lani. K temu so največ prispevali domači gostje, katerih delež prenočitev je predstavljal 61 odstotkov.

Največ domačih gostov so imeli v hotelu Jeruzalem v Ljutomeru in Banovcih, v hotelih v Radencih, kjer so ustvarili slabih dvanajst tisoč prenočitev, pa so domači gostje predstavljali polovico vseh. Med tujci je bilo največ Avstrijcev, po recesiji v lanskem letu se spet vračajo nemški turisti, na tretjem mestu po ustvarjenih prenočitvah pa so Hrvati.

Zdravilišče Radenci, ki želi s svojo ponudbo privabiti ob domačih še tuje goste, predvsem iz Avstrije in Nemčije, pa se že tudi ozira po vzhodnih trgih. Svojo ponudbo so januarja v Bratislavi predstavili tudi slovaškim turističnim delavcem in turistom.

Zdravilišče Radenci pa skupaj s še petimi slovenskimi zdravilišči sodeluje tudi v evropskem projektu European Wellness Project, katerega cilj je skupna predstavitev slovenskih, avstrijskih (štajerskih in gradiščanskih) ter zahodnomadžarskih naravnih zdravilišč. Sedemdeset ponudnikov storitev wellness se bo najprej predstavilo na trgih južne Nemčije, v Švici in Italiji, izbrani slogan trženjske akcije pa je Brezmejno dobro počutje.

M. H.

V Moravskih Toplicah več gostov in prenočitev

Po podatkih Turistično-informativnega centra Moravske Toplice se je lani v občini Moravske Toplice v primerjavi z letom 2002 število gostov povečalo za 1,7 odstotka, število prenočitev pa za 1,6 odstotka.

V letu 2003 so tako v vseh prenočitvenih kapacitetah skupaj zabeležili 91.522 gostov in 400.307 prenočitev. Od tega je bil seveda večji del v Naravnem parku Terme 3000, in sicer 78.799 gostov in 355.377 prenočitev, v hotelu Vivat 4.024 gostov in 16.506 prenočitev, v zasebnih sobah, gostiščih, penzionih, apartmajih in turističnih kmetijah pa 8.729 gostov in 28.424 prenočitev. Povprečni čas bivanja gostov je bil 4,4 dneva, od tega nekoliko nad povprečjem v Naravnem parku Terme 3000, in sicer 4,5 dneva, v zasebnih namestitvenih kapacitetah pa 3,2 dneva.

J. Ga.

50.000 gledalcev in 50 poletov nad 200 metrov

Planica, Planica ...

Sobotno tekmo v Planici si je ogledalo 30.000 ljudi. Ne glede na vremenske razmere in uspehe naših skakalcev, Planica zmeraj pritegne veliko ljudi. Nihče v Sloveniji ne more privabiti tolikšnega števila ljudi.

Od 19. do 22. februarja je bilo v dolini pod Poncami svetovno prvenstvo v smučarskih poletih. Videli smo dolge polete, veselje Norvežanov in žalostne Nemce. Dobri slovenski orli. 50.000 ljudi. RTL, Milka in Cockta.

Prvi avtobusi z navijači so v Planico prispeli že ob sedmih zjutraj. Navijači so prihajali z vseh koncev Slovenije, tudi iz Pomurja. Poleg slovenskih zastav smo opazili še avstrijske, nemške, norveške, poljske, japonske in celo britanske, čeprav najboljši britanski skakalec Eddie Edwards že dolgo ne skače več.

Predstavniki sedme sile smo imeli »zbor« v Kranjski Gori. Po hitro opravljenih formalnostih so nas s kombiji odpeljali do letalnice – s policijskim spremstvom in vključeno sireno. Takega spremstva v dolino pod Poncami nista imela ne Dolanc ne Kučan!

Planica je zaradi obilice snega in velikega števila obiskovalcev kazala lep obraz. Če ne bi snežilo, bi bilo vse preveč pravljično.

Letos je bilo res dobro poskrbljeno za tekmovalce, obiskovalce, novinarje, fotografe in pomembneže. Slednjih se je v soboto kar trlo. Prav zanimivo jih je bilo gledati, ko so se drenjali za zastonj pijačo in hrano v t. i. VIP-šotoru.

Edino, kar je motilo celostno podobo Planice kot slovenskega fenomena, je bilo veliko tujih reklam, tu mislimo na televizijsko hišo RTL in znano čokolado Milka (dobiti se jo je dalo za en evro na stojnicah). Vrli Nemci pa so nam še na izteku letalnice vzeli znak naše največje zavarovalnice in ga nadomestili s svojim. Ko smo o tem potarnali poljski kolegici, se je le-ta nasmehnila in dodala, da je bilo pri njih v Zakopanih podobno. Zato pa smo toliko bolj stiskali pesti za Fince in Norvežane. Po tekmi pa se odžejali s kokto. Odlično slovensko osvežilno pijačo.

Žal nismo videli novega rekordnega poleta. Prste vmes je imelo pri tem tudi vreme. Ker pa poznamo marljive planiške delavce in njihovo trmo, se nam ni treba bati, da ne bodo toliko preuredili letalnice, da bodo mogoči poleti nad rekordnih Hautamekijevih 231 metrov. Kaj pravite, leta 2010 – 250 metrov?

A. B., foto: N. J.

So jima pozabili povedati, da je 2. svetovne vojne že zdavnaj konec?

Da si dogajanje v Planici ogleda tudi veliko Pomurcev, dokazuje Gizela Ivančič iz Motovilec. Redno obiskuje planiške prireditve, ogledala si jih je oba tekmovalna dneva, ker pa ima v bližini sorodnike, Planico včasih obišče tudi poleti.

Rok Benkovič. Rojstni datum: 20. 3. 1986. Višina: 179 centimetrov. Teža: 57 kilogramov. Osební rekord: 215 metrov.

Organi pregona so si privoščili počitek in okrepčilo.

Minister za zdravje opozarja: Čezmerno pitje alkohola škoduje zdravju.

Norvežan Roar Ljøekelsoev je bil prvo ime minulega planiškega konca tedna. V soboto je postal svetovni prvak v poletih, v nedeljo pa je z ekipo osvojil še drugo zlato medaljo na svetovnem prvenstvu.

Ameriški veleposlanik Young svoji ženi: »Zakaj se skrivaš? Pridi, da te bom objel.« Naslovnik Vestnika. Veš, draga, to je tisti časopis, ki ga imam najraje. Vsak četrtek.

Nemška televizijska ekipa RTL na čelu z znanim komentatorjem Güntherom Jauchom in nekdanjim skakalnim asom Dietrom Thomo je obvladala vse dogajanje pri izteku. Umakniti so se jim morali tudi slovenski televiziji.

Zgodilo se je ...

Med 10. in 24. februarjem se je zgodilo na pomurskih cestah več prometnih nesreč, v katerih se je 8 oseb lažje telesno poškodovalo, pri drugih nesrečah pa je nastala le materialna škoda. Policijske uprave Murska Sobota so 56-krat posredovali zaradi kršitev javnega reda in miru, od tega 36-krat v zasebnih prostorih in 20-krat na javnih krajih. Pridržali so 6 kršiteljev. Kaznivih dejanj je bilo 46, med njimi 18 tarvin, 8 vlomov, 12 poškodb tuje stvari, 3 kazniva dejanja ogrožanja varnosti, 2 kazniva dejanja ponarejanja, 2 kazniva dejanja goljufije in kaznivo dejanje povzročanje splošne nevarnosti. Na mejnih prehodih so zadržali 11 tujcev, ki niso izpolnjevali pogojev za vstop v Republiko Slovenijo.

V Radencih prijetna kulturna prireditve z zanimivima gostjama

Organizirala jo je predsednica KUD Bubla Marija Marič v počastitev slovenskega kulturnega praznika prejšnji konec tedna v kongresni dvorani hotela Radin

Literarni večer s pisateljico Karolino Kolmanič je uokvirila z nastopom ljudskih pevcev iz Svečine, ki jih vodi znana in dolgoletna mentorica in raziskovalka ljudskega blaga Slavica Krstič – nedavno tega smo jo lahko videli v nedeljskem popoldnevu na TVS, vmes pa so lendarški gimnazijci pod vodstvom svojega mentorja, profesorja Štefana Karloša, odigrali prizorček ene od pisateljinih iger. Že utečeno predstavitev dveh novih knjig priljubljene pisateljice – igre za mladino Povejmo in se nasmejmo ter romana Zarja upanja – sta predstavila urednika. Prvo Robert Titan-Felix, urednik edicij Separatio, drugo pa v daljšem pogovoru Ludvik Sočič, urednik Pomurske založbe. V takšni sestavi so gostovali v že kar nekaj pomurskih krajih in bili uspešni, čeprav bi šlo tudi brez tega, saj, kot pravi urednik PZ Ludvik Sočič, so romani Karoline Kolmanič med bralci izredno priljubljeni in na radno tudi razprodani. Podobne zgodbe v tujini izhajajo v milijonskih nakladah, naše tržišče pa je pač majhno. Pisateljica je o svojem pisanju povedala, da se včasih na kritiko ne ozira in da tudi drugih nikoli ne kritizira – vsak pisatelj dobi svoje bralce, če jim je njegovo pisanje všeč.

Zanimiva in polna življenja pa je bila tudi druga gostja večera Slavica Krstič, predsednica kulturnega društva Svečina pri Mariboru, upokojena vzgojiteljica, ki dela na področju ljubiteljske kulture že od leta 1972. Tokrat sicer ni pripeljala svojega znamenitega sestava Spominčice, ki igra na izvirna ljudska glasbila, ker trenutno mirujejo, ampak skupino ljudskih pevcev, ki delujejo leto dni in obujajo preproste, stare ljudske naprave. Središče njenega zanimanja je bilo vseskozi ljudsko glasbeno izročilo in prenašanje na predšolske, šolske, mladinske in odrasle ljubiteljske skupine. Kot

vzor za pravilen pristop do folklornega izročila za najmlajše – cicibane so o njenem delu posneli tudi film za televizijo. S seboj pa je prinesla in predstavila tudi svojo znamenito koncertino, harmoniki podobno glasbilo, staro približno 150 let. Koncertina je predhodnica diatonične harmonike, najprej so jo izdelali v Angliji, tovrstna glasbila pa so začeli ustvarjati tudi v Nemčiji in na Češkem. Ona jo je dobila v dar od zbiratelja, ljubitelja ljudskega izročila, ki si je želel, da dragoceno glasbilo ne bi končalo kje na podstrešju, ampak bi prišlo med ljudi. Zagrati nanjo pa je bilo kar trd

oreh, dokler je ni vzel v preučevanje dr. Bruno Ravnikar, ki jo je popisal, uglasil in ji dal osnovna navodila za igranje, in temasto je vztrajala, dokler ji ni uspelo izvabiti zelenih zvokov. Resno pa jemlje tudi delo s Spominčicami. Izdale so že zgoščenko in kaseto, sicer brez komercialnih namenov – gre jim predvsem za prenašanje pristnega izročila na mlade rodove. In tako nam je »kombinirana« in dobro obiskana prireditev v Radencih odkrila, kako izjemno široko in zanimivo je polje udejstvovanja v kulturi – od Karoline do Slavice pa še kaj vmes.

B. B. L.

Razstava v spomin Ladislavu Danču

KUD Ady Endre in Dvojezična osnovna šola Prosenjakovci sta organizirala spominsko razstavo del akademskega slikarja Ladislava Danča, domačina in uveljavljenega umetnika, čigar ustvarjalno pot je na žalost pretrgala usoda že leta 1979. Obenem je bila to tudi počastitev praznika kulture s kulturnim programom in pogostitvijo, ki so se ga udeležili tudi člani Dančeve družine.

Ladislav Danč: Motiv z jezerom II, 1953, olje-platno, lastnik: matični urad Prosenjakovci. Foto: T. K.

Ladislav Danč se je rodil leta 1932 v Prosenjakovcih. Že zgodaj je pokazal talent za likovno izražanje, tako da je Akademijo za likovno umetnost v Ljubljani brez težav končal že leta 1959. Prestolnico Slovenije, v kateri je živel, je zapustil leta 1967 in se vrnil v Prekmurje. Njegova življenjska pot se je ustavila pred petindvajsetimi leti. Že v času študija se je izkazal z odličnimi grafikami, črno-belimi in barvnimi risbami, v kateri so bili poleg njega še slikarji Štefan Hauko, Lojze Logar in Franc Mesarič. Takrat je začel v svoje slikarstvo že vključevati elemente ekspresivne figuracije, pop arta in nove krajine. Z ugasnitvijo skupine se je vrnil k slikanju predvsem goričke pokrajine v tehniki olja in akrila na platno, akvarela, gvaša ter tudi v reprodukcijah listov s preoblikovanimi prejšnjimi figuralnimi in porije Murška Sobotna mag. Franc Obal, je bil risar, grafik, slikar, ilustrator in oblikovalec knjižne opreme. V šoli je na ogled blizu štiri-deset njegovih del.

T. K.

Mukiči

Porabski Slovenci so osrednjo slovesnost ob slovenskem kulturnem prazniku pripravili v nedeljo, 15. februarja, v Slovenskem kulturnem in informativnem centru v Monoštru. Najprej so odprli razstavo Moč šibkih, ki jo je pripravil Koroški pokrajinski muzej z Raven na Koroškem, potem pa sta Francek in Dušan Mukič predstavila (prvi tudi z igranjem na harmoniko, drugi na kitaro) še »svojo« pesmarico Füčkaj, füčkaj fantiček moj 2. V obeh pesmaricah (prva je izšla leta 2001) je zbranih 200 porabskih ljudskih pesmi.

S. E.

Razstava o Jožefu Kleklu st. v Bogojini

130-letnica rojstva »velikega« Slovenca

Minulo soboto so zaprli v veroučni učilnici v Bogojini razstavo ob 130-letnici rojstva Jožefa Klekla starejšega (1874–1948). Razstavo je postavil ob kulturnem prazniku učitelj in likovnik Jože Gutman iz Filovec, material za njo pa je prispeval bogojinski župnik Stanko Zver, eden najboljših poznavalcev Kleklovega življenja in dela.

Stanko Zver je magistriral iz teme V obrambi slovenstva med Muro in Rabo ter doktoriral iz medvojnih dokumentov 1941–1945, s katerimi je dokazoval, da je bil Klekl velik narodnozavedni Slovenec. O njem je napisal tudi biografijo z naslovom Jožef Klekl - prekmurški Čedermac. Klekl je bil polna tri desetletja upokojeni župnik v Črenšovcih, služboval je tudi pri Sebeščanu, drugače pa je bil doma s Krajne. Pokopan je v Murški Soboti. Klekl je bil tudi pesnik in publicist ter izdajatelj časopisa. Njegove Novine so začele izhajati leta 1913 in takoj poskrbele za ogromno vznemirjenje. Izhajale so do začetka druge svetovne vojne pri nas (1941). Poleg tega je

Župnik Stanko Zver je eden najboljših poznavalcev življenja in dela Jožefa Klekla starejšega. Foto: T. K.

»Fotografije ne postavljamo galerijam, ampak ljudem!«

Na čelu kluba še naprej Igor Kolenko

V vinogradniškem centru v Ivanovcih je bil 6. letni občni zbor Fotokluba Murska Sobota. Zbora se je udeležilo tri-najst članov, od katerih sta bila dva nova. Sicer je v klubu 22 aktivnih članov.

Prav neaktivnost večine članov je v preteklem letu najbolj motila predsednika kluba Igorja Kolenka, saj so se na otvoritvah v glavnem pojavljali vedno eni in isti ljudje. Letos bo to drugače, saj uradnih otvoritev ne bo, na zboru pa so določili tri ekipe, ki bodo odgovorne za vsako od letošnjih treh predvidenih razstav. Prva bo marca, njena tema bo prosta, programski vodja pa bo Jože Pojbič. Druga bo septembra, njena tema bo Vstop v EU, programski vodja bo Andrej Štajer, tretja pa bo decembra, njena tema bo Obutev, programski vodja pa Dominik Šteiner.

Fotoklub je lani z zaprtjem kavarne Jelša najbolj prizadela tudi izguba stalnega razstavnega prostora, vendar so na srečo hitro našli prostor pri trgovini Mass v BTC-ju, kar tudi ni slabo. Tukaj je visoka frekventnost ljudi, velik plus pa je tudi lahka in hitra postavitve razstave. S preureditvijo bifeja v spodnjih prostorih se je tudi tam odprla možnost individualnega razstavljanja. Tam so sedaj na ogled fotografije Jožeta Pojbiča. »Mnogi so mnenja, da umetniške razstave ne sodijo v gostinske lokale. Sam ne mislim tako. Sterilno okolje razstavnih galerij premnogokrat obišče veliko manj ljudi kakor dober gostinski lokal. Fotografije ne postavljamo galerijam, ampak ljudem, zato so odlična razstavna mesta ravno lokali, kavarne, prodajni centri, banke in zavarovalnice,« je prepričan Igor Kolenko, ki skupaj z Dominikom Šteinerjem razstavlja svoje fotografije z različno tematiko – in ki so tudi na prodaj – do sredine marca v vinogradniškem domu v Ivanovcih.

Lani je pripravil fotoklub tri razstave od predvidenih štirih. Teme so bile Prosto, Mednarodna razstava treh mest (Džurdževac, Ingolstadt, M. Sobota) in Miniature, odpadla pa je razstava Gustija Sinica zaradi zdravstvenih razlogov. Pripravili so predavanje fotografov Petra Pokorna in Draga Miliča, klubsko predavanje o skeniranju digitalnih fotografij in klubski izlet na Madžarsko, kjer so dali poudarek arhitekturni fotografiji. Posamezni člani so sodelovali tudi z Zvezo organizacij za tehnično kulturo, z ameriško fotografijno Suzanne Pollak, na razstavi Modro zlato v Pokrajinskem muzeju, na razstavi v Džurdževcu in na različnih natečajih in tekmovanjih. Lani je fotoklub lahko prvič nekaj investiral, in sicer 584 tisočakov v nakup računalniške opreme. Skupno je imel za približno milijon prihodkov in za 899 tisočakov odhodkov, tako da je trenutno stanje na računu 174 tisoč dolarjev. Letos se bodo prijavili na vse razpise, velika želja pa je nakup študijske opreme za 750 tisočakov. Ker gre za ljubiteljsko in neprofitno organizacijo, je dvakrat po 150 tisočakov, kolikor so dobili lani od mestne občine in Javnega sklada za kulturne dejavnosti, zelo malo za izpolnjevanje njihovih ciljev. Med drugim bodo letos v prvem tednu poletnih počitnic pripravili tečaj fotografije za široko javnost, želijo si prenoviti spletno strani in še okrepiti sodelovanje s fotokluboma iz Džurdževca in Ingolstadta. Pa še zanimivost, ki jo je znova izvoljeni predsednik Igor Kolenko (prva dva predsednika sta bila Jože Pojbič in Jože Denko) s tajnikom Miranom Rojkom in blagajničarko Nušo Majstorovič zaupal na koncu: fotoklub je letos doživel tudi vlom! Neznanci so razbili steklo, odnesli pa niso ničesar.

T. K.

Klekl izdajal še Kalendarj srca Jezušovega, najstarejši je iz decembra 1903, izdan pa je bil januarja 1904, tako da lahko rečemo, da je sedaj njegova stoletnica. Pa še zanimivost: župnik Stanko Zver ima v svoji lasti skoraj vse koledarje, manjkajo mu samo štiri-je od skupno štiridesetih! Koledarji so izhajali do leta 1944.

Tukaj je bil še Marijin list (dec. 1904/jan. 1905–1941), ki je bil v tistem času neverjetno priljubljen. Skoraj vsaka četrta katoliška hiša (katoličanov je bilo v Prekmurju po podatkih iz Novin leta 1925 okrog 60 tisoč) je imela naročen Marijin list, mnogi od njih tudi druge publikacije, tako da so se zlahka financirale iz naročnine. Omeniti je treba še publikacijo Marijin ograček, ki je bila že v tridesetih letih prejšnjega stoletja posvečena samo otrokom.

Sicer pa to ni edina razstava, ki jo pripravljajo v Bogojini. Veroučna učilnica je že znana iz prejšnjih let po zanimivih razstavah, vsako leto pa v njej predstavi tudi najnovejša dela članov likovne sekcije Likos.

T. K.

Barometer

Danilo Kalamar, graški župan, se zgleduje po sosedu. Tako je tudi on poleg župana postal še direktor. V nasprotju s sosedom bo direktorsko funkcijo opravljal v domači občini.

Anton Slavic, soboški župan, kljub neznosnemu smradu javno še ni rekel nobene o tem problemu, kaj šele, da bi ga dal raziskati in bi ustrezno ukrepal. Soboška Komunala je javno podjetje, mar ne?

Milica Makoter je na bolniškem dopustu.

Ivan Tibaut, direktor soboške zdravstvene zavarovalnice, poudarja, da so neplačane obveznosti 1,3 milijarde tolarjev, od tega je za 478 milijonov terjatev zavarovanih z hi-poteko.

Danilo Šipoš, šef pomurskih Svobodnih sindikatov, je uspel aktivirati delavce, da so se pridružili stavki industrijskih delavcev.

Vladimir Vlaškalić, igralec

Igralstvo je odkrivanje samega sebe

»Mislim, da ima vsak posameznik neko vlogo, funkcijo v življenju, ki mu je ob enem tudi kot neko vodilo, ga določa in se do neke mere z njo tudi identificira.«

Igralec Vladimir Vlaškalić nas je nase najprej opozoril v okvirih uličnega gledališča, nadaljeval z improviziranimi vlogami v Impro ligi, z manjšimi vlogami ga lahko opazimo v Romen in Juliji, Iskanju izgubljenega časa, Tihožitju in Razmadežni, kjer je za vlogo Carla pred dvema letoma prejel tudi Borštnikovo nagrado za najboljšega mladega igralca.

Od njega je odvisen uspeh spektakla, je nekakšen pasivni in nevtralni element, ki mu je prepovedana vsakršna osebna pobuda. Biti igralec oziroma delovati kot igralec ne pomeni samo drdvanje golega besedila na pamet, ampak se tu vzpostavlja predvsem dialog med gledalcem in igralcem na eni ter igralcem in igranim likom na drugi strani. Njegova energija zaznamuje in nagovarja gledalca ali sogovornika tako na eni kot na drugi ravni. Forma Vladimirja Vlaškalića se oblikuje postopoma, njegove vloge pa jo zapolnjujejo z vsebino, ki bo v prihodnje splavala nad vodno gladino.

Pred kratkim smo vas imeli priložnost videti v televizijski seriji priznane slovenske režiserke Maje Weiss v vlogi izterjevalca. Kaj vas najbolj pritegne pri izbiri vloge?

V tem primeru bi omenil predvsem dve plati zgodbe. Filmska kamera je v razmerju do teatra svojevrsna izkušnja. Tukaj ne gre toliko za zlo v človeku, ki je po naravi zelo spontano, kot nekaj marginalnega, določeno s strani okolice, ampak me je pri liku negativca vodilo predvsem njegovo lastno razmišljanje, stiska človeka, ki ga pripelje do te točke, da vstopi v svet kriminala. Gre za proces zorenja, ki ga vsak mlad ustvarjalec mora doživeti, da bi pridobil izkušnje pri komunikaciji s kamero, odnosu do režiserja in navsezadnje tudi do gledalcev.

S igralski ste v Impro ligi postavili nove mejnike v tej vrsti igranja. Zakaj sploh Impro liga?

V tistem času moje mladosti, pri 21 letih, mi je šlo predvsem za golo približevanje odru, za spoznavanje gledališča, stika s publiko, kako se jaz sam na odru počutim, vendar sem se z leti nekako distanciral. Šlo je za obdobje odpiranja domišljije, svobodnega izražanja.

Gre za neposreden nagon občinstva, ki postane del same igre?

Da, absolutno gre za interaktivno situacijo. Gledalci imajo tudi dejansko besedo o tvoji vlogi, sam se pač moraš v tistem trenutku odzvati, gre za dobro vajo spontanosti, ki mi koristi na nadaljnji igralski poti.

Koliko se film, gledališče in Impro liga izključujejo oziroma dopolnjujejo?

Odnos je na prvi pogled absolutno drugačen v vseh treh pogledih. V Impro ligi gre, kot sem že prej omenil, za interaktivno situacijo, kjer gledalec zahteva od tebe, kaj boš v bistvu izvajal, gre za dajanje in sprejemanje naloge, ki pa jo seveda ti sam opraviš po svoje, kar gledalec tudi pričakuje od igralca ter ga na koncu igre tudi takoj dejansko ovrednoti. V svetu gle-

dališča je gledalec seznanjen z igrano vlogo na odru, poznana mu je partitura določenega klasičnega, a sam se odloči za ogled interpretacije dela, igre, ki se razgalja pred njim. Pri filmu je večja časovna distanca, moja vloga se začne s spoznavanjem scenarija in vloge, komuniciranja s kamero, kar končno pripelje še do montaže. Medtem ko se po drugi strani gledalec odziva in srečuje z vlogo v trenutku dogajanja, se igralec z vlogo že časovno distancira, je že brez kontakta. V teatru pa gre za tisti trenutek, tisto noč, ko se predstava na odru tudi dejansko dogaja. Vendar je koncentracija pri vseh treh vlogah povsem enotna.

Shakespeare je nekoč zapisal: »Ves svet je oder.« Kakšna je razlika med svetom, ki ga dejansko živimo, in gledališko igro?

To je sicer zelo lepo povedano. Mislim, da ima vsak posameznik neko vlogo, funkcijo v življenju, ki mu je ob enem tudi kot neko vodilo, ga določa in se do neke mere z njo identificira. Gre za formo življenja, ki mu je treba dati tudi vsebino. Dejstvo je, da v svet vstopamo z nekim vzorcem, kjer je partitura tudi že postavljena. V ta kontekst sodijo tudi teksti in vloge v gledališču – za ljubljenci, trgovke, bančniki, slabi fantje, dobri fantje ...

»Da bi rešili gledališče, ga moramo uničiti, vsi igralci in igralci morajo pomreti od kuge ... Igralci onemogočajo umetnost,« je zapisala

Vlado Vlaškalić, 2002: Borštnikova nagrada za mladega igralca za vlogo Carla v predstavi Razmadežna v produkciji SNG Drame, režija: Jernej Lorenzi. Foto: Siniša Borovičani/Memento

Tukaj gre seveda za dvosmernost, saj se mi še nikoli ni pripetilo, da bi šlo zgolj za tako imenovano »one way ticket« - da bi padel v lik, ki bi ga tudi zasebno vsebinsko dopolnjeval. Mogoče se mi v tem pogledu odpre kaka nova pora, ki je poprej pri sebi nisem poznal in je z vlogo prišla v ospredje, a slednja mi nikakor ni vodilo v življenju.

Gre za dialektiko čustev in razuma?!

Eno je dogajanje na odru in tisti drugi element sem jaz sam in so moje potrebe, želje, ki jih izražam okolici oziroma publiki. Od publike zahtevam, da vidi to, kar ima pred sabo, tako, kakršno je, in lik, v katerega jaz osebno verjamem.

Ja, gre za vplive, ki pa se jih moraš po drugi strani ti sam absolutno zavedati, in sicer da svet v glavnem deluje po dveh polih. Eno je dogajanje na odru, tisti drugi element pa sem jaz sam in moje potrebe, želje, ki jih izražam okolici oziroma publiki. Od publike zahtevam, da vidi to, kar ima pred sabo, tako, kakršno je; in lik, v katerega jaz osebno verjamem.

Katera vloga ti je pustila močan osebni pečat?

Uh, v zadnjem času bi omenil predvsem dve vloge, obe v režiji Jerneja Lorenzija, in sicer v predstavah Razmadežna ter Tihožitje. V prvi se je bilo treba posvetiti predvsem vsebini vloge razpada osebnosti, odrekanju in želji, v kateri se je lik praktično sesuval sam vase, kar ga je privedlo do abstrakcije njegovega lastnega izražanja. Na koncu je ostalo samo še čisto srce, brez mentalnih lastnosti oziroma igranih človeških vlog.

V Tihožitju je tema Terra nostra, ki je zelo zanimiva, a ob enem tudi zelo zahtevna, saj gre za prepletanje likovnih, fizičnih in psihosomatskih elementov, kjer sem se srečeval z vprašanji metafizične narave, eksistence,

večkratnega dialoga z Nietzschejem o božji naravi. Gre tudi o proces spoznavanja samega sebe, monologa s samim seboj.

Kaj pomeni biti dober lelec?

Ah, to je težko povedati za kriterije, ki se, po mojem, postavljajo sproti. Dober igralec tisti, ki pritegne pozornost gledalca, potrebna je medsebojna privlačnost, kemija med igralcem in gledalcem. Po učbeniku bi to šlo nekako takole: imamo zenco, torej vsebino, ki jo tu zna pokazati, dober igralec bi bil tudi dober retorik, mori-rično sposoben, treba je pozna- svoje občutke in jih vnesti v dejanski svet. Zanimiva je pred- sem dramatizacija vloge, stavljanje vedno novih kon- njih situacij, iz katerih je po- poiskati pravo pot, recimo pri Hamletu gre za dojemanje govega psihičnega stanja, ki je je igralsko zelo težko zapo- Seveda gre tu še za obratno ko, vplivanje konfliktnih situ- na igralca kot človeka, ki je tem pripomorejo k spoznavanju samega sebe. Mislim, da neke poti v osebni rasti, ki potem privedejo do, recimo mu, »dobrega igralca«.

Zakaj igralsko?

Igralstvo je predvsem odkrivanje samega sebe, kjer jaz celotna osebnost stopam pred obličje občinstva. Ponavadi bil nekoliko sramežljiv, tih, ločitev o igralsvu se je rojal postopoma. Lahko rečem, da mi prvo zanimanje vzbudila mski igralci iz otroštva – Jer- Lewis, Charlie Chaplin, Peter Sellers. Potem so bile to pri- be prijateljev, s katerimi tudi naredili nekaj odmev- predstav v domačem okolju, so me potem postopoma, vojsko in dva letnika filozofije pripeljali do občutka in želje po igri, občutka svobode, po- tve in izčrpanosti obena- membna mi je predvsem rado vednost do samega sebe in do sveta, v katerem živimo. S tem slednjim, predvsem s svojo po- jo, se kot oseba tudi v celoti vijam.

Hvala lepa za pogovor.
Oskar Habjan

Zlato slovenskim kuharjem

Tudi Kozarju najboljše ocene

Slovenska nacionalna kuharska ekipa, ki jo sestavlja tudi Danilo Kozar, vodja kuhinje hotela Ajda, Terme 3000, se je z mednarodnega tekmovanja vrnila z zlatom. Udeležili so se mednarodnega gastronomskega tekmovanja v okviru 22. mednarodnega sejma za gastronomijo, hotele in slaščičarstvo Intergastra v Stuttgartu. Na njem so sodelovale najboljše evropske kuharske reprezentance, slovenska ekipa pa si je za svoje delo priskrčila zlato medaljo.

Danilo Kozar, vodja kuhinje hotela Ajda, Terme 3000, je dobil kot član slovenske nacionalne kuharske ekipe dve zlati odličji.

Na petdnevem tekmovanju je slovenska nacionalna ekipa skupno pripravila skupinsko mizo z raznovrstnimi jedmi, od predjedi, glavne jedi do sladice. Danilo Kozar je zanj prispeval šov ploščo in šest krožnikov predjedi ter si zanje tudi v posamični konkurenci priskrbil zlato medaljo. Šov ploščo je poimenoval »perutninska fantazija«, na njej pa so bile tri vrste perutninskega mesa, ki so bile posebno obdelane in pripravljene na samostojen način. Priloge so bile iz sadja in zelenjave.

Šest krožnikov predjedi pa je bilo sestavljenih iz mesa rib, srce, prepelice in zajca, eden od krožnikov pa je bil vegetarijanski. Strokovna ocenjevalna komisija, ki je poleg okusa, izbire in kombinacije sestavin, ki morajo biti vsestransko užitne, ocenjevala tudi videz, filigransko natančnost in še kaj, je Kozarju kot posamezniku in tudi celotni slovenski ekipi prisodila zlato odličje.

Kozar je ob tem povedal, da se trendi, ki veljajo v svetu, precej razlikujejo od prehranjevalnih navad, ki jih imamo pri nas. »Namesto obilnega krožnika, čez katerega gleda velik kos mesa, pravijo, da je treba jesti malo in dobro. Poudarek je tudi na zelenjavi, meso pa se servira v manjših količinah. Veliko se uporabljajo sveža zelišča in dišavnice, poseben poudarek pa se daje raznovrstnim omakam,« je pojasnil Kozar.

To tekmovanje pa je bilo tudi v okviru priprav na svetovno kuharsko olimpiado, ki bo jeseni v Nemčiji.

A. Nana Rituper Rodež

V Muri našli utopljenca

Je šlo za kaznivo dejanje

Kaj se je dogajalo na obrežju reke v petek zvečer

Mesto, kjer so našli truplo Viktorja Lesjaka.

V mrtvem rokavu reke Mure v Gornji Radgoni so v soboto odkrili moško truplo. Truplo 61-letnega Viktorja Lesjaka iz Podgrada so iz vode potegnili potapljači Prostovoljnega gasilskega društva Gornja Radgona. Po prvih ugotovitvah naj bi šlo za splet nesrečnih okoliščin, saj naj bi Lesjaku na obrežju reke spodrsnilo in je padel v vodo, kjer je utonil.

Kriminalisti Urada kriminalistične policije Policijske uprave Murska Sobota so kljub prvim ugotovitvam nadaljevali s preiskavo okoliščin smrti pokojnega, saj obstaja sum storitve kaznivega dejanja. Po naših informacijah je pokojni v petek zvečer popival v enem od radgonskih lokalov, videli pa naj bi ga tudi v družbi več mlajših moških. Pri sebi naj bi imel tudi nekaj denarja. Kaj se je zgodilo, ko je pokojni zapustil lokal, skušajo ugotoviti soboški kriminalisti. Zaslili so več ljudi iz Gor-

nje Radgone in bližnje okolice, med njimi menda tudi morebitnega osumljenca, ki naj bi ga zaradi več manjših prekrškov policisti že obravnavali, vendar za njegovo pridržanje nimajo pravne podlage, saj še ni zbranih dovolj dokazov.

Kaj se je ob Muri dogajalo v petek zvečer? Mogoče je, da je pokojnemu na poti domov domnevni storilec sledil in da je med njima prišlo do prepira in preirvanja zaradi denarja. Pri tem naj bi pokojnemu spodrsnilo ali pa so ga v reko porinili. Karkoli se je že zgodilo, bodo kriminalisti materialne dokaze zelo težko

zbrali. Dogajanje v noči s petka na soboto ob reki Muri lahko pojasnijo le s pomočjo rezultatov in ugotovitev iz pogovora z osumljenim ter s podatki, pridobljenimi med zaslišanji prič.

Na soboški policijski upravi nam včeraj več podrobnosti o dogodku zaradi interesa preiskave niso mogli posredovati, saj leta še poteka. Ko bo preiskava končana, in če bo morebitni osumljeni ovaden državnemu tožilstvu, bodo o dogajanju ob reki Muri lahko povedali še kaj več in o vsem skupaj obvestili javnost.

A. B.

Preiskovalci bodo morali najti povezavo med domnevno osumljenim in pokojnim. Šele takrat lahko pravno klasificirajo kaznivo dejanje. Po vsej verjetnosti bodo morebitnega storilca lahko osumili le kaznivega dejanja opustitve pomoči po 140. členu Kazenskega zakonika. Zagrožena kazen za opustitev pomoči nekemu, ki je v smrtni nevarnosti, je zapor do enega leta.

Barometer

Zlatko Hohnjec, direktor Radenske, še ni povedal, kako je poravnal terjatve hotelirstva Farič, glede na to, da so umaknili vse odškodninske tožbe proti družbi Diana - Zvezda.

Srečko Meolic se je kot strokovnjak za marketing in poslovno tajništvo potrudil in storil tudi nekaj za promocijo Vestnika znotraj Mure.

Jože Špindler, župan in poslanec v Mli Nedelji, ponovno dviga temperaturo, ko z blokadami onemogoča KS, da bi nekako le rešila problem treh stavb, ki postajajo podrtje.

Dr. Albina Nečak Luk opozarja, da je materinščina jezik, ki smo ga osvojili v zgodnjem otroštvu v krogu svoje družine, v Prekmurju je to prekmurski govor našega kraja. Koliko manj travm bi doživljali, če bi nam to dali vedeti pravi čas.

Marija Marič, predsednica Kuda Bublja, po »zatonu kulture« v Radenski vseeno ohranja kulturno dogajanje v Radencih na visoki ravni.

Puconci: Živimo zdravo!

Darinka C.

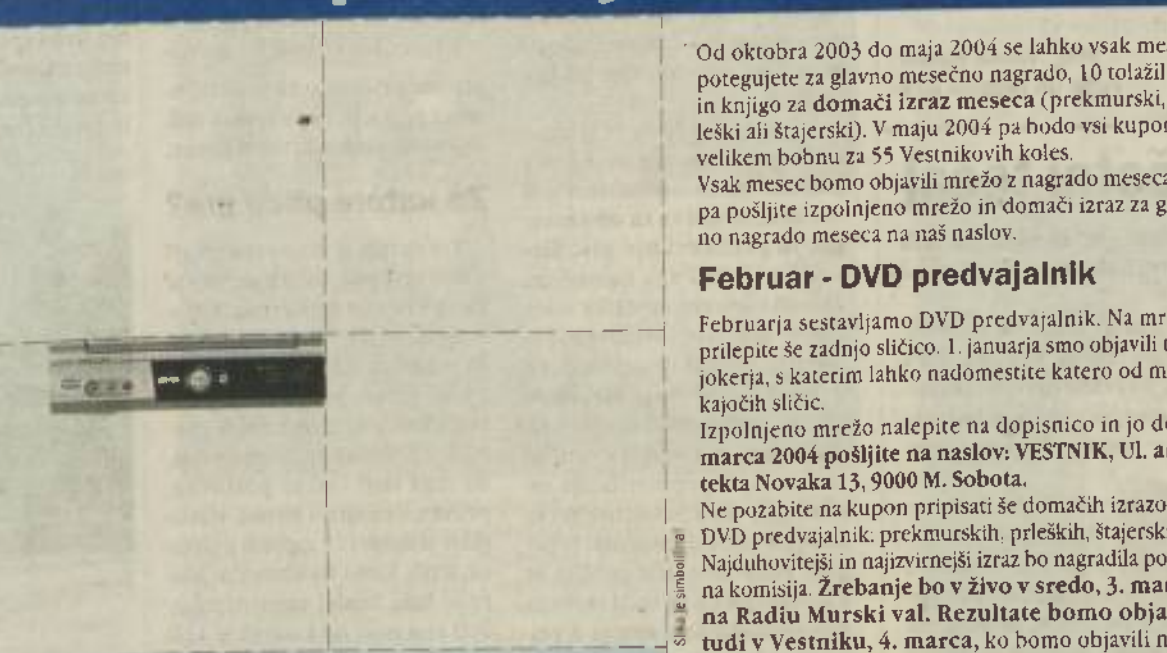
NAŠIH
100 let

Piknik in finalno žrebanje
maja 2004 v Termah 3000

november - radio • december - digitalni fotoaparati • januar - mikrovalovna pečica • februar - dvd predvajalnik • marec - sušilni stroj • april - Vestnikovo kolo

Vestnik praznuje in nagrajuje

Domači izraz meseca:
DVD predvajalnik

Od oktobra 2003 do maja 2004 se lahko vsak mesec potegujete za glavno mesečno nagrado, 10 tolažilnih in knjigo za domači izraz meseca (prekmurski, prleški ali štajerski). V maju 2004 pa bodo vsi kuponi v velikem bobnu za 55 Vestnikovih koles. Vsak mesec bomo objavili mrežo z nagrado meseca, vi pa pošljite izpolnjeno mrežo in domači izraz za glavno nagrado meseca na naš naslov.

Februar - DVD predvajalnik

Februarja sestavljamo DVD predvajalnik. Na mrežo prilepite še zadnjo sličico. 1. januarja smo objavili tudi jokerja, s katerim lahko nadomestite katero od manjkajočih sličic.

Izpolnjeno mrežo nalepite na dopisnico in jo do 3. marca 2004 pošljite na naslov: VESTNIK, UL. arhitekta Novaka 13, 9000 M. Sobota.

Ne pozabite na kupon pripisati še domačih izrazov za DVD predvajalnik: prekmurskih, prleških, štajerskih ... Najduhovitejši in najizvirnejši izraz bo nagradila posebna komisija. Žrebanje bo v živo v sredo, 3. marca, na Radiu Murski val. Rezultate bomo objavili tudi v Vestniku, 4. marca, ko bomo objavili novo mrežo z novo glavno nagrado meseca.

Nagrade: 1. nagrada
DVD PREDVAJALNIK
in 10 jubilejnih Vestnikovih majic
ter knjiga za domači izraz

Naše živalsko bogastvo Veliki skovik (Otus scops)

Izjemnost sov

V Pomurju je znanih pet vrst sov in sove so res nenavadne živali. Preživljajo se z nočnim plenilstvom, kar ni lahek »poklic«, zato imajo vrsto prilagoditev, ki so edinstvene v živalskem svetu.

Že plenilstvo samo je zahtevno. Plenilec mora imeti izjemno občutljiv sistem čutil, jeklene mišice in popolno koordinacijo telesa. To pa še ni vse; biti mora tudi bolj zvit kot plen, saj ima tudi žival, ki je plen, odlična čutila in dobro razvite mišice in je ves čas pozorna na nevarnosti v okolju.

Pri sovah pa moramo k vsem zahtevam za dobrega plenilca dodati še nočne razmere. Razmere, v katerih primanjkuje svetlobe, so za ptice, ki so odvisne od vida, skrajna preizkušnja, zato imajo sove še posebej dobro razvite oči. Njihove oči zavzemajo kar tretjino velikosti glave in so tako občutljive, da omogočajo sovam let tudi v soju zvezd. Poleg tega imajo sove, v nasprotju z večino ptic, oči spredaj, tako da obe očesi pokrivata isto vidno polje, zato vidijo tudi prostorsko in lahko odlično ocenijo razdaljo do plena. Da bi pa videle čim več prostora okoli sebe, lahko zasukajo glavo za celih 270 stopinj na levo ali desno.

Sove jedo manjše živali, in ko jih s svojimi pretanjenimi čutili zaznajo, jih čaka še težka naloga, da jih ujamejo, zato morajo odlično leteti, in to neslišno. Ta pogoj seveda izpolnjujejo. Peresa imajo rahla in na zgornji strani zametasto mehka, zunanje robove zunanjih letalnih peres pa imajo žagasto nazobčane. Tako med letenjem ne nastajajo značilni vrtninci, ki bi povzročali šume.

Plen požro sove v enem ali več kosih in seveda ne odstranjujejo kosti, dlak ali hitina. Vse to izbruha v obliki podolgovatih ali ovalnih izbljuvkov, ki jih ima nepoznavalec gotovo za iztrebke. Kosti v izbljuvkih povejo ptičarju, s čim se sove hranijo.

Ob vsej paleti izjemnosti pa tudi koristnosti (lov miši in žuželk) pa sove vse bolj izginjajo – ker izginja njihov plen in ker izginjajo razmere za njihov obstoj.

Kdo si upa trditi, da smo pri tem nemočni?

Nazaj k velikemu skoviku

Ponekod na pobočjih in kopastih vrhovih Goriških gričev se v gluhi poletni noči vijejo monotoni: »dju-dju-dju ...«

To je oglašanje velikega skovika, ki ima na Goriškem presegnetljivo močno populacijo (eno največjih gnezditvenih populacij v celinski Evropi).

Vendar ga redko vidimo, ker je po barvi podoben lubju in podnevi mirno ždi na drevesu pa tudi majhen je (dolga je le 20 cm). Ima pa naš junak kar pol metra prek razprtih peruti, kar potrebuje kot dober plenilec. Čopka vrh glave seveda nista uhlja in nimata nobene zveze s sluhom. Celo tako je, da sta večidel polegla in ju dvigne v glavnem le, ko se počuti ogroženega.

Ko padé mrak, veliki skovik odpre svoje velike oči in se odpravi na lov. Ker je majhen, so mu dovolj že večje žuželke, pajki, kopenski rakci, prašički, včasih pa ulovi tudi kakšno ptičko, miško ali regico.

Njegova specialnost so mesta gnezdenja. Videti je, da najraje gnezdi v duplih visokih sadnih dreves. In teh je na Goriškem kar nekaj, saj je tehnizacija ta sušni in odročni predel Slovenije obšla. In velikemu skoviku godi topla, raznolika pokrajina s sadovnjaki, vrtni in naravnimi živimi mejami.

Sicer pa je veliki skovik razširjen predvsem v sredozemskem pasu. Pri nas je že skoraj na robu severne meje svoje razširjenosti, severneje od Alp pa je sploh zelo redek. V Sredozemlju je stalnica, pri nas in severneje pa je selivec in se nekje novembra odseli v savanska območja Afrike.

Pa še nekaj o varstvu. Veliki skovik je uvrščen na rdeči seznam ogroženih gnezdišč Slovenije kot splošno razširjena, ekološko specializirana vrsta, katere gnezditveni habitat se v Sloveniji vidno krči in je posebno občutljiva za človekove vplive. Po Bernski konvenciji je veliki skovik naveden v dodatku II kot strogo zavarovana vrsta.

Mag. Valika Kuštor
Foto: dr. Monika Kirk

Končal se je začetni tečaj

Pred kratkim se je na sedežu Društva gluhih in naglušnih Pomurja končal začetni tečaj slovenskega znakovnega jezika.

Društvo v okviru svoje dejavnosti združuje gluhe in naglušne osebe iz 26 pomurskih občin in šteje 600 članov. Veliko se jih v svojem vsakdanjem življenju srečuje s težavami pri sporazumevanju s slišječimi, to pa jim večkrat onemogoči obisk pri uradni osebi, jih spravi ob živce v trgovini ali v popoln obup pri zdravniku ali odvetniku.

Za enakopravno vključevanje gluhih oseb v življenjsko in delovno okolje ter v vse oblike družbenega življenja je z zakonom predvidena pravica do tolmača, vendar na žalost v pomurski regiji zelo primanjkuje tolmačev slovenskega znakovnega jezika. Društvo gluhih in naglušnih Pomurja je zdaj organiziralo tečaj prevajalcev znakovnega jezika, katerega obiskuje kar veliko ljudi dobre volje in širokega srca, ki so pripravljeni priskočiti na pomoč. Med njimi so vzgojitelji, socialni delavci, študentje in drugi.

Po kratkih počitnicah se bo kmalu začel nadaljevalni tečaj znakovnega jezika. Tečajnikom želimo veliko sreče pri pridobivanju novih znanj!

Ljudmila V. Klemenčič

Varovanje ogrožene vrste

V zadnjih 200 letih
je zaradi
človekovega
delovanja izumrlo
že 74 vrst ptic

Vsako leto se v mesecu januarju na teren odpravi več sto tisoč ljubiteljev vodnih ptic. Opremljeni s teleskopi in daljnogledi potrpežljivo opazujejo, preštevajo in pridno zapisujejo. V projekt šteta vodnih ptic, ki je eden največjih terenskih raziskovalnih projektov na svetu, je vključeno tudi porečje reke Mure, kjer je potrpežljivo popisovalo tudi nekaj deset ljubiteljev ptic.

Pri sibirskih temperaturah, oblečen v debel pleten babyč pullover, volneno kapo in rokavice, z dolgimi spodnjimi hlačami in gojzarji na nogah, sem se z

14.470 hektarji površin.

Na teh posebej varovanih območjih je država dolžna spoštovati določila Evropske unije kot dela evropskega programa *Natura 2000*, v okvirih katerega se spremljajo populacija ptičjih vrst ter stanje in kvaliteta voda, v ka-

co, z območja Goriškega pa je treba dodati še hribskega škranca in velikega skovika. Razlogov za zaskrbljenost in primerno ukrepanje torej ne manjka.

Mura velja za najbolj ohranjeno nižinsko reko, kar se kaže tudi v raznolikosti ptic in njihovih življenjsko pomembnih vodnih površin. Tako si v peščenih stenah poišče zavetje vodomec, sicer že na zloglasnem rdečem seznamu, a je treba poudariti, da je prav ob reki Muri število teh prelepih modrikastih ptičev najvišje. V gramoznici pri Petišovcih se skriva skrivnostna mala tukalica, čapljico najdemo med čedalje redkejšimi mrtvicami, obraslimi s trstičjem, srednji detel dosega najvišje gostote v starem gozdičku vrb in topolov, kot je to lepo opazno na levem bregu Mure med Gornjo in Dolnjo Bistrico.

Med ogrožena območja je treba prišteti še mrtvice, ki izginjajo zaradi izostajanja poplavl, dodatno jih uničujejo tudi širjenje kmetijskih površin, postopno širjenje urbanih središč, izsuševanje, intenzivno kmetijstvo, kjer se travniki umikajo vse številnejšim počitniškim hišicam, svoje doda tudi množični turizem, s katerim pa v Pomurju zaenkrat še nimamo veliko problemov.

S primernimi ukrepi zagotoviti varstvo

Na varovanih območjih Goriškega in Mure bi bilo še posebej treba spoštovati želje in potrebe narave, spodbujati ekstenzivno gospodarjenje s travniki in preprečevati njihovo opuščanje.

Za katere ptice gre?

Trenutno je na svetu okoli 9.600 vrst ptic, med katerimi je kar 1.111 vrst ogroženih. V Sloveniji je od 219 vrst kar 130 vrst na seznamu ogroženih ptic gnezdišč. Zaradi lokalnega izumiranja smo s seznama naših gnezdišč v Sloveniji že črtali 15 vrst, od tega štiri (južna postovka, prilivka, črnoglav strnad, rjavoglav srakoper) v zadnjih dvajsetih letih. Samo na območju Mure je bilo doslej ugotovljenih 200 vrst ptic, od katerih je 110 gnezdišč, med katerimi jih je kar 53 na rdečem seznamu ogroženih ptic gnezdišč Slovenije. Omenim naj samo nekatere: čapljico, črno in belo škorkljo, sršenarja, grahasto in malo tukalico, vodomec, srednjega detela, belovratnega muharja in pisano peni-

Poslanstvo združenja BirdLife International stremi v sodelovanju z ljudmi k ohranitvi ptic, njihovih habitatov in globalni pestrosti za trajnostno in uravnoteženo rabo naravnih virov.

Ogrožene vrste na območju reke Mure po standardih EU:

Vrsta	Število
Čapljica	20-40
Črna škorklja	5-7
Bela škorklja	37-43
Sršenar	60-100
Grahasta tukalica	20-50
Mala tukalica	10-20
Vodomec	60-100
Srednji detel	300-400
Belovrati muhar	900-1000
Pisana penica	50-80
Vir: DOPPS	

nje, spodbujati tradicionalne kmetovanja, strogo prepovedati požiganje travnikov, gojenje ne vegetacije in trsa, kontrolirati in sankcionirati divja odločanja in sankcionirati gradnjo objektov z velikim negativnim vplivom na okolje v rečni prečrti osuševanje travnikov, melioracijskih del in potokov in omejiti ribolov. To posebej določena območja.

Drugi, a težje rešljiv problem je narava sama, saj se zaradi manjkanja dežja, visokih temperatur in suše postopoma spreminjajo ptice še kako pomemben svet rastlinstva in živalstva. Dar je prav človeški faktor, ki bo še vedno bistveno vplival na pojav in življenje večine morskih ptic in vodnih ptic. Opozorjalo se pritožujejo na neodgovornim vlaganjem v rodne vrste rib v mrtve rokatke, povečanjem pesticidov, ki povzročajo mehkejšo jajčno lupino in s tem manjšo opornost prezgodnjo košnjo, ki pokonči marsikatero jajčece ali mladič.

Po nekajurnem prestopu in opazovanju se je v bregovih lasil bager, ki je prestrahu valke gramoznice v spodnjem Krapju, kamor sva se čez čas selila. Nad vodno površino se spustila tišina, izza na belo odprtih dreves je pokukalo nekaj in šele takrat sva opazila sledovca zajca in lisice, ki so ju prebrskali sledovi avtomobilskih koles, v daljavi se je pisk lokomotive, civilizacija živalski ekosistem.

Tekst in foto: Oskar Habjan

Zaledenele mrtvice pri nekoč legendarnem gostišču Bobri v Dolnji Bistrici

Kramljanje s tajnikom KS Lipovci Francem Ciganom Nepozabno srečanje s svetim Očetom

Spodbudno: vedno več Lipovčanov

Iz majhne vasi nekoč, / je zdaj nastala velika vas, / v kateri sem se znašla tudi jaz. / - /Tu učeni, pametni in veseli so ljudje ...

Tako je zapisala Rozalija Tibaut v svoji pesmi *Lipovci*, ki jo je objavila v 7. številki glasila *KS Lipovci Lipovska pot*, izšlo pa je ob koncu lanskega leta. Svoje pesmi so objavili še drugi domači pesniki, predstavniki društvenega življenja pa so pisali o delu društev.

Iz desetletja v desetletje
več Lipovčanov

Lipovci so po številu prebivalcev drugo največje naselje v beltiški občini, saj je bilo v kraju ob popisu v 2002. letu 1.047 ljudi (511 moških in 536

žensk), ki so živeli v 315 gospodinjstvih. Spodbudno je, da se število krajanov iz leta v leto povečuje: tako zaradi rojstev kot zavoljo priseljevanja. Trditelj naj podkrepim s statističnimi podatki: leta 1900 je bilo v Lipovcih 741 ljudi, 1931. leta 869, 1961. leta 928, 1971. leta 949, 1981. leta 976, 1991. 1.027 in že omenjeni 1.047 prebivalcev ob popisu pred dvema letoma. Zdaj, v letu 2004, pa je menda v Lipovcih že 1.100 ljudi.

»Lani je bilo v Lipovcih sedem pogrebov in petnajst rojstev,« je povedal tajnik Franc Cigan, sicer dipl. ekonomist, ki je po službi izredno aktiven v vodstvu krajevne skupnosti in društev, je pa tudi uredil že omenjeno krajevno glasilo in tudi sam objavil tri pesmi.

Ena od njih ima naslov *Tempo: Tempo, tempo, tempo ... / Le kam, le kam, ve, drage misli, / tako naglo, tako hitro? / A ne veste, da za vaše sidro / tako globoke vode ni?*

Nedvomno je, da so Lipovci zelo uspešna vas in nedaleč od pomurskega središča – Murske Sobote. V obmestnih krajih je celo lepše živeti kot (ob nedeljah in praznikih) v »mrtvem« mestu. V Lipovcih pa je življenje razgibano in zato je veliko priložnosti za udejstvo-

Moški pevski zbor Lipovci je ustanovil 1980. leta Jožef Tivadar in ga vodil petnajst let, sedaj pa ga vodi Gorazd Tivadar. Največji uspeh je bilo lansko gostovanje v Rimu oziroma Vatikanu. Duhovni vrhunec romanja je bila avdience v papeževi neposredni bližini, iz ust lipovskih pevcev pa je tudi po Trgu sv. Petra donelo njihovo petje pesmi *Marija nebeška kraljica ...*

Tajnik KS Lipovci dipl. ekonomist Franc Cigan vanje tistih, ki v prostem času ne marajo le doma posedati pred televizorjem.

Lipovsko Društvo za napredek umetnosti Aquila je morda še najbolj znano po likovnih kolonijah. Priredili so jo tudi lani. Potem je tam Kulturno-umetniško društvo Lipovci, ki ima sekcije:

V Lipovcih se naseljujejo tudi ljudje od drugod, kajti v vasi je mogoče dobiti za primerno plačilo komunalno urejene (žal še brez kanalizacijskih priključkov) parcele za gradnjo. Število prebivalcev pa se povečuje, ker so zakonci pridni, je več rojstev kot smrti.

Imajo in še bodo imeli – samoprисpevek?

V vasi imajo Turistično društvo Lipovci in ducat prireditelj. Članek bi bil predolg, če bi omenjali vse, smo pa o nekaterih sproti poročali. Pa vendarle: lani je (med drugimi) tudi zelo uspela domiselna prva razstava buč s pozdravom jeseni.

V Lipovcih imajo, in to že osemdeset let, prostovoljno gasilsko društvo, ki ima več kot 100 članov in seveda primerno opremo. Pred lanskim praznikom so uredili pročelje gasilskega doma. Problem pa postajajo vodna zadržila, kajti gladina vode se znižuje.

V kraju se ukvarjajo tudi s športom in rekreacijo. Hokejisti so lani osvojili tri državne naslove v članski konkurenci in zasedli tretje mesto na Evropskem klubskem prvenstvu v Zagrebu ... V vasi deluje Klub malega nogometa, ki se tudi ponaša z določenimi uspehi, saj so, denimo, v sezoni 2000/2001 ponovno zasedli prvo mesto v ligaškem tekmovanju. V beltiški občini prirejajo vaške športne igre in zraven so seveda tudi Lipovčani.

Lipovci so ena redkih krajevnih skupnosti, kjer (še) zbirajo denar s samoprисpevkom. Njihov se izteče 31. julija letos in že razmišljajo o uvedbi novega. Ta čas sicer programa še niso naredili, bo pa denar potreben za nadaljnje obnavljanje vaškega vodovoda, vzdrževanje pokopališča in mrliške vežice, adaptacijo gasilskega doma ... Predvsem pa zaradi načrtovane (in zelo potrebne) kanalizacije.

Š. Sobočan

Lipovski moški pevski zbor je bil lani na srečanju s papežem!

Letos lepše parkiranje pri žitkovskem pokopališču

Svet krajevne skupnosti Žitkovci je na svoji seji sprejel sklep o finančnem načrtu za leto 2004, ki je tudi naveden v predlogu proračuna občine Dobrovnik. Skupni načrtovani prihodki za Žitkovce v tem letu znašajo 382 tisoč 346 tolarjev, enak znesek pa je predviden tudi pri odhodkih. Na odhodkovni strani so med večjimi predvidenimi stroški sejnine udeležencem odbora (100 tisoč), voda in komunalne storitve (84 tisoč), posebni davek na določene prejemke (25 tisoč) ter pisarniški material in storitve (10 tisoč). Največja investicija letos v vasi pa bo ureditev parkirnega prostora pri pokopališču, za katerega bodo namenili sredstva v višini 160 tisoč 346 tolarjev. - T. K.

Moravci: klečaje pa kar stojijo

Posnetek je iz slovenskogoriških Moravci, katerih del je vinogradniško območje, zato so tam – poleg stanovanjskih hiš – tudi kleti oziroma vinograde druge vrste. Pretežno gre za novejšje objekte, v današnji čas pa so se ohranile tudi starejšje. Na posnetku sta sicer samo dve – Domanjkova in Muršičeva) klečaje oziroma kleti, katerih zgornji del je iz lesa in so ometane z »blatom«, imajo pa tudi v zemljo vkopane kleti. Seveda privlačijo turiste, najbrž tudi lokalne slikarje. Vprašanje pa je, koliko časa bodo te klečaje (zlasti »na smrt«, kajti za njo že stoji klet, zgrajena iz betonske opeke. Je že tako, da se staro umika novemu. Prav pa je tudi, da nekaj starožitnosti vendarle ohranimo. Mi smo to storili tako, da smo klečaje dali v časopis. - Foto: Š. S.

Turnišče: Franc Kolenc in njegova dragarjevina

V okviru prireditev ob slovenskem kulturnem prazniku je bila v nedeljo še predstavitev pod naslovom *Prekmurje – njegova dragarjevina – Franc Kolenc*. Rodil se je v Gomilici, postal duhovnik, pedagog in tudi pisatelj. Izmed prekmurških pisateljev je prvi začel pisati v slovenskem knjižnem jeziku. Eno njegovih del je Dragarjevina (poimenovanje po drvarju in kočarju Dragarju) in na prireditvi v turniškem kulturnem domu so prebrali odlomek. Sicer pa je izdal dve povestni knjigi ter prevedel in priredil veliko romanov ter verskih in narodoljubnih člankov.

O Francu Kolencu so na predstavitvi v Turnišču govorili škof dr. Jožef Smej, bogojinski župnik dr. Stanko Zver, mag. Franc Kuzmič in dr. Stanko Janežič. Vsi ti (in še nekaj drugih) so tudi avtorji prispevkov, objavljenih v spominskem zborniku, ki ga je lani izdala Slomškova založba, v njem pa sta predstavljena Štefan Modrinjak (1774–1827) in Franc Kolenc (1903–1985). Oba sta (vsak v svojem času) delovala v župniji sv. Miklavža pri Ormožu, zato so o njiju izdali ne le skupen zbornik, ampak so jima postavili skupno spominsko ploščo. Foto: Š. S.

Slaptinci: Belečova kapelica

Menda se je pisalo leto 1900, ko se je Jožef Čagran iz Slaptincev pri sekanju drv hudo poškodoval, saj mu je v oko zletela trska in zdravili so ga celo v Gradcu. Tedaj se je zaobljubil, da bo zgradil na svojem gruntu kapelo, če bo ozdravel. Prošnja je bila uslišana in Jožef ter žena Ana sta 1903. leta izpolnila obljubo.

Zdaj so na tem gruntu doma Belečovi, kot po domače pravijo večji kmetiji. Seveda spoštujejo svoja daljna prednika pa tudi njuno zapuščino, zato so se odločili obnoviti kapelo, saj je lani minilo sto let, odkar stoji. Da bi celotnega bremena ne nosili sami, so priskočili na pomoč sosedje pa tudi svetojurijska občina je pomagala. V notranjosti kapele sta obnovljeni freski sv. Jožefa in sv. Ane, ki sta bila Marijina starša, po naključju (ali pa ne) pa sta imela taki imeni tudi Čagranova. V kapeli je tudi kip Marije Brezmadežne, kateri je kapela sicer posvečena, brezplačno pa ga je obnovila Marija Simonič iz Biserjan, za kar so ji seveda hvaležni. Na zunanji strani pa sta sliki sv. Alojza in blaženega Antona Martina Slomška.

Obnovljeno Belečovo kapelo bodo blagoslovili v nedeljo, 2. maja 2004. Potem bo tam ves mesec v večernem času šmarnično branje.

Foto: Š. S.

Uh, ti učenci

V mislih postanem učiteljica. Že vrsto let poučujem učence četrtega razreda.

Skoraj vsako leto so pridni, letos pa sem dobila zelo poredne. Med poukom klepetajo, ne poslušajo mojih razlag in ne rešujejo nalog. Tudi ocene imajo slabe.

Ko mi je vsega dovolj, jih odpeljem na stadion. Za kaznen morajo teči petnajst krogov. Na koncu so vsi zelo izmučeni. Nobenemu ni več do norčij.

Od tistega dne so postali zelo poslušni in pridni učenci.

Ula Vukan, 4. c,
OŠ I. M. Sobota

Pesem o vesolju

Bleda luna sveti mi vse jasne noči in zvezdice kot lučke male bi k sebi me pozvale.

Ko zvečer zaspim, v vesolje poletim, tam se z zvezdami igram, vse dokler ne pride beli dan.

Hotela sem obiskati vse planete, vendar nisem imela rakete, zato zgradila sem si eno in izpolnilo se mi je zaželeno.

Srečala sem vesoljca, ki se mu vedno kolca, bil je zelo debel in zato vedno vesel.

Nina Balažic in
Sabrina Kolenko,
8. raz., OŠ Bistrica

Ko je hudo, me pokliči!

Nisem pospravila za sabo

Na tleh sem pustila kosček čokolade in odšla spat. Čok da se je razvezila, zakaj sem pojedla. Stopila je k torju in se začela topiti. Po je začela delati »štampiljke«, sem vstala, sem zagledala, jih je na parketu vse polno, sobo je prišla mama in mi ročila, naj vse takoj počistim. Med čiščenjem pa sem se dila in bila sem vesela, da vse to le sanjala.

Tina Štibern, 3. a,
OŠ Radenci

Počitnice in šola

Počitnice so porednice, šolo nam krađejo, a ko minejo, spet nam jo vrnejo. Že s polno torbo hitimo, da pouka ne zamudimo.

Tadeja Gregoran,
4. a, OŠ Bakovci

Vrtinec

Utapljajoč se v vrtincu Vrtinec ljubezni in želja, zdravja in prijateljstva, nagajivosti in smešne mladost vsako spremeni. V sebi tako moč ima, da se zlomiti je ne da. Vsak vanjo se ujame, ko veselje ga prevzame. V ta ljubezni polni svet vstopiš kot najlepši cvet, ki zlomiti ne more ga nihče, ker cvet poln lepote in samozavesti je. Kmalu zaželiš si srčno lepih trenutkov in uspehov ter poljubov in objemov, ki te v odrasčanje zapeljujejo. Ko zaželiš si teh stvari, postaneš ranljiv in s tem ujet v vrtinec, ki te popelje v objem sanjarjenja. Sanjariti o svojem izbrancu je lepo, sanjariš vse leto, pa naj bo zima ali pomlad, uživaš, dokler se te da. Od spogledovanja in meškanja pridobiš si tisoč še želja, takrat zares si ujet v naš vrtinec želja.

Čebelica

Majhna čebelica se prebudi in sončnega dneva se veseli. Posodico s sabo bo vzela in na cvetoči travnik odletela. Cvetni prah bo nabirala, v posodico ga bo stresala, iz nje naredila bo medico zase, za bratca in sestrico. Tudi medved sladkosti med, da med je zdravje jed.

Nina Cizl, 3. b, OŠ Tišina

Musical za kulturo

Pred slovenskim kulturnim praznikom je dogajanje na šoli osvežila Mojca Horvat, plesna koreografinja iz Ljubljane, s svojo plesno-igralno skupino. Pred kratkim smo jih lahko po TV spremljali na zaključni prireditvi evropskega rokometnega prvenstva v Ljubljani.

V enourni predstavi za predmetno stopnjo nas je osem deklet in dva fanta navdušilo z MUSICALOM iz različnih filmov.

Skupina je bila profesionalno uigrana, kostumi prekrasni, glasba odlična. V kratkem pogovoru mi je Mojca Horvat zaupala, da je začela z gimnastiko. S plesno koreografijo se ukvarja približno deset let. Skupini lahko pristopiš v primeru, da imaš pevske, plesne in gledališke izkušnje. Največ je študentov. Trenirajo približno pet ur na dan.

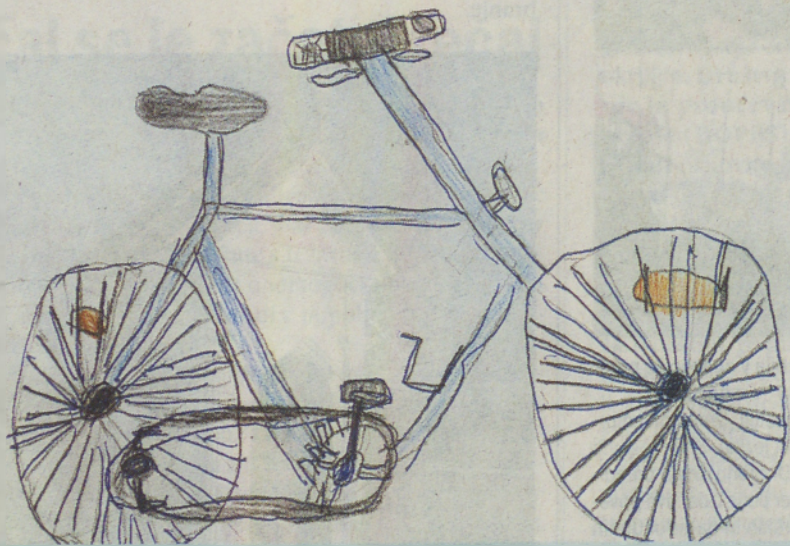
Sama sem članica plesne skupine, ki jo vodi Mirjana Nagy. Plešemo sicer nekoliko drugačne plesne. Tudi sama bi se z veseljem priključila takšni plesno-igralni skupini, če Ljubljana ne bi bila tako daleč od Lendave!

Iris Drvarič, Dopisniški krožek DOŠ I Lendava

Zadovoljna Ana

Dveletna Ana Rajh iz Ljutomera je nekaj časa veselo poskakovala na Prešernovem pohodu proti Jeruzalemu, potem pa je z velikim veseljem zajahala mamo Marto ali očka Damjana. No, saj so bili vsi zadovoljni. Foto: J. G.

Moje kolo

Moje kolo je modre barve in srednje veliko. Ima osemnajst prestav. Je dobro opremljeno. Z njim se vozim po kolesarski stezi. Na glavi imam čelado. Z mano se vozita tudi ati ali mama.

Luka Ajlec, 3. a, OŠ Radenci

PUST

Rada pomagam mami

Rada pomagam mami pri delu v frizerskem salonu. Nekega dne pa je mama zbolela. Prosila me je, če ji očistim salon, jaz pa sem z veseljem odgovorila da ja. Potem sem se odpravila čistit. Najprej sem pobrisala prah, zložila navijalke, pomela, oprala posodice, zložila krtače, pobrisala tla ...

Ko je bilo vse očisto, sem ji rekla, naj malo pride v salon. Ko je mama to zagledala, je bila zelo presenečena in vesela.

Tjaša Štesl, 2. a,
OŠ Bakovci, oddelk
podaljšanega bivanja

Zakaj imamo babice in dedke?

- Da pride pome v šolo, mi šiva obleke, (Lea)
- da mi speče palačinke, (Alina)
- da igra z mano nogomet, (Žiga)
- da dela z mano rezance, mi menja kovance za bankovce, (Dominik)
- da mi kupi igračko, (Aleš)
- da se z mano igra in mi bere pravljice, (Suzana)
- da mi kuha juho in kupi bonbon, (Tomaž)
- da z mano igra nogomet in druge igrice, (Nuša)
- da se z mano igra in nam peče potice, (Karmen)
- da jo lahko obiščem (Jasna).

Učenci 1. razreda
Podružnične OŠ Cven

Začenja se prvoligaški nogometni ples

Miklavič: »Ne bojim se nasprotnikov, ampak nas samih!«

S tekmo med Mariborom Pivovarno Laško in Gorico se bo prihodnji teden nadaljeval drugi del prvenstva v 1. slovenski nogometni ligi.

V njej igra tudi NK Mura iz Murske Sobote, ki se bori za uvrstitev med prvih šest, ki se bodo nato pomerili za naslov državnega prvaka. Vedeti je treba, da so ostali v zimskem prestopnem roku črno-beli brez Kožula, Bunjevčevića, Luka, Erniša in Pretnerja, prišli pa so Halilović, Miše, Mujčinović in Kržišnik. Ker ničesar nočejo prepustiti naključju, so opravili obsežne priprave. Najprej so se odpravili v toplejše kraje ob hrvaški obali, pozneje pa so bili med drugim dva tedna v Turčiji, kjer so odigrali štiri tekme s slovenskimi nasprotniki, med drugim s sofijsko Slavio in beograjsko Crveno zvezdo. Po vrnitvi iz Turčije pa so trenirali na pomožnem igrišču v Fazineriji in odigrali nekaj prijateljskih srečanj. To priložnost smo izkoristili za pogovor s trenerjem sohoških nogometašev Milanom Miklavičem.

Kako ste nasploh zadovoljni s potekom priprav na spomladanski del prvenstva v prvi ligi?

»O pripravih lahko govorim samo v pozitivnem smislu. Vsekakor se je delalo dobro in vem, da bodo to potrdili tudi rezultati. Fantje so bili namreč zelo angažirani, saj smo kljub manjšim težavam uresničili vse, kar smo načrtovali. Morda bi nekatere zadeve lahko bolje naredili, kar bo dobra izkušnja v prihodnje. Pogoji za vadbo v Turčiji so bili zelo dobri, le tekme so bile slabo organizirane pa tudi sodniki so nas oškodovali. Zato nisem mogel dobiti realne slike o ekipi, ampak sem jo spoznal po opravljenih treningih. Šele rezultati na uradnih tekmah bodo pravo merilo za to, kako uspešni smo bili.«

Si zaradi slabih rezultatov na turneji v Turčiji belite glavo?

»Če imaš pred očmi le rezultat, bi določene tekme odigrali le z eno postavbo in ne bi toliko menjaval igralce. Pri tem nisem pričakoval kakšnih drugačnih rezultatov, saj smo se pomerili s samimi močnimi nasprotniki. Tako nismo imeli možnosti, da bi lahko preizkusili različne taktične zamisli, ko bi bolj tvegali. Tega nam nasprotniki preprosto niso dovolili. Kljub temu smo igrali zelo dobro, na primer proti Crveni zvezdi, po zamenjavi ekipe v drugem polčasu pa je razumljivo nihanje v igri.«

Kaj bi dejali o igriškem kadru? So dobro pokrita vsa mesta v ekipi?

»Govorimo, da imamo številčno zares dovolj igralskega kadra, ki ni slab. Toda samo prvenstvo bo pokazalo, koliko je ta kader mentalno močan. Jeseni so bili namreč določeni problemi, zato je vprašanje, ali se bo to spomlad nadaljevalo. Je pa gotovo, da smo s prihodom Halilovića, Mišeta, Kržišnika in Mujčinovića nesporno pridobili kvaliteto, seveda pa je vprašanje, kako se bo poznala v igri. Upam, da bodo ti igralci v posameznih fazah izboljšali igro.«

Ste morda naleteli na kake probleme z nogometaši? Kako je z Obilinovičem?

Franc Fridl

Zaradi slabega vremena bo prvenstvo prestavljeno za teden dni. Na tekmi v Šmartnem zaradi kartonov zagotovo ne bo mogel nastopiti napadalec Mure Romano Obilinović. Drugi soboški nogometaši so zdravi in pripravljeni na pomemben dvoboj za uvrstitev med šest najboljših slovenskih moštev, ki se bodo potegovala za naslov prvaka. Na srečanju bo kot glavni sodnik delil pravico Drago Kos (Ravne na Koroškem), pomočnika pa bosta Zoran Novarič (Maribor) in Novica Petrovič (Ljubljana).

Četverica novincev (od leve): Erik Kržišnik, Ante Miše, Sejad Halilović in Amel Mujanović. Foto: Jure Zauneker

»Glede Obilinovića, ki ga pozna vsa Slovenija, nima smisla posebej govoriti. Jasno sem mu povedal, da v prihodnje ne bom več sprejemal nekaterih njegovih izpadov, ki so se dogajali jeseni. Zamisliti se bo moral, kako dolgo bodo njegovo obnašanje še tolerirali soigralci, kajti to ne more iti v nedogled. V prvi vrsti se bo moral prilagajati celotni ekipi, ki mora ostati homogena. Ta poskuša živeti skupaj in ima nekakšen skupni cilj. Njegovo obnašanje je pač tako, češ da je on vse. Dokazati mu je treba, da mora dihati z ekipo in ona z njim. Če želi biti zgolj za sebe, mora pač izbrati neki drugi individualni šport. Zadovoljen pa sem, da so nogometaši zdravi in ni poškodba, kar je gotovo pozitivno presenečenje, saj smo zares veliko trenirali. To je dokaz več, da so igralci pravi profesionalci.«

Pred vami so odločilne tekme za uvrstitev med prvih šest in s tem boj za naslov prvaka. Kakšni so občutki?

»Po mojem so moštva, ki kandidirajo v ligi za prvaka, zelo izenačena. Mislim, da bodo odigrale pomembno vlogo malemnosti. Pri tem vnovič poudarjam pomembnost mentalnih priprav igralcev in ekipe kot celote ter odgovornost na posameznih tekmah. Ne bojim se nobene od teh ekip, ki se potegujejo za prvih šest mest. Bolj se

bojim nas samih. Če v določenem trenutku ne bomo pravi, če se bodo ponavljale stvari iz jeseni, ne pomaga niti najboljšje pripravljena ekipa. Na to moramo biti zelo pozorni in take zadeve že prej preprečiti.«

Ste kljub temu pred prvim srečanjem v Šmartnem optimist?

Miklavič: »Ne samo pred to, ampak pred vsako tekmo sem optimist, ker verjamem v ekipo. Prepričan sem, da ima določeno kvaliteto. Zavedam pa se, da ta ekipa potrebuje določen čas, da se zadeve avtomatizirajo, da se igralci

Milan Miklavič

med sabo spoznajo in uigravo. Dobili smo štiri nove igralce, kar je lahko pozitivno ali pa negativno. Če namreč v prvih tekmah ne bodo pravi, nam ne bo nič pomagalo, saj so ravno prve tekme bistvenega pomena. Vse bolj spoznavam, da ekipe ne moreš kupiti. S prihodom gospoda Subana so ambicije precej porasle. Uspeha bi bil najbolj vesel zaradi te publike, ki je zelo veliko pripomogla, da smo na zadnjih tekmah doma zmagali. Če bodo imeli širše dejavniki, to so publika, ekipa, uprava in trener, enake cilje v dobrem in slabem, potem ne bi smelo biti problema. In publika je gotovo naš 12. igralec.«

Fridl: »Igralci smo polni optimizma!«

Tudi kapetan ekipe **Franc Fridl** ni skrival optimizma po opravljenih pripravah. »Zlasti v Turčiji smo imeli precej dobre možnosti za vadbo. Po najboljših močeh smo izpolnjevali trenerjeve zamisli. Prav tekme pa bodo pokazale, kako smo pripravljeni. Vsekakor smo polni optimizma.«

Ali je v igri zaznati določen premik?

Fridl: »Gotovo smo naredili največ pri uigravanju obrambne linije, ki je z izkušenim igralcem Mišetom naredila velik korak naprej. To dokazuje, da smo dobili v pripravljalnih tekmah malo golov. Toda nasprotniki so nam dali gole iz polpriložnosti pa tudi sodniki nam niso bili naklonjeni. Po drugi strani smo si ustvarili veliko priložnosti, vendar realizacija ni bila na željeni ravni. To bomo poskušali do začetka prvenstva popraviti.«

Kaj pa menite o razpoloženju v ekipi?

Fridl: »Razpoloženje je dobro. Morda je malce nervoze, ker se dobro zavedamo, kaj nam prinaša šesto mesto, zato o čem drugem sploh ne razmišljamo. Vendar si vsi prizadevajo, da znižamo te napetosti na najnižjo možno raven.«

Ste pred začetkom prvenstva optimist?

Fridl: »Ja, gotovo smo optimisti. Dejstvo je, da se zelo dobro zavedamo svoje kvalitete, ki na koncu vedno prihaja do izraza. Trdno smo prepričani, da bomo prišli v ligo za prvaka in potem neobremenjeno štartali na vrh lestvice.«

Milan Jerše

Mura zmagala v Veržaju

Na mini turnirju treh ekip – soboške Mure ter tretjeligašev Palome s Sladkega Vrha in gostitelja Veržaja (vsak z vsakim 45 minut igre) – je z zmagama proti obema nasprotnikom slavil slovenski prvoligaš (Mura – Veržaj 2 : 0, strelca Cifer in Obilinović; Mura – Paloma 2 : 0 (Mejač in Žilavec)). Mura je igrala oslabljena, brez Rakovića, Ipavca, Fridla, Lundra, Mišeta, Pejčkovića in Halilovića. Paloma je premagala Veržaj z 1 : 0.

N. S.

Spomladanski del lige Si.mobil Vodafone

Gorica	18	10	5	3	43	19	35
Koper	18	9	5	4	22	11	32
Olimpija	18	9	5	4	32	22	32
Maribor	18	9	5	4	22	20	32
Primorje	18	7	8	3	38	19	29
Mura	18	8	4	6	36	38	28
Publikum	18	8	3	7	39	27	24
Šmartno	18	6	6	6	25	27	24
Domžale	18	6	210	21	36	20	
Dravograd	18	3	411	19	40	13	
Ljubljana	18	3	411	17	39	13	
Drava	18	2	511	19	35	11	

19. krog, 7. marca 2004: Maribor – Gorica (6. 3.), Domžale – Dravograd, Šmartno – Mura, Primorje – Olimpija, Koper – Drava, Ljubljana – Publikum. 20. krog, 14. marca 2004: Gorica – Koper, Drava – Primorje, Olimpija – Šmartno, Publikum – Domžale, Dravograd – Maribor, Mura – Ljubljana. 21. krog, 21. marca 2004: Dravograd – Gorica, Maribor – Publikum, Domžale – Mura, Šmartno – Drava, Primorje – Koper, Ljubljana – Olimpija. 22. krog, 28. marca 2004: Gorica – Primorje, Koper – Šmartno, Olimpija – Domžale, Mura – Maribor, Publikum – Dravograd, Drava – Ljubljana.

Liga za prvaka

23. krog, 4. aprila 2004: 1 – 6, 2 – 5, 3 – 4; 24. krog, 10. aprila 2004: 6 – 4, 5 – 3, 1 – 2; 25. krog, 18. aprila 2004: 2 – 6, 3 – 1, 4 – 5; 26. krog, 25. aprila 2004: 6 – 5, 1 – 4, 2 – 3; 27. krog, 2. maja 2004: 3 – 6, 4 – 2, 5 – 1; 28. krog, 9. maja 2004: 6 – 1, 5 – 2, 4 – 3; 29. krog, 16. maja 2004: 4 – 6, 3 – 5, 2 – 1; 30. krog, 23. maja 2004: 6 – 2, 1 – 3, 5 – 4; 31. krog, 30. maja 2004: 5 – 6, 4 – 1, 3 – 2; 32. krog, 6. junija 2004: 6 – 3, 2 – 4, 1 – 5.

Liga za obstanek

23. krog, 4. aprila 2004: 7 – 12, 8 – 11, 9 – 10; 24. krog, 10. aprila 2004: 12 – 10, 11 – 9, 7 – 8; 25. krog, 18. aprila 2004: 8 – 12, 9 – 7, 10 – 11; 26. krog, 25. aprila 2004: 12 – 11, 7 – 10, 8 – 9; 27. krog, 2. maja 2004: 9 – 12, 10 – 8, 11 – 7; 28. krog, 9. maja 2004: 12 – 7, 11 – 8, 10 – 9; 29. krog, 16. maja 2004: 10 – 12, 9 – 11, 8 – 7; 30. krog, 23. maja 2004: 12 – 8, 7 – 9, 11 – 10; 31. krog, 30. maja 2004: 11 – 12, 10 – 7, 9 – 8; 32. krog, 6. junija: 12 – 9, 8 – 10, 7 – 11.

Šah Trojica v vodstvu

Začelo se je klubske prvenstvo ŠD Radenska – Pomgrad iz Murske Sobote v počasnem šahu. Nastopa 14 šahistov, ki se bodo pomerili v 7. kolih po švicarskem sistemu. Doslej so odigrali 2 koli, največje preseenečenje uvodnega dela pa je reni drugokategorijev Andreja Gyergyeka proti mojstru FIDE Borisu Kovaču. Rezultati – 1. kolo: M. Kovač – F. Vučko 1 : 0, Buzeti – Gabor remi, B. Kovač – Gyergyek remi, T. Gruškovnjak – Kegl 1 : 0, Režonja – Kramar 1 : 0, Jerše – Glavač 0 : 1, M. Hočev – Gjuran 0 : 1. 2. kolo: M. Kovač – T. Gruškovnjak 1 : 0, Gjuran – Glavač 1 : 0, Gabor – Režonja 0 : 1, Gyergyek – Buzeti remi, Kegl – B. Kovač 0 : 1, Jerše – M. Hočev 1 : 0, F. Vučko – Kramar 1 : 0.

Vrstni red: Gjuran, T. Gruškovnjak in Režonja, po 2, B. Kovač, 1,5, Buzeti, Glavač, Gyergyek, Jerše, M. Kovač in F. Vučko, po 1, Gabor, 0,5, M. Hočev, Kegl in Kramar, brez točke.

V 3. kolu, ki bo na sporedu drevi ob 18. uri v restavraciji Zvezda, bodo igrali: T. Gruškovnjak – Gjuran, Režonja – B. Kovač, Buzeti – M. Kovač, Gyergyek – Jerše, Glavač – F. Vučko, M. Hočev – Gabor in Kramar – Kegl.

M. J.

Generalka ni povsem uspela

Težavna zmagla proti Leobnu. Foto: J. Z.

V prijateljski tekmi je mursko-soboška Mura na igrišču v Bakovcih premagala avstrijskega drugoligaša Leoben z 2 : 1 (0 : 0). Z generalko črno-belih pred nadaljevanjem prvenstva v 1. slovenski nogometni ligi, zlasti v prvem polčasu, ko so prikazali dokaj medlo igro, trener Miklavič ne more biti povsem zadovoljen. V prvih 45 minutah so si Avstrijci pripravili dve lepi priložnosti in enkrat celo zadeli

okvir vrat, medtem ko so bili Sobočani najnevarnejši v 40. minuti, ko je po podaji Rakovića Radosavljevič z glavo dobro streljal proti vratom, vendar se gostujoči vratar Spurning ni dal presenetiti. Ko so Avstrijci v 58. minuti povedli z golom Koszelskyja, je kazalo na veliko presenečenje. Toda nogometaši Mure so se po nekaterih zamenjavah vendarle predramili in v finišu tekme poraz spreobrnili v zmago. V 76.

minuti je Peršič zadel okvir vrat, v 80. minuti pa je Obilinović po samostojnem prodoru iz drugega poskusa vendarle premagal gostujočega vratarja. V 88. minuti je sodnik Tratnjek po prekršku nad Ipavcem dosodil enajstmetrovko, vendar je Obilinović streljal mimo vrat. Zmagoviti zadetek je padel le minuto kasneje, ko je po lepi podaji Mejača v polno zadel Jeličić.

Milan Jerše

Nogomet

Rakičan ugnal Tišino!

Številne pomurske ekipe iz tretje in nižjih lig so pred nadaljevanjem prvenstva odigrale prijateljske tekme. Zanimivejši rezultati: Beltinci – Bako-
vci 1 : 2 (Gruškovnjak; Kerec 2), Tišina – Rakičan 2 : 3 (Živič, Detelbach; Škerlak, Sraka, Kosi), Čarda – Cankova 4 : 2 (Cotter, Kerec, Horvat, Titan; Skledar 2), Križevci – Serdica 4 : 2 (Grkinič, Škerlak, Ulen, Pojbič; Lang, Horvat), Turnišče – Sokol Vratušinec 2 : 2 (Zelko 2), Tromejnik – Šalovci 1 : 2 (Bokan; Lepoša, Borbas), Redics – Bistrica 0 : 1 (Maučec), Črenšovci – Izakovci 2 : 5 (Padar, D. Horvat; Slana, Mertük, M. Horvat, Kerčmar, Kuzma), Bakovci – Rakičan 2 : 0 (Kerec, Zavec), Panonija – Čarda 1 : 7 (Ščančar; Banfi 2, Cotter, Horvat, Berendijaš, Kerčmar, Titan), Nafta mladi – Hotiza 0 : 1 (Gjerkeš).

F. B., F. H.

Mali nogomet

Tesen poraz s prvim

Rezultati 15. kroga 2. SLMN
vzhod: Bioterme Mala Nedelja – Sevnica 4 : 5 (Matjašič 2, Dovočar in Žerdin 1), Slovenske gorice – Red Bat 3 : 6, Panda Maribor – Cerkevjak Gostišče Anton 5 : 5, Pizzeria Vinska trta – Bakara Maribor 6 : 15. Prost je bil Tomaž.

Sevnica	13	11	0	2	90:58	33
Red Bat	13	10	0	3	98:86	30
Tomaž	13	8	1	4	92:88	25
Slov. gorice	13	7	0	6	83:70	21
Cerkvenjak	14	5	4	5	78:76	19
Bakara	13	5	0	8	87:101	15
Panda Mb	13	4	2	7	57:72	14
Bioterme	14	4	1	9	69:80	13
Pizzeria	14	1	4	9	65:107	6

Pari 16. kroga (27. in 28. februar): Cerkevjak Gostišče Anton – Tomaž, Sevnica – Slovenske gorice, Bakara – Bioterme Mala Nedelja, Red Bat – Panda Maribor. Prosta bo Pizzeria Vinska trta.

N. Š.

Nogomet

Ormož – Nafta 2 : 1

Po porazu v Črenšovcih (1 : 2) so Lendavčani ponovno izgubili z enakim izidom, tokrat v Ormožu. Čeprav so imeli več od igre, strelci niso imeli svojega dne, saj so se nekajkrat znašli sami pred nasprotnim vratarjem, ki ga je edini uspel premagati Utroša. Upajmo, da tako ne bo tudi v prvenstvu.

Uspešnejši pa so bili nogometaši Črenšovci, ki so s 3 : 2 (Kutoš, Kustec in Kavaš) premagali Središče ob Dravi, in Bistrica, ki je v gosteh z golom Maučeca ugnala madžarski Redics.

So pa nogometaši Nafta ugodno presenetili pri Odrancih, saj so jih premagali z visokim izidom 7 : 0. Izredno razpoložen je bil Utroša s 4 zadetki, dva je dosegel Koša, enega pa Tratnjek.

F. H.

Najboljši športniki občine Gornja Radgona v letu 2003

Danilo Vrbnjak in Arcont Radgona

S priložnostima nagovoroma predsednika Športne zveze Gornja Radgona Igorja Pivca in župana Antona Kampuša in s kulturnim programom učencev se je začela v telovadnici Osnovne šole Negova slovesna prireditev z naslovom Izbiramo športnika leta 2003.

Po oceni strokovne komisije si je priboril laskavi naslov najboljšega športnika občine Gornja Radgona strelac v trapu Danilo Vrbnjak. V minulem letu je med drugim zasedel tretje mesto na mladinskem državnem prvenstvu v Novi Gorici, hkrati pa je tudi član prve mladinske ekipe v državni ligi. Drugo mesto so prisodili prav tako strelcu v trapu, Oskarju Daniju Šmidu. Ta se ponša s četrtnim mestom na evropskem prvenstvu, ki je bilo v Pragerskem, petim mestom v Interligi in devetim mestom v Evroligi, bil pa je tudi tretji na državnem ligaškem tekmovanju in je državni obrtniški prvak. Tudi tretjevrščen Milan Svetec izhaja iz strelskih vrst. V preteklem letu je dosegel na strelskih tekmovanjih več zavidljivih rezultatov.

Med ekipami je zmagal Rokometni klub Arcont Radgona, ki je zasedel v sezoni 2002/2003 tretje mesto v 2. državni rokometni ligi in je nosilec razvoja rokometu v Pomurju. Drugi je Športno-nogometni klub Arcont Radgona, ki je zasedel prvo mesto v medobčinski ligi Murska Sobota in se uvrstil v 3. SNL vzhod. Tretje mesto pa je zasedla

Ribiška družina Radgona. Ta je lani že četrtrič osvojila naslov državnega prvaka v športnem ribolovu. S tem so se uvrstili na svetovno prvenstvo, ki bo letos v Španiji.

Poleg tega so v gornjeradgonski občini podelili še več priznanj najboljšim športnikom v posameznih kategorijah. Najperspektivnejši športnik je Denis Senekovič, ki je član slovenske nogometne reprezentance do 15 let in mladinske ekipe ŠNK Arcont Radgona, ki se je v pokalnem tekmovanju uvrstila med tri najboljše ekipe v Pomurju. Najperspektivnejša športnica pa je Alja Gabor, ki se je izkazala kot igralka tenisa in atletinja. Za perspektivni ekipi so razglasili mlajše dečke RK Arcont Radgona in

mlajše strelce SD.

In kdo so najboljši v skupini šolskih športnih društev? V Gornji Radgoni sta to Anja Pintarič in Marko Filipič, vsestranska športnika, v Apačah Monika Trost in Domen Vršič, v Negovi Andreja Kebler in Klemen Kocbek, na OŠ dr. Janka Šlebingerja Gornja Radgona pa Dejan Klemenčič in Jasmina Pukšič.

Posebno priznanje za športne dosežke v preteklosti pa so izročili Janku Holerju, članu kolestarskega kluba Pomurje v disciplini ciklokros, ki je dosegal zavidljive rezultate. Največji uspeh je naslov državnega prvaka Jugoslavije leta 1983 v Poreču. Enako lororiko je uspel osvojiti še leto kasneje.

Milan Jerše

Oskar Dani Šmid, mati odsotnega Danila Vrbnjaka in Niko Klun v imenu RK Arcont. Foto: M. J.

Šport od tod in tam

Nogomet – Na turnirju U-10 v Čakovcu je zmagal Slaven Belupo pred madžarskim Fotexom in Čakovcem, mladi Lendavčani pa so zasedli neslavno zadnje, osmo mesto. F. H.

Nogomet – Na četrtfinalnem turnirju državnega prvenstva OŠ v Ormožu je v skupini D zmagala OŠ III MS pred Šoštanjem. Obe ekipi sta se uvrstili v polfinale. To pa ni uspelo OŠ Ivana Cankarja Ljutomer in Turnišču v skupinah A in B. M. S.

Nogomet – Na turnirju U-10 v Apačah so zmagali med 9 ekipami Beltinci pred Jarenino in Apačami. F. B.

Hokej na ledu – Ledene strele so v zadnji tekmi rednega dela rekreativne lige z 1 : 0 premagale Gallery Flyers (strelac Ivo Pešl). Sobočani, ki vodijo s 7 točkami,

bodo za peto mesto v soboto zvečer igrali z Zlatorogom Kingsom. M. J.

Namizni tenis – 6. kolo 2. medobčinske lige Ljutomer: Breza bar II – Cven IV 3 : 6, Breza bar II – Milena bar 1 : 6, Cven IV – Kleparstvo Rakuša 6 : 3. Vrstni red: Cven IV, 10, Milena bar, 9. Veterani: Strelec – Ljutomer 0 : 6, Kamenščak – Branoslavci 3 : 6, Kamenščak – Grlava 6 : 1, Branoslavci – Ljutomer 6 : 3, Grlava – Branoslavci 0 : 6, Ljutomer – Kamenščak 4 : 6. Vrstni red: Branoslavci, 7, Kamenščak, 6. N. Š.

Rokoborba – Na tekmovanju v Sodingu sta zmagala tekmovalca Ljutomerskega Mlekoprometa Sanja Ivanušič (do 45 kg) in Mihaela Činč (do 62 kg), medtem ko je bil Niko Horvat v Kaposvaru četrti pri kadetih do 63 kg. N. Š.

Šah – Na februarškem hitro-

poteznem turnirju ŠD Radenska – Pomgrad je sodelovalo 20 šahistov. Zmagal je Miran Zupe s 17 točkami, sledijo pa Tomislav Gruškovnjak in Boris Kovač, po 16, Mitja Kovač in Jože Vučko po 14, Jože Gaber 13 itd. M. J.

Šah – Na področnem prvenstvu invalidov v Velenju, ki je veljalo kot kvalifikacija za državno prvenstvo, je med 32 tekmovalci zmagal član Društva invalidov Ljutomer Janko Brunčič, ki je v devetih kolih zbral 8 točk. Uspeh sta s tretjim in petim mestom dopolnila Anton Lovrenčič in Franjo Strbad. M. J.

Šah – Med 46 tekmovalci invalidov s cerebralno paralizo je slavil na področnem tekmovanju v Ponikvah član pomurskega društva Tomislav Špilak s 6,5 točke. Bojan Poredoš je bil s 4 točkami 20. D. D.

Strelstvo

SD Strelec prehitel Gederovce

10. krog regijske lige s serijsko zračno puško: Cankova I – Radgona 1053 : 1053, Bakovci – SCT-TKO 1085 : 1045, Osek – Alija Kardosa 1024 : 987, Gančani – Domajinci 1069 : 1053, Strelec – Sebeborci 1070 : 1063, Gederovci – Cankova II 1088 : 960. Vrstni red: Strelec Andrejci (10803) in Gederovci (10695) po 28 točk, Bakovci (10893), 26, Gančani (10680) in Sebeborci (10583), po 24 itd.

Posamezno: Goran Maučec (Bakovci) 3671 krogov, Jože Terplan (Strelec) 3647, Robi Čontala (Sebeborci) 3626, Simon Farkaš 3614 in Matjaž Čor (oba Bakovci) 3608.

M. J.

Strelstvo

Pomembna zmaga Markoje

Na 4. pozivni kontrolni tekmi za sestavo reprezentance z zračno puško so bili doseženi naslednji izidi: člani – 1. Robi Markoja (Š. K. Turnišče) 688,8 (589) kroga, 2. Dušan Ziško (Tišina) 688,7 (586), 3. Robi Blažke (Ruše) 686,9 (586), 7. Denis Lebar (Turnišče) 684,4 (586); članice – 1. Zdenka Stolnik (Olimpija) 493,2 (392), 2. Maja Dular (MI Pomurka) 492,9 (390), 3. Katja Dadič (SI. Konjice) 491,7 (393).

M. J.

Odbojka

Poraz po vodstvu 2 : 1

Z nedavnega pomurskega derbija med Ljutomerom in Beltinci. Foto: M. J. Šostarič

Odbojkarji in odbojkarice v 1. državni ligi so sklenili prvi del prvenstva in bodo 6. marca nadaljevali tekmovanje. Oba pomurska predstavnika, Pomurje Galex Regal med moškimi in Zavarovalnica MB Ljutomer med ženskami, se bosta borila za obstanek med najboljšimi. V drugi del tekmovanja po dvokrožnem sistemu prinašata vse zbrane točke. Pri tem so v nekoliko ugodnejšem položaju Ljutomerčanke. Sobočani so tudi v zadnjem, 18. krogu morali na domačem parketu priznati poraz z 2 : 3 (-17, 20, 20, -18, -10) proti ljubljanski Olimpiji. Čeprav so Sobočani vodili že z 2 : 1 v nizih, so v odločilnih trenutkih popustili.

Tako se bodo s preostalimi petimi ekipami, te so: Lip Bled (25 točk), Krka (26), Maribor Stavbar IGM (23), Olimpija (19) in Fužinar Metal Ravne (9), borili za obstanek. Zanj je bolj mala možnost, saj so Sobočani doslej zbrali le 6 točk in imajo najslabše izhodišče.

Tudi odbojkarice iz Puconec, za katere so igrale Veronika Koler, Zorkovič, Franko, Škerlak, M. in P. Brunec, so izgubile, in sicer z 0 : 3 v Dravogradu. Tako pa se je končala tudi tekma denčank proti drugi ekipi Nova KBM Branik. Vodi Dravograd s 44 točkami, Radenci so osmi s 13, Puconci pa zadnji s 3 točkami.

Milan Jerše

Odbojka

Po dobljenih dveh nizih poraz

Izid 1. SOL (ž.): Ljutomer ZMB – Benedikt 2 : 3 (25 : 17, 25 : 19 : 25, 23 : 25, 7 : 15). Ljutomerske odbojkarice so v tekmi za nadaljevanje prvenstva – obstanek v ligi –, boj se bo začel 6. marca, osvojile pomembno točko, lahko pa bi tudi vse tri, saj so že imele prednost 2 : 0 v nizih, toda v končnici so bile uspešnejše igranje Benedikta. Ljutomer ZMB: Kodila, Tretinjak, Praprotnik, Vrbanec, Jozelj, Vrbnjak, Oletič, Pirher, Drvarič, Morec, Kadiš.

V 3. SOL moški (vzhod) pa je Maribor Nigrad premagal Ljutomer s 3 : 0 (25 : 10, 25 : 14, 25 : 19).

Ljutomerčani so prepričljivo izgubili v Mariboru in se le nekoliko dostojneje upirali gostiteljem v 3. nizu. Ljutomer: Kolbl, Siskin, Kodila, G. Kodila, Mulec, Špilak, Tretinjak, Mihorič.

N. Š.

Namizni tenis

Ka-El pred Jelenovim hramom

Končano je tekmovanje v rekreativni ligi puconske Keme, kjer je nastopilo 7 moštev. Prvi je puconski Ka-El z 20 točkami pred Jelenovim hramom Beznovci, 18, sledijo pa Beltinci, 13, Rekreativci MS 12, Diana, 11, Markišavci, 8, in Pong ping Černelavci, 2 točki.

Rezultati – 13. kolo: Jelenov hram – Diana 8 : 2, Pong ping – Ka-El 3 : 7, Markišavci – Rekreativci 3 : 7, 14. kolo: Rekreativci – Pong ping 8 : 2, Ka-El – Jelenov hram 3 : 7 (poraz vodilnih), Diana – Beltinci 2 : 8.

Rokoborba

Kuhar najboljši rokoborec turnirja

Na mednarodnem turnirju v grško-rimskem slogu v madžarskem Kecskemetu, kjer je v mladinski konkurenci sodelovalo 79 rokoborcev, sta se odlikovala slovenska reprezentanta Jure Kuhar in Miha Sedmak, sicer člana Rokoborskega kluba Murska Sobota. V svojih kategorijah do 84 oz. do 96 kg sta prepričljivo zmagala. Poleg tega je posebna žirija Kuharja, ki je v finalni borbi premagal Madžarskega, pred dvema letoma evropskega kadetskega prvaka, razglasila za najboljšega tekmovalca turnirja. S tem sta potrdila zelo dobro pripravljenost pred kvalifikacijami za olimpijske igre v Atenah, ki bodo od 28. februarja do 1. marca v Novem Sadu.

V 1. krogu slovensko-hrvaške kadetske lige v Zagrebu, kjer je nastopilo 68 tekmovalcev, sta se Sobočana Andrej Fajs (do 42 kg) in Dejan Šernek (do 85 kg) uvrstila na tretje mesto.

M. J.

Judo

Slovenski pokal Sendi Lešnjak

Na tekmovalnem za pokal Lendave je v dveh dneh sodelovalo kar 577 judoistov iz 42 klubov Slovenije, Hrvaške, Madžarske, Avstrije, Slovaške in Češke. Največ uspeha so imeli judoisti iz Celja, Budimpešte, Dupleka in pomurskih klubov, kar je potrditev dobrega dela z mladimi v Lendavi in Murski Soboti.

Rezultati - mlajši dečki: 1. Šarčević (JK MS) do 24 kg in Adanić (JK Lendava) do 27 kg; ekipno je zmagala Budimpešta pred JK Lendava in Murska Sobotica. **mlajše deklice:** 1. Kontrec do 24 kg, Dogar do 32 kg in Prša (vse JK Lendava) nad 48 kg. Ekipno je bil JK Lendava drugi za Gorisnico; **starejši dečki:** 1. Kavčič do 38 kg in Apšner (oba JK MS) do 50 kg. Ekipno so Sobočani zasedli drugo mesto; **starejše deklice:** 2. Dogar (JK Lendava) in Rudaš (do 34 kg), 3. Aleksandra Vuk (obe KBV Lendava).

va) do 57 kg in Kerec (JK MS) do 44 kg.

Drugi dan tekmovalja v Lendavi je bil tudi mladinski turnir za slovenski pokal. Po pričakovanju je zmagala Sendi Lešnjak (do 57 kg), tretja mesta pa so zasedli Sanja Jaklin (do 70 kg), Doris Žu-

nič (do 52 kg) in Boris Rudaš (do 60 kg), vsi predstavniki KBV Lendava.

Med kadeti se je z drugim mestom v kategoriji do 55 kg odlikoval Jankovič (JK MS), tretji pa je bil Lendavčan Hozjan. F. B., M. J.

Telovadnica DOŠ Lendava je bila prizorišče zanimivega tekmovalja. Foto: J. Z.

Košarka

Zanesljivo v derbiju

Košarkarji Radenske Creative Sobotice so že med tednom odigrali derbi srečanje s cerkniškim Fragmatom, ki je imel dotlej enako število točk. Sobočani so zabeležili dokaj zanesljivo zmago s kar 27 točkami razlike. Končni izid je bil 98 : 71 (68 : 55, 51 : 38, 24 : 20). Strelci za Sobočane: Mitlić 14, A. Novak, 16, Adamovič, 27, Bratkovič, 5, Ravnikar, 5, Dominko, 22, Kolman, 2, T. Novak, 2, Prša, 5.

V 13. krogu 3. SKL vzhod za moške pa so Beltinci doma premagali Pivovarno Haler z 69 : 64.

M. J.

Prizor s tekme Sobočanov s Fragmatom. Foto: J. Z.

Rokomet

Nepričakovana zmaga v Šmartnem

V 13. krogu 2. DRI so Radgončani dosegli prvo letošnjo zmago v gosteh. Ker je ekipa Šmartnega jeseni edina premagala Arcont na njegovem igrišču, niso računali na uspeh, še posebej, ker sta zaradi bolezni oz. poškodbe ostala doma Metica in Fartek.

Tekma se je začela z veliko napakami na obeh straneh, zato so gledalci prvi zadetek videli šele ob izteku četrte minute. Radgončani so počasi prevzeli pobudo na igrišču. Z zavzeto igro v ob-

rambi in nekaj ukradenimi žogami so po hitrih protinapadih dosegali lahke zadetke. Domačini so uspeli sredi prvega polčasa še zadnjič na tem srečanju povesti (11 : 9), nato pa so gostje tesneje pokrili njihovega organizatorja in s tem povsem razbili igro domače ekipe. Na začetku drugega polčasa se je ekipa Šmartnega uspela približati na vsega en gol zaostanka (20 : 21), toda po minuti odmora so Radgončani spet strnili svoje vrste in naredili razliko, s katero so si zagotovili mirno nadaljevanje srečanje. Imeli so že osem zadetkov prednosti (32 : 24). Zlasti sta bila učinkovita Zorko in Kolmanko, ki sta skupaj dosegla kar 25 zadetkov. Strelci za Arcont: Zorko 14, Kolmanko 11, N. Klun 4, Žinkovič 3, Petraš 2, L. Klun in

Buzeti po 1. S to zmago (36 : 31) se je Arcont povzpela na visoko četrto mesto. V naslednjem krogu prihaja v Apače vodilna ekipa Dobove. Tekma bo v soboto ob 19. uri.

N. K.

Remi in poraz Mileniuma

Igralke Mileniuma od Sv. Jurija ob Ščavnici so v tekmi za uvrstitev od 9. do 17. mesta remizirale s Kranjsko Savo (23 : 23). Devet zadetkov je dosegla Jaušovec. V tekmi s Planino Kranj pa so izgubile s 25 : 26, čeprav so ob polčasu vodile s 14 : 12. Najboljše strelke: Severjeva, 9, Karbova in Jaušovec, po 4. (tg)

Kegljanje

Poraza moških in zmagi žensk

V 15. krogu 1. B-lige za moške so kegljači Radenske na gostovanju pri Korotanu nepričakovano izgubili z 2 : 6 (3244 : 3423). Zmagala sta Emeršič (536) in Harec (564). Na lestvici vodi Šinet s 23 točkami pred Hidrom, 23, Kočevjem, 20, in Radensko, 19.

Praznihi rok so ostali tudi Lendavčani v 2. ligi vzhod. Na svojem kegljišču je Nafta s 3 : 5 (3080 : 3133) izgubila z mariborskimi moštvom Kograd - Gradnje. Zmagali so Žalik (521), Peric (570) in L. Horvat (523).

Veliko uspešnejše pa so bile kegljice v 11. krogu 2. lige vzhod, saj sta obe pomurski ekipi zmagali. Radenska je doma s 6 : 2 (2922 : 2831) ugnala Fužinarja, Nafta pa v Celju Komcel s 5 : 3 (2739 : 2701). Za Radensko so bile uspešne Novakova (507), Rojnikova (491), Divjakova (481) in Kavčičeva (490). Za Nafto so zmagale Vargova (479), Staničeva (508) in Žalikova (448). Vodi Korotan, 21, Radenska je peta z 11 točkami, Nafta pa sedma, 9.

M. J., F. B.

Judo

Mednarodna zmaga Sare Šernek

V hrvaškem Samoboru je bilo tradicionalno mednarodno tekmovalje, na katerem je sodelovalo 620 judoistov iz 36 klubov in šestih držav. Med mlajšimi deklicami je v kategoriji do 28 kg slavila članica KBV Lendava Sara Šernek. Uspeh Lendavčanov sta s tretjim mestom dopolnila Sebastian Prendić (do 28 kg) in Marcel Obal (do 46 kg) med mlajšimi dečki.

M. J.

Evropsko prvenstvo v dvoranskem hokeju

Lek sedmi v Angliji

Hokejisti Leka iz Lipovec, slovenski državni prvaki v dvoranskem hokeju, so zasedli v angleškem mestu Loughborough na evropskem prvenstvu skupine C sedmo mesto.

Slovenski prvaki so v svoji skupni najprej igrali proti prvaku Finske ekipi HT 85 ter izgubili z 1 : 3 (Maučec). V drugi tekmi so premagali prvaka Litve Penevezys s 7 : 4 (Maučec 3, Štibilar in Stanko po 2). V tretji tekmi predtekmovalja pa so izgubili proti finalistu prvenstva, ukrajinski ekipi Kolos Vinnitsa, z 2 : 4 (Gabor in Štibilar).

V razigravanju z ekipami iz skupine B je Lek izgubil proti prvaku Wallesa, ekipi Swansea Bay, z 2 : 4 (Maučec in Štibilar). V zadnji tekmi za sedmo mesto pa so igralci Leka še drugič premagali litovske prvake, ekipo Penevezysa z 8 : 2 (Stanjko 4, Štibilar 2, G. Forjan in Maučec).

Vodja hokejske ekipe Leka Stanko Kerman nam je o prvenstvu povedal: »Pričakovali smo boljšo uvrstitev, toda nekaj ekip je bilo izjemno dobrih in strelsko razpoloženih, saj so finalisti, domači angleški hokejisti, premagali prvake Wallesa kar z 20 : 0, prvaka Irske pa s 17 : 1. Na nekaterih tekmah, predvsem proti prvaku Welsa, pa tudi nismo imeli sreče, saj smo vodili z 1 : 0 in 2 : 1, na koncu pa izgubili.«

Tonček Gider

Namizni tenis

Kema maksimalno porazila Olimpijo

Prejšnji 13. krog v 1. slovenski ligi za člane je bil uspešen za obe pomurski ekipi. Moravske Toplice Sobotica so doma v izredno pomembnem srečanju s 6 : 2 (Ropoša 3, Kocuvan 2, Koščak 1) premagale kakovostno ekipo Ptuja. Vsi trije Sobočani zaslužijo pohvalo za borbeno in kakovostno igro. Kema pa se je z gostovanja v Križah vrnila zadovoljna z eno točko iz dvoboja z neposrednim tekmeccem za drugo mesto. Pucončani niso igrali tako kot znajo in so že zaočitali z 2 : 4, vendar so potem zmagali v izredno pomembni igri dvojic. Za Kemo je dvakrat zmagal Horvat, po enkrat pa Unger, Petar in dvojica Unger - Horvat.

V 14. krogu pa je bil dosežen polovičen uspeh. Pucončani so doma maksimalno premagali Olimpijo, ki jim je v prvem delu odvzela točko. Zopet je zaigral veteran Štefan Kovač, ki je najbolj zaslužen za visoko zmago, saj je premagal prvega in drugega igralca gostov Lasana in Tomšeta. Ta zmaga je v prid Sobočanov, ker so ljubljancani v krogu ekip, ki se borijo za obstanek Moravske Toplice Sobotica so na gostovanju v Mariboru proti državnim prvakom pričakovano izgubile. Za Sobočane je dosegel edini zmagi Bojan Ropoša in tako potrdil dobro formo. Pucončani so z 22 točkami na drugem mestu, Sobočani pa z 11 na osmem. V naslednjem krogu gostuje Kema pri Krki, Sobočani pa igrajo doma z Vegradom.

Rezultati: Kema Puconci - Olimpija 6 : 0 (Kovač - Lasan 3 : 1, Horvat - Lenarčič 3 : 0, Unger - Tomše 3 : 2, Horvat - Lasan 3 : 1, Kovač - Tomše 3 : 0, Unger - Lenarčič 3 : 0); Maribor - Mor. Toplice Sobotica 6 : 2 (Škafar - Kocuvan 3 : 0, Komac - Koščak 3 : 1, Zafošnik - Ropoša 0 : 3, Komac - Kocuvan 3 : 1, Škafar - Ropoša 1 : 3, Zafošnik - Očepek 3 : 1, Komac, Škafar - Ropoša, Kocuvan 3 : 0, Komac - Ropoša 3 : 0).

Lendavčani že prvoligaši

V 8. krogu 2. lige so Lendavčani prepričljivo zmagali in si tako že teoretično zagotovili status prvoligaša. Ignjatovič in Plohl sta spet ostala neporažena. Sobočani so po slabi in neborbeni igri doživeli dva visoka poraza. LM-KO Lendava - Melamin 6 : 1 (Ignjatovič 2, Plohl 2, Zajd 1, Plohl, Zajd 1); MTS II - Logatec 1 : 6 (Roudi 1); LM-KO Lendava - Logatec 6 : 0 (Ignjatovič 2, Plohl 2, Zajd 2); MTS II - Melamin 1 : 6 (Roudi 1).

Ljutomerčani drugoligaši

Pomurski derbi v 3. ligi so zanesljivo dobili Ljutomerčani po zaslugi odličnega Šolarja in bodo tako v naslednji sezoni igrali med drugoligaši. Kap. Broker Ljutomer - Kema II 6 : 3 (Solar 3, Puhan 2, Solar, Puhan 1; Gider 2, Gorčan 1).

Z ligaške tekme v Puconcih Foto: J. Z.

Uspešni Pomurci

Prvi državni turnir TOP-12 za kadete, ki je bil v odlični organizaciji v Puconcih, je v dveh kakovostnih skupinah zbral 24 igralcev. V prvi jakostni skupini je igral od Pomurcev le Pucončan Dominik Škraban, ki je zasedel zelo dobro tretje mesto. Kot edini je v predtekmovalni skupini premagal kasnejšega zmagovalca Pupčevića iz Vesne. V drugi jakostni skupini sta se odlično odrezala Sobočana Jan Žibrat, ki je nepričakovano zasedel prvo mesto in se tako uvrstil v prvo jakostno skupino, in Dominik Maček, ki je zasedel tretje mesto.

M. U.

Tenis

Reprezentančni zmagi Ternarja

Slovenska teniška reprezentanca do 14 let se je udeležila kvalifikacij za evropsko prvenstvo v turskem Carigradu. Za Slovenijo je igral poleg Jana Tavčarja (Koper) in Klemen Kovačiča (Benedikt Ljubljana) tudi Tomi Ternar iz Belincev, sicer član TK Branik Maribor. Ternar je tekmoval dvakrat, in sicer posamezno in v dvojicah, ter z zmagovalci proti tekmeccema iz Slovaške prioboril za Slovenijo dve pomembni točki. Končni izid je bil 2 : 1 v našo korist. Tako se je Slovenija uvrstila med osem najboljših držav v Evropi, kjer so še Belorusija, Rusija, Nizozemska, Španija, Velika Britanija, Češka in Francija. Evropsko prvenstvo bo v Italiji.

M. J.

Dvoranski hokej

Višji cilji predanovskih hokejistk

Ekipa dvoranskih hokejskih prvakinja predanovskega Triglava. Foto: M. J.

Ekipa deklet HK Triglav Predanovci je ravno danes odpotovala na evropsko prvenstvo v dvoranskem hokeju za ženske skupine C, ki bo od petka do nedelje v portugalskem mestu Cascais. Naše hokejistke, ki so pred kratkim ponovno osvojile naslov državnih prvakinja, imajo na tem prvenstvu,

kot so povedali na tiskovni konferenci - navzoči so bili organizacijsko-športni referent in vodja ekipe Vitomir Fujs ter nekatere igralke - višje cilje. So namreč državne prvakinja v hokeju na travi in zmagovale super pokala, v interligi pa so zasedle četrto mesto. Drugo mesto na nedavnem odprtem prvenstvu

Hrvaške v Zagrebu (zadnje srečanje z Zrinjevcem so izgubile z 1 : 2, strelka pa je bila Danijela Gomboc) je zagotovo dobra popotnica pred tem velikim tekmovaljem. Računajo, da bodo v konkurenci sedmih ekip zasedle vsaj četrto mesto. Favoritki sta ekipi iz Wallesa in Portugalske, ki sta izpadli iz skupine B.

M. J.

*Tvoj tihi dom naj cvet krasí,
ga grenka solza osveži.
Na grobu vetrič bo pihljaj,
ti rožice v spomin majaj.*

V SPOMIN

27. februarja mineva tretje leto od takrat, ko nas je zapustil

Štefan Žganjar

iz Moravskih Toplic

Hvala vsem, ki se ga spominjate in mu prižigate sveče.

Tvoji najdražji

*Kogar imaš rad,
nikoli ne umre, le daleč je ...*

V SPOMIN

19. februarja je minilo leto žalosti od takrat, ko nas je zapustila draga žena, mama, babica in prababica

Anica Cizerl

iz Ljutomera

Iskrena hvala vsem, ki se z lepo mislijo ustavite ob njenem grobu in ji prižgete svečo spomina.

Vsi njeni

*Zvezde tihe, zvezde daljne že blestijo.
Zdi se mi: drhtijo v hladni zimski noči.
Da srca otožne vzdihne slišijo, molčijo.
Daljne zvezde že bledijo,
niso znale srcu bolnemu pomoči.*
(Pajlin)

ZAHVALA

V trenutkih, ko smo brez sence zle slutnje pričakovali njeno vrnitev, nas je nenadoma, po dopolnjenem 59. letu, 12. februarja zavedno zapustila naša draga

Hermina Mimika Vidič

iz Lendave

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem, njenim nekdanjim sodelavkam in sodelavcem, društvu za samopomoč »Štorklje«, planincem, delavcem Carine in vsem drugim, ki so nam ustno ali pisno izrazili sožalje ter jo v tako velikem številu pospremili k zadnjemu počitku.

Zahvaljujemo se vsem, ki so darovali vence, cvetje in za dobrodelne namene, pevkam za pesmi ob slovesu, godbeniku za odigrano Tišino in podjetju Komunala za pogrebne storitve. Posebej se zahvaljujemo gospe Dragici Larnsak ter gospodoma Matiji Korenu in Rajku Stuparju za ganljive besede ob slovesu.

Žaljuči:

mož Jože, sinova Branko in Dušan, snahi Jerneja in Vanja, unuki: Marko, Vito in Lučka, brat Dušan z družino in mama pokojne

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE, VZDRŽEVANJE POKOPALIŠČ IN ZELENIC, BREZPLAČNI PREVOZI KRŠT NA DOM, BREZPLAČNI PREVOZI DO 25 KM. PLAČILO TUDI NA VEČ OBROKOV BREZ OBRESTI.

DAMIR BANFI s. p., VEŠČICA 17,
TEL.: (02) 53 48 060, FAX: (02) 52 51 170, 9000 MURSKA SOBOTA

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE
UREJANJE POKOPALIŠČ IN ZELENIC
Brezplačni prevozi opreme na dom, brezplačni prevozi do 40 km, plačilo na več obrokov brez obresti.

Vladimir Hozjan s. p. Šulinci 87/a
Tel.: (02) 55 69 046, GSM: 041 712 586

KOMUNALA Javno podjetje, d. o. o.
Kopališka ul. 2, Murska Sobota

D. E. POGREBNIŠTVO
telefon: 02/521 37 00

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE:
UGODNA PRODAJA POGREBNE OPREME
BREZPLAČNI PREVOZI DO 30 km.
PRODAJA VENCEV IN DRUGEGA CVETJA

UREDITEV DOKUMENTOV
OBJAVA OSMRTNIC V JAVNIH MEDIJAH
UREJANJE ZELENIC
PLAČILO NA VEČ OBROKOV BREZ OBRESTI

24-URNA DEŽURNA SLUŽBA, GSM: 041/631 443

Nagrobni spomeniki, tlaki, stopnice, okenske police, kamnite mize, pulti, vaze in drugi izdelki iz granita in marmorja.

Tel.: 02/542 10 24, faks: 02/542 20 24, GSM: 031 876 949

KEB - kamnoseštvo Erjavec, Marjan Erjavec, s. p.
Ribiška pot 1a, 9231 Beltinci

Žalosten in boleč je

SPOMIN

na 3. marec 2001, ko je utihnilo srce dragemu možu

Štefanu Čerpnjaku

iz Otovec

Hvala vsem, ki se ga še spominjate in postojite ob njegovem grobu.

Vsi njegovi

*Težko je pozabiti človeka,
ki ti je bil drag,
še težje je, izgubiti ga za vedno,
a najtežje je, živeti brez njega.*

V SPOMIN

11. februarja so minila štiri leta od takrat, ko nas je za vedno zapustila naša draga žena, mama, stara mama, prababica, tašča in teta

Irena Kuzma

iz Puzevec

Hvala vsem, ki z lepo mislijo postojite ob njenem grobu, prinašate cvetje in prižigate sveče.

Vsi njeni, ki smo jo imeli radi

*Srce tvoje več ne bije,
bolečin več ne trpiš,
nam pa žalost srce trga,
solza lije iz oči,
dom je prazen in otožen,
ker te več med nami ni.*

ZAHVALA

V 82. letu nas je zapustil dragi mož, oče, tast, dedek in pradedek

Ludvik Hajdinjak

iz Vidonec 48

Z bolečino v srcih se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili k večnemu počitku, darovali vence, za svete maše, za obnovo mrliške vežice in nam izrekli sožalje.

Hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in gospe Anici za besede slovesa.

Žaljuči vsi tvoji najdražji, ki te pogrešamo

*Je čas, ki da in vzame,
je čas, ki celi rane,
blaži bolečine in
ohrani spomine.*

ZAHVALA

V 89. letu nas je zapustil dragi oče, dedek, tast in sorodnik

Alojz Bratkovič

s Tišine 10

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli ustna in pisna sožalja ter dragega očeta pospremili na njegovi zadnji poti.

Hvala vsem, ki ste darovali cvetje, sveče, za svete maše in druge dobre namene.

Zahvaljujemo se g. župniku Kranjcu in g. Robiju za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in g. Horvatu za ganljivo izrečene besede slovesa.

Posebno zahvalo izrekamo zdravnikom in osebju kirurškega oddelka bolnišnice v Rakičanu ter patronažni sestri za pomoč in oskrbo.

Hvala za izkazano pozornost članom občinskega sveta občine Tišina, g. županu in občinski upravi, OO LDS Tišina, kolektivu prodajalne Alpina in pogrebništvu Banfi za pogrebne storitve.

Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Žaljuči vsi njegovi najdražji

*Mama, ni te več na pragu,
ni te več v hiši,
sedaj te nič več ne boli.
Nam ostala je le praznina
in globoka bolečina.*

V SPOMIN

25. februarja sta minili dve leti žalosti od takrat, ko nas je zapustila draga žena, mama, stara mama in prababica

Marija Bunderla

iz Vidonec 60

Iskrena hvala vsem, ki se z lepo mislijo ustavite ob njenem grobu in ji prižgete svečo.

Žaljuči vsi njeni

*Skromno, tiho si živela,
za nas si delala, skrbela.
Na dolgo pot si se podala,
a v naših srcih za vedno boš ostala.*

ZAHVALA

V 88. letu nas je za vedno zapustila draga mama, tašča, babica in prababica

Verona Hari

iz Kančevac 41

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence, sveče in v dobrodelne namene, nam pa izrekli sožalje.

Hvala gospodu duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, godbeniku za odigrano Tišino in pogrebništvu Banfi.

Žaljuči vsi njeni najdražji

*Srce je omagalo,
dih je zastal,
a spomin nate
bo vedno ostal.*

ZAHVALA

V 79. letu nas je zapustil naš dragi dedek, tast in sorodnik

Viktor Cipot

iz Lukačevac 9

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem, prijateljem in delavcem Doma starejših Rakičana, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, darovali cvetje, sveče, za svete maše in dobrodelne namene ter izrekli ustno in pisno sožalje. Posebej hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in pogrebništvu Banfi za lepo opravljene pogrebne storitve.

Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Žaljuči vsi njegovi najdražji

*Srce tvoje več ne bije,
bolečin več ne trpiš,
nam pa žalost srce trga,
solza lije iz oči,
dom je prazen in otožen,
ker te več med nami ni.*

ZAHVALA

V 82. letu nas je za vedno zapustil dragi mož, oče, tast, dedek, pradedek, brat in stric

Štefan Bezec

iz Puconec 237

Z bolečino v srcih se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovane cvetje in sveče. Posebej hala osebju intenzivne nege internega in kirurškega oddelka Splošne bolnišnice Murska Sobota. Hvala gospodu duhovniku Balažicu in gospodu kaplanu Severju za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, gasilcem, govorniku za besede slovesa in pogrebništvu Banfi.

Žaljuči vsi tvoji najdražji

*Misel nate
bo ostala za vedno
v mojem srcu*

pravnuk Štefan Neven

*Minile zate so bolečine,
v srcu pustila si lepe spomine.
Čeprav si morala veliko bolečin trpeti,
s teboj nam je bilo lepo živeti.*

ZAHVALA

V 88. letu je zavedno
zaspala draga mama

Franciška Počič

iz Panovec 11

Z bolečino v srcu se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, posebno družini Žganjar iz Panovec, družini Štropnik iz Rakičana ter prijatelju Mikoli iz Kančevca in vsem znancem, ki ste jo pospremili na zadnji poti, darovali vence in sveče, nam pa izrekli sožalje.

Hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in pogrebništvu Banfi.

Žalujemo vsi njeni najdražji

*Bremena usode te niso zlomila,
pod zadnjim bremenom pa si
omahnila.
Bolezen iz tebe vso moč je izpila ...,
za tabo ostala je le še praznina.*

ZAHVALA

V 73. letu nas je za vedno zapustila
naša draga mama, tašča, babica,
prababica in teta

Ema Kuzma

roj. Bertalanč, iz Puževca 8

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali cvetje, sveče, izrekli sožalje, ter vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani.

Hvala tudi g. duhovniku Evgenu Balažicu za opravljen pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in pogrebništvu Banfi.

Še posebej hvala dr. Arpadu Norčiču in celotnemu osebju kirurškega oddelka bolnišnice v Rakičanu.

Hvala vsem, ki z lepo mislijo stojite ob njenem grobu.

Žalujemo vsi, ki smo te imeli radi

ZAHVALA

V 54. letu je umrl mož, oče, dedek, sin,
brat, zet in tast

Anton Slekovec

iz Murnove 2, Krog

Z žalostjo in bolečino v srcih se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sodelavcem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti ter izrekli sožalje. Hvala za darovano cvetje in sveče ter prispevke, namenjene za ginekološko-porodniški oddelki bolnišnice v Murski Soboti.

Posebna zahvala je namenjena g. duhovniku Leonu Novaku, obema govornicama, pevcem za odpete žalostinke in pogrebništvu Banfi.

Iskrena hvala vsem udeležencem njegovega slovesa pa tudi številnim, ki ste nam izrazili sožalje.

Žalujemo vsi njegovi najdražji

*Že eno leto v grobu spiš,
a v srcih naših še živiš.
Rožice ti grob krasijo
in svečke ti v pozdrav gorijo.
Ostali so spomini tvojih pridnih rok
in večni spomin na te.*

V SPOMIN

Edvard Zavec

iz Serdice

28. februarja bo minilo leto žalosti od takrat, ko nas je za vedno zapustil dragi mož, oče, dedek, brat in dober prijatelj

Ostal je lep spomin na tvojo plemenitost in na skupne srečne dni. Iskrena hvala vsem, ki se z lepo mislijo ustavite ob njegovem grobu ter mu prižgete svečko spomina.

Tvoji najdražji

*Zaman je bil tvoj boj,
zaman vsi dnevi tvojega trpljenja,
bolezen je bila
močnejša od življenja*

V SPOMIN

28. februarja mineva pet dolgih, težkih in žalostnih let od takrat, ko si nas mnogo prerano zapustila, draga žena, mama, snaha, hčerka in sestra

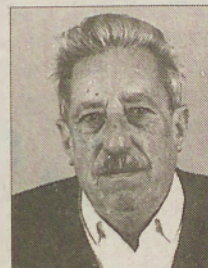
Šarika Šandor

(1957–1999)

iz Doinjega Lakoša

Hvala vsem, ki stojite ob njenem grobu, prižigate sveče in prinašate cvetje.

*Žalujemo: mož Franc, hčerka Valentina,
sin Franc in drugo sorodstvo*

ZAHVALA

V 70. letu nas je zapustil dragi mož,
oče, tast, dedek in brat

Ladislav Koša

iz Trlminov 20

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem in znancem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje, sveče, za svete maše in v druge dobrodelne namene, nam pa izrekli sožalje.

Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Žalujemo vsi njegovi najdražji

*Kje so tisti časi, ko srečni smo bili,
ko tebe smo imeli,
a zdaj te več od nikoder ni.
Delala in trpela si za nas
in za vse še enkrat hvala lepa,
draga mama ti.*

ZAHVALA

Ne moremo dojeti krute resnice, da nas je v 94. letu starosti za vedno zapustila draga mama, babica in prababica

Gizela Groza

roj. Mikola iz Kukeča 39

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki so nam izrekli sožalje, darovali vence in sveče ter prispevali za mliško večico. Zahvaljujemo se g. dr. Kiršnerju in g. dr. Škaliču za vso pomoč. Iskreno se zahvaljujemo g. duhovniku Aleksandru Balažicu za opravljen obred, pevcem za odpete žalostinke in pogrebništvu Banfi.

Še enkrat vsem lepa hvala!

Žalujemo: sin Odon z ženo Marijo ter vnuk Josip z družino

*Srce tvoje več ne bije,
bolečin več ne trpiš,
nam pa žalost srce trga,
solza lije iz oči,
dom je prazen in otožen,
ker te več med nami ni.*

ZAHVALA

V 68. letu nas je zapustil dragi mož, oče, dedek in tast

Štefan Gjerkeš

iz Lipe 107

Z bolečino v srcih se iskreno zahvaljujemo osebju intenzivne nege internega oddelka, sorodnikom, botrini in znancem ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence, sveče, za svete maše in izrekli sožalje.

Iskrena hvala g. župniku Alojzu Ratniku za lep pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku g. Marku Balažicu za besede slovesa in pogrebništvu Jurič.

Vsem še enkrat - iskrena hvala!

*Z žalostjo v srcu vsi tvoji,
ki smo te imeli neizmerno radi*

*Minilo je 10 žalostnih let,
ko zapustil dom in svoje dragi si,
življenje tone v noč, le žarek
upanja si išče pot.
Nam pa ostaja le bolečina in
solza večnega spomina.*

V SPOMIN

Žalosten in boleč je spomin na 25. februar, ko je v cvetu mladosti za vedno zaspal naš predragi sin, brat, nečak in stric

Janez Lazar

iz Ivanovec

Iskrena hvala vsem, ki stojite ob njegovem grobu, poklonite cvet in prižgete svečko spomina.

Vsi, ki smo te imeli radi

*Vse odhaja kakor tiha reka,
le spomini spremljajo človeka.*

V SPOMIN

V mozaik preteklosti je ujet čas, ko nas je pred 5 leti 25. februarja zapustil naš

Ludvik Fujs

iz Radovec 44

Čas hitro mineva,
vso ljubezen in dobroto ti lahko vračamo le še s cvetjem,
plameni sveč in lepim spominom nate.

Vsi tvoji

*Odšla si tiho, brez slovesa,
Niti roke nam podala,
V naših srcih za vedno boš ostala.
Srce ljubeče zdaj že v grobu spi,
Nam pa solzijo se solzne oči.
Ne moremo izjokati bolečine,
Naj nihče ne reče, da vse mine.*

ZAHVALA

V 29. letu nas je nepričakovano in mnogo prezgodaj zapustila draga žena, mama, hčerka, sestra in botra

Lidijana Fartek

roj. Luthar

iz Vučje Gomile 55

V tihi žalosti se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom, prijateljem ter nekdanjim sošolcem in znancem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, nam izrazili pisno in ustno sožalje ter darovali cvetje, sveče in prispevali v dobrodelne namene.

Iskrena hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in pogrebništvu Banfi.

Vsem še enkrat - iskrena hvala!

*Žalujemo: mož Drago, hčerki Tjaša in Kaja, oče Jože,
sestri Jožica z Dejanom in Lara ter Adrijana s Štefanom*

*Srce je onemoglo, dih je
zastal, a spomin nate
bo vedno ostal.*

ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je zapustila
naša draga babica, prababica, tašča in teta

Ana Svetec

roj. Lepoša

iz Šalovec 147

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki so darovali vence, sveče, za svete maše ali v dobrodelne namene, nam pa izrekli sožalje.

Iskrena hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku društva upokojencev, osebju doma oskrbovancev iz Rakičana in pogrebništvu Banfi.

Vsem še enkrat - iskrena hvala!

*Žalujemo vsi
njeni najdražji*

syngenta

Lintur

Optimalna ekonomičnost zatiranja širokolistnih plevelov v žitu

Syngenta Agro, d.o.o., Kržičeva 3, Ljubljana
Tel.: (01) 436 12 03, faks: (01) 436 12 14

KURILNO OLJE

KURILKO

Tel: 54 59 280

KONKURENCNE CENE - CEKI TRAJNIK, NA 9 OBROKOV

POSREDOVATELSTVO

POSREDOVATELSTVO

ARCONT

Prodaja in montaža:

SMC

Robert KOZAR s.p.

Hercegovščak 19/c
9250 Gornja Radgora

tel.: 02 563 10 46
GSM: 041 539 204

velika izbira oken, vrat in zimskih vrtov

kvalitetna garažna vrata vseh vrst po ugodnih cenah

KURILNO OLJE

EVROPSKE KAKOVOSTI 521 11 11

INDEMA, d. o. o. - Avto Čuni, Aleš Čuman, s.p., Tišinska ulica 16, 9000 M. Sobota

NOVO - LAŽJE IN HITREJE DO POSOJILA!

BONAFIN, d. o. o. ZASTAVLJALNICA

UGODNA GOTOVINSKA POSOJILA

garancije: osebni dohodek, pokojnina

MS, Staneta Rozmana 16, tel.: 02/524 16 30
LI, Slovenska 27, tel.: 01/425 20 75

Lendavska 18, 9000 M. Sobota
tel.: 02 527 10 64

Snider's

posojila
devize
delnice

POSLOJILA NA OSNOVI ZASTAVE ZLATA, VREDNOSTNIH PAPIRJEV, OD, POKOJNINE, AVTOMOBILOV IN DRUGEGA. UGODNE MENJAVE**** HITRO, UGODNO

Del. čas: od pon. do petka od 8. do 12. ure in od 13. do 17. ure

Je Keor res nor?

15% popust do 29. 2. 2004

KEOR

Kopalnice z nardikom

*Velja za plačilo v gotovini, za vse artiklice iz prodajnega programa do 29. 2. 2004, razen za artiklice po akcijskih cenah. Popust ni odvisen od višine nakupa. Ostali veljavni popusti se ne seštevajo. Popust priznamo ob predložitvi tega oglasa.

Keor d.o.o., Zravska cesta 87, 2000 Maribor

Robert Kukovec, s. p., Mlinska ul. 22, 2000 Maribor

KREDITI

Do 6 let za vse zaposlene in upokojece (01,09). Možnost obremenitve dohodka prek tretjine. Stari kredit ni ovira.

02/ 84 133 04 36, GSM: 041 730 589

UGODNI KREDITI DO 6 LET

Za vse zaposlene in upokojece! Možnost obremenitve OD prek 1/3, stari kredit ni ovira.

VIVA, posredništvo, Matej Prapotnik, s. p., Pivkova ul. 19, 2250 Ptuj.

Tel. 02/77 10 955, GSM: 041 32 59 23

GOTOVINSKA POSOJILA

POSREDOVANJE

02/ 22 80 110

Maribor, Razlagova 24

Možnost plačila, pokojnina, kupa

Solis

NOVO NA STAREM MESTU!

GOTOVINSKA POSOJILA

po najnižji obrestni meri - pokličite in preverite

tel.: 02/22-82 335

Garancija: pokojnina, plača; kartica...

Mensa d.o.o., Cankarjeva 21, Maribor

OBVESTILO O PRENEHANJU VELJAVNOSTI SPORAZUMA MED SFRJ IN LR MADŽARSKO O OBMEJNEM PROMETU OSEB IZ LETA 1975

Državljane Republike Slovenije na območju Upravne enote Murska Sobota obveščamo, da bo z veljavnostjo Zakona o ratifikaciji dogovora med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Madžarske o obmejnem prometu oseb, navedeni sporazum iz leta 1975 prenehal veljati. Prepustnice za prestop meje z Republiko Madžarsko prenehajo veljati 27. 2. 2004. Vstop v Republiko Madžarsko s prepustnico za prestop meje z Republiko Madžarsko po 27. 2. 2004 ne bo več mogoč.

UPRAVNA ENOTA MURSKA SOBOTA

KURILNO OLJE, PREMÖG

Ugodne cene in možnosti plačila!

KURIV - PREVOZ, Jakšič Bojan, s. p., Gornja Bistrica 51, tel.: 57 88 289

VEDEŽEVANJE SVETOVANJE

090 42 84

tel.: 02 563 10 46, GSM: 041 539 204

MEDIAFIN, d. o. o., Ljubljana

Trgovina in finančne storitve

UGODNA GOTOVINSKA POSOJILA do 300.000,00 SIT na 12 OBROKOV

PE LENDAVA: 031 797 715, 031 589 448

Renato & Co.

KURILNO OLJE PO ZELO UGODNIH CENAH!

GSM: 041 366 700

Renato Ritlop, s. p., Markovci 4, 9204 Šalovci

Nadzorni svet Javnega komunalnega podjetja Komuna Beltinci, d. o. o., Mladinska ul. 2, 9231 Beltinci, razpisuje prosto delovno mesto

direktorja

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih v Zakonu o delovnih razmerjih (Ur. l. RS št. 42/02), izpolnjevati še naslednje pogoje:

- VII. stopnja strokovne izobrazbe tehniške ali družboslovne smeri,
- vsaj pet let delovnih izkušenj na vodilnih delih,
- predložiti program poslovanja podjetja.

Mandat direktorja traja štiri leta. Prijavi je treba predložiti še naslednja dokazila:

- fotokopijo dokazila o izobrazbi,
- fotokopijo potrdila o državljanstvu.

Prijave s kratkim življenjepisom in opisom dosedanjih delovnih izkušenj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: Komuna, javno komunalno podjetje Beltinci, d. o. o., Mladinska ul. 2, 9231 Beltinci, s pripisom »Ne odpiraj - prijava na razpis za direktorja«.

Kandidati bodo o izbiri pisno obveščeni v 8 dneh po opravljenem postopku imenovanja.

Komuna Beltinci, d. o. o.

Na podlagi 45., 46., in 47. člena Uredbe o pridobivanju, razpolaganju in upravljanju s stvarnim premoženjem države in občin (Ur. l. RS št. 12/2003), letnega načrta prodaje občinskega finančnega in stvarnega premoženja ter sklepa Občinskega sveta Občine Črenšovci objavlja Občina Črenšovci

JAVNI RAZPIS

Z ZBIRANJEM PONUDB ZA PRODAJO STANOVANJA

1. Predmet prodaje: dvosobno stanovanje v prvem nadstropju poslovno-stanovanjske zgradbe v Črenšovcih, Ul. Juša Kramarja 6.
 2. Površina: skupna površina stanovanja je 64,13 m².
 3. Izhodiščna cena: izhodiščna cena za navedeno stanovanje je 8.446.000,00 SIT. Stanovanje bo ponujeno v odkup ponudniku, ki bo ponudil najugodnejšo (najvišjo) ceno.
 4. Stanovanje se prodaja po sistemu videno-kupljeno, kasnejše reklamacije ne bodo upoštevane.
 5. Ponudbe pod izhodiščno ceno ne bodo upoštevane.
 6. Rok in način oddaje ponudbe: Upoštevane bodo ponudbe, ki bodo v zaprti kuverti oddane na Upravo občine Črenšovci, Črenšovci, Ul. Prekmurske čete 20, 9232 Črenšovci, najpozneje do 26. 03. 2004 do 12. ure. Na kuverti mora biti pripis: »Ne odpiraj - ponudba za stanovanje«.
 7. Ponudniki morajo ponudbi priložiti še:
 - pravne osebe: izpisek iz registra pravnih oseb,
 - fizične osebe: fotokopijo potrdila o državljanstvu RS in davčne številke.
 8. Podpis pogodbe in plačilo kupnine: kupec po podpisu prodajne pogodbe plača kupnino v roku 8 dni na transakcijski račun občine Črenšovci št. 01215-0100013838.
 9. Vse davčne dajatve in stroške v zvezi s prenosom lastništva plača kupec.
 10. Če najugodnejši ponudnik v roku, ki je določen v 8. točki, ne plača kupnine v dogovorjenem roku, ima prodajalec pravico odstopiti od pogodbe oziroma razdreti že sklenjeno pogodbo brez dodatnega roka za izpolnitev.
 11. Premožanje preide v lastništvo kupca šele takrat, ko je kupnina plačana v celoti.
 12. Ponudniki bodo o izbiri najugodnejšega ponudnika obveščeni v 8 dneh po izbiri.
 13. Dodatne informacije v zvezi s prodajo in ogledom nepremičnine dobite na Občinski upravi občine Črenšovci, tel. 02/573 57 50.
- Občina Črenšovci

Nikoli ne veste, kako dolga bo zima.

Zato že danes naročite vso toploto, ki jo potrebujete za dom - na dom.

PETROL

KURILNO OLJE IN PLIN EVROPSKE KAKOVOSTI

080 22 66

TUROPOLJE

Murska Sobota d. o. o., Ulica Zorana Celnarja 13, 9000 Murska Sobota

SERVIS, TRGOVINA

M. Sobota 02/536 15 80
Ljutomer 02/584 80 25
Lendava 02/574 21 74

STIHL

mali oglasi

motorna vozila

OPEL KADETT, letnik 1991, 1.4 S, obnovljen, prodam. Tel.: 526 16 44. m18455

TOVORNI AVTO TAM prekućnik do 4 t, prevoženih 51.235 km, registriran, ugodno prodam. Tel.: 587 10 57. m18463

RENAULT TWINGO BENETON, letnik 1996, 104.000 km, rumen, el. stekla, dalj. centralno zaklepanje, prodam. Tel.: 040 327 054. m18500

FORD ESCORT, 1.6, l. 1998, in DAEWOO NEXIA, l. 1996, 1. lastnika, oba odlično ohranjena, naprodaj. Tel.: 041 516 855. m18502

živali

NESNICE, mlade, hisex, rjave, grahaste in črne, pred nesnostjo, opravljena vsa cečenja. Prodaja FARMA PRI MOSTU - Vzrejališče vseh vrst nesnic. Naročila: gostilna Horvat, Nemčavci, tel.: 528 11 90, Franc Movrin, Petanjci, tel.: 546 15 05, gostilna Železen Beznovič, tel.: 549 10 25, gostilna Rajsar, Grad, tel.: 553 11 48, gostilna Čeh, Nedelica, tel.: 573 51 53. m18416

PO 50 SIT enoletne rjave kokoši za zakol ali nadaljnjo rejo. Prodaja v petek, 27. februarja. Farma Bučevci, tel.: 041 652 916. m18475

2 SVINJI ZA ZAKOL, 1 brejo svinjo, prodam. Tel.: 571 12 87. m18493

posesti

HIŠO; PARCELO v Pomurju kupim, oddam/prodam RESTAVRACIJO v Črenšovcih in gr. parcelo. Tel.: 051 214 190. m18298

RAZMIŠLJATE O NAKUPU NOVEGA STANOVANJA IN NOVI NALOŽBI? Maribor, Maistrova 24, v neposredni bližini Ekonomsko-poslovne fakultete za vas gradimo 28 stanovanj od garsonjere do 5-sobnega stanovanja. Vseljivo septembra 2004. Opremljenost objekta: dvigalo, etažna CK, plin. Cena od 245.510,00 SIT/m². Primerno za študente. INVESTITOR IN PRODAJALEC

LIMEN, d. o. o., Čafova ul. 5, 2000 Maribor, tel.: 02 234 11 80. m18444

V RADENCIH PROdam OPREMLJENO ENOSOBNO STANOVANJE - v mimem bloku z lepim razgledom na Kapeto. Tel.: 041 784 295. m18468

HIŠO V MALI POLANI ugodno prodam. Tel.: 576 14 02. m18508

kmetijska mehanizacija

ČELNO ROTACIJSKO KOSO, širine 210 cm, traktor FENDT IN DEUTZ, 4 x 4, po-

cinkano cisterno, 4000 l, prodam. Tel.: 031 603 404 ali 07 346 60 40. m18491

CEPLEC DRV, traktorski, na svedu, mera 26 cm, garancija, ugodno prodam. Tel.: 031 687 638. m18472

FIAT AGRIA 80-90, TRAKTOR SAKON NE s čelnim nakladalnikom RAKON, sno prikolico Zmaj, cisterno Čreva, l. in 3-brazdni obračalni plug prodam. Tel.: 041 561 893. m18473

KUPIMO TRAKTOR UNIVERZAL STORER ZETOR, pogon 4 x 4, plačilo takoj. Tel.: 041 849 876. m18476

Kupim kosilnico BCS. Tel.: 031 201 825. m18491

VILE ZA OKROGLE BALE in PODRANILNIK prodam. Tel.: 041 596 324. m18499

kmetijski pridelki

Želite nekaj posebnega, zdravega škotskega goveda? Dobite ga na Rengeo, Šalovci, tel.: 041 506 320. m18503

razno

OKNA Z ROLETAMI, 3 kose, prodam. Tel.: 571 12 87. m18493

CIRKULARKO NA KARDAN, dve kosovni ZA PRIKOLICO, 14 COLOV, ENOBRANČNO, 12 COLOV, ENOBRANČNO, 12 COLOV. ČRPALKO IN TRIFAZNO, PRODAMO. Tel.: 12 06. m18394

Za družjenje sprejem na stanovanje, lahko invalidko. Tel.: 041 891 210. m18443

PREKLICIJEM veljavnost HK št. 13471. HKS Panonka, na ime Stanislav Panonka, Bakovci, Mlinska 14, M. Sobota. m18489

IŠČEM POMOČ STAREJŠI OSEBI, dvosobno stanovanje. Tel.: 026 1141. m18492

ŠTEDILNIK NA TRDA GORIVA, desni, prodam. Tel.: 527 13 82. m18493

MLIN ZA SADIJE, starejši, lavi (Dechenteiter, Lelija, ali druge), še uporabne, kupim. Tel.: 10 12. m18501

CEPILEC ZA METRSKA DRVA prodam. Tel.: 041 542 090. m18504

delo

Zaposlimo kvalificirano natakara, brim znanjem nemškega jezika. Tel.: 0043 3159 2241, Thernmennel Zorn, maquette, Brunnenstrasse 14, 11457 Gleichenberg, Austria. m18457

UPOKOJENEC IŠČE DELO, izpit C-kategorije. Tel.: 041 542 090. m18495

Spored na radiu Murski val

UKV, 94,6 MHz in 105,7 MHz, SV 648 KHz

PETEK, 27. februar – 00.00 SNOP – dežurna novinarka Vida Toš - 05.00 Vedro v novo jutro - 07.40 Mariborsko pismo, Asja Marjaž - 08.15 Jutranja tema - 09.00 Poročila - 09.10 TV As - 09.15 Relax - 09.45 Kultura in šport ob koncu tedna - 10.00 Poročila - 10.30 Mali oglasi - 11.00 Poročila - 11.15 Zamurjenci, kabaret Dušana Radiča, Džoužija, Berte in Marka - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.30 Od petka do petka - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 13.20 Predstavljamo vam, nova glasba - 14.00 Poročila - 14.05 Obvestila - 14.30 Romskih 60 minut - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.15 Napoved sporeda - 17.00 Osrednja poročila - 17.40 Mali oglasi - 17.30 Murski val nagraduje - 18.00 Alboom - 18.15 Radijski sejmič (Nevenska Emri) - 19.00 Mladi val - glasba za mlade, vaša razmišljanja (Maja in Timotej) - 20.00 Ugasni televizor, Bojan Peček - 24.00 SNOP

SOBOTA, 28. februar – 05.00 Dobro jutro! - 8.30 Mali oglasi - 09.15 Biba buba baja, vrtec Martjanci - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.30 Potepanje - 11.00 Poročila - 11.15 Potepajte se z nami - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.30 Nagrada tedenskega sponzorja - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 14.00 Poročila - 14.05 Obvestila - 14.15 Oddaja tedna: Rajko Stupar, kulturnik iz Lendave - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.15 napoved sporeda - 17.00 Osrednja poročila - 17.30 Murski val nagraduje - 17.40 Mali oglasi - 19.00 Poročila - 19.15 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 20.00 Slovenija, od kdaj lepote tvoje, gostje, kontakt, glasba, Bojan Rajk - 24.00 SNOP

NEDELJA, 29. februar – 05.00 Vedro v nedeljsko jutro, dan več in redki rojstni dan! - 07.30 Panonski odmevi, oddaja o porabskih Slovencih (Silva Eory) - 08.00 Misel in čas, duhovna misel pomurskih duhovnikov - 08.30 Zamurjenci - 09.00 Izbor pesmi tedna - 09.30 Brečanje na Murskem valu - 10.25 Obvestila

Radio Murski val – 94,6 Mhz in 105,7 Mhz

LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE, GLASBA NAŠEGA SRCA

1. Srček mi daj - Polka punce
2. Veter z juga - Zreška pomlad
3. Najurca kar tiktaka - Zupan
4. Rad bi se postaral s teboj - Lipovšek
5. Težak jur je za žur - Modrijani

PREDLOGA:

- Pisanice - Ans. Tonija Verderberja
- Pismo iz strane skrinje - Korenine

LESTVICA OBMURSKE ZABAVNE GLASBE

1. Očka - Drago
2. Na zimsko noč - Ans. Prekmurci
3. Bejla rouža - Langa
4. Pusti srce - Dica
5. Neki drugi bom zate igral - Aleš Polajnar

PREDLOGA:

- Pot do sreče - Mikola
- Moje blago - Halgato Band

Nagrada glasbene založbe Mandarina iz Ljubljane prejme Evgen Solar, Andrejci 22, 9221 Martjanci.

Izpolnjene kupone pošljite do ponedeljka, 1. marca 2004, na naslov: Murski val, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota, za glasbene lestvice.

- 10.30 Nedeljska kuhinja: prof.dr. Ivan Rozman, rektor Univerze v Mariboru www.murski-val.com, gumb Kontakt v živo in 5371710 - 12.30 Poročila - 12.35 Obvestila - 13.00 Minute za kmetovalce (Silva Eory) - 13.30 Čestitke, šport in Na narodni farmi - 19.00 Poročila - 20.00 Lujekova nedeljska ordnacija

PONEDELJEK, 1. marec – dežurna novinarka Silva Eory - 05.00 Vedro v dobro jutro (Irma Benko in Boštjan Rous), - 07.40 Pismo iz Porčbja, Marjana Sukič - 09.15 Ponedeljkova tema in internetna anketa - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.30 Mali oglasi - 11.00 Poročila - 11.15 Oaj kak san zlufto: kako so začeli? Bojan in Muraši - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.30 Anketa - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 14.00 Poročila - 14.15 Za zdravje - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.15 Napoved sporeda - 17.00 Osrednja poročila - 17.20 Obvestila - 17.30 Murski val nagraduje - 17.40 Mali oglasi - 18.00 MV DUR - 19.00 Poročila - 19.15 Krpanke, oddaja o kulturi - 20.00 To sem jaz, magazinska oddaja za mlade: Timotej, Maja, Staša... - 21.05 nadaljevanje večerne oddaje - 24.00 SNOP

TOREK, 2. marec – dežurna novinarka Nataša Bruč Šiftar - 05.00 Vedro v dobro jutro! (Vida in Bojan) - 07.40 Ljubljansko pismo Aleša Kardelja - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.10 Unichem - 11.00 Poročila - 11.15 Kratki stik - 11.30 Mali oglasi - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.30 Potrošniški nasvet, Andrej Cimer - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 14.00 Poročila - 14.15 Sedem veličastnih, lestvica domače zabavne glasbe, pogovori z najboljšimi - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila - 17.20 Obvestila - 17.30 Murski val nagraduje - 17.40 Mali oglasi - 18.00 Srebrne niti, oddaja za upokojece (Nevenska Emri, Anica Kološa, Bojan Rajk) - 18.40 Prebiranja, drugačen pogled pomurskih avtorjev - 19.00 Poročila - 19.15 Eti ta je muzika - 20.00 Jukeboks, domača glasbena scena skozi naočnike Boštjana Rousa - 24.00 SNOP

SREDA, 3. marec - 05.00 Vedro v dobro jutro, Peurača, Radič - 07.40 Peter Potočnik iz Beograda - 08.15 Veterinarski nasvet - 08.45 Džoužijevo pismo - 09.15 Izzivi Duška Radiča - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.30 Mali oglasi - 11.00 Poročila - 11.15 Trn v peti, ostro z Natašo Bruč Šiftar, pritožbe, mnenja, prošnje poslušalcev - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.15 Putra - 12.30 Intervju - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 14.00 Poročila - 14.15 Hop-top, lestvica tuje zabavne glasbe - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila - 17.20 Obvestila - 17.30 Murski val nagraduje - 17.40 Mali oglasi - 19.00 Poročila - 19.15 Panonski odmevi, ponovitve - 20.00 Mursko morsk val, Simona Špindler - 24.00 SNOP

ČETRTEK, 4. marec - 05.00 Dobro jutro - 07.40 Zagrebško pismo Branka Šomna - 09.15 Kuharski nasvet: Boštjan Režonja, Lipa - 10.00 Poročila - 10.15 Pomurske občine se predstavljajo: Gornja Radgona - 11.00 Poročila - 11.15 Reportaža tedna - 11.45 Šport za vse - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 14.00 Poročila - 14.15 Domača plošča, lestvica - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila - 17.20 Obvestila - 18.00 Mali radio - 19.00 Poročila - 19.15 Bilo je nekoč (Milan Zrinski) - 20.00 Geza se zeza, glasbene želje, nagrade... - 24.00 SNOP

Koledar kulturnih prireditev

KONCERT

MURSKA SOBOTA
V soboto, 28. februarja, ob 21. uri bo v disku hotela Diana didžej večer Made in USA. V glavni vlogi K Pharaoh iz New Yorka!

MALA POLANA

V petek, 27. februarja, ob 20. uri bo v stari šoli koncert skupin In-Sane, Little Ann in Thunderstorm, ki ga prireja Mladiški klub Velika Polana.

DOBRONIK

V soboto, 28. februarja, ob 18.30 bo v Kulturnem domu nastop folklorne skupine Muravidek ob 5. obletnici njene delovanja.

LENDAVA

V petek, 27. februarja, ob 20. uri bo v gostilni Route 66 koncert skupin Khons in Demiron, v soboto, 28. februarja, pa skupine Gnija jajca.

BELTINCI

V soboto, 28. februarja, ob 21. uri bo v Ambasadi Štefana Kovarja koncert skupin Unlisted, ŠKM in Sphericube.

LJUTOMER

V soboto, 28. februarja, ob 21. uri bo nastopil v športni dvorani na brucevanju Prleškega študentskega kluba Magnifico.

Kino

Murska Sobota

Četrtek, 26. februarja: ob 18.00 ameriški zgodovinski spektakel Poslednji samuraj
Petek, 27. februarja: ob 17.00 in 20.00 Poslednji samuraj
Sobota, 28. februarja: ob 17.00 in 20.00 Poslednji samuraj

Nedelja, 29. februarja: ob 17.00 in 20.00 Poslednji samuraj
Sreda, 3. marca: ob 18.00 in 20.00 ameriško-britanska komična drama Ločitev po francosko

Ljutomer

Sobota, 28. februarja: ob 19.30 ameriški fantazijski spektakel Gospodar prstanov: Kraljeva vrnitev
Nedelja, 29. februarja: ob 16.00 in 19.30 Gospodar prstanov: Kraljeva vrnitev

Gornja Radgona

Petek, 27. februarja: ob 18.30 ameriški animirani film Reševanje malega Nema, ob 20.30 ameriška kriminalna drama Skrivnostna reka
Nedelja, 29. februarja: ob 17.30 Reševanje malega Nema, ob 19.30 Skrivnostna reka

LEMERJE

V soboto, 28. februarja, ob 22. uri se bo začel v baru R didžej večer TechnoStroj.

SLOVENSKA BISTRICA, CELJE

V petek in soboto, 27. (SB) in 28. (CE) februarja, bo nastopila v Smash Pubu skupina Posodi mi jürja.

DOGODEK

MELE

V petek, 28. februarja, ob 11. uri bo v Vrtnarstvu Kurbus otvoritev prodajne razstave tropskih orhidej. Razstava bo na ogled do 12. marca!

MURSKA SOBOTA

V torek, 2. in 9. marca, ob 19.15 bo v Športnorekreativnem centru Spartacus (Kopališka ulica 2) redni vpis za vadbo joge.

PUCONCI

V nedeljo, 29. februarja, ob 19. uri bo v večnamenski dvorani ponovitev prireditve Veseli večer.

LITERATURA

VELIKA POLANA

V petek, 27. februarja, ob 18. uri bo na Domačiji Miška Kranjca svečana otvoritev Domačije besed - pisateljske sobe. Sledil bo literarni večer s pisateljem Lenartom Zajcem, ki ga bo vodila Norma Bale. Na otvoritvi bo sodeloval tudi Wolfgang Kühn, ki bo predstavil LiteraturHaus iz Kremsa.

MURSKA SOBOTA

V četrtek in petek, 26. in 27. februarja, ob 10. uri bo v novi knjižnici ura pravljic za učence od 1. do 3. razreda.

PREDAVANJE

MURSKA SOBOTA

V četrtek, 26. februarja, ob 11. uri bo v učilnici št. 14 na OŠ III zaključek 6. mednarodnega ornitološkega tabora in predstavitev rezultatov.

RAKIČAN

V petek, 27. februarja, ob 17. uri bo v Izobraževalnem centru seminar na temo Razvajanost.

PLES

MURSKA SOBOTA

- V četrtek in petek, 26. in 27. februarja, ob 13. uri bo v stari telovadnici OŠ I program Zabajmo se s plesom, ki ga vodi Tea Vujič.

- V petek, 27. februarja, ob 19. uri bo v prostorih plesnega kluba Fitko (hotel Diana) avdicija za ples in petje.

FILM

MURSKA SOBOTA

V petek, 27. februarja, ob 12. uri bodo v MIKK-u vrteli film na DVD-ju.

RAZSTAVE

MURSKA SOBOTA

- V Pokrajinskem muzeju je na ogled stalna muzejska razstava. V

PRILožNOST ZA NOVO ZAPOSILITEV

ZAVAROVALNICA TRIGLAV
v svojem hčerinskem podjetju zaposli sodelavce za sklepanje naložbenih zavarovanj. (ne iščete sami strank, stranke vas pritekaajo)

- za območje Pomurja
- POGOJI: srednješolska izobrazba (oziroma VI., VII. stopnja izobrazbe) lasten prevoz, redna zaposlitev

Izkušnje niso potrebne, prijeten kolektiv, nagrajevanje delavnosti-tako finančno kot napredovanje.

Info: 041 742 618, pišne prijave: TRU-PRO, d.o.o., Bmčičeva 13, Lj., e-mail: vesna.cebinski@tr-pro.si

predprostoru grajske dvorane je do konca februarja na ogled razstava del Venčeslava Špragerja.

- V Galeriji si lahko do 29. februarja ogledate razstavo Izkušnja krajine v slikarstvu pomurskih likovnih umetnikov.

- V razstavnici izložbi podjetja Fer-Ing, d. o. o., je do konca meseca na ogled razstava ob svetovnem dnevu mokrišč, ki jo je pripravilo društvo Tabrih iz Veščice pri Ljutomeru.

- V MIKK-u je do sredine marca na ogled razstava stripov, lutk in animacij Andreje Kladnik.

LENDAVA

- V sinagogi je na ogled zbirka Zapuščina dr. Aleksandra Schwarza. Na ogled je tudi fotografska razstava Kolo življenja avtorice Vanje Kos iz Ljubljane.

- Na gradu je na ogled razstava o življenju in delu Janosa Neumana (1903-1957), ameriškega matematika madžarskega rodu.

IVANOVCI

V Vinogradniškem centru je do sredine marca na ogled fotografska razstava Portfolio avtorjev Dominika Šteinerja in Igorja Kolenka.

LAASFELD/POTRNA

Na ogled je gostujoča razstava iz Lendave Zgodovina dolnjelendavskih Židov.

MORAVSKE TOPLICE

V galeriji Ajda v Naravnem parku Terme 3000 do 14. marca razstavlja svoja dela Marjan Horvat.

PROSENJAKOVCI

V DOŠ je na ogled spominska razstava ob 25-letnici smrti akademskega slikarja Ladislava Danča.

OTVORITEV

MURSKA SOBOTA

V petek, 27. februarja, ob 19. uri bo v prostorih PAC-a otvoritev razstave risb prekmurskih slikarjev.

Lepe želje ...

Andrej Zemlič iz Ajdovščine praznuje te dni 65. rojstni dan. Iskrene čestitke, trdno zdravje in vse lepo želimo - žena Pavla ter hčerki Rosita in Klavdija z družinama. Dobrim željam se pridružujeta sestri: Cilika Horvat iz Rakičana in Francka Pavel iz Gančan z družinama.

Draga Marija Nežič iz Kamnika! Leta pridejo in gredo, zato svoj čas izpolni v zdravju, sreči in veselju. Iskrene čestitke in prijetno praznovanje ti želimo - družina Lovenjak iz Lendavskih Goric.

Petega marca bo draga sestra Tilika Horvat iz Rakičana, Cvetkova ulica 31, praznovala 56. rojstni dan. Vse naj ..., posebno pa zdravje želi - tvoj devet let in dvanaest ur starejši brat Andrej iz Ajdovščine.

Dragi Olgi - ženi, materi in babici - želimo vse najboljše za 75. rojstni dan in še na mnoga zdrava leta - mož, hčerka in vnukinja ter vsi njeni najbližji.

Jožici, ki praznuje 28. februarja rojstni dan, iskreno čestitamo in želimo vse lepo - sodelavci.

Delimo vstopnice za kino

Da, film Gospodar prstanov: Kraljeva vrnitev je nominiran za nekaj oskarjev. Našo nagrado prejme Vito Pelcar, Krajna 14, 9251 Tišina. Čestitamo! Naše naslednje nagradno vprašanje pa se glasi:

Kako se imenuje srednjeveški vojščak na Japonskem, ki ga igra Tom Cruise?

Kupon št. 9 - odgovore pošljite do torka, 2. marca, na naš naslov: Vestnik, Ulica arh. Novaka 13, 9000 Murska Sobota ali po e-pošti: tomo.koles@p-inf.si

VESTNIK lahko kupite tudi na večini pošt v Pomurju.

Kupon št. 9 - glasujem za skladbo

GLASBA NAŠEGA SRCA:

LESTVICA OBMURSKE ZABAVNE GLASBE:

ime in priimek ter naslov:

VESTNIKOV KOLEDAR

26. februar, četrtek,	SERGIJ
27. februar, petek,	ANDREJ
28. februar, sobota,	GABRIJEL
29. februar, nedelja,	ROMAN
1. marec, ponedeljek,	ALBIN
2. marec, torek,	JANJA
3. marec, sredo,	MARIN

1. marca bo sonce vzšlo ob 6. uri in 41 minut, zašlo pa ob 17. uri in 48 minut. Dan bo tako dolg že več kot 11 ur. 28. februarja ob 4. uri in 25 minut bo na nebu nastopil prvi krajec.

Menjalniški tečaji za tolar
Banke Slovenije 25. februarja 2004

država	ozn. val.	šifra	enota	nakupni	srednji	prodajni
EMU	EUR	978	1	236,7610	237,4734	238,1858
Hrvaška	HRK	191	1	30,9856	31,0788	31,1720
Madž.	HUF	348	1	0,9155	0,9183	0,9211
Švica	CHF	756	1	150,2291	150,6811	151,1331
V. Brit.	GBP	826	1	352,3229	353,3830	354,4431
ZDA	USD	840	1	187,8757	188,4410	189,0063

Nesreča v Beltincih

V soboto, 21. februarja, se je zgodila v Beltincih prometna nesreča, ki pa je na srečo minila brez hujših posledic. Voznik tovornjaka je s ceste zapeljal na pločnik in ob tem trčil v steber ulične razsvetljave. Ob koncu tedna se je zgodilo na pomurskih cestah 10 prometnih nesreč. Vse so se končale le z materialno škodo. A. B., foto: J. Z.

VANĖK in VICI

Lešniki

Upokojenke se peljejo na izlet. Čez čas prinese ena od njih šofejru in vodniku pest lešnikov. Presrečna se zahvalita in uprašata: »Ja, gospa, od kod pa vam lešniki?«

»Ja, veste, čokolado jemo tam zadaj, čokolado še polizemo, lešnike sem pa vama prinesla.«

Vic poslala: Narcisa Hrašovec, Sorjak 43, 9244 Sv. Jurij ob Ščavnici

Zardevanje

Kolikokrat v življenju zardijo ženske in kolikokrat moški?

Ženske 4-krat, moški pa le 2-krat.

Ženske:

1. ko izgubijo nedolžnost,
2. ko prvič prevarajo moža,
3. ko ji plačajo,
4. ko ona plača.

Moški:

1. ko prvič ne more drugič,
2. ko drugič ne more niti prvič.

Ločitev

Borut je pred sodiščem čakal Robina, ki se je ločeval. Ko se Robin prikaže, ga Borut upraša: »No, kako je bilo? Je bila burna, težka ločitev?«

»V sekundi je bilo gotovo! Sodnik je bil njen prvi mož!«

Spoštovani bralci, vabimo vas k sodelovanju. Šale, katerim ste se najbolj nasmejali, pošljite na dopisnicah s pripisom: VESTNIK, »Vanekovi vici«, Ulica arh. Novaka 13, 9000 Murska Sobota. Vsak teden bomo objavljeno šalo nagradili.

NAROČAM VESTNIK za najmanj eno leto (do preklica):

ime
in priimek:

kraj:

ulica:

številka:

poštna številka:

pošta:

davčna številka:

datum:

Naročnino želim plačevati (obkroži):

a) po položnici - letno

b) po položnici - polletno

Pozornost novemu naročniku, ki se na časopis naroča PRVIČ:

majica

c) po položnici - trimesečno

Nič se ne zgodi brez nas in vas

Pred 55 leti (18. februarja 1949. leta) je izšla prva številka Ljudskega glasa, predhodnika današnjega Vestnika. Ves ta čas so bili »na preži« naši novinarji in dopisniki ter zapisovali in fotografirali dogodke ter to objavljali v Vestniku, saj – kot včasih pravimo – se nič ne zgodi, če ni v časopisu.

V nekaj naslednjih tednih bomo objavljali fotografije iz našega arhiva, vas, dragi bralci, pa vabimo k sodelovanju: skušajte se spomniti, kdaj in kje je bila posneta ta fotografija (in fotografije v naslednjih objavah), za kakšen dogodek gre, koga prikazuje, ste morda tudi sami na posnetku ...

Nič se ne zgodi brez nas in vas, zato sodelujte! Naš naslov: Vestnik, Ulica arh. Novaka 13, 9000 Murska Sobota. Lahko odgovorite tudi po elektronski pošti na naslov: vestnik@p-inf.si.

Vestnik praznuje

Dan odprtih Vestnikovih vrat

V okviru praznovanj Vestnikovih 55 let smo odprli v petek Vestnikova vrata vsem svojim bralcem, sodelavcem, prijateljem in drugim obiskovalcem. Resda so naša vrata vsak dan, tudi ob koncu tedna, odprta za dogajanje, te-

žave in veselje naših ljudi, tokrat pa smo si vzeli čas za prijeten klepet. Za stvari, za katere nam ponavadi zmanjka časa. Pa so zelo, če ne celo najpomembnejše.

Vestnik je, takrat še kot Ljudski glas, 18. februarja 1949 prvič pri-

dan obiskala. Prišli so od vsepovsod, od tistih najmlajših iz osnovne šole pa do tistih, ki so naši naročniki že od začetka. Obiskali pa so nas tako z levega kot z desnega brega Mure in tudi ljudje, ki živijo onstran državnih in nacionalnih meja. Ka-

Ob dnevu odprtih vrat so nas obiskali tisti najmlajši, ki postajajo naši bralci, in tudi tisti, ki so naši naročniki od vsega začetka. Prišli so z levega in desnega brega Mure pa tudi prek meja. Foto: N. J.

šel med ljudi ob Muri z besedami: »Ljudski glas je končno vendarle izšel /.../ služiti mora vsestranskemu gospodarskemu, političnemu in kulturnemu dvigu in še ožjemu zblizanju prebivalcev na obeh bregovih Mure...« In od takrat prihaja v pomurske domove vsak teden z novimi in aktualnimi informacijami o dogajanju pri nas in o dogajanju drugje, kar bi lahko vplivalo na dogodeke pri nas.

Le kdo je takrat pričakoval, da se bo tednik obmurskih krajev tako globoko zasadil v pomursko zavest ter da se bomo ob njegovi 55-letnici srečali s tako veliko pripadnostjo in pestro strukturo bralcev, ki je nas je ta

ko zanimivo, ko je izšla prva številka, smo bili na severni meji države, danes smo na jugovzhodu nove tvorbe. Pa kamor koli mejimo, Vestnik vedno pripada ljudem in dela za ljudi, ki živijo v pokrajini ob Muri.

Ne glede na čas, način življenja, vzpone in padce, ne glede na to, kam smo se nagibali, Vestnik je vedno pisal z zornega kota domačih ljudi. Morda se je tudi zato z našimi bralci spletla nevidna nit, ki nas povezuje. Resda odnosi, ko želimo povedati resnico, z vsakim in z vsemi niso samo pozitivni in pade tudi kakšna »slaba beseda«, ko pa je potrebno, pa vsi držimo skupaj.

A. N. R. R.

Urad predsednice okrožnega sodišča piše, da iz pisa-
spevka prezidija izhaja, da
je Pomurje na prvem mestu
z najvišjo izplačano plačo v
sodstvu. Tako pisanje je
netočno, neobjektivno in
hkrati senzacionalistično.
Bralcem Vestnika, pred-
sem avtorju pojasnjujemo,
da je bil v znesku
1.537.569,00 tisoč tolar-
jev plače, ki naj bi bila naj-
višja plača v sodstvu, ob-
računan in s plačo za mesec
marec 2003 izplačan
poročnik za vodstveni
tek sodnici okrajnega so-
dišča z območja Okrožnega
sodišča v Murski Soboti.
Okrožno sodišče v Murski
Soboti izplačuje tudi plačo
za vse zaposlene na Okrož-
nih sodiščih v Gornji Savi,
gornji, Lendavi, Ljutomeru in
Murski Soboti. Sodni svet
Republike Slovenije je
namreč z odločbo, izdano
šestega marca 2003, do-
ločil sodnici dodatek
dostveno funkcijo za obd-
je od 15. septembra 2002
do 22. novembra 2002.
je sodnica dejansko
opravljala funkcijo pod-
predsednice okrajnega so-
dišča. Znesek poročuna
stvenega dodatka za ob-
njeno obdobje znaša
878.324,10 tolarjev in le
razlika do zgoraj navedene-
ga zneska je bila bruto pla-
ča sodnice za mesec marec
2003.

V občini Beltinci so začeli
varčevanjem. Tako je eden
od zaposlenih teniški
presežek. Nekoliko drugič
na je tudi razporeditev ur
ravne strukture na občini.
Tako so nekateri pristali na
nižji upravni ravni z nekaterimi
razširjenim delokrogom.

Specialistka za turizem
daj šefinja oddelka za
stveno in fizioterapevtsko
nogo v Termah, nekoč pri-
nana delavka na oddelku
prosto bivanje v naravi, se
mudila v Parizu na ogled
specialnih kadi za posodo-
bitev fizioterapije. Mimome-
de naj bi odšla tudi na infor-
mativni dan na tamkajšnji
medicinsko fakulteto.

Soboška izpostava Zavoda
za gozdove je objavila javni
razpis, s katerim išče naju-
godnejšega ponudnika za
dobavo nobenih sekic.
Te so namreč edine, s kateri-
rimi je mogoče označiti su-
ha drevesa za posek. Po-
tencialnih dobaviteljev
kar nekaj, se pa bojijo, da
se razpisni pogoji ne bodo
spremenili, kakor se je že
dilo pri opremljanju soboške
bolnišnice.

BESEDA NI KONJ

pen

... v pomlad
vas nesén.

VESTNIKOV
MESEČNIK
četrtek,
26. februarja
2004,
107. številka

Dr. Albina Nečak – Lük (str. 16)

Natalija Juhnov

Če ne prej, pa jo boste ob izidu naslednjega Pena
(bo, če bo 25. marca) začutili v kosteh (in glavi).

Pomlad!

Glavno, da teče!

Čeprav zimski meseci vsaj praviloma niso namenjeni trgatvi, so nekateri obirali grozdje prav v tem letnem času. Pravila so torej zato, da se kršijo, in kršila jih je tudi ena najbolj znanih gostink v GORNJI RADGONI, MAJDA ŠMID. Trgala je v kar topli opravi, kot se za nizke temperature zraka spodobi. Sicer pa Pentute ne poročajo, kako teče iz pozimi potrganega grozdja. Po prvih vesteh bolj malo, a zato toliko bolj sladko.

Ftrgni še
meněj, Majda!

Zima,
zima
bela

Kruh naš vsakdanji

Rajko je »pajal«

V ožji in širši okolici prleškega središča praktično ni človeka, ki ne bi vsaj na videz poznal RAJKA MLINARIČA. O njem pravijo, da je ljubitelj narave, zato ga je mogoče srečati zunaj. Tudi pozimi. Pentutarski fotograf ga je nedavno zalotil pri brodu na HOTIZI, ko se je pridružil tistim, ki so si lastnoročno »pajali« kruh. Poučeni trdijo, da je Rajko spajal najboljšega! jog

Ka pomėjni
»pajati«?

Napisi padajo

Dobrovnik je
nej Dorovik!

EZIČNA OSNOVNA ŠOLA DO...ROV...IK
YELVÜ ÁLTALÁNOS ISKOLA DOBRONAK

Črkoslovje

Nedavno so slavnostno odprli obnovljeno osnovno šolo DOBROVNIK. Učitelji in učenci pravijo, da so pogoji za delo zdaj odlični, da je to tisto, kar so dolgo pričakovali.

A glej ga, zlomka, kaj kmalu se je zalomilo, saj sta s sicer ličnega napisa na pročelju padli črki B in N. Sicer pa morajo Pentute priznati, da so se odgovorni hitro zganili in napako medtem že popravili. Učenje gre tako s polno paro nemoteno naprej! frbo

Zdrava
prehrana

Nero bi piščanca

Misliš, ka má
ptičjo gripo?

Gornja Radgona ni znana samo po sejmu in dobrem vinu, pač pa v njihovih domovih prebiva na desetine prijaznih štirinožcev. Med njimi tudi NERO, mešanček, ki je po hudem otroštvu s pomočjo Veterinarskega inženiringa Nabergoj našel topel in prijeten dom. V družini je še nekaj hišnih ljubljencov, a prav vsi so lepo vzgojeni. Tako zelo, da si sami, brez dovoljenja, ne bi nikoli postregli. Pa čeprav je hrustljivo pečen piščanec še tako vabljiv ...

tekal

Branko to počne javno

BRANKO BAUMAN je iz znane TEŠANOVSKÉ lončarske družine. Kdor ga pozna, ve, da je vedno dobre volje. Tako je bilo tudi, ko so se folkloristi pripravljali na skupinsko fotografiranje. Branko se je odločil, da bo poziral sam, in to kar pred hotelsko telefonsko govorilnico. V času, ko vsak s svojim mobijem šušlja v kakšnem skritem kotičku, je to več kot hvalvredno dejanje. Branko se je pač odločil, da bo telefoniral javno ...

gegra

Telekomunikacije

Rufni
me še ti!

Inkognito

Pripravljen

scenarij za nov SLO-film

Pentute so marsikje prve - tudi vest, da bodo na JERUZALEMU (pri vinskem hramu) začeli snemati nov slovenski celovečerec - objavljamo pred vsemi. Filmu bo naslov KAJ JE DONELO S PRLEŠKIH HOLMOV?, pripovedoval pa bo o trti, običajih in EU. Jedro filmske ekipe sestavljajo JANKO KLANJČAR, JOŽKO MLINARIČ in MILAN LUKMAN, ki so zmagali na natečaju Viba filma za sezono pomlad - poletje 2004. Trojica se je nedavno zbrala na prizorišču, kjer bo padla prva klapa filma. Na sicer najnem sestanku o filmu so vključili tudi mikrofona, da bi vse povedano posneli in tako velikim idejam onemogočili pot pozabljenja. Pentute so izbrskale tudi podatek, da bo scenarist filma Večerov novinar JOŽE RAKUŠA in da bo v celovečercu tudi nekaj žgečkljivih prizorov - tako zelo, da bodo namesto slovenskih igralk nastopile njihove dvojnice, najete umetnice iz Ukrajine. JOG

Žgečk, žgečk!

Pentutar na Kitajskem

Pen sicer nima nobene neposredne zveze s Kitajci, predvsem pa ne z njihovo nataliteto, zato pa je naš sodelavec Frbo navdušen žogobrcar. Kot tak si seveda ni mogel kaj, da ne bi obiskal enega najuspešnejših izvoznih artiklov iz SLO na KIT. Gre za najboljšega strelca nogometnih kvalifikacij za EP, ERMINA ŠILJKA. Njegov klub je ta čas med najpopularnejšimi na daljnem Kitajskem, reče pa se mu DALIAN SHIDE. Vrli Ermin je bil doslej dvakrat najboljši igralec prvenstvena kroga, kar na Kitajskem, kjer je na milijarde ljudi (in na milijone nogometašev), ni mačji kašelj.

Potovanja

Šteri je Šiljak?

Mura I

Meh

Mura II

10 mrd gor ali do!

v zraku

Mura forever!

Mura je nemirna in nepredvidljiva, znana po svojih nevarnih vrtincih in mrtvih rokavih. Za lažjo navigacijo si je zato predsednik Murine (tovarna) uprave BORUT MEH ogledal, kam vijuga njegova Mura. srmeo

Izguba na izgubo = zgüba!

Lidija Kosi in Bojan Peček, novinarja iz nacionalne medijske hiše (R + TV), z zanimanjem spremljata dogajanje v tekstilni industriji.

Ker ima njun zavod dobre izkušnje s podobnimi poslovnimi rezultati, kot jih dosega Mura, jima je pri razumevanju problematike veliko lažje.

srmeo

Desnobreški podžupani

Samo 193 nas je

Kda mo pa mi brez »pod«?

Slovenija je država 193 županov in najmanj še enkrat toliko podžupanov (oziroma županij). Povprečje še najbolj dvigujemo na skrajnem severovzhodu, saj premoremo kar 26 občin.

Na pentutarski fotografiji sta radgonska podžupana DANIJEL VRZEL (levo) in DUŠAN ZAGORC (desno) ter ljutomerska podžupanja DARJA ODAR.

Vsi skupaj so v družbi še ene, ki je »pod«, in sicer SONJA VITSCH (druga z desne), ki je takoj za županom avstrijske Radgone. tekal

Erzsébet in Jožef Vöröš

Otroštvo je živela v Keszthelyu, za katerega pravi, da je najlepši kraj ob Blatnem jezeru na Madžarskem. Z bogato zgodovino, mineralnimi in termalnimi vrelci, predvsem pa s kopališči in zdravilišči privablja obiskovalce od blizu in daleč. Toda vse naravne in druge lepote turističnega mesta niso mogle prepričati Erzsébet, da bi ostala ob Balatonu. Za njen odhod in sedanje življenje v Sloveniji je namreč kriv Jožef Vöröš iz Dobrovnika. Poročila sta se leta 1977.

Ni dovolj, da samo vidiš cilje

Dvakrat poročena

Za omenjeno leto Erzsébet pravi, da je bilo najlepše v njenem življenju, saj sta z Jožefom doživela kar dve poroki. Prvo na Madžarskem, drugo v Dobrovniku. Baročni dvorec družine Festetics pri Keszthelyu je bil tisti večer v aprilu leta 1977 na voljo samo zanju in za svate, ki so se ob dogodku v veliki dvorani z ogledali počutili zelo slovesno. Vsi tisti, ki ste bili udeleženci izleta z Vestnikovim vlakom, že veste, za kateri dvorec gre, za vse druge pa naj zapišemo, da je objekt ponavadi namenjen velikim koncertom, prireditvam in sprejemom. Opolnoči se je nevesta preoblekla v rdečo obleko in zaplesala z vsemi svati. Šlo je za običaj, ki mu na Madžarskem pravijo »prodaja neveste«, saj je moral vsak, ki je želel plesati z Erzsébet, simbolično prispevati nekaj forintov.

Druga poroka je bila sredi poletja v Dobrovniku. Tudi nanjo so prišli svatje od blizu in daleč, vendar je za zakonca Vöröš hkrati pomenila tudi slovo od Slovenije. Jožef je bil namreč že takrat zaposlen v Švici in z Erzsébet sta se preselila v Amriswill.

Denar za cigarete

Življenje v Švici je trajalo od leta 1977 do leta 1984. Z zaposlitvijo ni bilo težav. Erzsébet je namreč v Keszthelyu najprej končala gostinsko šolo, nato pa poskušala nadaljevati šolanje na gostinski fakulteti, vendar se ji nanjo ni uspelo vpisati, zato je naredila šolo za strojepisje, se zaposlila v banki in ob delu dokončala višjo šolo za finance. Ker je obvladala nemščino, se je v Amriswillu zaposlila v pisarni. V začetku je bilo tamkajšnje življenje polno presenečenj. »Nikakor se nisem mogla navaditi na tako imenovano švicarsko zaprtost in uradnost,« je pripovedovala Erzsébet. Pri tem se je spomnila na dogodek s cigaretami: »Ko sem delala v banki na Madžarskem in sem imela na mizi škatlo cigaret, je prišel kateri od sodelavcev in si brez vprašanja vzel cigareto, v Švici pa sem kar osupnila, ko so mi sodelavci, ki so ostali s

praznim zavojčkom, za cigareto iz moje škatle želeli plačati.«

Po drugi strani pa se Erzsébet in Jožef strinjata, da ima Švica tudi nekaj dobrih plati. Ena od prednosti Švicarjev je njihova točnost. »Švicar ne bo nikoli zamudil, pri nas pa se včasih dogovoriš za srečanje, nato pa lahko včasih čakaš tudi uro ali dve, da drugi končno pride na sestanek,« sta dejala zakonca Vöröš. Ampak odnosi so zato toliko pristnejši. V Švici sta namreč doživela, da ju je sosed, ki je bila hkrati lastnica hiše, v kateri sta stanovala, le dvakrat v petih letih povabila na kavo. »V Sloveniji in na Madžarskem pa je ravno nasprotno, saj ljudje v večini primerov na široko odpirajo vrata svojim sosedom in prijateljem,« je bilo slišati od Erzsébet.

Potovanja so del življenja

Zapisali smo že, da zaradi znanja nemščine v Švici ni imela težav z zaposlitvijo. Jezika se je začela učiti že med šolanjem v Keszthelyu. Poleg tega pa je bil na tamkajšnji šoli obvezen tudi pouk ruščine. Prav slednja ji je pomagala, da si je lažje dopisovala z

Poleg slikanja in risanja se najde tudi čas za peko sladkih dobrot.

Jožefom, ki ga je spoznala leta 1975 ob Blatnem jezeru. V treh letih do poroke se je med krajema izmenjalo kar veliko pošte, Erzsébet pa je pri pisanju pomagala tudi sosedova hčerka. V nekaterih pismih je nekatere besede v madžarščini in ruščini kmalu zamenjala tudi hrvaščina, ki je bližja slovenščini. Erzsébet je bila namreč od svojega 19. leta kar nekajkrat na počitnicah v hrvaškem Primorju, kjer si je še posebej zapomnila Reko in druge istrske kraje.

»Potovanja so del najinega življenja,« sta povedala zakonca Vöröš. »Morebiti tudi zaradi tega med bivanjem v Švici ali pa med bivanjem v Sloveniji nimam domotožja,« je menila Erzsébet. Kljub temu z možem velikokrat obiščeta Keszthely in se sprehodita ob Blatnem jezeru ter obujata spomine. Njuna pot večkrat vodi tudi v Lenti, kamor se je preselila Erzsébetina mama, da bi bila bližje hčerki. Vsako leto naša sogovornika tudi potujeta v tople kraje, v albumih so fotografije iz Egipta, Kanarskih otokov, Tunizije in še in še bi lahko naštevali. Tudi za letos

Erzsébet in Jožef Vöröš sta se poročila leta 1977 v dvorcu Festetics.

načrtujeta daljše potovanje, toda pred tem ju čaka še nekaj dela.

Piše horoskope

Jožef je invalidsko upokojen, Erzsébet pa se ukvarja s prav posebnim opravilom. Leta 1991 je začela delati za Pomurski madžarski radio – MMR, ki ima sedež v Lendavi. V začetku je pisala novice, prebirala različna besedila, pripravljala avtomobilsko oddajo, zdaj pa se ukvarja s sestavljanjem horoskopov, ki jim radi poslušalci radi prisluhnejo. »Pišejo mi tudi pisma, katerih me prosijo, naj jim napovem prihodnost srečne številke, ki bi zadele na loteriji,« je povedala naša sogovornica. Na vprašanje, ali tudi mož verjame v njene horoskope, pa se je nasmehnila in dejala, da verjame samo v tiste zvezde, ki mu kažejo dobro.

Pesmi, slike in druga umetnost

Jožef ji pomaga tudi pri različnih opravilih. »Tudi posodo pomiva, ko jaz ne utegnem,« je opozorila Erzsébet. V kleti svoje hiše ima sobico, kjer slika, risa na svilo, ustvarja skulpture, v tem obdobju pa slika in riše »himes tojas« ali, kakor pravimo v slovenščini, pirhe, med njimi se znajdejo tako golobja kot nova jajca. Prosti čas namenja tudi madžarski in slovenski kuhinji. »Naučila sem se pripravljati tako perece kot gibanice in različne rogljiče,« smo izvedeli v Dobrovniku. Pri tem naj še zapišemo, da v Dobrovniku tudi vsako leto pripravijo pereciado, kjer vrle perece in podinje in gospodinje tekmujejo v peki perecev. In kadar se najde še kaj časa, potem Erzsébet piše pesmi. Naslednjo je ustvarila za bralce Pena:

»Ni dovolj, da samo vidiš cilje,
temveč moraš iti po svoji poti naprej.
Ni dovolj samo dobro misliti,
temveč imeti za dobro tudi dovolj volje.«

Mamila – naš vsakdanji kruh

Slovenija se vrača v Evropo, Evropejci bodo prišli vse do Slovenije, na rob »zahodnega Balkana«. Stičišče dveh svetov bo na meji med Slovenijo in Hrvaško: v določenem smislu za obe državi neprijetno, vendar logično – vse dotlej, dokler tudi Hrvaška s svojo izjemno mediteransko tradicijo, srednjeveškimi gradovi, razsvetljensko miselnostjo in moderno, medvojno politiko ne najde svojega prostora v Evropi, iz katere so jo potegnile »beograjske koristi«, lažni sen o enakopravni Jugoslaviji.

Za koliko se bo s tem odprla Pandorina skrinjica, je pretežno govorniki, toda na vrata nam med drugim že trkajo trgovci z belim blagom, tihotapci ljudi, orožja in mamil. To zadnje se je v zadnjih štirih, petih letih razraslo do stopnje, ki postaja vznemirljiva. Službe za državno varnost, varuhi meja, poznajo nekatere najpomembnejše poti, po katerih se iz tujine seli kokain v naše kraje. Mogoče je Slovenija trenutno samo tranzitna dežela, kajti premajhna je za večja odlagališča, skladišča mamil. Čez našo deželo se sprehajajo nevarne skupine trgovcev s heroinom in kokainom. Kot poročajo italijanski časopisi, je postalo reško pristanišče evropska baza za ilegalno trgovino z mamili. Ni naključje, da italijanska vlada, predvsem poslanci iz bogatejših severnih italijanskih mest podpirajo zamisel o gradnji hitre avtomobilske ceste Reka-Trst, da bi tako med drugim mamila hitreje dopotovala do italijanskih in drugih potrošnikov

poslovnežem in nekdanjim članom državne jugoslovanske vaterpolske reprezentance so razpisale tiralico ne samo italijanske, marveč tudi hrvaške oblasti. Namesto njega pa so aretirali štiri druge osumljene Hrvate, med katerimi je bil visoki uslužbenec Oddelka za narkotike pri ministrstvu za notranje zadeve v Zagrebu. Uslužbenec je priznal, da bodo kontejnerje, vkrcane na ladjo Lika v ekvadorskem pristanišču Guayaquilu iztovorili na Reki.

Zgodba Slobodana Kašića je v marsičem podobna filmskemu scenariju: njega so že 1989 na potovanju iz Beograda prek Ljubljane aretirali v švicarskem mestu Lugano, in to zaradi suma, da se je ukvarjal z ilegalno trgovino z mamili. Leta 1993 se je pravosodnim oblastem izmuznil: dobil je samo pogojno kazen.

Pred kratkim so v avstrijskem mestecu Portschatu aretirali sedemdesetletnega Avstrijca, ki naj bi sodeloval z italijanskimi trgovci z mamili, ki so bili zaposleni v piceriji v omenjenem mestecu. Avstrijska policija je prepričana, da je prišla enega od voditeljev v verigi preprodajalcev z mamili. Avstrijec naj bi nadzoroval trgovino z mamili iz Hrvaške prek Slovenije v Avstrijo, od tam pa v Italijo in Češko. Nekaj potnikov z mamili v avtomobilih so aretirali italijanski cariniki v Vidnu. Aretiranci so priznali, da so mamila prišla z ladjami do Reke, od tam pa so jih razvozili z osebnimi avtomobili in tovornjaki v Avstrijo in Češko. Tudi policija v Celovcu ima podatke, da je tihotapska pot z

oziroma odvisnikov. Če k temu dodamo podatek, da je znana tesna povezava mafijskih podružnic Camorre s Torinom in Milanom, potem je jasno, od kod in kam vodijo kokainske poti v osrčje Evrope. Če Avstrijci javno trdijo, italijanske oblasti pa modro molčijo, da je pristanišče na Reki središče trgovine z mamili, ni nobenih razlogov, da ne bi verjeli v najnovejši zemljevid in zgodovino mednarodnih preprodajalcev mamil.

Spomnimo se: hrvaška policija je še pred sedmimi leti dvakrat zaplenila mamila, predvsem kokain v skupni teži 557 kilogramov v skupni vrednosti trideset milijonov evrov. Takrat so splitskega meščana Slobodana Kašića spoznali za voditelja kolumbijsko-ekvadorskega »narkodilerja«. Italijanska policija je postregla z dodatnimi podatki, kako je bil prav Splitčan eden od organizatorjev tihotaljenja kokaina iz Južne Amerike v južno Italijo. Za osumljenim

Reke skozi Ljubljano in Maribor standarda. Tihotapske družine iz Italije, kot so 'Ndrangheta s Korzike, Cosa Nostra s Sicilije in Camorra iz Neaplja, imajo razporedene svoje tihotapske niti in poti po vsem Sredozemlju, v Grčiji, Turčiji, na Balkanu in v severni Italiji.

V zaupnih policijskih zapisih ni omenjena nobena od republik nekdanje Jugoslavije, to pa ne pomeni, da v novonastalih državah ne bi delovali organizirani prekupčevalci z mamili. Ker so nekatera središča v Turčiji in Albaniji, je skorajda razumljivo, da njihove poti vodijo prek Makedonije, Bosne in Hercegovine, Hrvaške do Slovenije in dalje na Zahod. Tako bodo mamila, ki že prihajajo v Evropo, del krute, žalostne, podobe nove Evrope, na katero gledamo z optimističnimi in tudi naivnimi očmi, kot da smo pozabili, da ni vse zlato, kar se svetli.

Branko Šomen

Moji pogovori z gozdom

Stanko Rojko,
inž. gozd.

Zavod za gozdove Slovenije

Človek, ki se ne približa gozdu, ne more biti deležen njegove lepote, miru in vseh skrivnosti, ki jih za vsakega od nas skriva v svojih stoletnih drevesih.

Če se zavedamo ali ne, iz gozda vseeno prejemamo nešteto darov. Les, ki mu celo v reklamah pravijo, da je topel in lep, je le eden od obilice darov gozda. Žal se naš gozd še ne obnaša dovolj »tržno«. Večino darov dobimo zastonj, če navedem le gobe, vodo, čisti zrak, prostore za oddih, počitranje hrupa, prahu in dima, varovanje strmin in brežin pred erozijo ... Naš dobrotnik pa nam pred našimi očmi usiha. Mnogim je to kaj malo mar. Ko gozdarji, skupaj z vsemi, ki ljubijo naravo, bijemo plat

zvona, da je treba takoj nekaj storiti, so vrata po večini zaprta. Ne le vrata uradov, ta se včasih celo odprejo, vrata src ljudi, ki lahko odločajo v prid naravi, ostajajo zaprta. V naravi je vedno več posegov, ki jih menda terja visok tehnološki razvoj naše družbe. Zelo radi s prstom pokažemo na nekoga daleč, kot so recimo ZDA, da noče slišati o zmanjšanju emisije toplogrednih plinov. Res je, da te emisije usodno vplivajo na ves planet, toda lotimo se problemov doma, za začetek pred našim pragom, kar v Pomurju.

Kakšna je naša pomurska ravnica? Mura je v koritu že dobrih sto let, proda, ki ga je nosila, ni, ker je ostal za jezovi elektrarn v Avstriji. Večina večjih pritokov Mure, kot sta Ledava in Ščavnica, je že lep čas reguliranih. Ob regulacijah in zlačbah zemljišč je izginilo veliko omejkov in posameznih dreves. Vse omenjeno poleg upadanja količine padavin in višanja poletnih temperatur močno vpliva na nižanje podtalnih voda v Pomurju. Ker je območje izrazito kmetijsko in monokulturno, lahko bi celo rekli koruzno naravnano, je čiste pitne vode vedno manj. Redki izviri izpod gričevja, ki je nekoliko bolj pokrito z gozdom, so še čisti, vendar je količina te vode majhna in zelo odvisna od padavin. Potem je tu še avtocesta, ki bo očitno zlasti v Prekmurju močno šrlela iz ravnice. Kot da bi se načrtovalci bali velikih povodenj, ki jih že desetletja ni bilo več in jih ob globoki Muri, ki je stisnjena med visokovodne nasipe, zlepa ni pričakovati. Ljudje ob Muri in njenih pritokih so nekoč gradili le tam, kjer ni bilo poplav. Danes gradimo tik ob vodi, kjer so nekoč stali le mlini.

Gozd, ki ga je v regiji le slaba tretjina, le še s težavo zmora blažiti negativne vplive na celotno pokrajino, kar močno vpliva tudi na sušenje dreves, napade različnih rastlinojedih žuželk (podlubnikov, krasnikov, gobarjev, moljev ...). Sicer pa, ali ne bo »skoraj celo« Pomurje razglašeno za območje Nature 2000, in to že 1. 5. 2004, ko Slovenija vstopi v EU?

Ne Pomurci, država Slovenija bo EU obljubila, da bo stanje v ekološkem pogledu na območjih »nature« ostalo vsaj tako, kot je sedaj. Sliši se rahlo ironično, vendar po drugi strani kaže na dejstvo, da lahko našim potomcem, klub packarijam, ki jih delamo, pustimo še veliko naravnih lepot. Končni pečat podobi naše pokrajine daje prav gozd, grmovja ob potokih, posamezna drevesa na poljih.

Dan za dnem, ko hodim po gozdovih, ko le jemljem, kar gozd ponuja, mi stari dobrotnik pravi, da je še čas, da je še čas, da je še čas ... Čas za KAJ?!

Ekskluzivno

Anton aus Tirol za pen

Antona aus Tirol, dobrega poznavalca Slovenije, še posebej dežele ob Muri, smo zmotili ob njegovem skoraj vsakdanjem prečkanju slovensko-avstrijske meje in ga prosili za pogovor. Glede na aktualno politično situacijo, vstop Slovenije v EU, je bil pravi sogovornik za številna vprašanja, ki se nam vsem odpirajo ob majskem dogodku in na katera nam naši vodilni še niso odgovorili – ali niso hoteli ali znali. Brez dlake na jeziku je spregovoril o prihodnosti, pojasnil svoja videnja bližajočih se dogodkov in podal konkretne predloge za večjo razpoznavnost Slovenije v Evropi.

MIT EVRO DIE PLAČA NA GOR UND DIE CENE NA DOL

Še malo, pa se bo zgodil 1. maj. Kaj to pomeni za slovensko-avstrijske odnose?

»Ja, ja, to bo sehr schnell prišlo in bo za nas Osterreichere sehr gut. Ko bo der 1. Mai überhaupt nemo brauchali pasoša. Ka bi do vas prišli dobro trinken und gut essen, moram nur noch hertzlich priporočati schnellkurse aus slovenski jezik. Če sehr viel Slovenci znate nemški, bi bilo auch gut, ka mi Osterreicherer vemo ein piserli vašo spraho.«

Kakšno bo po vašem mnenju naše življenje v Evropi?

»Kda de Evropa auch tu in Pomurjeland bo hofentlich auch za vas einpiserli besser, kak je bilo bisher. Aus Ljubljana je itak od osamosvojitve von Jugo do toti den niks kšajt nej prišlo. Zato van sehr hertzlich na vaše srce polagan, ka stopite alle zusammen, držite alle zusammen und gratate sehr pomembna pokrajina in evropska unija. Če de mus sein, je auch berlinski zid na Trojaneberg eine von rešitev.«

Kaj pa gospodarstvo, se bo zgodilo več Tobačnih?

»Das mit Tabakfabrika pa je zusammen skuhala die vlada und der minister Bawc mit osmrtnica na cigarettl škatla. Hofentlich več nede takšnih sehr grosse felerov von vaši ta prednji. Mit vašo pridnost und zufriedenost mit plača, ki jo dobite ende vsaki mesec, pa ste interessant za investiren und ne za zuschperen. Seveda pa je ganz sicher vašo Zukunft turizem und Landwirtschaft. Die kmeta je noch nie sistem auf die kolena sprava.«

Vrsto desetletij živi v Gornji Radgoni Kmetijsko-živilski sejem. Kakšna je njegova prihodnost v združeni Evropi?

»Ja, die živina und traktoren Messe in Oberraddkesburg bo hundert procent in Evropa sehr viel pridobila. Če so bisher na erofrnungo prišli paradirat, dobro piti, dobro jesti und davati verschiedene Verschprehunge nur gospodi aus Ljubljana, jih bo letos einpahr dazu iz Evropa.«

Rojen na slovenski strani meje je pogosto obiskoval avstrijsko Tirolsko, kjer je spoznaval jezik, običaje, se učil smučati in jodlati. Vsa ta znanja so mu ostala do danes. Z njimi razveseljuje in prosvetljuje številne Pomurce, ki mu ob vsaki priložnosti radi prisluhnejo.

Pred nami so volitve poslancev v evropski parlament. Koga bi vi kot dober poznavalec slovenskih in evropskih razmer predlagali za najprimernejšega kandidata?

»V Sloveniji sem bil velikokrat. Sem bil in Portorož, Ljubljana, Krein, Marburg pa vse bis hier her in Pomurjeland. Immervieder mi je bilo die beste in Gornja Radgona in Murska Sobota, in Lutenberg und in Lendava. Vsepro na tota stran meje sen meja Begegnunge mit Kscheit und postenimi personami. Zato bi za sicher und lepšo prihodnost von cela Evropa und ne nur za Pomurjeland bilo sehr nujno, če bi v EU parlament sedeli: Herr aus Berg (Landwirtschaft), Frau Tante Berta (kultura), Herr Južek Zamurjenec (gospodarstvo), Herr Cigojner Jan (monetarna politika), der kleine Vanek (šolstvo), Anton aus Tirol (turizem und sport).«

K nam prihaja tudi nova valuta – evro.

»Ja, evro bo na Anfagi ganz počasi, tan bis leto 2008 auch vašo Zalunga grata. 100 procentno je nej ganz sicher, se pa lahko zgodi: mit evro bo die plača šla na gor und cene na dol. In Evropa de krava dala več mleko, če nede hektar donosu zuviel prasicengeistov dabei udeinst. Jeder postenjak dobi posteno zahlungo und korrekt odra ka si spijs mit genuss eine kupica Wein. Vaša Pomurjeland pa je turizem.«

Kakšen naj bi bil po vašem mnenju slogan Pomurja kot turistične destinacije Evrope?

»Slogan za deutschsprachige turisten je: POMURJE UBER ALLES!«

R. Ficko

N. Juhnov

Že v rosnih letih je bil Emil Šmid Anton aus Tirol

Velika TRIPENKETA

Šest znanih Pomurk in Pomurcev smo tokrat mučili s tremi župansko-zimsko-evropskimi vprašanji. Odgovori so pred vami, vi pa si svoje (odgovore namreč) zamislite sami!

Sonja Kreslin

samostojna podjetnica iz Radenec

1. Ljudski rek Politika je k...a je eden najbolj znanih in uporabljenih. Biti edina ženska v družbi 25 moških - si predstavljate, s kakšnimi imeni bi jo v družbi, kjer v glavnem »merijo« ljudi po tem, kaj se o njih govori, ne pa po tem, kaj o njih »govorijo« njihovi dosežki, oziroma Pomurci? Pomurke, le pogumno v boj s predsodki! Šele v vaši družbi bodo pomurski župani »ljudje«.
2. Ker nisem ljubiteljica zime, me najbolj razveseljuje zgodnja pomlad. Želim si, da bi le-ta prinesla tudi otopljen odnosov med ljudmi v regiji, državi in čez mejo.
3. Moj scenarij praznovanja ob vstopu v EU ima naziv »Poslednja večerja«. Povabljeni so vse Slovenke in Slovenci. Vsaka od držav članic EU priskrbi hrano in pijačo (tradicionalna kuhinjska), jo pripelje v Slovenijo in organizira brezplačno razdelitev povabljenim. Ob Avsenikovi glasbi bi vsi zaplesali do pokači, ko bi se vsi Slovenci dokončno zavedli: »Odslej bomo plesali tako, kot bodo »žvižgali« drugi, večerja pa je bilo zadnje, kar nam je Evropa podarila. Vse drugo si bomo morali »izboriti« sami!«

Ferenc Hajos

prvi slovenski veleposlanik na Madžarskem, iz Lendave

1. Prav zares je skrajni čas, da tudi v Pomurju v kateri od občin izvolimo županjo! Morda pa imamo Pomurci naše ženske tako radi, da jih ne želimo izpostaviti nevšečnostim županovanja, ali pa raje vidimo, da ostanejo doma in nam podpirajo tri vogale, tako da nam ostane samo eden.
2. Pravih zimskih radosti letos, ko niti prave zime nismo imeli, zares ni bilo. Morda me je še najbolj spravila v dobro voljo pravzaprav »nezimska« radost - srebna medalja Slovenije na evropskem prvenstvu v rokometu.

3. Nisem posebnega scenarija praznovanja ob tem sicer pomembnem dogodku, ker menim, da smo že dolgo, čeprav neinstitucionalno, del Evrope. Razmišljal pa bom ob tej priložnosti o evropski ustovni pogodbi, o Evropi dveh hitrosti, o uvedbi evra v Slovenijo ter o tem, kdaj bomo postali neto plačniki v proračun EU.

Vinko Rous

upokojenec in občinski svetnik, Gornja Radgona

1. Želim si, da bi imeli tudi županje. Seveda ne zaradi »ženskih kvot« v političnem življenju, pač pa zato, ker sem prepričan, da ženske nimajo nič manjše sposobnosti in možnosti za opravljanje tovrstnih nalog. Je pa od njih samih odvisno, ali so pripravljene tak izziv sprejeti, saj tovrstna funkcija zahteva celodnevno delo, pogosto tudi nočni angažma - seveda zunaj doma. Je pa tudi odločilno, da jim volilke ne bodo odrekale glasu na volitvah. Za nas (moške) je znano, da smo jim naklonjeni in se jim ne odrekamo.
2. Posebej radostno je v krogu najdražjih - otrok in vnukov. O vseh radostih, ki jih pri tem zaznavata moje srce in duša, se ne izpovedujem javnosti. Radosti delim s tistimi, s katerimi jih doživljam. Razveselila pa me je zmaga skakalca Žonte in radostno mi je zaigralo srce ob zmagi naših rokometashev nad Hrvaško, saj jim je ta zmaga prinesla srebrno medaljo in s tem Slovencem vtila več samozvesti in samospoštovanja.
3. Nisem scenarija. Imam pa nekaj nalog v odboru za realizacijo res zahtevnega scenarija. Sam bom najbolj zadovoljen, če bomo v Gornji Radgoni nekatere zadeve uredili prej kot sicer, če tega dogodka ne bi bilo. Sicer pa o vstopu v EU: bodimo optimisti!

Brigita Bavčar

odgovorna urednica, Idea TV - Kanal 10

1. Županij v Pomurju nimamo zoto, ker sledi tukajšnja politika vzoru slovenske in je predvsem moška zadeva, kar dokazujejo tudi volitve v evropski parlament. Da je tako, pa so ženske krive same, ker tako na lokalnih kot državnih volitvah volijo moške in ne predstavnic svojega spola. Pri tem pa se ne zavedajo, da bi tako kot v vsakdanjem življenju morale biti tudi v politiki ravnovesje spolov in manj »ubrisanih«.
2. Med radostmi te s snegom skope zime sta sprehajanje s psom v soboškem parku in najina razposajena igra. V dobro voljo sta me spravila njegova lovljenje snežink in nerodna hoja, čeprav po štirih, na zaledeneli ploskvi ribnika, kjer bi oba skoraj »nadsala«.
3. Nimam svojega scenarija praznovanja ob vstopu v Evropsko unijo, kot novinarka pa bom z ekipo Idee TV težko poročala z vseh proslav, ki jih načrtujejo župani tukajšnjih obmejnih občin, še posebno, če bodo vse na predvečer 1. maja, ko bi rada sodelovala na osrednji prireditvi v Gornji Radgoni.

Marjan Ficko

prodajalec na tržnici, Murska Sobota

1. Menim, da se ženskam v Pomurju še vedno, na žalost, pripisuje sama vloga žen in mater, čeprav so ob tem sposobne narediti veliko več. Ženske so natančnejše, pozornejše in se v stvari bolj poglobijo. Te pozitivne lastnosti bi lahko izboljšale politiko Pomurja.
2. Moja radost so prijetni večeri z družino v topli domači kuhinji, kjer nikoli ne manjka sosedov, sorodnikov in znancev, s katerimi obujamo spomine, kartamo in z druženjem pozabljamo na vsakdanje skrbi. Ta zimska radost me greje v mrzlih dneh na tržnici.
3. Za Slovenijo bo to velik korak, ki ga moramo vsaj dobro proslaviti, saj ne vemo, kaj nas čaka. Moj scenarij bi vseboval prireditve v vseh občinah po Sloveniji, kjer bi se ob kulturnem programu, glasbi in seveda dobri hrani in pijači veselili, upajmo, svetle prihodnosti.

Drago Kunčič

vinogradnik in evropski prvak v elektronskem pikadu, Banfi - Razkrižje

1. V pomurski politiki res ni nobene županje, čeprav toliko govorimo o enakopravnosti. Res mislim, da bi se mi, moški, morali ob tem zamisliti. Še posebej tam, kjer moški niso uspešni. A ženske so tudi same krive, saj se ne zavedajo, da bi s svojim šarmom in avtoriteto (če jo imajo) lahko bile na vodilnih položajih.
2. Mene kot človeka, ki ljubi vse, kar je lepo in naravno, to zimo mati narava ni mogla spraviti v dobro voljo. So me pa slovenski rokometarji z odličnimi igrami na evropskem prvenstvu, razen na tekmi s Hrvaško. In seveda moje dobre igre v pikadu, ki smo jih primerno zalili z družinskimi vinom.
3. Le 13 srečnih ali manj srečnih let je minilo od osamosvojitve Slovenije. Čeprav južna meja še vedno ni določena, bo zahodna, upam, za vedno odstranjena in bo Slovenija del civilizirane družbe. Vendar bo to za ene boljše, za druge slabše. Eni bodo več delali, drugi manj. Eni bodo praktično izolirani ob hrvaški meji, kjer bo več policije kot prebivalstva. Prav zato evforije ni smiselno pripravljati. Eni naj si pač naližejo slajše, drugi pa bolj kislo vino.

Tu so moje korenine

– sem se vračam

Prvič, ko je po osemindesetih letih, to je bilo leta triindeset, skupaj s svojima staršema, ki sta oba iz Odranec, znova stopila na domačo slovensko zemljo, čuti s tem krajem neverjetno vez in to, kot sama pravi, prav zaradi svojih korenin. Zdaj je bila na obisku v Sloveniji že devetič.

Hozjanova družina pred letom 1960 že v svoji hiši v Avstraliji. Mala Cirila sedi v sredini.

Cirila Smith, rojena Hozjan iz Odranec, se je rodila kot tretji otrok pri Hozjanovih v Odrancih. Za njo se je rodil še mlajši brat, mlajša sestra pa se je rodila v Avstraliji. Kot nešteto drugih izseljencev med vojnami in po vojni, sta se tudi mlada Hozjanova skupaj z otroki, Cirili je bilo štiri leta in pol, podala brez papirjev – na črno – čez Kučnico v Avstrijo, kjer so nekaj časa preživeli v »lagerju«. Kolo, na katerem sta Hozjanova peljala svoje imetje in štiri otroke, jima je posodil očetov brat. Zmenjeno je bilo, da bo brat prišel po kolo v Avstrijo, vendar ga nikoli ni našel na mestu, za katero je bilo zmenjeno, da ga bodo tam pustili. Težko prehodna pot ob meji je bila seveda tvegana, kajti jugoslovanska vojska jo je strogo varovala, toda v »lager« so prišli srečno s pomočjo dobrih ljudi, ki so jim na poti dali nekaj hrane in jih niso izdali državnim organom. Končno so se Hozjanovi toplega 9. julija leta 1957 v Italiji v neapeljskem pristanišču vkrcali na ladjo in pluli dolg mesec dni do obljubljenе dežele – Avstralije. Z očetom se je njihova družina le redko videvala, saj je bil zaposlen pri ladjah, kjer je služil denar, da je poplačal stroške plovbe za vso družino. Avstralija, zemlja, kakršne evropski človek ni bil vajen, jim je postala druga domovina. Ob prihodu na to celino so živeli dve leti v kampu za priseljence, da so zbrali določeno vsoto denarja in nato zaživel po svoje ter si postavili hišo sto šestdeset kilometrov severno od Sydneya, v Newcastleu. Oče je nekaj časa celo kopal dragne kamne opale, pri čemer pa ni bilo ravno najboljša najdba. Med tem je dobila Cirila mlajšo sestro Lilly in klub petim otrokom v družini so se vsi izsolali ter vsi uspeli v življenju. Cirila je poročena z Avstralcem ter ima tri ot-

Cirila Smith po skoraj petdesetih letih ponovno na snegu, in sicer v rodni Odranec.

roke, ki pa so že vsi poročeni in univerzitetno izobraženi. Izkazala se je v najrazličnejših poklicih, bila je lastnica konfekcijske trgovine, trgovala s hišami, študirala za učiteljico, kar je nekaj časa tudi bila, zdaj pa je tajnica na eni od univerz v Newcastleu. Ker jo zanimajo najrazličnejše stvari v življenju, ima zelo rada potovanja, zdaj potuje sama, prej pa je z družino. Po tistem, ko so se sinovi poročili, potuje po Avstraliji z možem, dlje pa se odpravi sama. Razen Afrike in Azije ima rada vse dežele, blizu ji je predvsem Evropa, od evropskih držav je na prvem mestu Slovenija, zatem Švedska in Švica. Z mehko slovensko-prekmursko govorico je Cirila povedala, da se najraje vrača v Odrance, zaradi vezi iz otroštva, svoje še živeče babice, Čikove mamce, stare dvainde-

Cirila pri prvem svetem obhajilu. Ob njej sta starša.

vetdeset let. V Odrancih ima Cirila kar nekaj bratrancev in sestričen, pri eni od njih tudi stanuje, ko je na obisku v Sloveniji, pri vseh drugih pa je dobrodošla. Slovenijo je obiskala v januarju, ker jo je prignala predvsem radovednost, kakšna je zima v naših krajih, pred tem pa je bila na obisku oktobra lani. Zaradi nizkih temperatur, ko se je namreč usedla v Sydneyu v letalo, je termometer zunaj kazal 30 stopinj Celzija, v Ljubljani pa 12 stopinj pod ničlo, in ker je padla ne ledu in si zlomila levo roko, nad zimo ni navdušena. V kraj svojih korenin se bo še vrnila, njena želja in želja njenih pa je, da bi prišla z bratom, sestrama in starši. V Avstraliji pa jim je najlepše, ko obujajo spomine na svojo rodno domovino ali se odpeljejo do slovenskega društva v Newcastle ali v nekoliko oddaljen Sydney.

Bojan Zadravec

Prijazne besede so lahko kratke in enostavne, njihov odmev pa je neskončen.

(Mati Tereza)

V DPM Dokležovje, ki je letošnjega 4. februarja praznovalo 50. obletnico, delamo tako, da je naše delovanje čim bolj odmevno v ožji in širši okolici. Upam, da smo v teh petih letih izpolnili nekatere programske cilje, saj smo na občnem zboru ugotavljali, da smo veliko kar presegli.

Obletnica Društva prijateljev mladine v Dokležovju

V našem društvu se je v tem času menjalo veliko generacij otrok in mladine, ki so pridno ustvarjale v najrazličnejših delavnicih: likovni, literarni, lutkovno-gledališki, recitatorski, glasbeni ...

V društvenih prostorih smo pripravili bogato likovno razstavo naših otrok. Vsako leto ustvarjamo za natečaj Likovni svet otrok v Šoštanju in vsako leto prejmemo posamezniki tudi priznanja, prav tako društvo in mentorica. Tako se je v teh petih letih zbralo kar lepo število priznanj, ki krasijo naše prostore. Prav tako ustvarjamo v okviru natečaja Slovenskih železnic (likovni in literarni), kjer so dobili posamezniki in tudi vsi udeleženci nagrade. Tako smo se kar nekajkrat popeljali z vlakom v Ljubljano, kjer smo si ogledali znamenitosti in seveda živalski vrt, o čemer bi lahko napisali zanimivo reportažo, mogoče pa jo kdaj celo bomo. Najbolj pa smo ponosni na naš skupni projekt »Kak je negda fajn bi-

Pri Prešernovem spomeniku v Ljubljani.

Vsako leto se udeležimo folklorne razstave v Beltincih, kjer se predstavljajo tudi skupnosti naše občine, in vedno z veseljem vimo kaj novega. Pot pa nas zanese tudi v Vuhredu, saj smo gostovali v Vuhredu, Zastavni, Murški Soboti, Krogu, Kobilju, Mariboru, Dolencih, Budincih, Rogašovcih in sicer kar nekajkrat tudi v domačem kraju. V lanskem letu smo obudili že pozabljen običaj »vlečenje kopanje« in v pustni sprevodu vključili veliko najrazličnejših skupin. Naš sprevod je bil zelo pester in je dosegel svoj namen.

V društvu delujeta tudi ženski pevski zbori, ki se vsako leto udeleži pevskega tekmovanja. Šentvidu pri Stični, in mladinska pevska skupina, ki jo vodi dirigent Leon Kuzma. V nastopajo na domačih prireditvah in drugje. Zelo pa smo ponosni na skupino mladih pevcev, ki je izdala svojo kaseto in album naslovom »Lepšega poula nej« v letošnjem letu pa pripravljajo izdajo videokasete. V društvu pa organiziramo tudi srečanja z umetniki – pesniki, pisatelji, lutkarji, glasbeniki ... – ter pripravljamo razstave in razne druge prireditve.

Pogumno stopamo naprej in kupimo te za prihodnje delo, ki jih ni malo, saj vedamo, da: »Edini pogum, ki kaj šteje, je pogum, ki te popelje do jutri!« (M. M. Langhans)

Marija Zadravec
predsednica DPM Dokležovje

Ljudske pevke so nastopile tudi na 50. obletnici DU Beltinci ter srečanju ljudskih pevcev in godalnikov v Beltincih.

Zlatko je Angelo peljal na službeno potovanje ...

Penova
nadaljevanke

Tašče o zetih & Zeti o taščah

Angela Dokl iz Murske Sobote, 67-letna mati Angelce (dipl. arhitektka) in Milene (učiteljica), je tokratna tašča naše "nadaljevanke". Čeprav ima dva pridna zeta, je tokrat v ospredju tisti s »Štajera«, in sicer Zlatko Mir iz Radencev. Sogovornica si je pokojnino zaslužila v soboški bolnišnici in Pomurki, sedaj pa živi sama z možem Vladom, saj sta si obe hčerki ustvarili družini in živita posebej. Ne glede na to pa so veliko skupaj in se vsi dobro razumejo. Zanimivost je v tem, da je Angela dobila oba zeta v le nekaj urah, kajti čeprav sta rojena v Radencih (Zlatko) in Zadru (Emil), je razlika med njunima rojstvom le 11 ur. Hčerki je dobila v dobrem letu, oba zeta pa v slabega pol dneva. Morebiti je razumevanje v celotni družini zelo dobro tudi zaradi tega, ker se nekako ujemajo tudi zvezde. Čeprav ima Angela zeta Zlatka rada, se je težko natančno spomnila, kdaj ga je prvič spoznala.

»To po mojem niti ni najpomembnejše, temveč je več kot pomembno, da sem dobila dobrega zeta. Kljub temu se tudi spomnim, da je Zlatko k nam prvič prišel konec leta 1989. Z možem sva bila vesela, da se je Angelca tako odločila, in potem nisva imela nič proti. Nisem se niti malo želela vtikati v njuno življenje, pol drugo leto pozneje pa je že prišlo do poroke in mislim, da sta rojena in ustvarjena druga za drugega. Za naju z možem pomenita zeta povečanje družine, torej sva ju vzela popolnoma za svoja. Kaj naj še rečem? Zlatko je zelo pozoren, veliko smo skupaj, prepirov ni bilo nikoli, celo grdega pogleda se ne spomnim,« nam je povedala tašča Angela.

Zet Zlatko je star 41 let, je ekonomist, ki je svojo kariero začel v Radenski, po petih letih se je preselil na Pomurski sejem, kjer je na delovnem mestu projektne vodje že 11 let. O tem, kako je prišlo do »povezave« z Angelino hčerko, pa pravi: »Angelca je bila v času, ko sem bil še v Radenski, tam pripravnik. In res sem jo tu in tam srečeval v podjetju, toda vse se je začelo, ko sem moral nekega dne na službeno potovanje v Ljubljano. Tudi ona je morala na neko izobraževanje v Ljubljano in je lahko izbirala, ali naj gre z javnim prevozom ali se pelje z mano. Jaz seveda nisem imel nič proti in tako se je začelo. Torej naključno potovanje v Ljubljano jeseni 1989. je bilo usodno. Nekaj tednov pozneje sem spoznal tudi njeno družino, ob prvem obisku pa mi je bilo zelo nerodno, saj so imeli veliko gostov.«

Poročila sta se 22. 6. 1991, torej le nekaj dni pred osamosvojitveno vojno, in ko sta se peljala na poročno potovanje na Roglo, so ju preletavala vojaška letala, ko pa sta se vračala proti Radencem, sta morala potovati po nekakšnih stranskih cestah. »Tako sva pač spoznala več manjših krajev po severovzhodu države, kar nam gotovo ni škodovalo. Zanimiv je tudi dogodek z Rogle, kjer smo bili sicer dobro varovani, brez omejitve gibanja, a kljub temu. Nekega dopoldneva, nekje pred kosilom, je na tamkajšnje športno igrišče priletel vojaški helikopter JLA, toda na letel je na hudega vzdrževalca, ki je na igrišču grabljal travo. Ko je videl, da je helikopter pristal, je šel nadenj kar z vilami. V helikopterju je bil samo pilot, ki se je menda nameraval predati, toda ko je zagledal vzdrževalca z vilami, je vzletel in se potem, kot smo izvedeli pozneje, predal nekje drugje,« pravi Zlatko, ki sedaj že pet let z družinico živi v lastni hiši, v katero sta se z ženo preselila skupaj z 8-letno navihano, živahno in brihtno hčerko Katarino, ki zelo rada pleše in poje. Dotlej so živeli pri Zlatkovih starših v Radencih. »Vesela sva hčerke, ki je jezikava po mami, vse dobre lastnosti pa ima po meni. Mogoče pa je po mami tudi dobra risarka, saj je to mamina poklicna dejavnost oz. profesionalna deformacija. Zanimivo pa je tudi, da se s taščo nikoli nisva sporekla, kaj šele grdo pogledala. Res je sicer, da težje prihaja do konfliktov, če ne živimo skupaj, toda mi smo pogosto skupaj in ni nobenih težav. Poleg vsega naju s vsakom tašča celo preveč razvaja, med drugim nama tudi kuha tisto, kar si midva želiva. Sam imam najraje kuhano govedino s praženim krompirjem in hrenom, kar zna odlično pripraviti.«

Oste B.

Naši daljni predniki, živeči ob reki Muri, so preživljali izjemno težke čase. V obrambo pred Turki so bile v minulih stoletjih v pripravljenosti straže pešcev in konjenikov. Posebej bogato pisno in ustno izročilo je o tem času ohranjeno v Veržeju, naselju ob reki Muri na Murskem polju. Tam so delovali veržejski šicari oziroma strelci že pred 453 leti. Njihova vloga se je skozi čas preoblikovala od obrambne do elitne vaške čete. Ukinjena je bila šele ob začetku druge svetovne vojne.

Veržejski strelci omenjeni že pred 453 leti in dejavni skoraj 400 let

Veržejski strelci leta 1887. Zanimive so njihove prvotne uniforme in oborožitev.

Od obrambne do elitne trške čete

Zgodovinski viri poročajo, da so Turki ogrožali Ljutomer, Veržej in druge kraje na Murskem polju že leta 1531. Vpade so ponavljali. Še posebej so plenili na tem območju leta 1640. Štiri tisoč turških konjenikov pa je leta 1649 prijezdilo na levi breg reke Mure pred Mursko Soboto. Zatem so prodrli do radgonskega gradu, vendar ga niso mogli zavzeti in so se zato znesli nad okoliškimi naselji. Nemočno prebivalstvo je bežalo pred številnimi in pogostimi plenilci, se skrivalo. Moški in fantje pa so organizirali obrambo. Leta 1550 oziroma pred 453 leti zgodovinski vir prvič omenja veržejske strelce oziroma šicarije. Junaško so se borili s Turki in kruci. O njih se je veliko govorilo in pisalo.

Avstro-ogrski cesar Josip I. je 27. novembra leta 1706 pohvalil pogum, zvestobo in požrtvovalnost veržejskih strelcev. Med vodji sta se najbolj izkazala krajana Čopora in Ropoša. Čopora je bil sodar. Njegovo čokato postavbo je v bojih ščitil železen oklep.

In ljudstvo je zložilo v spomin na junaškega Veržejca Štefana Ropošo pesem, ki je še do nedavnega krožila med prebivalstvom Murskega polja, Prlekije in Slovenskih goric:

*Ropoša si brke vije in v krčmi sedi
in majoliko vina v desni roki drži.
Ropoša, kruci gredo proti Veržeju, kaj bo - kaj bo?
Naj le pridejo, jaz jim že pokažem,
s svincem jim ogrske glave namažem.
Oh, ti razbojniki
ravno pred uro bojno prebredli zeleno so Muro.
Ropoša jih hitro zagleda in zažvižga - halo!
Kruc ga vprašajo, kaj pa pomeni žvižganje to?
To žvižganje nič ne pomeni.
Jaz žvižgam z navade,
da postrašim zajce in lisice mlade.
Ropoša drugič glasneje zažvižga - halo!
Kaj pa spet pomeni žvižganje to?
Nato še Ropoša glasneje zažvižga - sedaj
iz gozda na kruce
tovarišev roj.
Strašna in krvava se bitka zdaj vname.
Kruc kričijo, potem bežijo, kolikor jih od mrtvih ostane.
Zadovoljno se Ropoša smeje in kliče kruce v Veržej:
Pridite, pridite, dokler še Štefan Ropoša diha naprej!*

In kdo so bili kruci? Bili so ogrski uporniki proti cesarskemu absolutizmu po velikem razširjenju habsburške oblasti na Ogrskem 1699. leta. V tem času je vladal Maksimilijan I. To je bil protest zaradi odpravljenih verske svobode protestantom in kalvincem med tako imenovano dunajsko vojno in kmečkim upori zoper novosti v zemljiškogospodarskem režimu. Najhuje je bilo med velikim ogrskim uporom od 1703. do 1711. leta, ki ga je vodil F. Rákóczy II.

Veržejska trška garda leta 1923. Uniforme so po nareku oblastnikov takratne kraljevine Jugoslavije.

Ime kruc izvira iz časov križarskih vojn. Uporniki so imeli na obleki pripete križe. Ime se je prvič pojavilo že v kmečkem uporu pod vodstvom Jurija Dože 1514. leta. Ogrski kmetje so se zbrali, da bi šli nad Turke, a so si premislili in pričeli namesto njih napadati ogrske graščine. In Turki so jih k uporju celo spodbujali. Pozneje se je zgodilo, da so šli Turki v sovraštvo do Habsburžanov tako daleč, da je sultan imenoval Emerika Tökölyja za kralja krucev in mu podelil gospodarstvo nad osrednjim območjem Ogrske. Kralj je prejel krono, zastavo in žezlo in pod njegovim vodstvom je bilo na tisoče mož. In sčasoma so se kruci prelevili v običajne roparje in pogosto so ropali med Dravo in Muro.

Zanimivo je, da so se veržejski strelci obdržali vse do druge svetovne vojne. Seveda se je njihova vloga skozi stoletja spreminjala. Nazadnje so bili oborožena trška garda. Obstoje te dobro organizirane trške skupine in njeno zastavo je odobrila celo cesarica Marija Terezija.

Od leta 1938 do 1941 je bil poveljnik veržejske trške garde Martin Šonaja. Nemški okupatorji so leta 1941 pobrali orožje in skupino razformirali. Leta 1967 je zadnji poveljnik Šonaja, ki mu je bilo takrat 84 let, povedal, da so do konca prve svetovne vojne nosili šicarije zelo lepe uniforme. Obute so imeli visoke nagubane škornje, oblečene jahalne hlače črne barve in črne srajce s stoječim ovratniki. Na ovratnikih so imeli zvezdice. Glave so si pokrivali s črnimi klobuki, podobni so bili polcilindrom s perjanico. Imeli so opaske z bajoneti. In oficirji so nosili sablje. Do okoli leta 1906 so nosili puške, ki so jih polnili spredaj. Tri leta pozneje so dobili šestdeset novejših pušk z bajonetom in drugo opremo.

V četi je bilo od 60 do 80 mož in fantov. Četa se je delila v dva voda. Imeli so tudi svojo konjenico. Posebno nalogo so imeli trobentač in bobnar ter zastavonoša. V zadnjih letih obstoja je bila njihova poglavitna naloga, da so sodelovali kot elitna četa na raznih prazničnih shodih. Oblast v kraljevini Jugoslaviji jim ni dovolila nositi nekdanjih uniform. Izdelati so si morali nove po vzoru takratnih vojaških oblačil. Namesto klobukov so odslej nosili šajkače. Namesto zvezdic so jim ramena krasile epulete.

Poslednji bobnar je bil Ivan Štefanec. Leta 1926, ko je dobila garda novo zastavo, je bil najstarejši član godbe. V njej je bil od 1881. leta. Na predvečer parade oziroma trške slovesnosti je bobnal po Veržeju. Tako je opozarjal oziroma vabil prebivalstvo na bližajoče se praznovanje. Bobnal je tudi na dan prireditve. Ob štirih zjutraj je začel z budnico.

Za sprejem v trško gardo ni bilo posebnih pogojev. V njej so bili celo mladi trški fantje pred odsluženjo vojaščino. In skoraj vsi so bili potem dobri vojaki. Skupina se je vzdrževala s prostovoljnimi prispevki. Prirejala pa je tudi letni ples z namenom, napolniti društveno blagajno. Po drugi svetovni vojni so nameravali veržejsko gardo znova obnoviti. Po pripovedi zadnjega in že dolgo pokojnega poveljnika Martina Šonaje so želeli dati izdelati uniforme po stari predlogi. Ostalo pa je pri dobri volji. Društvena zastava, statut, del opreme, različni dokumenti veržejske trške garde so zdaj shranjeni v muzejih v Prlekiji in Prekmurju.

Franček Štefanec

Kusta repa, dugi len –

V Moravskih Toplicah so gospodovali Škoti

Po prastarem izročilu s pustnimi obredi še danes iz dežele odganjamo zle zimske duhove. Minulo soboto so imele maske z njimi pošteno resno delo, saj so hladili z vsemi močmi. Mraz je presenetil celo severne medvede, ki so prišli v terme odganjati revmo, pa jih je mrazilo bolj kot na severu. Zato pa so vse druge maske

vztrajno plesale in se krepčale s toplimi napitki, da so na koncu zmagale in zimi v prihodnjih dneh dovolile le še nekaj zamahov z repom. V drugo je maske v Moravske Toplice zvabil tamkajšnji Turistično informativni center (TIC) z novo vodjo Gito Sever na čelu. Pustovanje uživa podporo tudi v občinskih krogih, kar je župan Franc Cipot potrdil s svojo udeležbo v sprevodu in nagradami, ki jih je občina prispevala za najboljše maske.

Za pustovanje so se posebej potrudile vzgojiteljice iz domačega vrta. Same so se našemile v »vragičke«, njihove varovančke pa so starši spremenili v zanimive in duhovite like iz otroškega sveta. Ocenjevalce so navdušili mali klovn, Indijanka s Suhega Vrha in Robin Hood (po domače Marko), ki si je prislužil prvo nagrado.

Na večini pustovanj so odmevali aktualni politični dogodki, na moravskem pa je bilo opazno prisotno ljudsko izročilo. Kar dve gostovanji smo lahko spremljali. Člani turističnega društva Martin iz Martjanec so domačega fanta ekumensko poročili z ljubljancanko, svatovska družba iz Vučje Gomile (na fotografiji) pa je dobila za svoj izvirni spreved drugo nagrado.

Zelo zgovorno so pomlad napovedovali dobro razpoloženi Škoti, ki so v Moravske Toplice prispeli iz daljnih Tešanovca. Zbranim občinstvu so predali sporočilo, da naj »sakši prežive napakle« se dan in s svojo predstavitvijo navdušili tudi strokovno žirijo, jim je namenila prvo nagrado med skupinami.

Najlepše krofe je po mnenju strokovne žirije prinesla na razstavo Elica Velner, med posamičnimi maskami pa za duhovito predstavitev prvo nagrado dobila mama in dojenček, ki zamaž čakata na atijevo vrnitev ali vsaj denarno nakazilo iz Nemčije.

Gostujoča skupina maskar iz Lipovca je s svojimi pozvačini in drugimi izvirnimi maskami izstopala. Trojček na fotografiji si je pomagal z izvirnimi izdelki iz slame, po katerih so Lipovci znani doma in po svetu.

»Fašenk« v Ljutomeru

V veselo pustno razpoloženje v središču Prlekije tradicionalno najprej zarajajo najmlajši, ki so navdušili množico obiskovalcev na Glavnem trgu, čeprav je tudi tu zima opletala z repom – bilo je vetrovno in deževno.

V sprevodu pustnih mask so se lotili tako preteklosti kot sedanjosti in prihodnosti. Nostalglični spomini na socialistično podjetništvo, ko je bila tekstilna delavka za svoje garanje dobro plačana, danes pa trepeta za svojo slabo plačano službo ... Vendar maske vsega ne vidijo samo črno ... na pohodu je EUROTEKST, ki pomurskim tekstilcem napoveduje med in mleko v obilnih količinah ...

Prleški kmetje so zapustili domača polja in se preselili na ljutomerski asfalt. Morda pa bodo kmetski in njihov plug v prihodnje bolj potrebovali v mestu. Nov časi za vsakim vogalom vpijejo. Priložnost zamujena, ne vrne se nobena. Tudi v Prlekijo ne.

Po Pomurju smo pustovali: Jože G., Oste B., Jure Z. in Irma B.

Prišli zdaj smo mi v Evropo ...

Žrtve so poplačale svoj dolg, zdaj je prišel čas za praznovanje. Na čelu prazničnega sprevoda evropska zastava, za njo mercedes in v njem sam velespoštovani evropski komisar Adolf Schonstadt (lepa država) s spremljevalko Elizabete Mayer iz Švabske. Brez kančka treme pred novimi članicami (stare ima že itak pod komando) je stopil pred mikrofon in nagovoril množico v svojem znanem stilu.

Nedelja, 22. februarja 2004, ob 11. uri na velikem trgu sredi evropskega središča in na prizorišču osrednje evropske prireditve ob širitvi Unije na Cankovi, kjer se sekajo poti med Ljubljano, Dunajem in Budimpešto in kjer je čutili prisotnost evropskega, točneje nemškega duha, je zadonelo:

Den bidij se na nedelo, doj z zahoda de letela, si junaki s toga kraja prenegeli so se graja, prenegeli so se graja.

Za Evropo (za Evropo), z našov vladov (z našov vladov), švabske mo pogače geli, bleke mo vsi pune meli, te pa mo si fejš veseji, te pa mo si fejš veseji.

Najbolje se v EU počutijo Nemci. Na sprejem so prišli dobre volje s polnimi kozarci piva in debelimi denarnicami. In pri evropskem komisarju so prav posebej spoštovana članica, pri kateri ni skoparil niti z najvišjo oceno. Tako je to v Evropi ...

Dogodek pa ni »skupaj spravil« le vseh dosedanjih in novih članic EU, uspelo mu je celo, da sta stopila skupaj župan Drago Vogrinčič in ravnateljica Osnovne šole Cankova Hilda Vogrinčič. Kaj bo z evropskimi zaobljubami, se ne ve, in te bodo daleč od oči in daleč od srca. To, kar bosta v prihodnje skupaj naredila oba Vogrinčičeva, pa bo ljudem tako na očeh kot pri srcu. In še to: Reportaža je samo za časopis prirejen drobec velikega dogodka na Cankovi. Tu in tam smo kaj po svoje priredili, zato scenarista Branka prosimo za razumevanje. Nič pa nismo ponaredili, saj je bilo vse skupaj narejeno pred množico prihodnjih Evropejcev.

Vodenje osrednjega ceremoniala sprejemanja novih članic sta vodila Vilma in Feri z agencije Viktorija in dokazala, da odlično obvladata evropske zadeve. Njuni posebni vrline sta večjezičnost in še večja prilagodljivost trenutnim interesom in potrebam. Najprej sta dala besedo starim članicam unije, da bi nove s še večjim navdušenjem pristopile ali si zadnji hip premislile. Slednjim so prav do srca segli predstavniki Anglije, ki so takole povedali vesoljnemu občinstvu, kako jim gre v skupni družini. In nekaj kandidatki so res uspeli prepričati, da so se sprejemu odpovedale. Dragi nam Angleži so se kar udomačili v Gornjih Črnih.

... in po predstavitvi vseh starih članic EU so se njihovim zastavam začele pridruževati nove. Nekaj kandidatki si je premislilo, večina pa je vendarle prisegla, da bodo spoštovale novi red: da bodo jedle švabske pogače, cvrle francoske zrezke, vlagale samo brezhibno raščene holandske kumarice ...

Lepe Madžarka, začasno bivajoče na Cankovi, so obljubile, da bodo pridne Evropejke in da bodo poslušale evropskega očeta. Končno so ga našle, tu je v vsej očelovski podobi. Očima iz Moskve ne poznajo več, saj jim itak ni nič zapustil ...

In vrhunec navdušenja med publiko je, ko Uniji prisegajo gostitelji osrednje evropske proslave ob širitvi - domačinke s Cankove. »Slovenija, od kod lepote tvoje,« bo poslej odmevalo tudi po bruseljskih ulicah in v sejnih dvorinah po evropskih državah. Unija v svoje vrste vendarle dobiva strateško najpomembnejšo članico!!!

Poljaki so sveto prisegli, in to s častno besedo šlezjskih rudarjev, po novem so doma v Gerlinču, da s svojim črnim premogom ne bodo več onesnaževali okolja.

Radgonske »face« za nekaj minut zaprle 5. evropski koridor

V podporo Radgončanom so tja pricinjali tudi prijuški kurenti in pri njih gre vedno zares!

Glavnino sprevoda so predstavljali gornjeradgonški osnovnošolci, ki so se našemili v nekaj sto različnih podob, saj je šlo vendar za njihovo varnost in prihodnost! Na koncu pa je bila tudi dobra zabava: rajanje, ples, petje, šaljive igrice, tekmovanje mask in nagrade. Bili smo angažirani in še zabavali smo se, je bil ob koncu zadovoljen glavni organizator Dušan Zagorc, ravnatelj radgonske osnovne šole in hkrati predsednik Društva prijateljev mladine in podžupan občine.

Ker se od lani prometne razmere v Gornji Radgoni niso prav nič izboljšale in se skozi mesto še naprej valijo kolone tovornjakov, radgonske maskare niso imele druge izbire. Če so hotele prečkati magistralo Maribor-Murska Sobota, so morale za nekaj minut izsiliti zaporo 5. evropskega koridorja. V opomin in spomin na lanskeletni neposredni napad na magistralo, ki bo na naslednjega pusta, če se ne bo nič spremenilo na bolje, prerasel v zasedbo.

Aktualno pustovanje na Cankovi je potekalo po scenariju Branka Pintariča, ki je cankovski zet in mogoče prav zato neobremenjen s preteklostjo, ki pogosto razdvaja ljudi v občini. Z idejo, da bodo z evropsko proslavo ob širitvi prehiteli prav vse organizatorje, je ljudi navdušil za aktivno sodelovanje. »Naredili so veliko več, kot sem si upal želeli, in zato sem jim iskreno hvaležen,« nam je o nedeljskem dogajanju navdušeno pripovedoval dan po prireditvi. Posebej je omenil prispevek Janka Duriča in Tadeje Hercog, ki sta osrednjo proslavo izjemno dobro povezovala, profesionalno pa je vlogo Elizabete, spremljevalke glavnega evropskega komisarja (odigral ga je prav Branko Pintarič), odigrala tudi Mateja Rožman in še sedemdeset drugih iz vseh krajev občine Cankova.

Prišli zdaj smo mij v Evropo, pejnaz de nan leto z nejba, vsi lidgej s toga kraja, zdaj pa zgrabi, ka što more, zdaj pa zgrabi, ka što more.

V Evropi (v Evropi) z našov vladov (z našov vladov) mejd pa mlejko se cidijta, nindri kmice zdaj več nega, fric nas s svojga brejga glejda, fric nas s svojga brejga glejda.

fašenek bil je cejli teden

Tatjana Kalamar
Morales

Pred dobrimi šestimi leti sem sodelovala kot študentka oblikovanja oblačil pri modni reviji v Buenos Airesu in tako obiskala še nekatere druge južnoameriške kraje. Argentina je bila takrat prva, Peru pa zadnja postaja mojega potovanja. Prepričanje, da se verjetno ne bom več vrnila, je bilo napačno. Vmes sem diplomirala (kolekcija oblačil za golf), se zaposlila v Muri kot modna oblikovalka in se poročila s Perujcem. Tokratni Peru z drobcu doživljanja Lime in življenja v 8-milijonskem mestu nasploh je tretji obisk dežele, ki je na svetovnem spletu označena kot tretja najbolj priporočana turistična destinacija na svetu. Moje oko je sledilo tudi modi, navadam in razvadam Perujcev, ki so me na novo presenetili s hrano. Nekaj utrinkov sem ujela tudi za vas.

PERU — lepota

Lepo je lahko ob tistem, kar si sam sposoben videti v danem okolju. Je tudi harmonija, ki je pomešana s spomini iz daljnega otroštva, iz filmov, nalepk na pomarančah in bananah ali kavi.

Puščavski pesek nekaj kilometrov od Lime obdaja Pacifik, ki je viden v daljavi. Najvišja temperatura oceana je med 18 in 20 °C.

Lunahuana je kraj, od Lime oddaljen okrog 200 km. Videti je kot oaza sredi puščave, kjer rastejo tudi drevesa avokada in je veliko vinogradov. Iz grozdnega soka pridobivajo pisco, ki je še najbolj podobna našemu šnopsu.

Ljudje nekaj kilometrov iz Lime so veliko prijaznejši. Njihova življenja so povezana z naravo in nasmeh je bil več kot dobrodošel. »Lahko me fotografiraš, a ne povedat', da se danes nisem stuširal,« nas je popolnoma nasmejal glavni med družčino.

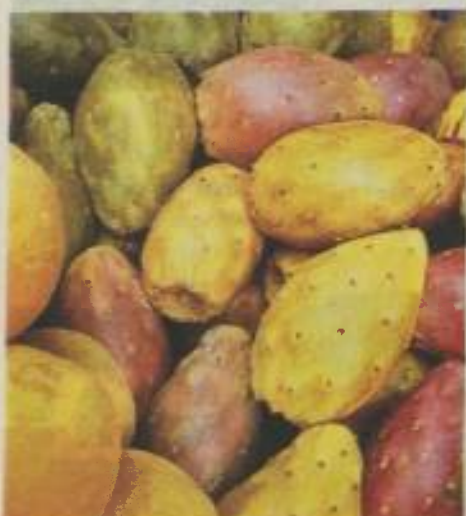

Bombaž, kot ga še nisem videla. Polja so strnjena tudi do 60-hektarske površine.

Tudi v Peruju je veliko vrst kaktusov. Sadeži nekaterih so izvrstnega okusa.

Polja le nekaj kilometrov iz Lime

Kaktusov sadež s tržnice, ki mu pravijo tuna, po naše naj bi bil opuncija.

Inkovska kultura. Tipični ročni izdelki neskončnih barvnih kombinacij.

Med živopisano barvno paleto s tržnice lahko vidimo tipično obilje paprike oranžne barve.

Chirimoya – okus sladkega in svežega je enostavno edinstven.

po južnoameriško

Drvo papaje

Na tržnici

Mešanica vonjav na tržnici je edinstvena. Cimet, ki ga prodajajo z imenom kanela, je le ena od tistih dišavnic, ki sem jih prepoznala. Zanimivo je bilo videti, da so jih olupljeno in seseklano zelenjavo, ki je čakala le na vrelo vodo. Toda vse naštetu so le detajli. Kar je pritegnilo mojo pozornost, je sadje. Okusila sem sedem zame popolnoma neznanih sadežev, ki bi si jih še želela okusati tudi pri nas. Napisano v španščini si sledijo lucuma, chirimoya, granadilla, guanavana, tuna, pepino, papaya, kar slišimo kot lukuma, čirimoja, granadilla, guanavana, tuna, pepino in papaja. Med vsemi ne morem pozabiti čirimoje, ki ima najbolj samosvoj okus. O njej žal ne morem napisati več kot to, da je sladka in sveža hkrati. Sok zelene barve in sladkega okusa pa je sok kaktusovega sadeža, ki mu pravijo tuna, pri nas pa mu pravimo opuncija. Veliko sladice je seveda drugačnih že zato, ker jim dajejo sadeži samosvoj okus. Da o sladoledih ne govorimo. Majhna tržnica v Chacacayu je tudi kraj, kjer se vsi poznajo in kjer ni niti sledi o tem, da si v gromozanski Limi (glavno mesto). Slednja je skupaj z okolico velika kot Slovenija, po številu prebivalcev pa nas prekaša štirikrat. Celoten Peru ima približno 24 milijonov ljudi.

Za mizo

Obiski so dokaj resna zadeva in ženske nikoli ne prihajajo brez brezhibnega make upa. Lahni »ola« v pozdrav in poljub na lice je ritual, ki ga lahko srečamo po vsej Južni Ameriki. Sledi ritual uživanja hrane, ki je zares odlična. Za predjed je ponavadi solata iz lepo

PERU - ta prostrana država raznolikih naravnih danosti je enostavno drugačna. Sama po sebi je zrcalo dveh kultur (naslednic inkovske ter španske po letu 1533) in zelo različnih obrazov. Statistika pravi, da je v Republiki Peru 45 % indijanskega prebivalstva (potomcev Inkov), 32 % mesticev (mešanec med evropskim in indijanskim rododom), 12 % ljudi španskega rodu, preostalo so črnci, Azijci in drugi. Najlepšo sliko dobi obiskovalec, ko se odpravi na tržnico, kjer se znajde med pisano paleto popolnoma novih barvnih tonov, oblik, da o okusih sadežev ne govorimo. Z dvema besedama bi lahko opisali občutek takole:

ČISTA EKSOTIKA

Majhne ribiške ladje

Lomo saltado je jed, ki jo lahko pripravimo tudi pri nas. Glavne sestavine so govedina, čebula in paradižnik. Vsaka sestavina se posebej na hitro popraži, nato jih združimo, posolimo in popramo. Bistveno je, da so kosi sestavin dokaj na veliko narezani in da se ne kuha predolgo.

zrelega avokada in paradižnika. Juha je pri njih drugotnega pomena, saj je bolj podobna mineštri. Glavne jedi pa so zelo različne. Slani okusi omak se pogosto mešajo z rahlo pikantnimi začimbami. Zanimivo je predvsem to, da imajo poleg toliko različnih vrst krompirja, ki ga pridelujejo, bolj poseben odnos do riža. Morda je to vpliv Kitajcev, ki so bili v preteklosti priseljeni kot sužnji. Sladice imajo posebno mesto ob kavi in morda drugih slanih prigrizkih v popoldanskem času. S tem vam postrežejo, če ste povabljeni na lonche (slišimo kot lonče).

Rumene spodnjice za srečo v novem letu

Rumena je barva zlata, pšenice in sonca, torej denarja, hrane in toplote, so mi razložili, ko so mi na silvestrovo podarili rumene spodnjice. Čakanje na novi dan v letu je bilo sila zabavno, posebej zame, saj sem zvedela, da za srečo v naslednjem letu moram še marsikaj postoriti. Kdor si namreč želi v naslednjem letu potovanja, mora opolnoči obkrožiti hišo z jablanami, in sicer s polno potovalko. Ko odbije polnoč, se pod mizo pozoba dvanaest grozdnih jagod, ki jih morajo spremljati največje želje. Meni vsega

Slika z daljnega prvenstva v plesu marinera. Par pred kolonialno hišo pleše v noči iz kraja Monsefu na severu Peruja.

tega naenkrat ni uspelo, mogoče pa bo prihodnje leto bolje.

Marinera - s plesom se zapeljuje

Peru je tako velik, da so običaji, hrana in ljudje lahko zelo različni. Čarni ples s severa, ki se imenuje marinera, je tako popularen, da sedaj pripravljajo že 44. tekmovanje na državni ravni. Z lansko državno prvakinja Mario Marto sem se pogovarjala, ko je prišla s plesnih vaj. Ob pregledovanju albumov s fotografijami z različnih tekmovanj mi je razlagala pomen plesa marinera in razkrila, da se s plesom zapeljuje že od nekdaj. Čar je v tem, da moški sledi ženskim gibom (mali umetnosti brzdanja bosih nog); zapleteta se v ritem kolonialne glasbe in ponosno iščeta odgovor strasti v očeh. Plesna obleka, ki je čakala na novo prvenstvo, me je navdala s spoštovanjem. Kraljevsko rdeča in okrašena s črnimi vezeninami je bila le ena od vseh, ki bi jih lahko še in še občudovala.

1 : 0 - Peru je zmagal

Moji načrti o obisku centra Lime so spet padli v vodo, ko so mi povedali, da je prenevarno, zaradi najpomembnejše tekme na svetu. Nogomet med Perujem (Cienciano) in Argentino (River) je bil tistega devetnajstega decembra lani najpomembnejši praznik v letu. Meni nedoumljive skrivnosti tega športa so me prepričale le o enem. Nikoli nisem videla toliko različnih ljudi naenkrat veselih. Peru je sijal od enosti in igra, ki ima moč združiti in postaviti na noge ves narod, je vsaj v mojih očeh dobila drugoten pomen. Vse smo spremljali seveda le po televizijskem sprejemniku.

Bikini

Kopalna sezona se začne decembra, vrhunec pa doseže februarja, ko se temperatura morja povzpne na dobrih 20 °C. Za nas dokaj hladen Pacifik je za njih popoln raj. Takrat imajo nekatera dekleta vsaj tretji par novih bikink. Najbolj priljubljeno nakupovanje je tisto s prijateljicami. Ko pomerjajo kopalke, se začne tekmovanje zrcalce, zrcalce na steni povej ... Ob priliki so mi povedale, da so bikinke nujne kot srajca za službo. Potrebujemo jih več, saj kopalna sezona traja tri mesece, torej skoraj vse vikende, ko si večina išče svoj košček plaže pod soncem. Lima je seveda obmorsko mesto, vendar je lahko zelena plaža oddaljena tudi 100 ali več kilometrov. Nekaj jih zahaja v obplažne klube zaprtega tipa, kjer je videti bazene z morskovo vodo in celotno infrastrukturo ugodja. Slednje zdaleč ni zastoj, saj začetno članstvo lahko stane nekaj 100 do več tisoč ameriških dolarjev.

Tudi gospod Francisco tio Pancho ne skriva novoletnega veselja.

Za srečo v novem letu se pod mizo pozoba dvanaest grozdnih jagod, kot je videti na sliki - Maria Isabel.

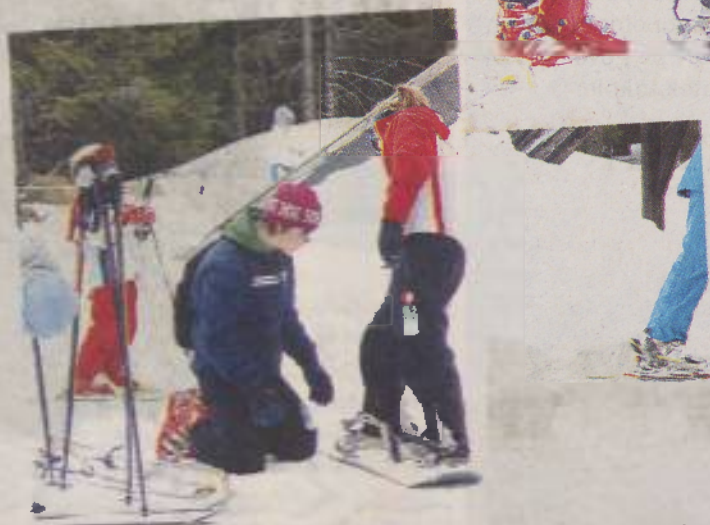
Novo leto je treba pričakati v rumenem - Alejandro.

pelali smo se doj po brejgi

Penova
akcija

S Penon po snejgi ...

Čeprav zima ni čisto taka, kot bi se spodobilo, se v naši mali državi še vedno najde dovolj snega, da si lahko privoščimo, kot nekateri pravijo, največji užitek zime ... spust po zasneženem hribu, pa naj bo s smučmi ali snowboardom. Tudi mi smo se tokrat odpravili na sneg, natančneje na zasnežena pobočja Zreškega Pohorja, na Roglo. Tokrat nas je zanimalo, kako prijazni so ljudje, če se človek na smučišču ne znajde najbolje. Nam se je zgodilo veliko nevšečnosti. Imeli smo težave z bolečinami v križu pa tudi po hribu se nas je bilo strah spustiti.

"Zdravo! Mi lahko, prosim, pomagaš zapeti desko, ker me boli v križu?" Tako je začela Maja pogovor z Igorjem, ki je najprej čudno pogledal, ko pa je videl, da ima ubogo dekle resno težavo, je bil pripravljen pomagati. Spustil se je na kolena in se pri dveh stopinjah pod ničlo začel truditi, da bi pomagal. Končno mu je uspelo, toda Maja je našla že novo težavo. Če hočeš biti lep, je treba urediti tudi ustnice. Toda tudi to za Igorja ni bil problem. Brez večjih težav je kot "jack" zadovoljil punco.

Zapeti desko in namazati ustnice še nekako gre, toda ko je treba komu razložiti, kako se smuča, se stvari nekoliko zapletejo. Nekateri so zelo veseli, ko lahko svoje znanje delijo še z drugimi, drugim pa je nerodno, ker tudi sami niso najbolj vešči.

Za pomoč smo poprosili tudi Melito iz Martjanec. Toda pri njej ni šlo. Hitela je razlagati, da je pravkar končala s prvo uro tečaja smučanja in da nikakor ne more pomagati. Mlada profesorica zgodovine je vseeno hotela biti prijazna, zato se je ponudila s podatki, ali nas zanima kaj iz zgodovine, "smučati pa ne znam naučiti nikogar," je še končala.

Začel sem se spraševati, ali bom končno našel nekoga, ki me bo znal naučiti smučanja. Pa ni in ni šlo. Ko sem že skoraj obupal, je mimo pridrvel Blaž iz Postojne, učitelj smučanja. Super! Najprej ga je zanimalo, ali hočem smučati paralelno ali pluziti ... "Kaj je to paralelno?" Začela sva s tem. Sledila je prijazna razlaga z veliko nasveti, kako stati in obstati na smučeh. Potem pa praksa. Bolj sem se trudil, da bi Blažu otežil delo, bolj se je trudil, da bi mi pomagal. Ko sem mu končno razložil, da snemamo Penovo akcijo, pa se je od srca nasmejal in oddrvel po smučini.

Fantje so neverjetno presenečali. Majina druga žrtev je bila sicer nekoliko bolj zadružna, toda kljub temu se je Tomaž zelo trudil, trudil in trudil ... in končno mu je uspelo. Fantom se ni zdelo prav nič čudno in tako se je Maja počutila kot kraljica.

Od mlajših k starejšim. Končno smo našli tudi starejšega gospoda. Tudi on nam sva pomoci ni odrekal in se spustil, čeprav precej okleval na kolena in Majo "prikap" na desko. Toda tako je šlo več potem, ko je bilo zapeti tudi jopo in Majo spravili v pogon. Čeprav se trudil, je bilo očitno, da se počuti najbolj lagodno, saj je 50 metrov stran čaka žena. Toda gentlemanstvo je pomagal Maji in ji ponudil cel spremljevalski servis do konca smučanja.

Janez iz Ptuja me je najprej nekoliko čudno pogledal, potem pa sva se odpravila. Najprej mi je razložil, kako ostati na smučeh in kako se pravilno ustaviti. Super, uspelo mi je. Toda kako spraviti smuč v pogon? To je že nekoliko težje, ne vem, ali bo šlo. In ko se začnem premikati ... pufff ... in znajdem se na tleh. Toda gospod ni izgubil potrpljenja in tako sva počasi, meter za metrom, nadaljevala svojo pot po smučišču. Ko sem gospodu Janezu razložil, da gre za Penovo akcijo, se je od srca nasmejal in se preden sva se poslovila, še pohvalil, da je bil na smučarskem tekmovanju upokojencev kar drugouvrščen.

Marijo iz Grosupljega sem s prošnjo, naj me nauči smučati, spraval v veliko zadrego. Razložila mi je, da tudi sama smuča bolj za silo, in mi to težko pomagala. Zaradi mojega prigovarjanja se je čez nekaj časa vseeno odločila, da mi bo nekako poskušala pomagati. Spustila sva se po hribu, ampak le za kratek čas. Kmalu sem bil na tleh, ona pa je obupana ugotovila: "Joj, si pa res bogi. Jaz ti bom res bolj težko pomagala, predlagam, da poiščeš koga, ki smučanje obvlada bolj kot jaz." Zahvalil sem se za pomoč in Marija se je kmalu izgubila med množico smučarjev na pobočju.

Timotej,
Maja in
Matej

In naj potem še kdo pove, da Slovenci nismo prijazni ljudje.

Vaša čustva

Se le igraš z mano!

Pokličes me pozno zvečer, samo zato, da bi mi zaželel lahko noč. Tako prijazen si in tako prijetno zveni tvoj glas, ko se na nebu rišejo zvezde in luna. Zaspim s tabo in ti si moja prva misel, ko se zjutraj zbudim. Ne veš, kako si želim, da te zjutraj srečam, in najraje bi ti kar skočila v objem. Ti pa si v družbi prijateljev in me le hladno pozdraviš. Komaj mi nameniš pogled. Kot da me ni ali kot da sem znanka z železniške postaje ali kaj? Kot da si me nekoč nekje videl, pa se ne spomniš niti, kje. Kako to boli in kako sem ob tem žalostna! In ko že mislim, da iz tega ne bo nič, da si me pozabil, tvoj klic pa je bil le trenutek slabosti, se vse spet spremeni. Potem pa me tako prijazno nagovoriš, se me nežno dotakneš ali pa pokličes. Zmedeš me, da te še vprašati ne morem, zakaj delaš tako. Se le igraš z mano ali misliš resno? Le kdaj bom izvedela odgovor?

Šifra: Maj

Vaše pesmi

Za naju

Dnevni noči dolgi so brez tebe,
dolgi, ker tebe ob meni ni.
Dolgi, ker moje ljubezni
do sebe ne čutiš ti.
Pridi k meni,
v oči me poglej.
Povej mi kakšno besedo
in se nasmej.
Tako vedel boš,
kaj v srcu se mi godi.
Videl boš, kako v
očeh se mi iskri.
Rada bi tvoj majhni poljub,
besede iz srca
in ljubezen za naju dva.

Malena

Ljubezen in greh

Biserna solza, grenak nasmeh,
zdaj žalosten je tvoj pogled,
kot ujet med štirimi stenami si,
rad bi bil svoboden kot ptica,
a kdo te na nebu bo ljubil.
Jaz pa ujela sem te,
ker vate zaljubljena sem.
A zate ljubezen je boleča stvar,
a če potrudil bi se,
ne bi bilo zaman.
Razumi, da ljubezen ni kot
roman,
prebereš in je končan.
Biserna solza, grenak nasmeh,
zate ljubezen je greh
in vse to smešno se zdi,
ko znova rečem, da boli.
Če ljubita se dva,
kot bi se lahko midva,
a tebi ni zato,
pustila bi te, pa ni lahko.

Sonja

Ljubezen

Ljubezen je potok, ki žubori,
ljubezen je srce, ki v meni gori,
ljubezen je zvezda, ki na nebu
žari,
ljubezen je to, kar čutiva jaz in ti.

Nataša C.

Prav nora leta so tista, ko se različne teme prikradejo v misli. To je obdobje, ko se velika razmišlja in veliko tuhta. Tudi o medsebojnih odnosih, in to na različnih ravneh, od staršev, prijateljev, sošolcev, in tudi na drugi spol se v teh letih začne gledati drugače. Vanjo, Lauro in Nena smo povprašali o tem, kaj se z njimi dogaja, ko začnejo delati hormoni, ter kako to vpliva na odnose in o čem se največ pogovarjajo.

Najstnik želi biti »in«

Vanja Vrečič, 7. razred osemletke, OŠ Puconci:

Mi smo se največ pogovarjali o medsebojnih odnosih v družini. Naši sklepi so bili, da morajo biti mladi drug do drugega spoštljivi, da mora vladati brezpogojna ljubezen staršev do otrok, da mora družina dajati občutek varnosti in da mora vsak otrok odraščati v enakopravni družini. To je ideal, v resničnosti pa je povsem drugače. V vsaki družini so kakšne težave. Posebnost našega obdobja pa je tudi puberteta, ki prinese v družino konflikte, in takrat so doma bolj napeti odnosi. Puberteta je nekaj naravnega, hormoni podivjajo, mladi pa si mislijo, do so odrasli, to pa še zdaleč ni res. Že obnašanje kaže drugače. Večkrat se skregajo, to pa vpliva tudi na najstnika. Najstnik želi na vsak način biti »in« in želi biti sprejet. Mene v tem trenutku še ni zajel val pubertete. Mislim pa, da za tistega, ki se znajde v puberteti, ni tako težek čas, za vse druge pa je.

Laura Vaš, 7. razred 9-letke, OŠ I Murska Sobota:

Pogovarjali smo se o medsebojnih odnosih v šoli, kako se moramo med seboj obnašati, kako moramo biti prijatelji, da se ne smemo med seboj kregati ali se celo pretepati. Do nestrpnosti pride, ker se med seboj ne razumejo dobro. Vzroki so lahko različni, fantje se tepejo zaradi kakšne punce, vzrok je lahko šolska naloga, ker je nekdo bolje pisal in podobno. Eni so v odnosih do drugih bolj tolerantni, drugi manj. Dobro bi bilo, da bi tiste, ki imajo slabše ocene, potolažili in jim pomagali. Po moje so prijateljstva boljša, če sta skupaj fant in dekle. Moj izkušnja je takšna. Nekoč so me sošolke zapustile, bila sem osamljena, potem pa me je ogovoril fant in postala sva zelo dobra prijatelja. Najino prijateljstvo traja že eno leto in mi zelo veliko pomeni. Tolaživa drug drugega, ko je kaj slabega, in se skupaj veseliva, če kateremu kaj dobro uspe.

Neno Kozar, 8. a-razred 8-letke, Murska Sobota:

Mi pa smo se največ pogovarjali na temo o ljubezni. Osredotočili smo se na ljubezen, saj smo v teh letih, ko nam ljubezen in vse, kar je povezano s tem, precej hodi po glavi. V tem času smo izvedeli veliko novega in koristnega, še posebno takrat, ko so na Oddelku za mladostnike pripravili predavanja. O tej temi se bolj pogovarjajo med seboj dečki, deklice pa zopet med seboj. Čeprav za deklice ne vem natančno. Se pa dečki med seboj o ljubezni in spolnosti kar precej pogovarjajo. Vsak kaj ve in mislim, da smo dovolj seznanjeni. Sprašujemo drug drugega in vemo, kateri ve več in kateri manj. Spolnost pa je v naših letih in v naši generaciji bolj tabu in se o tem samo veliko govori. Po resnici povedano je izkušenj bolj malo. Eni se radi s tem hvalijo, ampak so bolj redki. Po moje jih je manj aktivnih, kot se govori.

Le nekaj sekund ...pa sva se zaljubila

Otroci že v osnovni šoli začnejo razmišljati, kakšni so zdravi medsebojni odnosi in kaj bi bilo treba narediti in spremeniti, da bi bili taki, da bi se v tem odnosu vsi dobro počutili. Da bi se dobro počutili v družini, v šoli, med prijatelji in tudi v kakšni drugi družbi. Za to smo odgovorni vsi, ki v nekem odnosu sodelujemo. Na 14. regijskem otroškem parlamentu, ki je v četrtek potekal na I. osnovni šoli v Murski Soboti, so osnovnošolci razmišljali o medsebojnih odnosih, vrednotah, norih letih in tudi o spolnosti.

V svojih nastopih so večkrat opozorili, da lahko različne vrednote botrujejo generacijskim nesporazumom. Starost je lahko velika ovira, saj posamezne generacije živijo v različnih okoljih in imajo s tem različne poglede na svet. »Starejši mislijo, da mladi živimo le za zabavo, vendar to ni res. Če bi nam prisluhnili, bi nas bolje razumeli in bi videli, da imamo tudi svoje zamisli, svoje ideje in želje, ki bi jih radi uresničili.« Res je, da otroci morajo poslušati svoje starše, vendar bi tudi odrasli morali prisluhniti svojim otrok. Če bi jih slisali, bi se gotovo vsi skupaj bolje razumeli.

Zahteve odraslih so nekaj in po njih naj bi se ravnali otroci. Otroci pa se ravnajo predvsem po zgledih. In odrasli so jim za zgled. Ne besede, vedenje odraslih je tisto, ki vpliva na otroke. Odrasli se preplava zavedajo, da so otroci tisti, v katerih se odrasli lahko pogledajo kot v zrcalu. Otroci preprosto ponavljajo vzorce ljudi, ki živijo

Humani medsebojni odnosi in zdrava spolnost

»V norih letih mladi veliko razmišljajo o prvi ljubezni, prvih dotikih in tudi spolnosti. O tem se pogovarjamo v šoli, s svetovalci, s starši, najbolj pa zaupamo svojim sošolcem in prijateljem.

okoli njih. Staršev, starih staršev in učiteljev. Kako težko pa odrasli prenašajo, ko vidijo, da jim otroci postajajo podobni! »Otroci delamo tako, kot vidimo pri svojih starših,« so razlagali.

Ko sta oba »ZA« in se zaščitita

Ugotavljali so tudi razliko med zaljubljenostjo, ljubeznijo in spolnostjo. Teme, ki v norih letih v pogovorih precej zapolnjujejo njihove misli in radovedne glavice. Pravijo: »O tem se pogovarjamo v šoli, s svetovalci, s starši, najbolj pa zaupamo svojim sošolcem in prijateljem.« Včasih bolj zaupamo svojim sošolcem kot svetovalnim službam. »Naredili so tudi anketo, v kateri so ugotovili, da se redki o spol-

nosti s starši pogosto pogovarjajo, na srečo pa so tudi redki, ki se o tem doma nikoli ne pogovarjajo.

V svet spolnosti je treba stopiti premišljeno in takrat, ko smo vsi za, zato opozarjajo, da so pravilne in pravočasne informiranje o spolnosti mladim zelo dobrodošle. Tudi na vaseh naj bi bilo po njihovem mnenju več svetovalnih služb,

in starši nasploh bi potrebovali več izobraževanja na področju vzgoje. V anketi so tudi ugotovili, da je večina mladih na spolnost pripravljena pri 17, 18 letih. Med njimi pa so tudi taki, ki so prepričani, da so za spolnost pripravljeni že v višjih razredih osnovne šole. »O zdravi spolnosti lahko govorimo tedaj, ko sta oba ZA in se zaščitita.«

Na koncu pa so vseeno prišli do spoznanja, da so telesno resda zreli za spolnost, zanj pa niso zreli duševno. Kar je pri tem seveda najpomembnejše. Zelo zanimivo je, da razmišljajo zelo odgovorno, da se zavedajo, da spolni odnos brez ljubezni ni nič. Za spolnost se po njihovem mnenju ne odločiš, ker je to tvoj prijatelj že izkusil, ampak ko si na to resnično pripravljen, zato pa so jim v norih letih bliže prva zaljubljenost, prvi pogledi in prvi dotiki. Ali, kot je povedal Luka: »Srečala sva se na ulici in se spogledala. Trajalo je le nekaj sekund, a je bilo dovolj, da me je neki nena-vaden in tuj občutek spreletel po vsem telesu. Sva se zaljubila?«

A. Nana Rituper Rodež

V zadnji številki Vestnika je pomatoma izpadla informacija o tem, komu smo podelili vstopnice za koncert zagrebške skupine Psihomodo pop, na katerem se je predstavila tudi prekmurska heavy-post rock skupina Sphericube. Koncert je bil v soboto, 21. februarja, v prireditvenem centru Mešič v Murski Soboti. Organiziral ga je Klub prekmurskih študentov. Imena nagradencev, ki so vstopnice že dobili in so si koncert ogledali, pa kot informacijo objavljamo sedaj. To so Leon Dervarič, Puconci 200, 9201 Puconci, Eva Žula, Prežihova 121, 9250 Gornja Radgona, in Janja Sraka, Mlinska cesta 21, 9241 Veržej.

Tou se spleča

Dr. Albina Nečak – Lük

Verjetno je bila moja profesorica slovenščine tudi zaradi mojih spisov prepričana, da mi bo ta jezik dal poklic. Ni se povsem zmotila. Jeziki so se me prijeli. Tako in drugače. Že zgodaj sem začutila, kako močno sredstvo je jezik. Kako človeka opredeljuje, kako ga vključuje, pa tudi izključuje, kako ga lahko izda. Z jezikom razumemo sebe in našo skupnost, z njim rešujemo probleme in konflikte. Naši možgani, ta fantastični računalnik, so sicer opremljeni tako, da se lahko naučimo kateregakoli jezika, vendar je po mladostništvu mogoče doseči le omejeno zmčnost v nematernem jeziku.

Z vstopom v vrtec nam začnejo jezik kazati v posebni luči. Naučimo se, da je naš jezik nekaj posebnega, da je naša materinščina vrednota, dragocena dediščina, ki jo je treba spoštovati, negovati in ohranjati. Da, predvsem ohranjati in razvijati. Z vstopom v šolo pa se za marsikoga začne pravi boj za pravilen jezik, marsikje pa tudi boj za pravi jezik. V marsikakšnem okolju otrok na bolj ali manj prijeten način izve, da jezik, ki ga je prinesel od doma, ni pravi. Malo je bilo učiteljev, ki so nam znali ali hoteli povedati, da je jezik, ki smo ga prinesli od doma, enakovreden tistemu, ki se ga učimo v šoli, torej knjižnemu jeziku. Le da vsak služi drugačnemu namenu. Da je materinščina jezik, ki smo ga usvojili v zgodnjem otroštvu v krogu svoje družine; v Prekmurju je to prekmurski govor našega kraja. Koliko manj travm bi doživljali, če bi nam to dali vedeti pravi čas. Gotovo bi imelo veliko manj ljudi občutek, da ne znajo govoriti. Ne samo v Prekmurju, ampak povsod, kjer so manj občutljivi učitelji otrokom približevali knjižno slovenščino z neprimernim odnosom do njihovega narečja. Še posebej negativno se obrestuje zanemarjanje ali celo odklanjanje narečja pri manjšinah. V takšnih razmerah se ljudje v primežu med dvema jezikoma, med knjižno obliko svojega jezika in večinskim jezikom, marsikdaj odločajo pragmatično za jezik večine, svojega pa opustijo. Zato so izjemno pomembna prizadevanja vseh, ki poskušajo ljudi, zlasti mlade v Porabju in drugih manjšinskih

kih okoljih, ozavešiti o njihovi pravi materinščini.

Pot do knjižnega jezika je nujna, knjižni

jezik vodi do znanja, je orodje za delo in napredovanje. Narečje pa služi vzdrževanju pristnih medčloveških vezi, je jezik bližine in prijateljstva, v njem so shranjeni zametki naše identitete, v njem je shranjena pomlad našega življenja. Zato sem si želela, da bi tudi moja najbližja, moj mož in hčerka, znala moj jezik. Uspelo mi je. Oba, čeprav se štejeta za Ljubljančana, govorita tudi prekmursko.

Danes, ko se priključujemo skupnosti evropski narodov, marsikoga ponovno skrbi za slovenščino. Ali je ograjena, bomo opustili svoj jezik? Prepričana sem, da ima država vse vzvode, da bo slovenščina tudi v prihodnje jezik izobraževanja, jezik sredstev množičnega obveščanja, jezik znanosti, politike, književnosti, poslovanja itd. Samo pravo strategijo si mora postaviti. Težko si predstavljam, da bi se v Sloveniji starši prenehali sporazumevati s svojimi otroki v slovenščini, v domačem narečju. Branik jezika so naši otroci. Dokler jo starši predajajo otrokom, je slovenščina na pravi poti. Ne bo izumrla. Dokler bodo otroci prekmurskih rojakov govorili prekmursko celo v Ljubljani – in takšnih ni malo –, bo živelo tudi prekmursko narečje.

To je ona

(zgodba z naslovnice)

O jeziku predavam na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani pri predmetu uporabno jezikoslovje. Ljudje me ponavadi presenečeno vprašajo, kaj je to. Pojasnim, da uporabno jezikoslovje skuša odgovoriti na vprašanja, ki so povezana z znanjem, rabo stališči do jezikov in do jezikovnih skupnosti. Seznan vprašanj je praktično neizčrpen. Kako se razvija naš govor v zgodnjem otroštvu, kako se učimo drugih jezikov; kaj je najboljši primeren čas za učni jezikov; kaj je sporazumevalna zmčnost, dvojezičnost? Kako sta povezana jezik in mišljenje, kakšno vlogo ima jezik pri osvajanju novega znanja? Kako sovpadata jezik in identiteta? Kaj je jezikovna politika? Kako deluje jezik v družbi, kaj se zgodi, če kršimo tiha družbena pravila o rabi jezika? Kdaj primerno tikanje, kdaj vikanje, zakaj, recimo, ljudem zdi samo po sebi umevno, da ženske, neznane, naslavljaajo z imenom, moške pa s priimkom? Kako poteka raba jezika pri sporazumevanju v podjetjih in kakšen vpliv ima to na njihovo uspešnost; kako v zdravstvenih ustanovah po nasodiščih? Kaj lahko razberemo iz govornega našanja v družini? Kakšno je značilno govor obnašanje žensk in moških, ali obstajajo tipične razlike?

Še vrsto vprašanj s področja uporabnega jezikoslovja bi lahko našela. O moškem in ženskem voru je, na primer, dognano, da so ženske tiste, ki sprašujejo, moški pa bolj ali manj navdušeno odgovarjajo. Rekli boste, da sem vas z govorom pisanjem prepričala o ženski naravi mojega naspo sporočanja. Vendar: vprašanja so pomembna, beseda teče in da izzovejo odgovore. Nekatera vprašanja smo v Sloveniji šele začeli odpirati. Uporabno jezikoslovje torej vabi.

Zgodbe

ki jih piše
življenje

Mi Primorci in mi Prekmurci smo

Tako pravi Marjan Pahor, upokojeni policist, ki je pred triinpetdesetimi leti prišel v Prekmurje iz Hudega Loga na Krasu kot miličnik, ki mu je bilo službovanje na drugi strani Slovenije ukazano.

»Hvala bogu, da se je tako zgodilo,« se spominja. »Tu je bil vsaj kruh, ki smo ga doma pogrešali. Živeli smo v veliki revščini, enajst let sem imel, ko se je začela vojna. Starša so zaprli, sam sem vojna leta preživel pri dobrem kmetu. Po osvoboditvi sem bil dovolj star, da se za nekaj izučim. Odločil sem se, da bom čevliar. Zakaj, pravzaprav ne vem

natančno, morda zaradi tega, ker v otroštvu nisem imel pravih čevljev. Opravi pa sem lahko samo vaje, kajti leta '50 sem dobil poziv za armijo, istočasno pa tudi vabilo, da se pridružim čuvarjem reda in miru – miličnikom. Nisem dosti razmišljal. Ponudba je bila zelo vabljiva, saj sem tri leta v vojski moral odslužiti s šestimi plačanimi v policiji. Nisem dosti razmišljal, tudi zaradi tega ne, ker se je moja družina odselila na Reko, kjer je oče dobil službo. Najprej so me poslali v Celje, hitro za tem v Laško in nato v Begunje, kjer je bila šola za miličnike.«

Blato in dobri ljudje

Leta '51 je mlad miličnik Marjan Pahor z vlakom pripotoval v Mursko Soboto. »Dvaindvajset nas je bilo,« pripoveduje. »Osem nas je ostalo v Soboti, drugi so bili razporejeni na miličniške postaje v okolici. Pripeljala me je lokomotiva, ki še zdaj stoji na železniški postaji. Prvi vtis – blato ter nepregledna ravnica. In dobri ljudje, s katerimi sem kljub jezikovnim težavam hitro navezal stike. Prekmurci in Primorci smo si zelo podobni, čeprav mi pravimo »da hremo na horo, ki je v Prekmurju ni.«

Jedel bi »vsefele«

Marjan Pahor je v Soboti služboval vse do penzije. Najprej kot opazovalec. En teden dopoldan, drugi popoldan in tretji ponoči je v mestu čuval javni red in mir. »Ni bilo veliko dela. Bila je revščina, ljudje so se držali v glavnem doma pa tudi gostilne so bile, razen kavarne, odprte samo do desetih zvečer. Z meščani smo imeli dobre, prijateljske odnose, saj v nas niso videli »zakona«, temveč pomoč. Vzljudil sem Prekmurce, rad sem imel prekmursko hrano. Spominjam se, da sem v naši menzi, ko so me vprašali, kaj bom jedel, povedal, da »vsefele«. Teren smo v glavnem obdelovali peš, saj je od dveh koles na postaji eno gonil komandir, drugo pa mi vsi.«

Varstveni okoliš

Sposobni in podjetni Marjan je kmalu napredoval. Postal je vodja varstvenega okoliša, ki je bil kar zajeten. Nadziral je delo svojih sodelavcev ter raziskoval kazniva dejanja vse od Rakicane do Bakovec pa do Gederovec. Med drugimi tudi romska naselja. »Samo lepi spomini me vežejo na ta čas. Družil sem se z ljudmi, ki so mi zaupali in me sprejeli za svojega. Hitro sem pobiral prekmurske besede, samo da bi bil doma.«

Kolektiv PLM Murska Sobota 1952

Marjan Pahor in Ivan Rehak, opazovalna služba po mestu leta 1958

Kdo pa so ti mladi fantje?

Pevci in pevke

pri Jüriji

Da pri Svetem Juriju ob Ščavnici lepo pojejo že od nekdaj, je znano, da pa obstaja v tem slovenskogoriškem kraju pevski zbor že od začetka 20. stoletja, pa je znanega bolj malo. Spomin na te slavčke ostaja le pri starejših ljudeh ter na že zdavnaj porumenelih fotografijah, ki jih skrbno hranijo svojci pokojnih pevcev. Zelo radi se tega zbora spominjajo potomci nekdanjih pesmarov, ki se s tem spominjajo svojih pokojnih staršev, in prav ti so mi bili pripravljeni pripovedovati o zboru. Prav vsi pevci in pevke, ki so nekoč peli v Cerkvem pevskem zboru Sveti Jurij ob Ščavnici, ki je včasih štel tudi več kot trideset članov, počivajo v večnem miru. Zadnje srečanje, ki ga je imelo takrat še nekaj živečih pevcev, je bilo leta devetnajstostodvaindevdeset, šteli pa so že okrog devetdeset let. Zanimivo je, da so v cerkvenem zboru peli izključno neporočeni fantje in dekleta, ob tem pa so se morali braniti slabih navad, sicer je bil posameznik izključen. Člani zbora so bila od desetega leta pa vse do poroke ali pa do konca življenja, če se niso poročili. S svojo ponižnostjo, dobroto do drugih in z vsemi drugimi duhovnimi vrednotami so bili na ta način zgled drugim faranom, ki so pod korom poslušali njihovo cerkveno petje.

Na fotografiji, nastali pred cerkvenim domom leta 1924 (1925), ni vseh članov pevskega zbora. V prvi vrsti četrti od leve sedi vaški učitelj (imena učitelja nisem zasledil), peti z leve pa župnik Franc Štuhec, ki mu gre zasluga za ustanovitev tega zbora. Tretji z desne, prav tako v prvi vrsti, sedi Valentin Kocbek, ki je bil od začetka in do konca pevskega zbora

organist in pevovodja. Bil je nadvse dober in spoštovan človek, in to ne le v zboru. Pred njim na tleh sedi njegova hčerka Tilka. Valentin Kocbek pa je bil oče pisatelja Edvarda Kocbeka, ki letos praznuje stoto obletnico rojstva. V dolgoletnem obdobju zbora je nastalo veliko anekdot, nekateri so si s težavo zapomnili besedilo pesmi, pevovodja pa jih je nato na šaljiv način kregal. Vaje so imeli v »hüti pri Pergarci«, sem zvedel po pripovedovanju Kristine Križanič, hčerke ene od nekdanjih pevk v zboru. Njihovo štiriglasno petje se je slišalo vsako nedeljo, včasih tudi pri vseh treh mašah, pogrebih, na božjih poteh - romanjih - in ob drugih priložnostih. Peti v zboru je bilo ugledno in razvedrilno, saj jim je bilo druženje obenem dano z obiskovanjem drugih

krajev, kamor so občasno hodili prepevat. Poleg cerkvenih pesmi so peli različne ljudske pesmi, znani pa so bili skorajda že po svoji himni Šumi, šumi gozd zeleni. Iz pevskega zbora so se razvila različna društva, na primer Orli, društveni sklop, ki je bil izključno katoliški. Zbor je obstajal do druge svetovne vojne, takrat pa se je vse spremenilo, kajti čutil se je precejšnji vpliv takratnega režima in kar nekaj pevcev se je tudi opredelilo za novo politiko ali pa so bili z njo povezani s sorodstvenimi vezmi. Seveda potem niso več peli v zboru. Župnik Franc Štuhec pa je bil zaradi kršenja pravil komunističnega režima izgnan na Hrvaško.

Bojan Zadravec

si podobni

Marjan Pahor, Janko Horvat - voznik, Anton Štraki - kontrolor prometa v Murski Soboti leta 1960

inom bolj podoben. Ti odnosi z ljudmi so odtehtali težavnost poklica in dejstvo, da sem imel samo eno uniformo, en dežni plašč in ene čevlje. V težji konfliktni situaciji sem se v vsej svoji karieri znašel samo enkrat, ko sem od veselega regruta, ki sem ga želel pomiriti, dobil zaušnico. Miličnik Marjan Pahor je pokoj, ki ga uživa že trindvajset let, dočakal na upravi za notranje zadeve.

Drugi časi

»Nikoli mi ni bilo žal, da se je moje življenje tako zavrtelo. Miličniški poklic je bil nekoč zelo cenjen. Ljudje so nas spoštovali, v nas so videli zaveznike. Zakaj je danes drugače, ne vem. Morda zaradi prometa, danes se vsi vozijo, na cestah veljajo pravila, in če te kdo ustavi, ni vedno prijetno. Mi smo hodili peš in se družili z ljudmi. Žal mi je, da policija nima takšnega ugleda kot nekdaj.«

Dneve v pokoju si Marjan krajša s prijatelji in petjem. Do pred kratkim v dveh pevskih zborih, zdaj samo v lovskem. Kdor poje, slabo ne misli.

R. Ficko

VANEKOV
KOUT

Ja, samo še malo, pa mo gratali Evropejci. Čiglij, kelko ges znan je naš falat zemle, ka se njemi Slovenija pravi, že od rimljanof dale tū ge je, se pravi v Evropi. Bar toga se ne da zbrisati, kak se da sefele drugo. Naši poslanci dobesedno zagnje atome mouči napinjajo.

Do 1. maja morejo sprejeti še 39 zakonof, s šterimi mo v našoj državi glij se tak meli zriktano, kak v Evropi majo zriktano. Gospod Rop so pravli, ka nega nikše nevoule, ka poslanci sploy ne bi znali, zakoj roke zdigavlejo pr ton ali pa ovon zakoni. F poslovniki delovanja državnoga zbora nigi ne pišše, ka zakone poslanci prle kak rokico zdignejo morejo prešteti. Super, ges se zaj v šouli tūj javin, pa da de me učitelca kaj pijtala mo samo tūo, pa mo pravo, ka nigi f poslovniki šoule ne pišše, ka ge moren tūj kaj znati, če rokou zdignen. Veselijo se upokojenci. Naša bajca tūj, ka so njin od 2.6 do 3.2% pokojnine zdignoli. Atiji se je najbole vidla, izjava enoga poslancq, ka je ob toj priliki pravo, ka je nej slovenski pokojninski sistem v razpadanji, liki je prej v razpadanji pamet šteroga od poslancof. Ati je tou nej čul, bi pa gvušno pravo, ka bar polovici kaj razno kaple.

Naša bajca so pravli, ka mi za tou povišico penzije eno oubu küpijo ka san sigdar razoglaven. Ne ven, da so nazagnje v bauti bilij, mislin pa ka nanč za bunclek nede zadosta. Dosta se je te dnij gučalo od plače gospe predstojnice psihitrične klinike v Lublani. Dva milijona 700 gezero je prej dobila plače. Pa si zasluži telko? Stouprocentno. Še bi njoj trbelo dati dodatek za sendvič, kakši 10 durđof, ka znankar sirouta nanč za malco nema časa. Ati je pravo, ka tou drugjo biti nemre, ka so k njoj vozili paciente z državnoga zbora. Pa ka so zaj rejsan zvraceni je dokaz, ka delajo s tejmi izbrisanimi. Takše sloge smo že dugo nej vidli. Si kak eden se trgajo za izbrisane. Nažalost sakši po svoje.

Kak so si pač vō zračunali. Ka de njin boukse za svojo stranko. Najmenje se pa ide za lidij - izbrisane. Dosta bole pa za volilne točke. No, vej je tou nej nika nouvoga. Sigdar se kaj najde, od koj se te lejko svajujejo.

Nas je pa zapūjsto gospod Rode. Na jako visiko funkcijo so ga pouzvali v Vatikan. Što de nas pa zaj razsvetljeval? Što de nan sakše leto z Brezij povedo, kak velki grešniki živemo f Sloveniji. Mo vidli. Bar tū je samo ena stranka, pa se nedeo meli od koj štukati.

Doživeli pa preživeli smo pa slovenski izbor za pesem Evrovizije. Ati je tak na polovici, samo inouk odišo pa selotejp, pa je cejlo televijo ob strani fkūp zakelo, Ges san ga z bejlin gleda, ka njemi ge. Pa je pravo, ka ga je straj, ka šteroj nastopajočoj nebi cecek vō spadno. Tak so stepale, ka bil pred dvoranof rešilec, če bi si štera kakši štero okončino strla. Sega je bilou, muzike pa najmenje. Če bi od sej nastopajoči ženskoga spola cote fkūper dal bi glij za eno dugo obleko doubo blaga. F Turčijo de zmagovalno pesem spremljo san gospod Peterle. Če de popejvo, se še ne vej. Mogoče de pa f premori, pred glasovanjon zel frajtonarco, pa pokazo, kak smo slovinci kredi za evropsko unijo. Nigdar se ne vej. Od naši prejnji lejko se čakamo.

Fašenik je zijmo odneso. Larfe so pa ostale. Tak pravi naš ati, da gleda, te naše prejnje. Ništerni so pač tak, ka mislijo ka

je cejlo leto fašenik. Je pa te fašenski čas lekar idealen za izbris direktorof. Kaplejo kak müje, da ji s pipson pošprickaš. Zaj te, te ete letij. Ati je pravo, ka je tak kak je že inda bilou. Te je partija nastavlala, ge de štoj direktor, zaj so pa tou delo prevzele demokratične strankarske sile. Na odgovorni mestaj pa ja nücaš človeka šteromu lejko zavūpaš, ka te nigdar vō ne povej, kelko sta pod sebe skopala.

P.S. Nika san nej pozabo. Fajn mi bojte, pa se veselte nouvi zakonof, pa nouvi delovni zmag naši politikof, pa velki plač naši prejnji.

VANEK

Predstavljamo novo Vestnikovo sodelavko

Boštjana Žajdela

iz osrčja Prlekije

»Pri mojem imenu ni ponagajal noben tipkarski škrat, ampak sem dejansko Boštjan+a, zaradi česar sem v pisnih kontaktih velikokrat Boštjan. Ampak na to sem že navajena od osnovne šole, ki sem jo obiskovala v Cezanjevcih, nakar sem se vpisala na Srednjo strojno in tekstilno šolo v Murski Soboti. Svojo študijsko pot sedaj nadaljujem na Fakulteti za strojništvo v Mariboru, kjer sem leta 2000 diplomirala na visokostrokovnem programu iz tekstilstva, smer konfekcijska tehnologija. Ker se mi je ponudila priložnost za nadaljevanje študija na univerzitetnem programu, sem to tudi izkoristila in v septembru 2003 diplomirala iz tekstilstva, smer inženirski management. S študijem sem si pridobila temeljna znanja iz osnovnih naravoslovnih ved in poglobljena tehnično-tehnološka znanja ter vsa potrebna znanja s področja managementa ter posredno tudi osnove znanja o varovanju okolja,« uvodoma pravi Boštjana Žajdela.

Kot je znano, je pred kratkim postala zelo angažirana avtorica prispevkov o varstvu okolja. Zanimalo nas je, kaj jo je spodbudilo k tovrstnemu pisanju?

»Zanimanje za ekologijo me je tako navdušilo, da sedaj ob delu nadaljujem v tej smeri podiplomski študij, smer tehnično varstvo okolja.

S tem študijem si bom pridobila znanstveno znanje in

se izpopolnila na tem strokovnem področju. Upam, da bom s svojim izobraževanjem pripomogla k razvoju in uspešnosti ohranitve narave, saj opažam nazadovanje le-te, predvsem na našem področju. Raziskovalno delo me zelo veseli in do sedaj sem pridobila že nekaj znanja in novih izkušenj tudi o managementu, analizah in projektiranju, predvsem pa s področja tekstilne kemije in varstva okolja.«

In kaj ji pomeni študij?

»Na dodiplomskem študiju sem poleg trdega študija okusila tudi veliko radosti študentskega življenja tako v Mariboru kot tujini. Za en mesec sem prek organizacije Ceepus gostovala na Technical University of Liberec na Češkem in prav tako en mesec na Faculty of Textile Engineering and Marketing Lodzu na Poljskem.

Moje veselje do kemije in varstva narave je potrdil tudi 3-mesečni študij na University of Leeds, Department of Colour Chemistry v Veliki Britaniji.«

Sveda smo jo povprašali tudi o tem, s čim se najraje ukvarja v prostem času? »Sem popotniške narave in v mojem dosjeju so zapisani tudi Irska, Francija, Španija, Madžarska, Turčija, kjer sem spoznavala njihove posebnosti, kulturo in znamenitosti.

O sebi menim, da sem dinamičen človek, in iščem vedno nove izzive in predvsem optimistično gledam na svet.

Aktivna poskušam biti na različnih področjih, med drugim sem pri pomurskem Vestniku honorarna sodelavka na področju varovanja okolja in moje članke lahko preberete v rubriki Ekomurje,« končuje Boštjana Žajdela.

Milan Jerše

Osnovna načela varstva okolja

Osnovna načela varstva okolja vsakega posameznika naj bodo:

- delovanje v skladu z zakonodajo, spoštovanje predpisov, standardov in drugih zahtev za varovanje okolja;
- odgovornost do okolice ter izvajanje aktivnosti tako, da je naš vpliv na okolje čim manjši;
- težnja k zagotavljanju stalnega izboljševanja pri ravnanju z okoljem in zmanjševanju onesnaževanja okolja in količine odpadkov;
- takojšnje ukrepanje v primeru odstopanj od zastavljenih ciljev s čim manjšim negativnim vplivom na okolje.

Ustrezno ravnanje z okoljem ter trajno izboljševanje sistema ravnanja z okoljem bo vplivalo na naše življenje v naslednjih desetletjih. Nenehna rast na svetovni ravni vodi

do nenehnega pritiska na okolje. Skrbeti moramo za varstvo obdelovalnih zemljišč, kajti zdrava voda in hrana bosta še naprej osnovna življenjska vira, ker je tako urejen človekov in živalski organizem. Zmanjšati moramo uporabo strupov in nevarnih sredstev, ki jih poznamo. Prav tako moramo zmanjšati vse izgube pri porabi energije in materialov ter človekovih aktivnostih.

Čeprav Slovenija ne predstavlja države s perečimi ekološkimi problemi, mora varovanje okolja postati ena od osnovnih odgovornosti in tudi pravic vseh državljanov.

Dobra polovica njenega ozemlja je namreč poraščenega z gozdovi, tako da spada med čistejše evropske države. Glede na predpise s področja varstva okolja, ki veljajo v državah članicah EU in smo jih kot kandidati morali

Z našega štedilnika

Juha iz leče in prekajene slanine

30 g olja, 80 g čebule, 80 g korenčka, 40 g peteršiljevega korena, 180 g rdeče leče, 150 g prekajene slanine, 150 g krompirja, 3 stroki česna, lovorjev list, poper v zrnju, majaron, sol, sesekljan zeleni peteršilj

V posodi prepražimo seseklano čebulo ter na kocke narezano korenje in petršilj. Nekaj minut pražimo, potem dodamo na kocke narezano slanino, lečo, krompir in začimbe. Zalijemo z jušno osnovo ali vodo in kuhamo na šibkem ognju, dokler se leča in zelenjava ne zmečkata. Po okusu še solimo, popramo in potresemo s sesekljanim peteršiljem.

Pikantna piščančja bedra s sezamom

8 piščančjih bedrc (spodnji del), 2 žlici sezamovih semen, ščepec bazilike

Pikantna omaka: 2 žlici olivnega olja, 50 g paradižnikovega kečapa, 30 g gorčice, 100 g čebule, 1 strok česna, 20 g sladkorja, sol, poper, 1 dl piva

Najprej pripravimo pikantno omako. Čebulo, česen, olje, gorčico, sladkor, kečap in pivo zmešamo v mešalniku, da dobimo gladko zmes. V vsako bedro zarežemo tri zareze in jih zložimo v pekač. Prelijemo s pripravljeno omako in potresemo s polovico sezamovih semen. V vnaprej ogreti pečici pečemo pri 200 °C 30 minut. Vmes jih obrnemo, prelijemo z omako in potresemo z drugo polovico sezamovih semen. Preden ponudimo, potresemo z nasekljano baziliko.

Brokolijev narastek s sirom

250 ml mleka, 40 g moke, 40 g masla, 100 g sira trapista, 120 g brokolijskega cvetja, 4 jajca, sol, poper, muškatni orešček, 30 g drobtin, 20 g masla za mazanje modela

Brokoli razcvetkamo na majhne cvetove

Danijel KOZAR
vodja kuhinje
v hotelu Ajda
Terme 3000

in skuhamo v slanem kropu. Posebej na maslu prepražimo moko, zalijemo z mlekom in kuhamo, da se lepo zgosti. Solimo ter začimimo s poprom in muškatnim oreščkom. Ko se ohladi, dodamo nariban sir, rumenjake, brokoli in drobtine. Na beljakov naredimo sneg in ga narahlo primešamo pripravljeni masi. Ognjevarno posodo namažemo z maslom in potresemo z drobtinami. Pripravljeno maso stresemo v posodo in pečemo v ogreti pečici 30 minut.

Ocvrte ajdove palačinke s sadjem

Testo za palačinke: 80 g ostre moke, 80 g ajdove moke, 2 dl mleka, 2 jajci, ščepec soli, olje za pečenje

Sadni nadev: 120 g olupljenih banan, 120 g breskev iz kompota, 120 g svežih jagod ali iz kompota, 100 g brusničevega džema, 2 žlici beldežurja, ščepec vanilin sladkorja

Najprej naredimo ajdovo testo in spečemo palačinke.

Posebej pripravimo nadev. Sadje nadežemo na drobne kocke, dodamo brusnični džem, vanilin sladkor in beldežur. Naradev premešamo. Nadev z žlico damo na sredino palačinke. Najprej prepognemo palačinko z leve in desne strani, potem pa zvijemo v ruladico, podobno kot kanelone. Spaniramo v moki, jajcu in drobtinah ter ocvremo v vročem olju. Ponudimo še toplo.

Z mobilnim telefonom nadkajenje

Britanski znanstveniki so razvili računalniški program za pomoč pri odvajanju od kajenja, ki ga bodo kadilci lahko uporabljali tudi z mobilnim telefonom. Program pošilja nize svetlečih pikic na zaslon, kar ustvarja vizualni »hrup«, ki negativno vpliva na miselne procese v zvezi s kajenjem. Zamisel so testirali z laboratorijskim računalnikom in ob sodelovanju študentov. Znanstveniki predvidevajo, da bo ta program kmalu ustrezen za uporabo z mobilnim telefonom in drugimi tovrstnimi napravami, saj bi lahko deloval dokaj učinkovito.

Ekomurje

Temeljno načelo varstva okolja je usklajevanje vseh dejavnosti, s katerimi posegamo v okolje, ter predvsem uporaba takšnih tehnologij in metod dela, ki bodo na okolje vplivale čim manj negativno.

sprejeti tudi v Sloveniji, lahko ugotovim, da vplivajo na okolje pozitivno, saj smo intenzivneje začeli uvajati načela varovanja okolja na vseh področjih.

Zdravo in čisto okolje je nujno za dobro počutje, zato naj pomeni za nas vrednoto, ki jo bomo z našimi dejavnostmi ohranjali, jo izboljševali in zmanjševali negativne vplive naših dejavnosti na okolje. Naša načela varovanja okolja naj so usmerjena v tej smeri, da Slovenija ne sme izgubiti svojih dragocenih ekosistemov, naravnih parkov ter zaščitene rastlinskih in živalskih vrst, ki vsaki po svoje le še dodatno pripomorejo k prepoznavnosti in zanimivosti naše male države.

Boštjana Žajdela

Besede
mode

Podoben profil

Stil življenja si le redko izberemo; prej ga enostavno živimo. Tudi kadar se spremeni, tega ne opazimo zlahka. Spremembe se zavemo šele, ko se ozremo po fotografijah iz preteklosti. Naše babice in prababice so bile videti pri svojih štiridesetih skoraj enako kot pri šestdesetih ali sedemdesetih, če so jih sploh doživele. Sivi lasje in gube so bili le eden vidnejših znakov, ki jih je takratno življenje hitreje risalo.

Sivi lasje so danes ob vsej barvalni industriji prej redkost in zanimivost. Tudi proti gubam se je danes lažje boriti kot pred nekaj desetletji. In pri hitrem tempu življenja ni težko opaziti, da mama in hči lahko nosita tudi enako konfeksijko številko. Še več, lahko zahajata v isto trgovino, si kupujeta podobna oblačila in uživata v podobnih nobilitih. Čedalje več mam prizadeva za mlajši videz, kar pa ni nujno slabo. Kozmetična in modna industrija

velikokrat obljubljata nemogoče, vendar nam je dosti lažje verjeti kot sprejeti dejstvo. To pravzaprav hočemo, saj si želimo sprememb. In zato se vrtimo v začaranem krogu, si kupujemo magične preparate in smo zadovoljni kljub realnim rezultatom. Zdi se, da smo v življenju sami svoj oblikovalec, saj sami izbiramo.

Udobnost bombaža in vseh novih mešanic z elastanom daje čedalje boljše rezultate. Le kdo bi se upiral udobnim, modnim oblačilom po dostopnejših cenah? Trend, ki se je nevidno začel

v osemdesetih z Benettonom, je danes dosegel vrhunec s španskima blagovnimi znamkama, t. i. Mango in Zara. Staro in mlado je nenkrat relativen pojem. Zdi se, da so stvari, ki so včasih hčeri, včasih tudi mami. Krasno, saj je najslajše, ko smo v novi opravi, vsi nas hvalijo, kako dobro smo videti, resnica pa je bila obešena v mamini omari. Glede na podoben profil je lažje prav vsem, nam potrošnicam in ponudnikom oblačil, ki so se prej zelo trudili, da bi dobili v trgovino vsaj mame.

Tatjana
Kalamar M.

Bioenergoterapevt Štefan Titan odgovarja

no količino insulina, ta pa zmanjšuje nivo sladkorja v krvi. Ob padcu sladkorja se pojavi posledično tudi padec krvnega tlaka. To pa vpliva na naše počutje, ki se kaže kot utrujenost, vrtoglavica, zaspanost, nezbranost, brezciljnost, človek ostane brez energije, hitro je prizadet, živčen, pozabljiv itd. Če opazite te in podobne simptome, si dajte preveriti krvni tlak. Če je ta nizek, je nujen tudi pregled krvnega sladkorja. Ob nizki ravni krvnega sladkorja je treba takoj reagirati, saj nizki sladkor in pritisk obenem (sladkor 3, pritisk 70/50) lahko povzročita padavico, trenutno nezavest ali depresijo. Če opazite podobne težave, preverite višino sladkorja in vsak dan kontrolirajte krvni tlak.

Ker glivica kandidoza močno vpliva tudi na hipofizo, ščitnico, pri ženskah tudi na jajčnike, se pojavljajo težave z mesečnim perilom (boli glava, prsi, rodila, nerivoza). Pri moških pa vedno bolj vpliva na moda in prostatito (bolečine v modih in pogosto vnetje prostate), povzroča impotentnost, spolni ud peče in srbi, pojavi se neplodnost, lahko pa peče tudi voda. Podobne težave

povzroča tudi glivica po imenu kandida, ki pa je prisotna v veliko manjši meri.

Če se vam zgoraj omenjeni simptomi ponavljajo in trajajo daljše obdobje, lahko povzročijo hude posledice, ki se kažejo kot nihanje nivoja krvnega sladkorja. Pozneje pride zaradi prizadetosti slinavke do povečanega ali visokega sladkorja, hormonskih težav, pri moških pa tudi do tumorjev na prostati. Zato priporočam čimprejšnje ukrepanje.

Kako se braniti pred kandidozo? Najbolj zanesljiva je preventiva. Higiena rok in ustne votline, kar lahko izvedemo z domačim jabolčnim kisom. Pijte razredčen kis ali zjutraj pred zajtrkom zaužijte kislo zelje in naredite nekaj požirkov zeljnice.

Če vas srbi koža, priporočam kopanje v topli kopeli z dodatkom 3 dcl kisa in prgišča morske soli. Namakajte se deset do petnajst minut. Podobno počnemo tudi pri znojenju nog. Noge namakamo v posodi s toplo vodo, ki ji primešamo 2 dcl kisa in 100 g morske soli. Kopalne kure moramo izvajati vsak dan neprekinjeno vsaj 14 dni. Po potrebi pa čez čas celotno proceduro spet ponovite.

Na
lekarniški
tehnici

Zdravila in dojenje

Zdravljenje se priporoči glede na bolnikove fiziološke, bolezenske in socialne okoliščine.

V izjavi o zdravljenju v humanem mleku, ki ga je zapisal Komite za zdravila pri Ameriški akademiji za pediatrijo, so aspirin in drugi salicilati edina zdravila brez recepta, ki imajo lahko prek materinega mleka opazen škodljiv učinek na dojenčke. Vendar za mnoga zdravila brez recepta ni na voljo podatkov o prehodu učinkovin v materino mleko in njihovem mogočem kliničnem učinku, zato je kritičen odnos do zdravljenja med dojenjem upravičen. Pred uporabo si velja prebrati zdravilsko navodilo, zdravilske dvome pa odpraviti skupaj s farmaceutom oziroma zdravnikom.

Seveda imajo farmakološki učinek tudi nezdravila. Doječa mati, ki kadil, obremeni svojega otroka s kadilskimi posledicami. Količina kofeina v kofeinskih napitkih sicer ni škodljiva, a večji in pogostejši odmerki povzročijo slab spalni vzorec pri otrocih. Alkohol že v zelo majhnih odmerkih ogrozi zdrav otrokov razvoj.

Janez Springer, mag. farm.

Tudi računalnik potrebuje servis

Če mislite, da servis potrebujejo samo avtomobili, ste se zmotili. Res je, tudi računalnik potrebuje od časa do časa servis. S tem ne mislim na zamenjavo kakšnih obrabljanih delov. Ne bomo govorili o strojni opremi, ki je v »škafli«, ampak o servisiranju programske opreme. To pa so operacijski sistem in razni programi. Osredotočili se bomo na operacijski sistem Windows.

Vse stvari, ki se snemajo na računalnik, nam ga sčasoma »zasmetijo«, vendar pa nam računalnika za to ni treba odpeljati v mehanično delavnico. Precej stvari lahko storimo kar sami doma. Za to pa niti ni treba biti strokovnjak. Treba je samo pomesti določene »smeti«, obnoviti zastarele dele programov in preveriti stanje sistema.

Med pogostejša opravila (vsaj 1-krat na teden) spada obnovev antivirskih programov. Večina teh programov opravi to celo avtomatsko. V nasprotnem primeru je dobro, da gremo na spletno stran proizvajalca in poiščemo morebitno novo verzijo virusne datoteke. Enako velja za obnovev prepoznavanja nadležnih reklamnih programov (spyware, adware), saj je na spletu vedno več nezazelenega reklamiranja.

Med tedenska opravila lahko štejejo ustvarjanje zaščitne kopije (backup) naših pomembnih podatkov. Ob morebitni okvari je dobro imeti rezervno kopijo na cd-ju. V času vse večjih nevarnosti vdora v naš računalnik prek spleta je tudi pomembno, da je naš sistem dobro zaščiteno. Novejši operacijski sistemi imajo vgrajeno funkcijo Windows Update. Ta nam omogoča, da lahko avtomatsko posodobimo operacijski sistem, gonilnike naprav in nekatere Microsoftove programe. V nasprotnem primeru moramo te nove dodatke sami dobiti z Microsoftove domače strani. Microsoft vsake toliko časa izda popravke svojih programov, ki so potrebni ob odkritjih vedno novih napak in varnostnih lukenj.

Vsaj mesečno bi morali pogledati, ali obstaja kak popravek ali varnostni dodatek za programe, ki jih največ uporabljamo. Sem spadajo predvsem spletni brskalniki (Internet Explorer, Netscape), programi iz paketa MS Office (Word, Excel, ...). Posebej pozorni moramo biti pri programih, ki se povezujejo na svetovni splet. Ti so lahko v primeru napak hitro tarča raznih »hekerjev«. Za dobro delovanje naprav je pomem-

bno, da obnavljamo njihove gonilnike (driver). Ti omogočajo, da naprava v sistemu deluje pravilno. Še posebej velja to za nove naprave, ki ponavadi še nimajo tako izpopolnjenih gonilnikov. Kdor ima novejšo windowse, mu to olajša funkcija Windows Update, drugi pa morajo posodobitve poiskati sami na spletnih straneh proizvajalcev. Defragmentacija diska tudi lahko pripomore k bolj tekočemu delovanju. Sčasoma postanejo datoteke na disku zelo razmetane, kar upočasni delovanje. To funkcijo, ki nam spet zloži stvari na disku, najdemo v vseh windowsih (Defragment). Novejši windowsi omogočajo tudi čiščenje diska (Disk Cleanup). Počistijo odvečne inčasne datoteke, ki jih ustvarijo programi med uporabo. Večina jih ponavadi ustvari spletni brskalniki. Enako velja za odkrivanje napak na disku. Za to je poskrbljeno s funkcijo Scandisk oz. CheckDisk. Obstaja pa tudi več programov, ki pregledajo računalnik in opozorijo na težave. Takšni so SiSoft Sandra, Norton Utilities, System Mechanic in drugi. Če imate težave z računalnikom, nikakor niste sami. Veliko je ljudi s podobnimi težavami, ki so pripravljeni pomagati. Nasvete pa najdete tudi na straneh, kot so www.annoyances.org, www.tweakxp.com in www.computing.net.

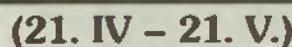
Mag. Matej Gomboši

HOROSKOPEN

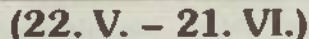
Pripravljala: Agencija Exp

(21. III. – 20. IV.)

Časa za počitek in optimizem ne bo, kajti kar koli boste počeli, se boste morali močno potruditi, da zadeve pripeljete do konca. Sprememb bo veliko, a jih boste dojemali in jim sledili. Nekoliko več zraka boste lahko zajeli po 20. Sreča ali prijetnost se bo zgodila tam, kjer je ne boste pričakovali. Morda se bo to celo zgodilo v ljubezni. V družbi boste dobro sprejeti. Tam, kjer se bo motovilila žival, bo na koncu vse dobro. V telesu vam primanjkuje fosforja.

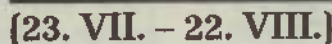
Dokaj nelagodno in precej spremenljivo obdobje, ki bo prineslo nekaj dodatnih skrbi. Tisto, česar v preteklosti niste uredili, se bo zdaj pokazalo in bo naredilo natrpan urnik. Torej, časa za počitek in zabavo ne bo ravno na pretek. Če ste si v ljubezni zadali previsok cilj, si boste to morali priznati, vendar: čez dober mesec se lahko marsikaj spremeni. Sanje bodo nakazale zanimiv razplet. Za eksperimente ni primeren čas.

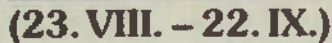
Obdobje, ki je pred vami, ne bo ravno blesteče. Računajte na nerazumevanje v družbi, pri čustvih in s partnerjem bo nekaj zmede in nekajkrat boste prenatglo ter nepremišljeno reagirali. Torej: treba se bo zbrati in biti pripravljen na »boj«, da pridete iz njega s čim manj ranami. Na srečo pri tem ne boste sami – nekdo iz vaše bližine vam bo stal ob strani. Veliko vam ne bo pomagal, a za vsak primer: tokrat je srečna številka 3. Brzdajte strasti!

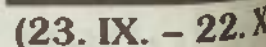
Spremenljivo razpoloženje in zagate, vendar bo to pester in spodbuden mesec. Nekaj zadev boste nevede ugodno rešili. Tudi poslovno boste uspešni. Pot, po kateri boste šli, bo zahtevala razrešitev problema pred pomladjo. V drugi polovici meseca občutek, da ste premalo naredili, zato se boste počutili nemočnega. Vse skupaj vam bo jemalo energijo. Angel varuh bedi nad vami, vendar se na to ne zanašajte!

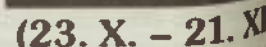
Največ, kar bo vredno v tem obdobju (poleg dodatne energije v drugi polovici meseca), bodo nekatera nova spoznanja. Morda se bodo večje težave pojavile do 5. v mesecu. Potrdilo se bo, da je urejena ekonomska baza najpomembnejše, in tudi to, da se bolj kot na druge lahko zanesete le nase. Zdravje: da ne bi prišlo do večjih motenj, bodite bolj disciplinirani. Izobraževanje: pritisnite! Poskrbite za magnezij in vitamin E. Stroški se bodo povečali.

Obdobje za marsikaj: za potovanje, ljubezen, tudi sovraštvo in nevoščljivost, prepir in utrujenost. Skratka, pestro bo in postlano z veliko negotovosti, to pa seveda narekuje veliko prizadevanja in časa za razmislek, da boste prišli do pametnih odločitev. Pokazalo se bo nekaj zanimivih ponudb. Ker vam nenehno primanjkuje energije, večkrat sežite po sladkarijah. Morali bi razmisliti o kakršnikoli obliki rekreacije.

Zrcalna slika predhodnega obdobja. Tisti, zmogel smeh, bo sposoben marsičesa. Čas je vse drugo za ljubezen se nezadržno bližata. splošno se bodo izboljšali odnosi z nasprotnim spolom. Tisto, kar ste sejali, boste začeli žet. garanje torej ni bilo odveč. Nagrada - tak ali drugačna - pride in povzroči nove obveznosti. Ko boste zrl v zvezde in pozabili na prazen svet, se bo utrnila prava misel. Še je pot, ki je preizkusili.

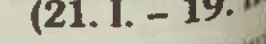
Kar spodbudno obdobje. Čeprav boste ob psihično dokaj nizko, se bo pokazala notranja moč. Kot močan, visok val se prikazala ljubezen in vi se boste spustili. Če do zdaj niste zmedli komu glave, jo boste marca zanesljivo. Nekaj hitrih, samozares vendar dobrih odločitev. Prva polovica meseca ugodnejša za poslovne načrte in sprejemalno Trma in mnenje, da drugi ne morejo imeti prave vas lahko drago staneta.

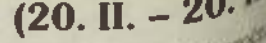
Energija vam bo dala medvedjo moc delovno vnemo. Po drugi strani bo pri zavist okolice. Vzemite kakšno tableto počasnosti in obotavljivosti pa tudi nosti. Spremembe so nujne. Morda bi modi oziroma oblačenju. Prava ljubezen po razočaranju. Finančno stanje kaze vretovanja. Pri učenju težav ne bi smelo vetrovnem bo ideja dobila krila. Mlajši dobiti darilo.

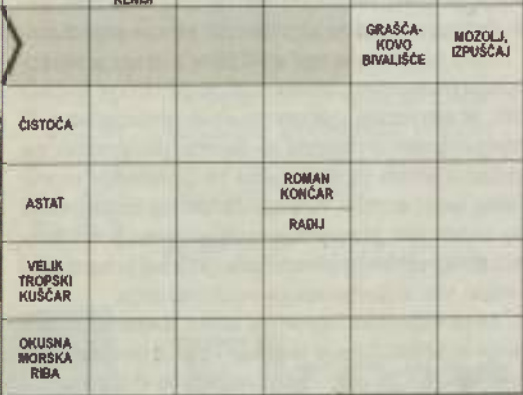
Prihaja pozitivno in srečnejše obdobje, kronano z uspehom. Časa za počitek ne bo. Spremembe in hitri dogodki, začetni sva avanturo, se bodo kar vrstili. Zbližanje s prijatelji. Sredi meseca se bo nekaj razslojilo vas razbremenilo, proti koncu meseca pa ponovno zapletlo. Poskrbite za spros pomislite na to, da na dveh stolah ni združen. Kar se bo zgodilo v marcu, se zna ponoviti.

Kakšni večji problemi se ne bi smeli ljubezni se že ves čas nekaj kuha, rezi ni. V zvezi s prihodnostjo dobro razmišljate, bo narediti naslednji korak. Nepredvidljivo zagato boste znali elegantno razrešiti. Rabi razočaranje nad prijateljem, ki bi se s vami. Novice si bodo sledile. Nekateri razsvetleje zadeve, o katerih ste doslej mislili veste vse. Tisti, ki se učite ali imate delo, povezano z branjem, boste imeli težave

Brez panike! Zadevo boste izpeljali, čeprav vam ni všeč, čeprav ste se črta niso ogroženi. Umirili se boste in misli
kako uspešno izpeljati posel. V odnosih
pričakujte praske in sami ne izzivajte. V zasebi
življenju sploh ne bo vse enostavno, nič
ni, kar bi bilo neresljivo, vendar
odklanjajte in pri odgovorih ne bodite kratki
poznanstvo. Knjiga vam bo delala dobro druž
in vas zadovoljila, zato ji dajte priložnost.

Rešitve križanke - VLADO ŽABOT, RAZKRIŽJE

1. nagrada v vrednosti 10.000 SIT
Klaudija Cimbola, Ivanovci 5a, 9208 Fokovci, dš. 13811584

2. nagrada kuharska knjiga *Beug žegnajci*:
Monika Žalik, Žižki 54c, 9232 Črenšovci

3.-7. nagrada VESTNIKOVA majica
Hana Cifer, Razlagova 22a, 9000 Murska Sobota
Jasmina Kepe, Gaberje, Kratka ulica 6, 9220 Lendava
Tamara Pukšič, Zg. Konjišče 17, 9253 Apače
Etelka Mihinković, 9223 Dobrovnik
Dračica Habjanič, Čuber 13, 9240 Ljutomer

Nagrajencem čestitamo. Potrdila za nagrade bodo prejeli po postu.

Potrudite se in rešitev z osem-
čenih polj prepisite na dopisnico,
ki jo skupaj z vašo davčno številko
pošljite na naslov: VESTNIK, p. p.
107, 9000 Murska Sobota, s pris-
pisom PENOVA NAGRADNA KRI-
ŽANKA, do vključno ponedeljka,
8. marca 2004. Pet reševalcev
bomo nagradili, in sicer z nagrado
v vrednosti 10 tisoč tolarjev, 2
knjigi, čestitko na Radiu Murski
val in Vestnikovo majico.

Pen je, kratko rečeno, Vestnikova mesečna priloga in ima tudi sicer zvezo z naravnimi mesečnimi cikli. Ustanovljen je bil, da bi, v skladu z inenom in asociacijami, učinkoval kot časopisni pen (tla) in penetrantue (prodiralec) ter bil poln fotografij, kakor se za tabloid spodobi.

Izdaja ga Podjetje za informiranje. Odgovorni urednik matičnega časopisa je Janko Votek, uredniki Pena so Bojan Peček, Jože Rittuper in Irma Benko. Oblikuje ga Endre Gontér, za fotografije skrbita Nataša Juhnov in Jure Zauneker, lektorica Nevenka Emri. Računalniško ga oblikuje Robert J. Kovač. Za Pen ni posebne naročilne!

Šele po 14 letih mu je sodišče dokončno »opralo« ime

OSTE
BAKAL

I Z

M O

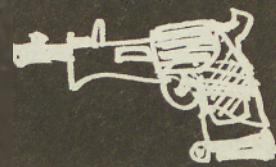
J E

G A

A R

H I

V A

Kako so Mladena Rajha iz XIX Prlekije neupravičeno obsojali

Znana pregovora Pravica vedno zmaga in Pravica ima dolge noge sta se še zlasti potrdila v primeru danes 47-letnega Mladena Rajha iz Slamnjava pri Ljutomeru. Ob pomoči svojega zagovornika, uglednega odvetnika Jozeta Šafariča, mu je namreč po natanko 14 letih nemirnega spanja le uspelo dokončno dokazati, da ni storil očitane kaznivega dejanja - naklepne napeljevanja drugega, da bi storil kaznivo dejanje umora.

Po oprostilni sodbi okrožnega sodišča v Murski Soboti, ki je bila izrečena že 3. marca 1999, je to po pritožbi okrožnega državnega tožilstva približno dve leti pozneje potrdil tudi pritožbeni senat Višjega sodišča v Mariboru, kateremu je predsedoval sodnik svetnik Peter Hauptman. Sicer pa naj bi omenjeni, ki je sedaj samostojni prleški podjetnik, napeljeval k umoru moža nekdanje sodelavke. Vse skupaj naj bi se zgodilo pred sedemnajstimi leti (leta 1987) in obdolženi je bil že na prvi obravnavi pred takratnim Temelnjnim sodiščem v Ljutomeru leta 1991 oproščen obtožbe napeljevanja k umoru in še nekaterim kaznivim dejanjem, toda Višje sodišče v Mariboru je na pritožbo takratnega Državnega tožilstva zahtevalo novo obravnavo. Zaradi tega je kar nekaj časa potekal ponovni postopek pred senatom okrožnega sodišča v Murski Soboti, kateremu je predsedoval okrožni sodnik Roman Petek (že nekaj let je Roman odvetnik, op. p.), ki se je končal marca 1999, toda po vnovični oprostilni sodbi je državni tožilec spet napisal pritožbo.

In o čem je pravzaprav v tej več kot 17 let stari zgodbi odločalo sodišče? Obtožnica, ki jo je zastopal državni javni tožilec Žarko Bejek, je namreč očitala Rajhu, v času dogajanja trgovcu v podeželski trgovini v Cezanjevcih pri Ljutomeru, da je, kot ga je obdolžil znanec in nekoč menda tudi prijatelj Rudolf Markoč, slednjega napeljeval k umoru Miroslava Ozmece, moža nekdanje Rajhove sodelavke Ljudmile Ozmec, ker da je bil Rajh vanjo zaljubljen. Ponujal naj bi mu, tako obtožnica, takratnih 10.000,00 nemških mark, če bi Ozmece denimo med ribarjenjem udaril po glavi in ga vrgel v ribnik ali če bi insceniral kakšno drugo »nezgodo«, ki bi Ozmece pahnila v smrt. K umoru Miroslava Ozmece naj bi napeljeval tudi Dušana Belo, za kar naj bi mu ponujal polovico prejšnjega zneska, pozneje pa naj bi Belo napeljeval tudi k umoru Rudolfa Markoča, ker da se mu je preveč zaupal, zato naj ne bi smel več živeti.

Obdolženi Mladen Rajh, ki je bil zaradi teh obtožb slabe tri mesece tudi v priporu zaradi domnevne nevarnosti za okolico, je na obravnavah vse navedbe Rudolfa Markoča vseskozi zanikal in trdil, da gre za zaroto zoper njega. Po drugi strani pa je ključna priča Rudolf Markoč, ki je leta 1984 menda prostovoljno izstopil iz policije, trdil, da nima niti najmanjšega vzroka, da bi po nedolžnem obtoževal Rajha. Markoč je na vseh zaslišanjih nenehno ponavljal, da ga je Rajh napeljeval k umoru moža Ljudmile Ozmec. »Dejal mi

je, da se mora znebiti Ozmece, in to naj bi opravil jaz. Tega nisem hotel storiti, toda ko je začel groziti, da je treba umoriti tudi mene, sem vse skupaj moral prijaviti policiji.« je med drugim poudarjal Markoč, toda s tem sodišča ni uspel prepričati. Še več, tri ključne priče - Dušan Bela, Branko Rajh in Srečko Pintarič - so v glavnem, tudi med soočenjem z Markočem, potrjevale navedbe obdolženega Rajha ter celo obdolževale Markoča.

Tako je sodišče tudi takrat sledilo pričam in drugim dokazom. In ker ni bilo trdnih dokazov za očitana huda kazniva dejanja, je bil Rajh ponovno oproščen obtožbe, hkrati pa ni bil dolžan plačati sodnih stroškov. To oprostilno sodbo je kljub pritožbi okrožnega tožilstva potrdilo tudi višje sodišče v Mariboru in s tem je zadeva le končana. Toda čeprav je od domnevnega dogodka do končno pravnomočne sodbe minilo kar 14 let, si je tudi Mladen Rajh, kateremu je celotna zadeva povzročila velikansko materialno in moralno škodo ter duševne bolečine, končno oddahnil. Kljub vsemu pa od države niti od nikogar drugega ni zahteval nobene odškodnine za čas, ki ga je prebil v priporu, in še za kaj ...

Zanj je, kot kaže, najpomembnejše, da je po dolgem pravdanju le uspel dokazati, da so ga neupravičeno obsojali za huda kazniva dejanja. S tem se je s pomočjo odvetnika Šafariča tudi za vedno rešil dolgoletne hude »nočne more«.

Na pomurskih cestah vedno več povožene divjadi

Vsak dan končajo pod kolesi skoraj tri živali

Ne glede na to, da policisti v pomurski regiji ocenjujejo, kako ugodna je splošna varstvena situacija, še zlasti, ker se je občutno znižalo število različnih kriminalnih kaznivih dejanj pa tudi hudih prometnih nesreč je vedno manj, so v Pomurju še vedno tudi žalostni rekordi. In poleg tega, da je med pomurskimi povzročitelji prometnih nesreč nekako največ takšnih, ki so pregluboko pogledali v kozarec, se je Prekmurja in Prlekije oprijel tudi vzdevek »nesrečne dežele za divjad«. Ne mine namreč dan, da v policijskih poročilih ne bi zapisali, da je bilo obravnavanih toliko in toliko povoženih divjih živali (včasih tudi nad deset, op. p.). Pravzaprav je v regiji tudi največ tovrstnih trčenj, saj so v letu, ki se je ravnokar izteklo, policisti našli natanko 1.038 povoženih divjadi, a glede na to, da je bilo leta 2002 povoženih »le« 906 živali, je jasno, da se stanje z leti slabša. Žal je takšnih povoženih živali še bistveno več, kajti tukaj je samo podatek o tovrstnih

trčenjih, ki so prijavljena policiji. Nekateri vozniki takšnih »bližnjih srečanj« sploh ne prijavijo, bodisi da na vozilu ni bilo škode, so vozili »okajeni« ali zaradi kakšnega drugega vzroka, tako da bi prihod policije lahko stal še več kot popravilo zvite pločevine.

Tudi predstavnik Policijske uprave Murska Sobota za stike z javnostmi Zoran Kosi pravi, da je število povoženih živali, predvsem divjadi, še bistveno večje, toda policisti zabeležijo predvsem tiste, ko vozniki povoženje prijavijo in je treba narediti zapisnik za zavarovalnico. Po drugi strani pa se pogosto zgodi, da nekateri vozniki, namesto da bi prijavili povoženje divjadi, slednjo samo vržejo v prtljažnik in divjačinska »pečenka« je že na mizi. Sicer pa se zgodi po mnenju pomurskih policistov največ povoženj divjadi v zgodnjih jutranjih in poznih večernih urah ter tudi ponoči, ko živali najpogosteje prečkajo ceste. Policisti opozarjajo voznike osebnih in drugih vozil, da bi bili lahko nekoliko previdnejši in tudi uvidevnejši do nemočnih živali, ki se na svojo nesrečo ne spoznajo na prometne predpise. V pomurski regiji povežijo največ srn, sledijo pa zajci, lisice in še nekatere druge živali, vsakodnevno pa so tako povprečno dnevno povožene skoraj tri živali. Vsekakor bi bila statistika še bolj žalostna, če bi povoženi divjadi pristeli še stotine povoženih mačk, psov, ježkov, žab, ptičev ...

Sicer pa »bližnja srečanja« vozil in divjadi močno občutijo tudi v zavarovalnicah. Najmanj vsak drugi lastnik vozila ima sklenjeno tudi zavarovanje, ki pokrije

Čudežno preživetje - zajček v prednjem odbijaču avtomobila in srnica brez noge. Oba so po nesreči rešili pri Veterinarskem inženiringu Nabergoj v Moravskih Toplicah. Toda koliko jih nikoli ne rešijo in koliko materialne škode je na vozilih?

V letu 2003 v pomurski regiji (uradno) povoženih natanko 1.038 (leta 2002: 906) živali - Enota zavarovalnice Triglav lani zabeležila 1.061 povoženih živali in izplačala 130.000.000,00 odškodnine ...

škodo, nastalo pri trčenju z živalmi. Samo v soboški območni enoti zavarovalnice Triglav, ki ima okoli 70-odstotni tržni delež zavarovanih vozil v regiji, saj je pri njih zavarovanih okoli 50.000 vozil, so denimo že v letu 2002 poravnali skoraj za 100 milijonov tolarjev škode, ki je nastala zaradi trčenja z živalmi. Kot nam je povedal direktor premoženjskega sektorja pri omenjeni zavarovalnici Jaroslav Karba, je bilo v letu 2003 prijavljenih 1.061 nesreč z živalmi in so na račun odškodnine izplačali dobrih 130 milijonov tolarjev. Večino omenjenih živali, ki navadno poginejo, prevzamejo lovci, so pa k sreči in v zadovoljstvo aktivistov v društvih za varovanje živali tudi vozniki, ki poskodovano žival hitro odpeljejo do najbližjega veterinarja. Še posebne izkušnje imajo pri Veterinarskem inženiringu Nabergoj v Moravskih Toplicah, kjer so v minulih letih pomagali velikemu številu živali, ki so se vrstile v naravo.

Ima vse (skoraj vse)

Za vnukinjo razvpitega ladjarja Aristotelesa Onassisa, nekoč soproga nekdanje žene ameriškega predsednika Kennedyja, bi lahko rekli, da ima vse. Mladost, denar in tudi pameti ji ne manjka.

Po svojem pradedu je podedovala bajeslovno bogastvo, ki je vredno okrog 7,5 milijarde evrov. V to »erbijo« spadata otok Skorprios v Egejskem morju, 150 različnih firm, rezidence v Parizu, Ženevi, na Ibizi in še kje, umetniški zakladi itd. Dokler Athina Onassis ni bila polnoletna, je lahko razpolagala le z delom tega bogastva, zdaj, pri devetnajstih, pa je vse njeno.

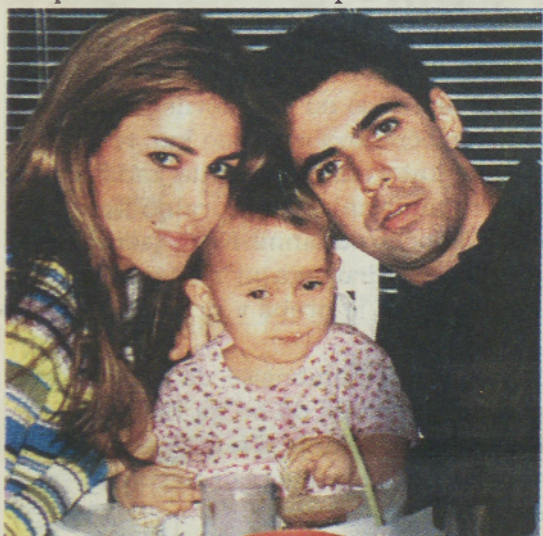
Marsikdo je sicer rekel, da jo je pamet zapustila tisti trenutek, ko se je poročila z Alvarom Alfonsom de Miranda Netom, brazilskim športnim jahačem. Kaj naj bi torej manjkalo najbogatejši teenagerki na svetu? Morda otrok. Verjetno da, čeprav ima tudi tega.

Njen soprog, prijatelji mu pravijo Doda, je bil poročen z brazilsko plesalko in ma-

Zaljubljeni par Doda Miranda in bogata dedinja Athina

nekenko Sibeles Dorsa, s katero je imel otroka. Ko sta se ločila, si ga je nekako prisvojil. Athina se je na majhno Viviane navezala in zdaj skrbi zanjo kot prava mati. Toda prava mati si je premislila in zahteva, da se otrok dodeli njej, kar se bo verjetno zgodilo. Kot pravi, bi si to izbrala že pri ločitvi, vendar takrat ni imela dovolj denarja, da bi to uredila s pomočjo odvetnikov.

Nekoč srečna družina: fotomodel Sibeles, Doda in hčerka Viviane leta 2000. Vse drugo se je zgodilo pozneje.

Doda, Athina in Viviane na jahalnem turnirju

... je tokrat Agata, študentka slavitike iz Poljske. Rada deska po internetu, rada bere in je rada v veseli družbi. Ceni inteligentnost, srčnost, originalnost in tiste, ki so sposobni prisluhniti drugim. Pravi, da bi lahko pogrešala marsikaj, brez ljubezni pa ne bi mogla preživeti.

Kaj dela Grace?

O Grace Jones, pop ikoni osemdesetih let, se že dolgo časa ničesar ni slišalo. Zdaj se je spet pokazala v javnosti. Petinpetdesetletna pevka, ki se je svoj čas izkazala tudi kot dobra igralka v filmu o Jamesu Bondu, se je tokrat pojavila v Londonu. Po fotografiji sodeč, z značilnim medvedjim pokrivalom, bi lahko domnevali, da se je zaposlila kot stražarka pred Buckinghamsko palačo. Toda ne. V reklamnem spotu, odeta v nerc in krzno, vabi na Bahamske otoke. Malce nenavadna reklama za otoke, ki so dali ime kratkim hlačam ...

Grace med snemanjem spota. Ob njej stoji znani londonski klobučar Philip Treacy.

Prihaja nova zvezda

Pravzaprav je že prišla in zdaj je samo še vprašanje časa, kdaj bo napolnila stolpce svetovnih revij in časopisov, ki spremljajo življenje največjih zvezd. Gre za Avstralko Naomi Wats, sicer že petintridesetletno seksi plavolasko, visoko 167 cm, za katero vsi pravijo, da bo kmalu postala super zvezda. To je nova Nicole Kidman, pravijo filmski kritiki, katere je očarala njena vloga v filmu 21 gramov, ki je nominiran za oskarja. Zanimivo je, da sta Naomi Wats in Nicole Kidman prijateljici iz otroških let. Ko je Nicole še živela v Avstraliji, sta celo skupaj posneli reklamni spot. Ob vzhajanju nove zvezde je Nicole izjavila, da prijateljstvo ostaja naprej in da med njima ni zavisti.

Speča princeska

Norveški prestolonaslednik Haakon (30) in soproga Mette-Marit (30) sijeta od sreče, ko na gradu Skaugum pri Oslu, enajst dni po rojstvu, uradno predstavljata hčerko Ingrid Alexandro. Prihodnje norveške kraljice očitno prva javna prezentacija ni preveč zanimala. Medtem ko so fotoreporterji in snemalci tekali sem ter tja in škljocali, je ves čas blaženo ajčkala na mamičinem ramenu in se z drobceno rokico oklepala očkovega kazalca. Novopečeni očka Haakon pa ima, čeprav ima po norveških zakonih 4-tedenski porodniški dopust, kar precej dela. Njegov oče, norveški kralj Harald, je zbolel za rakom in tako vse kraljevske posle v bistvu že zdaj opravlja sam, če mu ne priskoči na pomoč sestra, princesa Martha Louise (32), s katero se sicer odlično razumeta. Lepo, mar ne? Mogoče se bo tako nekoč začela moderna pravljica o speči princesi ...

zvezde
žarijo

Srečna mladoporočenca Demi in Ashton sta zadnjih deset mesecev nerazdružljiv par.

Rumer (15), Scout (12) in Tallulah (10), hčerke iz zakona Willis-Moore, očka Bruce, nevesta Demi in prihodnji krušni oče Ashton. Vsi se lepo razumejo in Bruce je bil celo med prvimi povabljeni na poroko.

Resnični happy end

Prvi nastop po poroki: Sir Ben (plemiški naslov mu je podelila angleška kraljica Elizabeta), Aleksandra in njena hčerka Loise.

Zdaj gre zares

Pred slabim letom, ko sta se v javnosti pojavila skupaj Demi Moore (41) in MTV-zvezdnik, 25-letni Ashton Kutcher, so vsi rekli, da je to dober »štos« in je zanesljivo namenjen promociji Ashtonove nove tv-serije. Danes nihče več ne pravi, da je bila to dobra šala, ki je zrasla na zelniku kakšne promocijske agencije. Dejstvo je, da se bo par morda poročil. Mladi par se, kljub precejšnji starostni razliki – dobrih 15 let – odlično razume. Zdaj je sicer kljub vsemu

prišlo med igralko in moderatorjem do rahlega nesporazuma, vendar ga bosta prej ali slej razrešila. Ženin bi rad poročno slovesnost opravil v Los Angelesu, nevesta, ki je takšne zadeve enkrat že »dala skozi«, pa bi rada to opravila kar doma, na ranču v državi Idaho. »Poroka je družinski praznik, ni cirkus!« pravi. Skorajda bi ji lahko verjeli, saj ima od prej res veliko družino. Iz prvega zakona z Bruceom Willisom ima tri hčerke, stare od deset do petnajst let.

Lansko leto smo na teh straneh že pisali o Benu Kingsleyu in njegovi poroki. Zdaj lahko nadaljujemo oziroma končamo. Znani igralec, ki se ga večina spominja iz filmov o Gad-hiju, Leninu ali Mojzesu, ki jih je mojstrsko upodobil, se je pri 60 letih lani avgusta poročil z dobrimi trideset let mlajšo soprogo Aleksandro, Nemko iz Berlina, ki je v zakon prispeljala 6-letno hčerko Loise. Od poroke naprej je par je anonimno živel na svoji farmi v vzhodni Angliji in še o njem ni česar slišalo ali pisalo. Po dolgem času so se zdaj Kingsleyevi prvič pojavili v javnosti na neki premieri v Londonu in seveda takoj zbudili pozornost.

Ženske so osvojile avtomobilsko industrijo

Hitri avtomobili in lepe ženske – to so večne sanje moških. Na tem je gradila tudi firma Pirelli s svojim koledarjem, ki je letos pošel še prej, preden je tistih nekaj prostih izvodov sploh prišlo v prodajo. Toda v avtomobilski industriji se stvari v resnici dogajajo drugače. Ženske so glavne ustvarjalke, moški pa le izvajalci njihovih idej. Pravijo, da ženska modrost vse bolj vpliva na odločitve o nakupu avtomobila in da potem naj tudi odločajo, kakšen bo videti in kako bo deloval. Tako je tudi z VW golfom 5, ki so ga skoraj povsem ustvarile ženske: od načrtovanja do končne izdelave in pošiljanja na trg. Pogledajmo jih:

Fridericke Plock - Girmann
Mati dveh hčerk. Je strokovnjakinja za oblikovanje in barve v Wolfsburgu. Za zadnjega golfa je izbrala kar 15 barv. Skrbi, da golf vsaka tri leta spremeni »obleko«.

Edda Kristof-Goeman
Je inženirka in že 18 let dela pri Volkswagnu. Je organizatorka proizvodnje, ki poteka po vsem svetu. Pomaga si z videokonferencami, saj ima premalo časa, da bi na sestanke potovala z enega na drugi kontinent.

Kerstin Doerenbruch
Strokovnjakinja za surovine različnih vrst. Skrbi za notranjost avtomobila in njegovo varnost. Poleg drugega je sama je testirala delovanje smernikov, varnostnega pasu in ročne zavore.

Cornelia Wiedemann
Cornelia ustvarja videz VW-ja. Že pred šestimi leti je vedela, kakšen bo VW golf 5. Pravi, da je dobila inspiracijo zanj pri svojih dveh otrocih in med potovanjem v ZDA in Kitajsko.

Živi nevarno življenje

Halle Berry povsod spremljajo smola in nezgode. Začelo se je pri snemanju filma o Jamesu Bondu, ko si je poškodovala oči. Pri naslednjem filmu Gothika si je izpahnila levo ramo. Zdaj je ponovno morala v bolnico. Pri najnovejšem filmu Catwoman ji je med snemanjem v studiu padel na glavo del razsvetljave in jo poškodoval. Sicer so jo že naslednji dan obvezano izpustili iz bolnišnice, pa vendar. Kaj jo čaka v naslednjih dneh?!

Bralci Péna se predstavljajo

Zapisan gasilski uniformi

Izbrskal tudi fotografijo iz 1939. leta, ko je bila blagoslovitev gasilskega doma, na njej pa tudi župnik Danijel Halas, za katerega teče beatifikacija za blaženega

»Glede na to, da je bil moj oče Jožef čevljar (mati Katarina pa gospodinja), bi bilo logično, da bi se tudi jaz šel učiti čevljarstva poklica, kajti v tedanjem času (prva leta po II svetovni vojni) je bilo veliko obrtniškega dela. Očitno pa nisem bil rojen, da bi postal 'šujster', kot pravimo

v Veliki Polani, ampak sem bil nekaj časa trgovski vajenec, potem pa – star še ne sedemnajst let – sem odšel v gasilsko šolo v Medvode in pridobil čin nižjega gasilskega častnika ter tako vsaj na tem področju šel po sledi očeta, ki je bil 1923 leta soustanovitelj Prostovoljnega gasilskega

društva Velika Polana.

Rodil sem se 21. septembra 1933. leta. Bil sem drugi od petih otrok, ki smo se rodili staršema (dva sinova in tri hčerke). Po vrnitvi iz Medvoda sem začel aktivno delovati v domačem gasilskem društvu, prišel pa je tudi čas za vojaščino. Napoten sem bil v

Za delo v gasilstvu in krajevni skupnosti sem dobil več odličij.

Bihač v Bosno in Hercegovino. Kmalu sem si pridobil čin deseterja, po osemnajstih mesecih služenja v JLA pa sem se domov vrnil kot mlad vodnik. Potem spet delo na kmetiji in – v gasilstvu, ki je bilo gonilna sila v vasi. Med drugim smo imeli dramsko sekcijo, v kateri sem tudi sam sodeloval in tako odigral nekaj manjših vlog v številnih dramah in komedijah. Pri gasilcih pa sem bil vodja desetine, potem podpoveljnik, več kot deset let poveljnik, osem let član nadzornega odbora, še vedno pa sem v upravnem odboru. Za delo v gasilstvu, pozneje pa tudi v krajevni skupnosti sem dobil ducat odlikovanj in priznanj.

Poročil sem se, ko sem bil star 27 let in za ženo vzel Marijo, ki pa ni bila od daleč, ampak je bila skoraj sosedka (tretja domačija v naši ulici). Moram se pohvaliti, da sva se dobro ujela. Imava štiri 'dečke' (sinove): Jožko in Drago sta se že poročila, Milan in Roman pa zaenkrat še ne.

V gasilsko društvo sem se včlanil 1951. leta. Sem na desni in drem dlog z zastavo.

Ker sem imel v PGD pomembno funkcijo, so me postavili na najvišje mesto tudi kolegi s fotografije.

Poročil sem se, ko sem bil star 27 let, in za ženo vzel Marijo z naše ulice.

Medtem sem postal že dedek (žena Marija pa babica), saj imava štiri vnuke. Rad bi pohvalil najine sinove, ker so prav vsi pridni in – vsi štirje so tudi gasilci. Kmalu po poroki sem se pridružil vrstnikom, in ker doma ni bilo zaposlitve, šli smo na sezonsko delo. Najdlje sem delal na državnem posestvu Jesenkovo pri Ljubljani. Potem ko se je 'odprla' Avstrija, pa sem delal tri sezone v eni od tamkajšnjih trsnic. Vesel sem bil, ko sem dobil redno zaposlitev v lendarški Elmi (sedaj Elektromaterial) in delal do 1997. leta, ko sem se upokojil. Ob delu pa sem bil še zastopnik zavarovalnice Croatia in tudi s tem popoldanskim in nedeljskim delom nekaj za-

služil. Zelo razgibano je bilo moje življenje in skoraj ne morem verjeti, da sem lani dopolnil sedemdeset let, saj se počutim še 'mladega'. Morda je tako, ker imam ob sebi mlade družinske člane in smo se lepo ujeli tudi pri konjičku: gojimo namreč viseče buče, po domače 'šefe', in vanje nameščamo luči, tako da so pravi 'lustrir'. Večkrat pa naš Jožko nanje tudi nariše podlago, nakar Drago potem to izžge. Gre za razne ornamente, tudi posvetila za različne jubileje. Naše izdelke so tudi razstavljali v izložbi evangeličanske cerkve v Slovenski ulici v M. Soboti. Pobudnik te predstavitve je bil Evgen Titan.

Štefan L. Sobočan

V srečnem zakonu so se nam rodili štirje 'dečki'. Na pomeni je prvorojenec.

Zdaj živim mirno upokojevo življenje. Ker pa brez dela človek ne more biti, pomagam občasno družinsko kmetijo, gajmari tudi šefe in iz njih izdelujejo razne spominke.

V Veliki Polani so 10. septembra 1939. odprli in blagoslovili nov gasilski dom. V prvi vrsti (v mašniških oblačilih) je župnik Danijel Halas.

Milena in Andrej

Očitno je, da je Milena frizerka (doma je v Gor. Slavečih, njen salon pa je v Rogašovcih) in da uživa pri svojem delu, kadar sede na stol nekdo, kot je Andrej, ki mu prav tako »paše« frizerkino »božanje«. No, Milena pravi, da se sicer najrajši igra s svojo 10-letno hčerko Tiffany, Andrejevo največje veselje pa so avtomobili.

FOTO JOG